

REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM

ZA JUŽNO PRIMORSKO REGIJO

2014-2020

(končna verzija - junij 2015)

Naročniki:

Občine Obalno-kraške regije: Mestna občina Koper, Občina Izola, Občina Piran, Občina Hrpelje-Kozina, Občina Sežana, Občina Divača, Občina Komen, Občina Ilirska Bistrica, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Regionalni razvojni program za Južno Primorsko regijo 2014-2020

Pripravljalci:**Regionalni razvojni center Koper, RRA Južne Primorske**

Ulica 15. maja 19, 6000 Koper

tel: 05 66 37 580; info@rrc-kp.si; www.rrc-kp.si

odgovorna oseba: Giuliano Nemarnik, direktor

in

Razvojni svet južnoprimorske regije (RSR)

v sodelovanju z:

ORA Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov

Razvojni center Divača

Inkubator d.o.o. Sežana

Center za pospeševanje podjetništva Piran d.o.o.

Razvojni center Ilirska Bistrica

Predsednik RSR: mag. Igor Kolenc, župan Občine Izola

Vodja priprave RRP: Slavko Mezek

Vodje odborov:

Odbor za gospodarstvo:

mag. Tina Jančar Matekovič, RRC Koper,

Stojan Gorup, Inkubator d.o.o. Sežana

Odbor za turizem:

Tina Primožič, RRC Koper

Odbor za človeške vire:

Irena Cergol, RRC Koper, **Nataša Matevljič**,

Razvojni center Divača

Odbor za podeželje, kmetijstvo, gozdarstvo,
ribištvo in naravne dobrine:

Heidi Olenik, RRC Koper, **Vlasta Sluban**, ORA

Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov

Odbor za infrastrukturo in prostorsko

Slavko Mezek, RRC Koper

urejanje:

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

RRP – Regionalni razvojni program
RSR – Razvojni svet regije
RRS – Regionalni razvojni svet
RRC Koper – Regionalni razvojni center Koper
OKR – Obalno-kraška regija
ORA – Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov
OVE – Obnovljivi viri energije
MGRT – Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
MSP- mala in srednja podjetja
NVO – nevladne organizacije
ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj,
ESS – Evropski socialni sklad,
IKT – Informacijsko komunikacijska tehnologija
KS – Kohezijski sklad,
ESRP – Evropski sklad za razvoj podeželja,
ESPR – Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo,
SRS – Strategija razvoja Slovenije
EZTS – evropsko združenje za teritorialno sodelovanje
OP RR – Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov
OP RČV – Operativnega programa razvoja človeških virov
OP ROPI – Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture
RRI - dejavnosti raziskav, razvoja in inovacij
SLR – Strategija lokalnega razvoja
TNI – Tuje neposredne investicije
TUS – Trajnostna urbana strategija
RDO – Regionalna destinacijska organizacija
URE – Učinkovita raba energije
CLLD – lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (angl. Community-led Local Development)

KAZALO

1. POVZETEK PROGRAMA	6
2. OCENA IZVAJANJA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA JUŽNE PRIMORSKE (OBALNO-KRAŠKE STATISTIČNE REGIJE) 2007-2013	19
2.1 STRATEŠKI CILJI REGIJE V OBDOBJU 2007-2013	19
2.2 ANALIZA IZVAJANJA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA ZA OBDOBJE 2007-2013	19
2.3 DOSEGANJE CILJEV NA RAVNI PROGRAMOV, UKREPOV IN AKTIVNOSTI	21
2.3.1 Program Gospodarstvo	21
2.3.2 Program Človeški viri	29
2.3.3 Program Podeželje, kmetijstvo, ribištvo in gozdarstvo	33
2.3.4 Program Okolje in okoljska infrastruktura	34
2.3.5 Čezmejno in mednarodno sodelovanje	40
3. ANALIZA REGIONALNIH RAZVOJNIH POTENCIALOV, OPREDELITEV KLJUČNIH RAZVOJNIH OVIR IN PREDNOSTI REGIJE, VKLJUČNO S POLOŽAJEM REGIJE V MEDNARODNEM PROSTORU	44
3.1 ANALIZA RAZVOJNIH POTENCIALOV	44
3.2 ANALIZA RAZVOJNIH PREDNOSTI, SLABOSTI, PRILOŽNOSTI IN NEVARNOSTI V REGIJI	45
3.2.1 SWOT analiza za področje gospodarstva, zaposlovanja in usposabljanja	45
3.2.2 SWOT analiza za področje turizma	47
3.2.3 SWOT analiza za področje človeških virov	48
3.2.4 SWOT analiza za področje podeželja, kmetijstva, gozdarstva, ribištva in naravnih dobrin	49
3.2.5 swot analiza za področje infrastrukture, okolja in prostorskega urejanja	51
3.2.6 SWOT analiza za nevladni sektor	55
3.2.7 SWOT analiza za Obalno-kraško regijo	56
3.2.8 pololožaj regije v mednarodnem prostoru	59
5. OPREDELITEV IN UTEMELJITEV RAZVOJNE SPECIALIZACIJE REGIJE	62
6. OPREDELITEV IN OPIS STRATEŠKIH RAZVOJNIH CILJEV REGIJE	65
7. OPREDELITEV IN OPIS RAZVOJNIH PRIORITET REGIJE	67
7.1 Prioriteta 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva in zaposlovanje	67
7.2 Prioriteta 2: Krepitev kvalitete življenja in vključujoča družba	68
7.3 Prioriteta 3: Razvoj podeželja in trajnostno gospodarjenje z naravnimi in kulturnimi dobrinami	69

7.4 Prioriteta 4: Infrastruktura, okolje in trajnosten prostorski razvoj.....	71
8. OPREDELITEV IN PODROBEN OPIS PROGRAMOV, UKREPOV, AKTIVNOSTI IN PROJEKTOV PRIORITETE.....	73
8.1 UKREPI V OKVIRU PRIORITETE 1: KREPITEV KONKURENČNOSTI GOSPODARSTVA IN ZAPOSLOVANJE.....	73
8.2 UKREPI V OKVIRU PRIORITETE 2: KREPITEV KVALITETE ŽIVLJENJA IN VKLJUČUJOČA DRUŽBA.....	85
8.3 UKREPI V OKVIRU PRIORITETE 3: RAZVOJ PODEŽELJA IN TRAJNOSTNO GOSPODARJENJE Z NARAVNIMI IN KULTURNIMI DOBRINAMI.....	90
8.4 UKREPI V OKVIRU PRIORITETE 4: INFRASTRUKTURA, OKOLJE IN TRAJNOSTEN PROSTORSKI RAZVOJ.....	107
9. SKUPNA OKVIRNA FINANČNA OCENA VREDNOSTI RRP.....	124
10. OPREDELITEV SISTEMA SPREMLJANJA, VREDNOTENJA IN ORGANIZIRANOSTI IZVAJANJA RRP.....	130
11. OPREDELITEV SISTEMA INFORMIRANJA IN OBVEŠČANJA JAVNOSTI O NAČRTOVANJU IN IZVAJANJU RRP.....	131
12. PREDSTAVITEV POMEMBNEJŠIH REGIJSKIH PROJEKTOV.....	132
12.1. PREDSTAVITEV POMEMBNEJŠIH REGIJSKIH PROJEKTOV.....	132
12.1.1. Nacionalni projekti, ki imajo strateški pomen za regijo.....	132
12.1.2. Najpomembnejši regijski projekti, ki imajo strateški pomen za regijo.....	135
12.2 PREDSTAVITEV REGIJSKIH PROJEKTOV NACIONALNEGA POMENA.....	177
12.3. PREDSTAVITEV OSTALIH PROJEKTOV V REGIJI.....	180
13. KARTOGRAFSKI PRIKAZ.....	181
13.1. KARTA POMEMBNEJŠIH REGIJSKIH PROJEKTOV.....	181
13.2. OMREŽJE NASELIJ.....	182
14. PRILOGE.....	183
14.1. Priloga 1: Ocena stanja na področju gospodarstva, zaposlovanja in usposabljanja: Socio-ekonomska analiza.....	183
14.2. Priloga 2: Ocena stanja na področju turizma.....	183
14.3. Priloga 3: Ocena stanja na področju področje podeželja, kmetijstva, gozdarstva, ribištva in naravnih dobrin.....	183
14.4. Priloga 4: Ocena stanja na področju infrastrukture, okolja in prostorskega urejanja.....	183
14.5. Priloga 5: Ocena stanja v nevladnem sektorju.....	183
14.6. Priloga 6: Seznam ostalih regijskih projektov.....	183
14.7. Priloga 7: Pregled financiranja projektov v regiji po vrsti finančnih instrumentov.....	183
14.8. Priloga 8: Analiza stanja Mladi v obalnih občinah.....	183

1. POVZETEK PROGRAMA

Obalno-kraška regija je ena od dvanajstih statističnih regij Slovenije. Obsega občine Divača, Hrpelje-Kozina, Izola, Komen, Mestna občina Koper, Piran in Sežana, po novem pa tudi občino Ankaran (z regijo pri razvojnih vprašanjih sodeluje tudi občina Ilirska Bistrica, tako razširjeno regijo imenujemo Južna Primorska). Obalno-kraška regija obsega 1.044 km², v njej je 1. 7. 2013 živelo 112.154 prebivalcev.

Osnutek pričajučega Regionalnega razvojnega programa vključuje ključne analize, vizijo razvoja, ter podrobnejši opis prioritet in ukrepov, časovni načrt za izvedbo, okvirni finančni načrt in predvidene vire financiranja. Opredeljen je tudi sistema spremljanja, vrednotenja in organiziranosti izvajanja RRP, sistem informiranja in obveščanja javnosti o načrtovanju in izvajanju RRP.

Obalno-kraška regija je edina slovenska regija, ki leži ob morju, s katerim so povezani ključni deli njenega gospodarstva. Po razvitosti se je redno uvrščala med najboljše v Sloveniji, takoj za osrednjeslovensko regijo, v zadnjem obdobju pa je zaostala tako za svojimi najbolj razvitimi sosedi čez mejo kot tudi v primerjevi z regijami v Sloveniji (po indeksu razvojne ogroženosti). Največ bruto dodane vrednosti ustvari v storitvenih dejavnostih, med katerimi so najbolj zastopani trgovina, gostinstvo (turizem) in promet (steber je trgovsko pristanišče v Kopru), po drugi strani pa upada delež gradbeništva in predelovalnih dejavnosti.

Finančna in gospodarska kriza, predvsem pa kapitalsko izčrpavanje podjetij, so regijo prizadeli bolj kot nekatere druge regije, kar se kaže predvsem v visokem padcu gospodarske aktivnosti. Podjetja v regiji so po izgubah in zadolženosti nad povprečjem, regija je po l. 2008 izgubila veliko delovnih mest, upadla je stopnja delovne aktivnosti, povečala se je stopnja brezposelnosti (nadpovprečna je v kategoriji starejših, močno se je povečala tudi med mladimi). Težave v gospodarstvu, večja brezposelnost in nižje plače se posledično kažejo v nižji ekonomski moči prebivalstva regije in tudi v naraščanju revščine in socialne izključenosti. Regija se danes po najpomembnejših kazalcih raziskovalno-razvojnih dejavnosti (po deležu inovacijsko aktivnih podjetij, izdatkih za raziskave in razvoj, po številu zaposlenih v tej dejavnosti) uvršča v spodnjo polovico slovenskih statističnih regij.

Ključni razvojni potenciali so geostrateška lega v povezavi s koprskim trgovskim pristaniščem in napovedmi prihodnjih blagovnih tokov; razvoj turistične ponudbe (vključno s športnim turizmom) in učinkovitejše trženje na temelju že zgrajene infrastrukture in kompetenc; krepitev vloge znanja in povezovanje/sodelovanje v gospodarstvu; ustvarjalni potenciali ljudi vključno z bresposelnimi; promocija zdravega mediteranskega sloga življenja, pridelovanje kvalitetne hrane v povezavi z razvojem podeželja, trajnostni vzorci gospodarjenja in življenja ter kakovostno okolje, kulturna dediščina in narava.

Vizijo razvoja regije Južna Primorska za obdobje 2014-2020, kot so jo opredelili partnerji v procesu priprave dokumenta, lahko povzamemo v naslednje:

Južna Primorska - Evropsko okno v svet. Regija uspešnega gospodarstva visoke kakovosti bivanja na temelju ustvarjalnosti ljudi in trajnostnega gospodarjenja z dobrinami.

Za uresničitev vizije je nujen **gospodarski preboj** za preusmeritev nesprejemljivih trendov vse manjše stopnje zaposlenosti, povečevanja števila ljudi, ki jim grozi revščina in socialna izključenost, usihanje družbenih storitev, ki so ključnega pomena za kakovost življenje in **krepitev trajnostnih vzorcev** proizvodnje, potrošnje in prostorske organizacije v regiji.

Evropsko okno v svet pomeni razvoj regije, ki bo temeljil na morju in obmorski legi (tu segajo pomorske poti najgloblje v srednjo Evropo), pristanišču, kot vozlišču logističnih, transportnih in blagovnih povezav ter storitev, pa tudi trajnostni razvoj turizma v priobalnem in zalednem Krasu kot pomembnemu elementu vključevanja regije v svet.

Regija se danes po najpomembnejših kazalcih raziskovalno-razvojnih dejavnosti (po deležu inovacijsko aktivnih podjetij od vseh podjetij v regiji, po bruto domačih izdatkih za RRD (% od regionalnega BDP), po številu zaposlenih v RRD) uvršča med najslabše oz. v spodnjo polovico slovenskih statističnih regij. Ena ključnih ciljev regije v naslednjem programskem obdobju je vzpostavitev infrastrukture oz. krepitev dejavnosti raziskav, razvoja in inovacij (RRI), na področjih, kjer ima regija kompetence in kapacitete, ob večji vlogi univerz (predvsem Univerze na Primorskem) ter v povezavi s ključnimi družbenimi, okoljskimi in tržnimi izzivi.

Skladno s Strategijo pametne specializacije so bili v regiji kot ključni identificirani naslednji družbeni, okoljski in tržni izzivi: transport, logistika, trajnostni turizem, pridelava in trženje kvalitetne hrane, zdrav življenjski slog, pametna okolja (pametna mesta, pametno pristanišče, pametna skupnost), trajnostna energija (URE, OVE), trajnostna mobilnost.

V tem okviru bomo vzpostavili naslednja strukture za krepitev RRI na ključnih problemskih področjih:

Transport, logistika, trajnostna mobilnost	SIT – Slovenski inštitut tehnologij
Trajnostni turizem	RDO – Regionalna destinacijska organizacija
Pridelava in trženje kvalitetne hrane	CMK – Center mediteranskih kultur
Zdrav življenjski slog	Pod okriljem Univerze na Primorskem
Pametna okolja	Grozd IKT (pametna mesta, pametno pristanišče...)
Obnovljivi materiali in zdravo bivanjsko okolje	Pod okriljem Univerze na Primorskem

Strateški razvojni cilji za obdobje 2014-2020 so naslednji:

1. Konkurenčna regija

Regija bo okrepila konkurenčnost gospodarstva, predvsem sektorjev promet in skladiščenje, turizem (gostinstvo, kulturni turizem, kulturna in naravna dediščina), predelovalne dejavnosti ter inovativna in v svet usmerjena MSP. Koprsko pristanišče bo najuspešnejše pristanišče v mreži severno-jadranskih pristanišč, dobro prometno povezano s svojim zaledjem, vodilno po inovativnosti in skrbi za okolje. Turizem bo v svetu razpoznaven po integralnih in tematskih turističnih proizvodih, ki vključujejo tudi naravne in kulturne danosti, z uveljavljenimi

trženjskimi znamkami za območji Krasa in Slovenske Istre, s pomembno usmeritvijo v zeleni turizem in kulturni turizem.

2. Ustvarjalna, inovativna regija

Razvoj regije bodo podpirali centri znanja. Na področju RRI bo vzpostavljeno oz. okrepljeno sodelovanje med znanstveno-raziskovalnimi institucijami, univerzami in gospodarstvom, sodelovanje med podjetji (grozdenje) ter njihovimi združenji.

3. Ljudem prijazna, vključujoča regija

Dosežena bo relativno visoka raven socialne vključenosti in nizko tveganje revščine, predvsem z raznovrstno ponudbo delovnih mest. Pri tem bodo ključni: učinkovita infrastruktura za razvoja podjetništva, krepitev usposobljenosti za trg dela, podjetnosti in podpora inovativnim oblikam zaposlovanja, vključno s socialnim podjetništvom ter podporne storitve socialnega varstva. Okrepili bomo različne oblike storitev za otroke, mlade, za ljudi s posebnimi potrebami, za starejše, kot tudi programe na področju zdravja, kulture.

4. Regija z razvitim podeželjem in trajnostnim gospodarjenjem z naravnimi in kulturnimi dobrinami

Regija bo okrepila pridelavo visokokvalitetne hrane, vključno s hrano iz morja (ribištvo, marikultura, solinarstvo), ob večji vlogi znanja in širokim povezovanjem proizvajalcev. Kvalitetna, v regiji pridelana hrana bo pomemben element pri razvoju turizma, pa tudi kvalitete življenja prebivalcev. Razvoj podeželja bo vključeval ukrepe za varstvo in razvoj kulturne dediščine, ohranjanje narave in biotske raznovrstnosti.

5. Regija s trajnostnim gospodarjenjem z energijo, okoljem, prostorom

Regija bo okrepila sistem trajnostne mobilnosti, dogradila infrastrukturo za varstvo okolja, močno izboljšala učinkovitost rabe energije in zagotovila večji delež obnovljivih virov energije, izboljšala prostorsko načrtovanje in upravljanje s prostorom. Svoje urbane potenciale bo globalno okrepila s sodelovanjem s sosednjimi mesti, tudi v čezmejnem prostoru.

Ključne prioritete razvoja regije v programskem obdobju 2014-2020 so naslednje:

Prioriteta 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva in zaposlovanje

Prioriteta 2: Krepitev kvalitete življenja in vključujoča družba

Prioriteta 3: Razvoj podeželja in trajnostno gospodarjenje z naravnimi in kulturnimi dobrinami

Prioriteta 4: Infrastruktura, okolje in trajnosten prostorski razvoj

PRIORITETA 1: KREPITEV KONKURENČNOSTI GOSPODARSTVA IN ZAPOSLOVANJE

Cilji prioritete je višja konkurenčnost ključnih sektorjev v regiji (transportno-logistični, turizem, vključno s kulturnim turizmom, predelovalne dejavnosti) in porast bruto dodane vrednosti na zaposlenega v regiji kot rezultat tega. Dosežena bo z razvojem glavnih gospodarskih panog regije, to je transporta-logistike, predelovalnih dejavnosti in turizma. Država bo izvedla ukrepe - izgradnjo manjkajoče transportne infrastrukture. Večja bo vloga znanja v ključnih dejavnostih, podpora obstoječim MSP (grozdenje, internacionalizacija) ter spodbujanje nastajanja novih, predvsem v perspektivnih dejavnostih na temelju znanja. Poseben ukrep bo namenjen vzpostavitvi centrov znanja (na področju logistike, turizma in kmetijstva-podeželja ter na

področju zdravstvene preventive in obnovljivih virov ter zdravega bivanjskega okolja), ki bodo povezali akterje univerze in raziskovalne inštitute, podjetja, podporne inštitucije, stanovska združenja in ostale razvojne akterje v širšem prostoru. Krepitev podjetništva in novonastala inovativna podjetja s tržnim potencialom bodo prispevala k širitvi ekonomske baze in novim delovnim mestom. Vzpostavljeni bodo boljši pogoji tudi za nova podjetja iz naslova neposrednih tujih investicij. Del ukrepov bo usmerjenih v razvoj turizma, predvsem v tesnejše sodelovanje akterjev in z vključevanjem kulturne in naravne dediščine – vzpostavitev Regijske destinacijske organizacije in njenih funkcij pri strateškem in operativnem načrtovanju, razvoju novih produktov, marketingu, razvoju kadrov, pa tudi pri vzpostavitvi turistične infrastrukture in obnovi ter oživljanju kulturne dediščine. Tu sta pomembna predvsem dva projekta: Vzpostavitev atraktivne promenade ob celotni slovenski obali in širitev ponudbe trajnostnih turističnih storitev v povezavi z njo ter vzpostavitev geoparka Kras. Zadnji sklop ukrepov je namenjen spodbujanju zaposlovanja in usposabljanja za delo.

PRIORITETA 2: KREPITEV KVALITETE ŽIVLJENJA IN VKLJUČUJOČA DRUŽBA

Ukrepi in aktivnosti znotraj te prioritete so usmerjeni v izboljšanje pogojev za življenje različnih kategorij prebivalstva regije in sicer tako najmlajših, vključenih v vrtce in osnovne šole, mladine, kot tudi ostarelega prebivalstva in ranljivih ciljnih skupin. Prav tako so aktivnosti usmerjene v krepitev zdravja in aktivnega načina življenja celotnega prebivalstva. Znotraj te prioritete so tudi aktivnosti zagotavljanja ustrežnejših stanovanjskih pogojev prebivalstva regije. Zaradi pomembnih socialnih učinkov, vključno z zaposlitvenimi možnostmi (kreativne industrije), ki jih ima kultura na prebivalstvo, so v tej prioriteti zajeti tudi ukrepi in aktivnosti, ki stremijo k trajnejšem razvoju kulturne ponudbe in dostopnosti kulture nasploh. Z aktivnostmi in investicijami na različnih področjih družbenega življenja (otroško varstvo, šolstvo, zdravje, kultura in šport) in z izvajanjem programov za različne ciljne skupine (starejši, invalidi, mladi, ranljive skupine, osebe s težavami v duševnem zdravju) bomo izboljšali pogoje za življenje prebivalstva regije.

PRIORITETA 3: RAZVOJ PODEŽELJA IN TRAJNOSTNO GOSPODARJENJE Z NARAVNIMI IN KULTURNIMI DOBRINAMI

Prioriteta vsebuje programe: Ohranjanje narave in biodiverzitete, Sonaravno kmetijstvo, Razvoj podeželja in Razvoj ribištva. Glavni cilj programa Ohranjanje narave in biodiverzitete je doseganje ugodnega stanja ciljnih zavarovanih vrst in habitatnih tipov ter razvoj dejavnosti na območjih Nature 2000, ki temeljijo na aktivnem ohranjanju narave in ohranjanju kulturne dediščine, povezane z naravo. Ukrepi bodo usmerjeni na območje Krasa z Brkini in območje Slovenske Istre. Predvideni so ukrepi za razvoj turistične, parkovne infrastrukture ter prenova objektov kulturne dediščine. To bo povečalo privlačnost območij in vzpostavilo pogoje za razvoj dejavnosti, predvsem zelenega turizma in kmetijstva. Obenem bo ukrep prispeval k zmanjšanju pritiska na naravo in ogrožene habitate. Na območjih Natura 2000 bomo podprli celostno upravljanje, prilagojeno pogojem varovanih območij. Zato bomo na območju Krasa vzpostavili upravljanje v okviru geoparka Kras, ki bo usmerjeno v razvoj specifičnih naravnih potencialov ob upoštevanju omejitev varovanega območja. Tudi na območju Slovenske Istre (območje Dragonje) bomo podprli participativno celostno upravljanje.

Program Sonaravno kmetijstvo izpostavlja pomen integralnega pristopa in krepitev sodelovanja akterjev kmetijstva, ribištva in turizma, ob podpori znanstveno raziskovalne sfere na drugi strani. V okviru ukrepa Krepitev vloge znanja bomo povezali akterje v inovacijsko partnerstvo, ki

bo usmerjalo raziskovanje in spodbujalo aplikacijo rezultatov v praksi. Okrepili bomo vlogo Centra mediteranskih kultur za dvig sektorja na višjo strokovno raven: pri uvajanju standardov kvalitete, certificiranju in nadzoru, pri povezovanju proizvajalcev, pri promocijskih aktivnostih, pri raziskovalno-razvojnih dejavnostih ter pri izobraževanju, na vseh ravneh. Na lokaciji na Krogu (Sečovelje) bomo uredili univerzitetni Center za ohranjanje avtohtonih kulturnih rastlin s kolekcijskimi nasadi, ob njem pa uredili turistični demonstracijski/degustacijski center za paradne regijske kmetijsko-živilske proizvode (oljčno olje, vino, sadje, ribe, sol....), kar bo dvignilo promocijo lokalno pridelane hrane na višjo raven. Spodbujali bomo različne vrste povezovanja (med proizvajalci samimi, s potrošniki, z zadrugami) za večjo profesionalizacijo, za večjo kvaliteto ter za večjo tržno uspešnost proizvodnje. Ukrep Krepitev naravnih potencialov bo usmerjen predvsem v dolgoročno zagotavljanje zadostnih količin vode, za pripravo strokovnih podlag, projektno-tehnične dokumentacije in izvedbo projektov namakanja. Program razvoja podeželja, ki se bo izvajal v okviru ukrepa LEADER, bo vodila na območju Krasa in Brkinov Lokalna akcijska skupina (LAS) Krasa in Brkinov ter na območju obalnih občin LAS Istre. Ključna zahteva je, da lokalne razvojne strategije opredelijo eno ali več ključnih tematskih področij. Vsebino bodo partnerji določili v Lokalnih razvojnih strategijah obeh LAS-ov.

Program razvoja ribištva bo definiralo partnerstvo OAS – Obalna akcijska skupina Ribič, zato v Regionalnem razvojnem programu izpostavljam predvsem teme, ki so povezane z ključnimi temami regionalnega razvoja: diverzifikacija dejavnosti, razvoj dopolnilnih dejavnosti ribičev in krepitev zaposlitvenih možnosti, predvsem v povezavi s turizmom (npr. novi turistični produkti, promocija produktov) kot del identitete prostora, spodbujanje novih tržnih pristopov, naložbe v povečanje proizvodnje marikulture, predvsem pa naložbe v večjo kakovost (in dodano vrednost) proizvodov kot del regijske zgodbe o kakovostni prehrani v okviru mediteranskega življenjskega sloga.

PRIORITETA 4: INFRASTRUKTURA, OKOLJE IN TRAJNOSTEN PROSTORSKI RAZVOJ

Prioriteta obsega programe Prometna infrastruktura, trajnostna mobilnost; Trajnostna energetika; Infrastruktura za varstvo okolja (komunalne odpadne vode, komunalni odpadki), Oskrba s pitno vodo; Podporne storitve za prostorsko načrtovanje; Trajnostni razvoj urbanega somestja.

Cilja programa Prometna infrastruktura, trajnostna mobilnost sta dva: zagotoviti potrebno prometno infrastrukturo za uspešen razvoj gospodarstva (pristojnosti države) ter krepiti trajnostne oblike mobilnosti kot cenejše in okolju prijaznejše. Prvi ukrep bo vključil projekte prometne infrastrukture, ki bodo del celovite Resolucije o nacionalnem programu razvoja javne prometne infrastrukture. Drugi ukrep Trajnostna mobilnost je usmerjena v vzpostavitev učinkovitega sistema trajnostne mobilnosti, ki bo izhajal iz regionalnega pristopa in zajema aktivnosti na ravni strateškega, prostorskega načrtovanja, pripravo tehnične dokumentacije in izvedbo projektov, pa tudi podpornih aktivnosti, kot so vzpostavitev centra za mobilnost, krepitev javnega prometa, informatizacija, promocijske aktivnosti ipd.

Program trajnostna energetika vključuje ukrep Učinkovita raba energije, ki obsega naslednje: Podprli bomo sodelovanje (mrežo) energetskega menedžerjev občin in drugih akterjev, v okviru regijske razvojne mreže, ki bo na osnovi obstoječih LEK (lokalnih energetskega konceptov) pripravila strateško podlago – SEAP (Sustainable Energy Action Plan - akcijski načrt regije na področju trajnostne energetike in trajnostne mobilnosti). Izvedene bodo energetske sanacije

javnih stavb v lasti lokalnih skupnosti ter projekti sanacije javne razsvetljave. Izrabljeni bodo novi finančni mehanizmi preko pogodbenega zagotavljanja prihrankov in/ali pogodbene dobave energije. Vlaganja bodo zmanjšala stroške za energijo, oživila gradbeništvo, zmanjšala ogljični odtis. Ukrep Potenciali alternativnih in obnovljivih virov energije bo obsegal pripravo strokovnih podlag za oceno potenciala za energetsko izrabo toplote morja in geotermalnega vira oz. potencialno zanimivih virov ter pripravo študije izvedljivosti (tehnične možnosti izrabe ter ekonomičnost postavitve elektrarne). Izvajal se bo projekt plinifikacija Obale.

Program Infrastruktura za varstvo okolja bo v okviru ukrepa Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda podprl izvajanje investicij operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda občin (kanalizacijsko omrežje, čistilne naprave), za aglomeracije nad 2000 PE. V okviru ukrepa bo pripravljena tudi investicijska in projektna dokumentacija ter izvedeni prioritetni projekti sanacije dotrajanih kanalizacijskih omrežij v obalnih mestnih središčih. V okviru ukrepa Komunalni odpadki bomo nadaljevali z intenzivno promocijo in komunikacijo z javnostjo, saj vloženi denar tu daje najboljše učinke. Kljub navedenemu je potrebno dograditi infrastrukturo za ravnanje z komunalnimi odpadki v regiji.

Cilj programa Oskrba s pitno vodo je zagotovitev dolgoročno varne in cenovno ugodne oskrbe s pitno vodo. Za povezavo treh vodovodnih sistemov (rižanski, kraški in ilirsko-bistriški) Klariči-Rodik so (bila) v tekočem programskem obdobju na razpolago kohezijska sredstva, vendar zaradi zamud pri pridobivanju dovoljenj za poseg v prostor projekt (v vrednosti cca. 40 mio EUR brez DDV) ne bo realiziran. Za zagotavljanje primarnega vira pitne vode je zadolžena država.

Program bo usmerjen v Podporne storitve za prostorsko načrtovanje; Trajnostni razvoj urbanega somestja. Aktivnosti bodo usmerjene v izboljšanje razvojnih potencialov in večjo konkurenčnost čezmejne urbane mreže, Okrepljene bodo dejavnosti za pripravo strateških projektov regijskega pomena. Zahtevnejši, razvojno usmerjeni projekti z regijskimi učinki zahtevajo kontinuirano pripravo na daljši rok. Vzpostavljeno bo tesnejše sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag, investicijske, projektne in tehnične dokumentacije za ključne regijske projekte, kar bo med drugim znižalo stroške in okrepilo usmerjenost k skupnim ciljem v regiji. Podprli bomo sodelovanje akterjev v mestnih jedrih za njihovo oživitev in izboljšanje privlačnost tako za prebivalce kot za turiste. Vzpostavljena bodo skupna učinkovita orodja za trajnostni prostorski razvoj in prostorsko načrtovanje. Vzpostavljeno bo integralno upravljanje z obalnim območjem, pripravljene bodo prostorski dokumenti za morje (na podlagi pred kratkim sprejete Direktive o prostorskem načrtovanju morja) in za obalni pas. Območje potrebuje usklajeno prostorsko zasnovo za obalno somestje Koper-Izola-Piran, ki bi izpostavila usklajeno načrtovanje in urejanje ključnih prostorskih vsebin. Ena takih je ureditev ožjega obalnega pasu. Cilj je ureditev promenade ob celotni dolžini slovenske obale, ob kateri bodo nanizani projekti v povezavi z razvojem turizma, ohranjanjem kulturne dediščine, rekreacije, varstva narave, trajnostne mobilnosti, urbane prenov, s tem se bodo odprle nove zaposlitvene možnosti. Urejena obalna promenada bo postala ključni element identitete regije, s pozitivnimi učinki na razvoj turizma, kvaliteto bivanja in trajnostni vzorec organizacije bivanja v (sub)regiji. V okviru instrumenta Celovite teritorialne naložbe CTN bo MO Koper izvedla skupino vsebinsko povezanih projektov Urejanje obale (na ravni usklajene programske zasnove, priprave projektov in izvedbe investicij, občini Izola in Piran pa, v kolikor bodo tako odločili partnerji LAS, s podporo instrumenta CLLD – Ukrepi lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost. V okviru priprave

Lokalne razvojne strategije za področje Krasa in Brkinov se bo v okviru instrumenta CLLD – sredstva ESRR definiralo projekte, ki se bodo izvajali na obravnavanem področju.

1.1 UVOD

Države članice EU v sodelovanju z regijami pripravljajo ključne razvojne programske dokumente, ki bodo podlaga za črpanje evropskih sredstev v programskem obdobju 2014-2020. Omenjeni dokumenti morajo biti med seboj vsebinsko usklajeni, vsi skupaj pa morajo prispevati k uresničitvi strateških ciljev Evropa 2020, ki se zavzema za pametno, trajnostno in vključujočo rast. Ti dokumenti predstavljajo pomemben okvir, ki opredeljuje tudi vsebino Regionalnih razvojnih programov.

Osnovni dokumenti za izvajanje programskega obdobja 2014-2020 v Sloveniji so naslednji (nekateri so še v fazi priprave oz. sprejemanja):

- Strategija Razvoja Slovenije,
- Partnerski sporazum med RS in EK,
- Strategija Pametne Specializacije,
- Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020,
- Program razvoja podeželja Republike Slovenije 2014-2020,
- Operativni program za izvajanje evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v RS 2014-2020
- Nacionalni program za kulturo 2014-2020

Za Obalno-kraško razvojno regijo pa sta v okviru Evropskega teritorialnega sodelovanja pomembna:

- Program sodelovanja INTERREG V-A Slovenija-Hrvaška 2014-2020
- Program sodelovanja INTERREG V-A Slovenija-Italija 2014-2020

Dolgoročnejše prostorske usmeritve podaja Strategija prostorskega razvoja Slovenija, ki je temeljni državni dokument o usmerjanju razvoja v prostoru. Podaja okvir za prostorski razvoj na celotnem ozemlju države in postavlja usmeritve za razvoj v evropskem prostoru. Določa zasnovo urejanja prostora, njegovo rabo in varstvo.

Strategija Razvoja Slovenije 2014-2020: gre za krovni strateški dokument, ki opredeljuje vizijo in cilje razvoja Slovenije do let 2020. V dokumentu so opredeljena štiri prioriteta področja: Konkurenčno gospodarstvo, Znanje in zaposlovanje, Zeleno življenjsko okolje, Vključujoča družba. V okviru opredeljenih prioritet so identificirani tri horizontalne razvojne vsebine za katere bo namenjeno 50 % razvojnih sredstev, ki bodo razpoložljiva do leta 2020: raziskave in razvoj ter inovacije, zagon, rast in razvoj malih in srednjih podjetij, zaposlovanje, izobraževanje, usposabljanje, znanje in kompetence (mladi in starejši).

Pomembna strateška in programska dokumenta sta Partnerski sporazum in Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike (OP). Partnerski sporazum (PS) predstavlja pogodbo med Evropsko komisijo in Republiko Slovenijo glede izvajanja kohezijske politike in evropske politike razvoja podeželja, ribištva in pomorstva v obdobju 2014–2020 v obdobju 2014–2020. Dokument mora biti skladen s strategijo EU 2020 o pametni, trajnostni in vključujoči rasti, ustrezati mora tudi zahtevam posameznega sklada EU, tako da bo zagotovljena ekonomska, socialna in teritorialna kohezija. Operativni program predstavlja ključni izvedbeni dokument, v katerem so predstavljene prednostne naložbe, kamor bo Slovenija vlagala sredstva evropske

kohezijske politike (Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad, Kohezijski sklad) z namenom doseganja nacionalnih ciljev v okviru ciljev EU 2020.

Program razvoja podeželja Republike Slovenije 2014-2020 je skupni programski dokument Slovenije in Evropske komisije, ki predstavlja programsko osnovo za črpanje finančnih sredstev iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Program odraža nacionalne prednostne naloge, ki jih je Slovenija opredelila na podlagi analize danosti in stanja kmetijstva, živilstva in gozdarstva, pa tudi vpetosti teh gospodarskih panog v dogajanje na podeželju in celotnem prostoru.

Operativni program za izvajanje evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v RS 2014-2020 opredeljuje osnovo za črpanje finančnih sredstev iz omenjenega sklada. Na podlagi analiz in komunikacije z ključnimi deležniki določa prednostne naloge in projekte, kamor bodo usmerjena razpoložljiva finančna sredstva iz omenjenega sklada.

Vzporedno s pripravami omenjenih dokumentov na državni ravni za 12 razvojnih regij teče priprava regionalnih razvojnih programov (v nadaljevanju RRP). Ti sledijo zgoraj navedenim razvojnim usmeritvam države ter opredeljujejo regionalne razvojne potenciale in prioritete, strateške cilje razvoja, kot tudi finančno in organizacijsko opredeljene programe izvajanja. RRPji bodo skladno s prenovljeno regionalno zakonodajo podlaga za dogovor za razvoj regij, s katerim se bosta država in regija dogovorila o financiranju ključnih projektov. RRPji obenem izražajo soglasje med partnerji v regiji glede prioriteten projektov, ki bodo konkurirali na razpisih za sredstva evropske kohezijske politike.

Ključnega pomena je, da se v pripravo RRP vključi čim širši krog deležnikov, tako iz sfere gospodarstva, javnih podjetij, njihovih združenj, lokalnih uprav in ustanov, nevladnih organizacij in drugih zainteresiranih, saj je le tako mogoče zagotoviti vključevanje njihovih interesov in ustrezno konkretizacijo evropskih in državnih usmeritev v regionalnih-lokalnih okoljih.

V tem okviru pripravljamo tudi RRP Južne Primorske, ki obsega območje Obalno-kraške statistične regije in občine Ilirska Bistrica, ki ima v planski regiji status opazovalke. Pripravo koordinira RRC Koper – nosilna organizacija Regionalne razvojne agencije Južna Primorska.

Pričujoče gradivo podaja pregled samega poteka priprave RRP in rezultatov. Program je pripravljen skladno z Uredbo o regionalnih razvojnih programih (Uradni list RS, št. 69/12). Prvi, strateški del dokumenta podaja ključna izhodišča, to je predvsem pregled in oceno uspešnosti izvedbe RRP za obdobje 2007-2013 ter ključne analize po posameznih področjih (Gospodarstvo; Turizem; Človeški viri; Podeželje, kmetijstvo, ribištvo, naravne dobrine; Infrastruktura, okolje, prostorsko urejanje). Zaradi večje preglednosti gradiva so analize umeščene v priloge, v osnovnem gradivu so strukturirani povzetki analiz - SWOT analize.

Na podlagi analiz, pa tudi opravljene komunikacije med deležniki v regiji na eni strani ter državnih-evropskih izhodišč na drugi, je bila opredeljena vizija razvoja, ki je kratka deklaracija o ključnih razvojnih usmeritvah regije. Sledi nekoliko podrobnejši opis same vsebine razvojne vizije. Strateški del dokumenta se zaključuje z osnovnim opisom prioriteten področij razvoja, ki so naslednji: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva in zaposlovanje, Krepitev kvalitete življenja

in vključujoča družba, Razvoj podeželja in trajnostno gospodarjenje z naravnimi in kulturnimi dobrinami, Infrastruktura, okolje in trajnosten prostorski razvoj.

Programski del dokumenta vsebuje podrobnejši opis prioritet in ukrepov, vključno z opisom predvidenih aktivnosti, s katerimi se bo izvajal ukrep, časovnim načrtom za izvedbo, okvirnim finančnim ovrednotenjem in predvidenimi viri financiranja, prikazom kvantificiranih kazalnikov in virov spremljanja kazalnikov. Opredeljen je tudi sistema spremljanja, vrednotenja in organiziranosti izvajanja RRP, sistem informiranja in obveščanja javnosti o načrtovanju in izvajanju RRP. Sledi podrobnejša predstavitev najpomembnejših regijskih projektov.

Podlaga za začetek priprave RRP je Program priprave RRP Južne Primorske 2014-2020, ki ga je sprejel Svet južnoprimorske regije na drugi seji v letu 2012, dne 12. 9. 2012, ko je sprejel tudi sklep o pripravi RRP. Skladno z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) bi moral program priprave sprejeti razvojni svet regije (v nadaljevanju RSR), ki je zadolžen za vodenje, usmerjanje in sprejem RRP, ki pa takrat še ni bil ustanovljen. V prvi fazi je zato pripravil RRP sledil Razvojni svet južnoprimorske regije, ki je bil ustanovljen v preteklem programskem obdobju, in njegovi štirje odbori za gospodarstvo, človeške vire, infrastrukturo, okolje in prostor ter podeželje in kmetijstvo. Za vodje štirih vsebinskih področij so bili določeni predstavniki RRC Koper ter območnega razvojnega partnerstva. Program priprave je bil objavljen na spletni strani RRC Koper in posredovan v objavo lokalnim skupnostim v regiji.

RRC Koper si je v pripravo RRP prizadeval vključevati ključne deležnike s posameznih področij. Organiziral je več predstavitvenih dogodkov za širšo javnost, tudi v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljevanju MGRT). Delo po vsebinskih področjih pa je potekalo na delavnicah odborov in ožjih skupin, na katere se je vabilo poleg članov odborov tudi ostale ključne deležnike. Pri pripravi strateškega dela RRP in kasneje opredeljevanju prednostnih regijskih projektov so tako sodelovale regijske razvojne institucije: Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov (v nadaljevanju ORA), Razvojni center Divača, Podjetniški inkubator Sežana, Center za pospeševanje podjetništva Piran, Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, Univerzitetni razvojni center in inkubator Primorske. Sodelovali so še predstavniki malega in velikega gospodarstva, gospodarskih, obrtnih, podjetniških in drugih zbornic, javnih zavodov na področju vzgoje in izobraževanja, kulture, zdravstva, socialnega varstva, športa, upravljavcev gospodarske javne in okoljske infrastrukture, zavodov za varstvo narave in kulturne dediščine, upravljalcev zavarovanih območij, kmetijsko svetovalnih služb, državnih služb in njihovih regionalnih/lokalnih izpostav, nevladnih organizacij in drugi zainteresirani deležniki.

30. 9. 2013 je bil ustanovljen Razvojni svet Južnoprimorske regije (v nadaljevanju RSR), ki šteje 21 članov. Osem je predstavnikov občin, pri čemer ima Občina Ilirska Bistrica status opazovalke. Osem je predstavnikov gospodarstva, med katerimi dva predstavljata kmetijsko področje. Trije člani so iz nevladnega sektorja, eden iz italijanske narodne skupnosti in eden iz območnega razvojnega partnerstva. RSR vodi in usmerja pripravo RRP in ga sprejme, sodeluje z regijami drugih držav, sklepa dogovore za razvoj regije, spremlja izvajanje RRP in dogovorov za razvoj regije ter sodeluje v teritorialnem razvojnem dialogu.

RSR je na 1. korespondenčni seji, 27. 11. 2013, potrdil oblikovanje petih odborov za gospodarstvo; turizem; človeške vire; podeželje, kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in naravne

dobrine ter za infrastrukturo in prostorsko urejanje. RSR je soglašal tudi z njihovo predlagano sestavo. Članstvo odborov je bilo okvirno enako tistemu iz preteklega programskega obdobja, vanje pa se je povabilo še nekaj novih posameznikov. Prvotno oblikovani odbori so tako nadaljevali s svojim delom v nekoliko spremenjeni sestavi. Oblikovalo se je dodaten, peti odbor za turizem, saj zahteva to področje zaradi svojega pomena za razvoj regije posebno obravnavo. V odborih so tako predstavniki deležnikov, ki sestavljajo RSR, predstavniki (ene) regijske razvojne mreže in ostali prej navedeni.

Regijska razvojna mreža Južne Primorske je bila ustanovljena 21. 10. 2013, skladno s 4. členom Pravilnika o regionalnih razvojnih agencijah (Ur.l. RS, št. 3/2013). Vanjo so poleg RRA vključeni še ORA ter dva razvojna oz. podjetniška centra, predstavniki gospodarstva, znanstveno-raziskovalnih in izobraževalnih institucij, podjetniške podporne institucije, organizacije s področij trga dela in zaposlovanja, razvoja podeželja in nevladne organizacije. Skupno šteje 19 članov. Regijska razvojna mreža daje razvojne pobude RSR, sodeluje pri pripravi in izvajanju regijskih projektov, si prizadeva za povezovanje razvojnih institucij v regiji in sosednjih regijah, vključene institucije pa se medsebojno obveščajo o programih in projektih v regiji.

1.2. OPIS REGIJE

Obalno-kraška regija je ena od dvanajstih statističnih regij Slovenije. Obsega občine Divača, Hrpelje-Kozina, Izola, Komen, Mestna občina Koper, Piran in Sežana, po novem pa tudi občino Ankaran. Z regijo pri razvojnih vprašanih sodeluje tudi občina Ilirska Bistrica, tako razširjeno regijo imenujemo Južna Primorska. Kot obmorska regija s submediteranskim podnebjem je edina regija z izhodom na morje. Naravne danosti ji omogočajo razvoj turizma, prometa in gojenje posebnih kultur v kmetijstvu.

Po podatkih Statističnega urada RS za leto 2012 tri četrtine bruto dodane vrednosti v regiji ustvarijo storitvene dejavnosti. Skoraj tretjino bruto dodane vrednosti so ustvarile dejavnosti prometne panoge; med temi so prispevale največji del pristaniška dejavnost in z njo povezane dejavnosti koprskega pristanišča. Tudi delež, ki ga k celotni bruto dodani vrednosti v regiji prispevata gostinstvo ter obmorski in zdraviliški turizem (11,5 %) ¹, je v primerjavi z deležem, ki ga te dejavnosti ustvarijo v drugih regijah ², tukaj največji.

Obalno-kraška regija je leta 2012 ustvarila četrtno vseh turističnih prenočitev v državi (22 %). Najpomembnejša kmetijska panoga v regiji je gojenje trajnih nasadov, v letu 2010 je bilo med družinskimi kmetijami 12,7 % takih, ki so svoj dohodkovni položaj izboljševale z dopolnilnimi dejavnostmi.

V obdobju 2008-2013 se je število prebivalcev povečalo za 4,2 %, kar je dvakrat več kot v slovenskem povprečju. Število prebivalcev se je povečalo predvsem zaradi priselitev, to pa je imelo pozitiven učinek na izobrazbeno strukturo. Delež mladega prebivalstva se je povečal bolj kot delež starega, zato se indeks starega prebivalstva zmanjšuje, a še vedno presega slovensko povprečje (za 13 %). V letu 2013 je bilo v strukturi prebivalstva 69 % delovno sposobnega prebivalstva, katerega delež se zmanjšuje (za 17 o.t. v primerjavi z 2008). V letu 2013 je imela

¹ Podatki o dodani vrednosti družb po dejavnostih (gre za dejavnosti z oznaki I – gostinstvo in R – kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti) v letu 2012 (Vir: AJPES, 2013).

² Dodana vrednost družb po dejavnostih v letu 2012: Gorenjska (5,1 %), Osrednjeslovenska regija (2,3 %), celotna Slovenija (3,4 %) (Vir: AJPES, 2013).

regija v povprečju slabih 42.000 delovnih mest, kar je za 11,8 % manj (okoli 5.500 delovnih mest) kot leta 2008. Brezposelnost je regiji podpovprečna in je v letu 2013 znašala 11,7 %. Med posameznimi kategorijami brezposelnih oseb izstopajo brezposelni stari nad 40 oz. 50 let, tudi brezposelnost mladih se je močno povečala, a je še vedno pod slovenskim povprečjem. Bruto domači izdatki za raziskovalno-razvojno dejavnost znašajo 1,1 % od regionalnega BDP, kar je pod slovenskim povprečjem (2,4 %).

Izobrazbena struktura se je v zadnjih desetih letih izboljšala, kljub temu ima regija med vsemi regijami najnižjo stopnjo vključenosti prebivalstva v starosti 20–29 v terciarno izobraževanje in najnižje število študentov na prebivalca.

Občine Obalno –kraške regije: Divača, Hrpelje-Kozina, Izola, Komen, Mestna občina Koper, Piran in Sežana (od l. 2015 tudi občina Ankaran).

Obalno-kraška statistična regija v številkah

Površina km ² , 31. 12. 2013	1.044
Število prebivalcev, 1. 7. 2013	112.154
Gostota prebivalstva, 1. 7. 2013	107,4
Število živorojenih, 2012	1.148
Število umrlih, 2012	1.004
Naravni prirast, 2012	144
Število učencev, 2012/2013	7.567
Število dijakov, 2012/2013	3.535
Število študentov, 2012/2013	4.411
Število diplomantov, 2012	932
Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti, %, 2013	11,7
Število delovno aktivnih prebivalcev, dec. 2013	41.588
Število zaposlenih oseb, dec. 2013	36.303
Število samozaposlenih oseb, dec. 2013	5.285
Število registriranih brezposelnih oseb, dec. 2013	6.223
Povprečna mesečna bruto plača po regiji prebivališča, skupaj, EUR, 2011)	1.611
za moške, EUR	1.661
za ženske, EUR	1.550
Število podjetij, 2012	11.284
Prihodek podjetij, mio. EUR, 2012	4.752
Bruto investicije v nova osnovna sredstva, 1.000 EUR, 2012	171.119
Regionalni bruto domači proizvod, mio. EUR, 2012	1.959
BDP na prebivalca, EUR, 2012	17.550
Število kmetijskih gospodarstev, 2010	3.060
Kmetijska zemljišča v uporabi, ha, 2010	13.601
Število ležišč, 2012	26.034
Število prihodov turistov, 2012	656.823
Število prenočitev turistov, 2012	2.138.035
Število osebnih vozil, 31. 12. 2011	63.259
Število cestnoprometnih nesreč, 2011	1.733
Število stanovanj, ocena stanovanjskega sklada, 31. 12. 2011	55.364
Količina zbranih komunalnih odpadkov, t, 2011	44.575

Tekoči izdatki za varstvo okolja, 1.000 EUR, 2010	17.086
Investicije za varstvo okolja, 1.000 EUR, 2010	10.269
Število registrirane nepremične kulturne dediščine	1154
Število spomenikov državnega pomena	57
Število spomenikov lokalnega pomena	569
Število evidentiranih nosilcev žive kulturne dediščine	6

Vir: SURS

2. OCENA IZVAJANJA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA JUŽNE PRIMORSKE (OBALNO-KRAŠKE STATISTIČNE REGIJE) 2007-2013

2.1 STRATEŠKI CILJI REGIJE V OBDOBJU 2007-2013

Obalno-kraška regija je v Regionalnem razvojnem programu za obdobje 2007-2013 opredelila naslednjo vizijo, dolgoročna cilja in prednostna področja razvoja:

Vizja regije:

Južna Primorska - evropsko okno v svet. Regija uspešnega gospodarstva in visoke kakovosti bivanja, na temelju sodelovanja in ustvarjalnosti ljudi ter trajnostne proizvodnje, potrošnje in gospodarjenja z naravnimi in kulturnimi dobrinami.

V Regionalnem razvojnem programu za obdobje 2007-2013 sta bila opredeljena **dva glavna cilja** regije:

- regija bo do konca leta 2013 povečala bruto domači proizvod na prebivalca (BDP/prebivalca) in zmanjšala zaostanek za sosednjo italijansko regijo Furlanijo-Julijsko krajino,
- regija bo do konca leta 2013 dokončala vzpostavljanje osnovne okoljske infrastrukture za ravnanje z odpadki, odvajanje in čiščenje odpadnih voda, oskrbo s pitno vodo in tajnostno mobilnost.

Posebej pa sta bili v regionalnem razvojnem programu kot **prednostni nalogi** izpostavljeni okoljska ustreznost regije ter znanje in tehnološki razvoj kot temelja razvoja.

2.2 ANALIZA IZVAJANJA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA ZA OBDOBJE 2007-2013

Da bi v obdobju 2007-2013 dosegli dva glavna cilja: povečanje gospodarske moči in ureditev osnovne okoljske infrastrukture, je bilo v Regionalnem razvojnem programu 2007-2013 predlaganih 13 ukrepov. RRP je bil razdeljen na 4 programe: gospodarstvo, človeški viri, podeželje, kmetijstvo, ribištvo in gozdarstvo ter okolje in okoljska infrastruktura.

Glavna cilja sta bila deloma dosežena. **Prvi cilj**, povečanje ustvarjenega **bruto domačega proizvoda na prebivalca** (BDP/prebivalca) v regiji je bil v določeni meri dosežen. Po višini BDP/prebivalca je regija v letu 2012 dosegla 17.550 EUR na prebivalca oz. je za 2,2 % presegla slovensko povprečje (višje je bila le še osrednjeslovenska regija). Vendar regija zmanjšuje svojo prednost pred slovenskim povprečjem po tem kazalniku že od leta 2008, ko je tega presegala za 7,7 % (19.842 EUR na prebivalca). Regija je namreč po začetku gospodarske krize v letu 2009 zabeležila močan padec gospodarske aktivnosti (-6 %), še močnejšega pa v letu 2012 (-6,3 %),

ko je imela slabši rezultat le še zasavska regija. Tudi v primerjavi s **povprečjem EU-28** je regija v letu 2012 močno poslabšala svoj položaj (83 % povprečja EU-28).

Primerljiva regiji na ravni NUTS 3 v Italiji je sosednja italijanska provinca Trst, ki je v letu 2011 presegala povprečje EU-28 po BDP na prebivalca kar za 35 %, medtem ko je obalno-kraška regija takrat dosegala le 90 % evropskega povprečja. Provinca Trst je bruto domači proizvod na prebivalca po letu 2006 povečevala, tako nominalno kot relativno glede na evropsko povprečje, obalno-kraška regija pa ga je zmanjševala. Druga primerljiva regija na katero meji obalno-kraška regija je Istrska županija na Hrvaškem. Ta je v letu 2011 dosegala 77 % evropskega povprečja in tako bistveno zaostajala po tem kazalniku tudi za obalno-kraško regijo.

Razlogi za nepopolno uresničitev zastavljenih ciljev so predvsem naslednji:

- Splošna gospodarska kriza v državi in EU, posledično upadanje gospodarske dejavnosti;
- Slabo gospodarjenje v gospodarskih družbah in neuspešni menedžerski prevzemi, visoka zadolženost podjetij;
- Nizka konkurenčnost podjetij, tudi kot posledica nizkega deleža inovacijsko aktivnih podjetij, skromnih vlaganj v razvojno raziskovalne dejavnosti, manjhnem številu zaposlenih v RRD;
- Velik upad aktivnosti v gradbeništvu, ki je predstavljalo pomemben del regijskega BDP (propad večjih in manjših gradbenih podjetij, zaključek večjih infrastrukturnih projektov v državi);
- Zmanjšanje števila delovnih mest, večja brezposelnost je imela za posledico zmanjšanje kupne moči prebivalstva, kar je dodatno prispevalo k upadanju gospodarske dejavnosti.

V okviru **drugega cilja** je bil dosežen velik napredek na področju odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda, manjši pa na področju infrastrukture za ravnanje z odpadki, oskrbo s pitno vodo in vzpostavljanja trajnostne mobilnosti. Drugi cilj (do konca leta 2013 dokončati osnovno okoljsko infrastrukturo za ravnanje z odpadki, odvajanje in čiščenje odpadnih voda, oskrbo s pitno vodo in tajnostno mobilnost) je bil tako dosežen le deloma:

- Regija v preteklosti ni uspela vzpostaviti skupnega regijskega centra za ravnanje z odpadki, je pa dosegla vidne uspehe pri ločenem zbiranju odpadkov;
- Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda: za aglomeracije Koper, Piran in Izola je bila v programskem obdobju dokončana ustrezna infrastruktura, problematično ostaja zaledje MO Koper in občine na Krasu, kjer bodo še potrebne obsežne investicije predvsem v manjša naselja;
- Problem oskrbe s pitno vodo (povezava treh vodovodnih sistemov z izgradnjo povezave Klariči-Rodik) ni bil rešen kljub zagotovljenim kohezijskim sredstvom;
- Na področju mobilnosti ni bil dosežen korenitejši preobrat v korist trajnostne mobilnosti.

Razlogi za nepopolno uresničitev zastavljenih ciljev so predvsem naslednji:

- Nesposobnost dogovora med občinami samimi, kar je onemogočilo koriščenje razpoložljivih EU sredstev za vzpostavitev regijskega centra za ravnanje z odpadki. Posledice so danes visoki stroški za odvoz odpadkov v druge regije.
- Nerealno visoke obveznosti iz Operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, ki presegajo finančne sposobnosti občin (razen izjem);

- Zamude pri pridobivanju dovoljenj za posege v prostor (pridobivanje služnosti), kar je preprečilo izvedbo projekta povezave vodovodov z rezerviranimi sredstvi iz kohezijskega sklada;
- Nezadostna podpora na državni in občinski ravni, za korenite spremembe modalnega razreza transporta v prid trajnostnim oblikam, politika majhnih korakov (realizacije manjših projektov pred celovitimi rešitvami), prešibko sodelovanje med občinami na področju krepitve trajnostne mobilnosti.

2.3 DOSEGANJE CILJEV NA RAVNI PROGRAMOV, UKREPOV IN AKTIVNOSTI

2.3.1 PROGRAM GOSPODARSTVO

Cilja tega dela razvojnega programa sta bila:

- Višja dodana vrednost na zaposlenega
- Več delovnih mest

Indikatorji:	Ciljna vrednost:
Dodana vrednost na zaposlenega	35.000 EUR
Število delovnih mest	6 % (delež v SLO)

Cilji programa merjeni z dodano vrednostjo na zaposlenega in številom delovnih mest v regiji so bili delno doseženi.

Prvi cilj povečanje **dodane vrednosti na zaposlenega** je bil dosežen. V letu 2012 je dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah Obalno-kraške regije znašala **38.712 EUR**, kar je 1,8 % več kot v letu 2008. V letu 2012 so gospodarske družbe obalno-kraške regije ustvarile **4,4 % dodane vrednosti v Sloveniji**, največ (dobri dve tretjini) v storitveni dejavnosti. Med storitvenimi dejavnostmi največ prispevajo k dodani vrednosti regije gospodarske družbe s področja prometa in skladiščenja, ki so ustvarile okoli 30 %, trgovine s 15 % in gostinstva z okoli 9 % dodane vrednosti regije. Prispevek teh dejavnosti v strukturi dodane vrednosti regije se je glede na leto 2008 nekoliko spremenil. Največ se je povečal delež prometa in skladiščenja (skoraj za 6 o.t.), zmanjšal se je delež trgovine (za okoli 2 o.t.) in gostinstva (za 1 o.t.). Dobro četrtno dodane vrednosti regije ustvari industrija³, predvsem predelovalne dejavnosti, med katerimi so pomembne zlasti proizvodnja motornih vozil, kovinska in živilska industrija.

Drugi cilj povečanje **števila delovnih mest** ni bil dosežen. V letu 2013 je imela Obalno-kraška regija v povprečju slabih **42.000 delovnih mest**, kar je za **11,8 % manj** (okoli 5.500 delovnih mest) kot leta 2008. V tem času se je število delovnih mest v Sloveniji zmanjšalo za 9,6 %. Število delovnih mest se je zmanjšalo v vseh občinah, absolutno najbolj v občini Koper (za dobrih 2.000) in občini Piran (za dobrih 1.000), relativno pa v občini Divača (-27 %). Zaposlenost v regiji se od 2009 zmanjšuje. V gradbeništvu se v treh letih zmanjšala za več kot tretjino (v Sloveniji za

³ Dejavnosti od B, C, D, E SKD 2008

26 %), v predelovalni dejavnosti pa se zaposlenost od leta 2007 zmanjšuje v povprečju za 4 % na leto (v Sloveniji za 3,4 % letno).

Program gospodarstvo je obsegal naslednje ukrepe: Povezovanje za tehnološki razvoj, Infrastruktura: povezanost regije navzven, Razvoj turističnih storitev.

Doseganje ciljev na ravni ukrepov in aktivnosti: Povezovanje za tehnološki razvoj

Cilja navedenega ukrepa sta bila:

- Spodbuditi razvoj novih svetovno konkurenčnih proizvodov z visoko dodano vrednostjo.
- Povečati število domačih podjetij na tujih trgih.

Indikatorji:

- dodana vrednost na zaposlenega v regiji,
- izvozna usmerjenost podjetij (delež čistih prih. od prodaje na tujem trgu v celotnih čist. prih. od prodaje),
- število registriranih patentov
- višina investicij v raziskave in razvoj
- višina investicij v rizični kapital
- število na novo ustanovljenih podjetij
- število na novo registriranih raziskovalcev v gospodarstvu

Prvi cilj povečanje **dodane vrednosti na zaposlenega** je bil dosežen. V letu 2012 je dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah obalno-kraške regije znašala **38.712 EUR**, kar je 1,8 % več kot v letu 2008.

Drugi cilj povečati prisotnost podjetij na tujih trgih je bil dosežen. Izvozna usmerjenost (merjena z deležem čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnih čistih prihodkih od prodaje) je v letu 2012 povečala za 2,9 ot. v primerjavi z letom 2008 in je znašala 40,8 %. (Slovenija 34,9 %). Izvozna usmerjenost industrije znaša 61,5 % (od tega predelovalne dejavnosti 66 %), storitve 35,8 % (od tega promet in skladiščenje 63,8 %, trgovina 28,4 %).

Izvedene aktivnosti, projekti

Podpora razvoju podjetij

Tehnološki park: Pripravljena je bila projektna in tehnična dokumentacija, projekt je zaradi pomanjkanja finančnih sredstev zaustavljen.

Izgradnja poslovnih con: Zgrajena je bila infrastruktura za gospodarsko obrtno razvojno cono Srmin, zgrajeni obrtni coni v Hrpeljah in Divači, v teku II. faza vzpostavitve Tehnološkega centra občine Piran.

Razvoj finančnih instrumentov za start-up in spin-off podjetja: RRC Koper izvaja regijsko garancijsko shemo, subjekti v regiji so pridobili spodbude iz naslova spodbujanja podjetništva,

konkurenčnosti in tehnološkega razvoja, italijanska narodna skupnost pa od Slovenskega regionalnega razvojnega sklada Ribnica.

Mestna občina Koper namenja sredstva za spodbujanje podjetništva, in sicer, za sofinanciranje investicij in razvoj novih produktov in storitev, za sofinanciranje stroškov promocije malih in srednjih podjetij, za sofinanciranje odpiranje novih delovnih mest in samozaposlovanja, v 2014 pa tudi za sofinanciranje prijav podjetij na mednarodne javne razpise.

ORA Kras in Brkinov nudi podjetnikom osnovna svetovanja, informira podjetnike glede javnih razpisov, izvaja informativne delavnice za podjetnike ter pripravlja vloge podjetnikom za prijavo na različne javne razpise. V okviru e-VEM točke izvaja postopke registracij ter statusnih sprememb ali izbrisa podjetij. Poleg tega spodbuja podjetnost med mladimi. Cilj je, da se razvije zavest o podjetništvu kot družbeni kategoriji med mladimi ter se na ta način čim več mladih odloči za uresničevanje svojih podjetniških idej. S tem namenom sodeluje z osnovnimi šolami v lokalnem okolju, Šolskim centrom Srečka Kosovela Sežana in Visokošolskim središčem v Sežani. Na področju podjetništva pa ORA Krasa in Brkinov sodeluje tudi z Območno obrtno-podjetniško zbornico in Inkubatorjem v Sežani.

Podpora podjetništvu izkazujejo tudi nekatere kraške občine, saj nudijo podjetnikom subvencije za prvo zaposlitev ter novo zaposlitev. Bodočim podjetnikom iz lokalnega okolja pa nudijo subvencije za samozaposlitev.

Spodbujanje podjetniške inovacijske kulture: Inkubator in Poslovno inovacijski center v Sežani nudita podjetjem prostore in infrastrukturo za zagon dejavnosti ter ostale podporne storitve; UIP Univerzitetni razvojni center in inkubator Primorske – spodbuja začetne podjetniške ideje na vsakoletnem natečaju Podjetna Primorska, nudi subvencionirano uporabo poslovnih prostorov in poslovne opreme novim podjetjem z inovativnimi idejami. RRC Koper izvaja program usposabljanja in mentorstva za mlade podjetnike Podjetno v svet podjetništva, organizira podjetniške krožke na šolah, izvaja projekte spodbujanja podjetništva in inovacijske kulture (v okviru programov teritorialnega sodelovanja). V okviru Univerze na Primorskem, Znanstveno raziskovalnega središča, deluje Center za sodelovanje z gospodarstvom, ki deluje tudi kot Pisarna za prenos tehnologij Univerze na Primorskem. Tako raziskovalcem, kot podjetjem nudijo storitve na področju internacionalizacije poslovanja, prenosa tehnologij, vzpostavljanja mednarodnih RR partnerstev ter svetujejo pri zaščiti pravic intelektualne lastnine.

Obalno-kraški regiji je bilo na podlagi razpisov Direktorata za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo (DPKT) v letih 2012 in 2013 skupaj dodeljeno 3,7 mio EUR. Dodeljena sredstva predstavljajo 5,09 % delež vseh dodeljenih sredstev DPKT v navedenih letih. Ker je v letu 2010 predstavljal regionalni BDP regije 5,9 % celotnega slovenskega BDP, lahko ocenimo, da so podjetja te regije v navedenih letih manj uspešno sodelovala na javnih razpisih DPKT, saj je delež, ki so ga podjetja iz te regije prispevale v BDP višji od deleža prejetih sredstev na podlagi javnih razpisov/ukrepov DPKT (razlika je za 0,8 odstotne točke).⁴

Za spodbujanje tujih neposrednih investicij so bile na območju Obalnokraške regije na osnovi javnega razpisa za spodbujanje tujih neposrednih investicij v obdobju od leta 2007 do 2012

---

⁴ MGRT, Opomnik za regionalno srečanje dne 12. 2. 2013

dodeljene finančne spodbude v višini 3.692.310 EUR, šestim podjetjem za realizacijo sedmih investicijskih projektov, ki naj bi skupaj ustvarili 244 novih delovnih mest v zadevni regiji.

Razvoj proizvodov in storitev

Izvedenih je bilo več projektov čezmejnega sodelovanja med podjetji, razvijanja podjetniških idej ipd. (nekateri projekti še potekajo). Več podjetij je kupilo novo tehnološko opremo, izvedenih je bilo nekaj razvojno-investicijskih projektov ter projektov razvoja e-vsebin in e-storitev. Med večjimi projekti, ki so bili sofinancirani iz Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov (OP RR) je bil sistem za merjenje gledanosti televizije s samodejno prepoznavo gledalcev in varnim prenosom podatkov (AGB lab d.o.o.).

Iz naslova spodbujanja tujih neposrednih investicij je bilo v regiji v obdobju 2007-2011 dodeljenih 3,2 mio EUR petim podjetjem za realizacijo investicijskih projektov, ki naj bi skupaj ustvarili 163 novih delovnih mest v zadevni regiji.

Podjetje Hidria je v Kopru odprlo Tehnološki center, ki predstavlja prvo fazo izgradnje Tehnološkega parka na lokaciji Tomosa.

Doseganje ciljev na ravni ukrepov in aktivnosti: Infrastruktura: Povezanost regije navzven

Cilj navedenega ukrepa je bil opredeljen kot:

- Povečati prometno dostopnost in prehodnost regije,

Indikatorji:

- Količina tovora prepeljanega po železnici (v t/leto) iz/za pristanišče
- Št. potnikov v pristanišču Koper na leto
- Št. prepeljanih potnikov preko letališča Sečovlje na leto
- Pripravljeni državni prostorski načrti

Cilj ukrepa je bil dosežen. Izvedena so bila znatna vlaganja v prometno infrastrukturo. Na ta način je regija dosegla boljšo dostopnost (navzven in navznoter) in boljšo prehodnost regije.

Indikatorji navedeno oceno potrjujejo.

Količina ladijskega tovora je narasla od 15,3 mio t v letu 2007 do 18 mio t v letu 2013. Število potnikov v pristanišču se je povečalo od 25.580 v letu 2007 do 108.729 v letu 2011. Tudi število letalskih potnikov na Letališču Portorož je v obdobju 2007-2013 poraslo.

Izvedene aktivnosti, projekti

Cestna prometna infrastruktura: V preteklem programskem obdobju so bili sprejeti naslednji državni prostorski načrti (za prometno infrastrukturo): Državni lokacijski načrt za hitro cesto na odseku Jagodje–Lucija in priključno cesto za Piran.

V pripravi so naslednji državni prostorski načrti: Spremembe in dopolnitve DLN za II. tir Divača–Koper, DPN za avtocesto Postojna/Divjača–Jelšane, DPN za hitro cesto Koper–Dragonja, DPN za letališče Portorož (sprejem odločitve o nadaljevanju DPN).

Izgradnja/modernizacija cestnega omrežja: Zgrajena je bila navezava avtocestnega omrežja do bližine koprskega pristanišča (neposredni dostop do območja pristanišča še ni vzpostavljen). Pričela se je gradnja HC- odseka Koper – Izola. Zgrajenih (rekonstruiranih) je bilo tudi več lokalnih cest.

- Sežana: obnova Majcni-Štjak (Vrhe), Šepulje-Dobravlje
- Piran: zgrajene ceste v obrtni coni v Luciji, obnova Belokriške ceste
- Izola: zgrajena cesta do bodočega študentskega kampusa in vodnega parka
- Hrpelje: preplastitev Tublje – Brezovica, Slope-Tublje, Brezovo Brdo – Rjavče, Brinščica - Tabor
- Koper: obnovljena Gračišče – Smokvica
- Komen: obnova več cest

Železniška prometna infrastruktura: Sprejeti so bili naslednji državni prostorski načrti (za prometno infrastrukturo): Državni lokacijski načrt za izgradnjo II. tira železniške proge Divača – Koper. Izvedena je bila modernizacija obstoječe železniške proge Divača-Koper.

Pristaniška infrastruktura: Sprejet je bil Državni prostorski načrt za celovito prostorsko ureditev pristanišča za mednarodni promet v Kopru. Dograjen oz. podaljšan je bi pomol v koprskem pristanišču, poglobljen vplovni kanal v tovorni del pristanišča. Urejena je bila tudi potrebna infrastruktura za pristajanje velikih potniških ladij (privezno mesto in poglobitev).

Doseganje ciljev na ravni ukrepov in aktivnosti: Razvoj turističnih storitev

Cilji navedenega ukrepa so bili:

- okrepiti konkurenčnost turistične destinacije Istra, Kras,
- izboljšati organiziranost in sodelovanje akterjev na ravni turistične destinacije,
- vzpostaviti ustrezno turistično ponudbo na podeželju,
- razvoj trajnostne turistične in podporne infrastrukture,
- zmanjšati okoljske vplive turistične dejavnosti.

Indikatorji:

- število turističnih produktov, ki bodo povezali podeželje z urbanim prostorom,
- število novih turističnih zmogljivosti v zaledju,
- število upravljanih območij naravnih vrednot in kulturnih znamenitosti prilagojenih trajnostnim oblikam turizma,
- število turističnih produktov, ki bodo povezali kulturo in gospodarstvo,
- število podeljenih certifikatov kakovosti na področjih okolja, gospodarske odličnosti in socialne odgovornosti turističnim ponudnikom.

Prvi cilj, okrepiti konkurenčnost turistične destinacije Istra - Kras, na podlagi konkurenčnih prednosti, ki jih ima turistična destinacija. Konkurenčnost bi lahko definirali kot uspešnost regije pri doseganju večjega obsega povpraševanja po turističnih storitvah (v tekmovanju z ostalimi turističnimi regijami). To se v grobem kaže v številu prihodov in številu nočitev turistov v regiji. Ugotovimo lahko, da je po omenjenih kazalcih turizem dosegel vrh v letu 2008, kasneje v naslednjih letih zaznamo upad in nato zopet postopen porast. Število prihodov turistov je v letu

2013 doseglo približno enako število kot v letu 2008, število prenočitev pa je v letu 2012 nekoliko upadlo (indeks 0,945) v primerjavi z letom 2008.

Glede cilja Izboljšati organiziranost in sodelovanje akterjev na ravni turistične destinacije je regija dosegla le skromne rezultate. Regionalna destinacijska organizacija (RDO) je bila ustanovljena, vendar je nosilec funkcije RDO v letu 2015 odstopil od pogodbe z MGRT za sofinanciranje delovanja RDO. Regija je tako edina v Sloveniji brez RDO. Pojem »Obala in Kras« tako danes še vedno predstavlja le geografsko opredelitev mediteranskega dela turistične destinacije Slovenija, v turističnem smislu pa sta to dva dela, dve turistični destinaciji, ki delujeta vsaka zase.

Glede cilja vzpostavitve ustrezno turistično ponudbo na podeželju, se zadeve izboljšujejo, še vedno pa je obilo neizkoriščenih možnosti za razvoj.

Rezultati so skromni tudi glede cilja, ki je predvideval zmanjšanje okoljskih vplivov turistične dejavnosti. Turistični sektor, na tem področju, ni sistematično ukrepal.

Izvedene aktivnosti, projekti

Turistična in podporna infrastruktura

- Realiziranih je bilo še 6 investicij v povečanje nočitvenih zmogljivosti v regiji (novogradnje, obnove in širitve obstoječih hotelov) – 3 v piranski občini (med drugim je prišlo do obnove Hotel Palace v Portorožu) ter po ena v izolski, koprski in divaški občini, zgrajen je bil nadomestni objekt v Mladinskem zdravilišču in letovišču RKS na Debelem rtiču.
- Nove prenočitvene zmogljivosti (na podeželju): Na območju Slovenske Istre so bile v obdobju 2007 – 2013 obnovljene oziroma na novo zgrajene nove prenočitvene zmogljivosti, predvsem na podeželju Mestne občine Koper (gre za okvirno osem objektov). V ostalih občinah ne razpolagajo s podatkom. V občini Piran ocenjujejo, da v zaledju ni bilo pridobljenih novih kapacitet, razen morda v okviru stanovanjske gradnje. Tematske poti: izvedeni so bili projekti razvoja, povezovanja in vzdrževanja tematskih poti, ki se nanašajo na kulturno dediščino, naravo, zgodovino, enogastronomijo. Projekti so bili usmerjeni tudi v upravljanje in promocijo tematskih poti in čezmejno povezovanje z Italijo in Hrvaško. Pripravljene so bile strokovne podlage in urejene tematske (sprehajalne) poti na Krasu, parku Škocjanske jame. Na območju Slovenske Istre so bile obnovljene in vzpostavljene nove pohodniške poti.
- Ureditev kolesarske mreže v regiji: Nadaljevalo se je z urejanjem daljinske kolesarske povezave Poti prijateljstva in zdravja Porečanka (Parenzana); vse tri obalne občine sodelovale pri projektu Parenzana II: urejeni in obnovljeni nerevitalizirani odseki Parenzane, postavljena signalizacija, razgledne točke, vzpostavljen sistem info kioskov. Urejen odsek kolesarske poti v Vanganelu. Občina Piran je uredila promenado od Avtokampa Lucija do gostišča Ribič v Seči, odsek uporabljajo tudi kolesarji. V Mestni občini Koper so bile vzpostavljene nove kolesarske poti; v okviru programov teritorialnega sodelovanja so bili izvedeni projekti ureditve kolesarskega omrežja, promocije in popularizacije kolesarjenja.
- Ureditev promenade ob celotni dolžini obale: Urejeni so bili posamezni deli obalnih promenad v mestih Koper, Izola in Piran.

- Zgrajena je bila parkovna infrastruktura v koprskem Škocjanskem zatoku.
- Na Krasu so bile na novo urejene ali obnovljene in utrjene naslednje tematske oz. pohodne poti: Pot vodnih zakladov v Divači, Spominska tigrovska pot Beka v občini Hrpelje-Kozina, poti med Štanjelom, Lukovcem in Kobjeglavo, med Brestovico in Cerovljami (I), med Brjami pri Komnu in Praprotom (I) ter med Klariči in Medjo vasjo (I), na širšem območju Škrbine, urejena je bila krožna tematska pot okoli Kobjeglave.
- Kobilarna Lipica načrtuje ureditev jahalnih poti.

Povezovanje in razvoj storitev v turizmu ter vzpostavitev destinacijske upravljalvske organizacije z upravljanjem območij naravnih vrednot

Cilj ukrepa je bil oblikovati celovito in razpoznavno turistično destinacijo z organom upravljanja regije kot destinacije: turizem je v "Obalno - kraški regiji" še vedno skromno povezan, večji turistični ponudniki regije na turističnem trgu nastopajo vsak zase. Regija nima skupnih operativnih ali strateških usmeritev razvoja na področju trženja. Zato so tudi bile velike težave pri vzpostavitvi Regionalne destinacijske organizacije (RDO), ki je bila ustanovljena kot zadnja v Sloveniji. V letošnjem letu (l. 2015), je nosilec funkcije RDO odstopil od pogodbe z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, vendar kljub temu, ostaja ena izmed prioritet regije vzpostavitev regijske destinacijske organizacije.

Ostali pomembnejši projekti na območju Krasa: Vlaganja v turistično infrastrukturo Parka Škocjanske jame: V Parku Škocjanske jame je bilo izvedenih šest sklopov investicijskih aktivnosti (obnova poševnega dvigala na izhodu, v Veliki dolini, zamenjava strehe strojnice dvigala in izvedba podesta z dostopno potjo, obnova turistične infrastrukture v Mahorčičevi in Marinčičevi jami ter Mali dolini, prenova objekta Matavun št. 8 za promocijsko kongresni center), s katerimi so pridobili dva nova turistična produkta ter obstoječega nadgradili z obnovo dvigala. Stekla pa je tudi obnova jamske infrastrukture v Tihi in Šumeči jami v Škocjanskih jamah, ki je zajemala postavitev nadzornih točk – t.i. pristopna kontrola (vhod in izhod turistov v/iz jame pred vhodom v jamo, dograditev obstoječega objekta z nadzornim centrom za spremljanje vstopa in izstopa v jamo in video nadzora turistov v jami.

V okviru programov teritorialnega sodelovanja se trenutno zaključuje čezmejni projekt Kras/Carso. Projekt je prispeval k povečanju privlačnosti teritorija in dodatni vrednosti turističnih produktov z infrastrukturno realizacijo:

- odprt je bil Informacijski center Krasa v Sežani,
- oblikovana je bila celostna grafična podoba Kras-Carso, ki naj bi se uporabljala pri promocijskih aktivnostih,
- vzpostavljen je bil nov turistični produkt: Živi muzej Krasa,
- učne, sprehajalne in kolesarske poti (ureditev gozdne učne poti Josef Ressel od meje z Italijo do Lipice; ureditev čezmejnih poti na območju Brestovice, Gorjanskega in Brij pri Komnu do meje z Italijo; kolesarska steza pri potoku Osp),
- nakup in delna prEUreditev prostorov namenjenih Turistično informacijskemu centru Hrpelje – Kozina,
- ureditev ceste od Parka Škocjanske jame (Betanja) do ceste na Gabrku,
- ureditev dostopne poti in parkirišča do razgledišča Cerje.

Ostali pomembnejši projekti na območju Slovenske Istre: vzpostavljeni so bili turistični produkti, ki povezujejo urbani prostor s podeželjem (Doživi Hrastovlje, Sredozemski zeliščni vrt, Istrski večer itd.), kakor tudi turistični produkti, ki povezujejo kulturo in gospodarstvo (Piranski glasbeni večeri, Tartinijev festival, Zakladi Istre, Pobiranje oljk v Slovenski Istri itd.). Izvedeni so bili tudi projekti podpornih aktivnosti (izobraževanje, promocija, oblikovanje inovativnih produktov na podlagi naravne in kulturne dediščine...). Predviden je pričetek vlaganj v javno turistično infrastrukturo v Informacijski center KP Strunjan, obnovo krajine v Kobilarni Lipica in NR Škocjanski zatok.

V okviru evropskega teritorialnega sodelovanja in Programa čezmejnega sodelovanja OP IPA Slovenija – Hrvaška 2007-2013 je bil izveden projekt z akronimom HERITAGE LIVE, v okviru katerega so potekala usposabljanja na področju prepoznavanja, ohranjanja in predstavitve kulturne dediščine slovensko-hrvaškega čezmejnega območja; projekt z akronimom WELLNESS ISTRA, katerega cilj je bil integracija vrhunskih tipičnih kmetijskih proizvodov, kulinarike, naravne ter kulturne dediščine Istre ter razvitih SPA centrov v skupno čezmejno sonaravno turistično destinacijo Wellness Istra, ter projekt 365 DNI RIVIERE, katerega cilj je oblikovanje integralnega turističnega produkta - kulturni turizem »RIVIERA«, z namenom izboljšanja prepoznavnosti območja.

Število podeljenih certifikatov kakovosti na področjih okolja, gospodarske odličnosti in socialne odgovornosti turističnim ponudnikom

Okoljski znak Modra zastava: Modra zastava je okoljski znak, katerega cilj je trajnostni razvoj naravnih kopališč in marin. Okoljski znak je podeljen na podlagi strogih kriterijev na področju kvalitete vode, okoljske vzgoje in informiranja, okoljskega upravljanja in varnosti ter storitev. Program Modra zastava je program neprofitne in nevladne organizacije FEE (Foundation for Environmental Education), v Sloveniji pa ga izvaja društvo DOVES - FEE SLOVENIA, kot polnopravni član te mednarodne organizacije.

Na območju Južno-Primorske regije, je bil znak Modre zastave podeljen v vseh treh obalnih občinah. Prejemniki se pa iz leta v leto spreminjajo. V letu 2013 so bili prejemniki modre zastave:

Občina Piran:

Javno podjetje Okolje Piran, Centralna plaža Okolje Portorož (16. Modra zastava)
Terme Krka d.d. PE Strunjan, Naravno kopališče Terme Krka Strunjan (16. Modra zastava)
Istrabenz turizem d.d. – Hoteli LifeClass, Naravno kopališče Meduza Portorož (5. Modra zastava)
Hoteli Bernardin d.d., Naravno kopališče Salinera Strunjan (6. Modra zastava)
Hoteli Bernardin d.d., Naravno kopališče Hotelov Metropol (1. Modra zastava)
Hoteli Bernardin d.d., Naravno kopališče Vile Park Bernardin (1. Modra zastava)
Hoteli Bernardin d.d., Naravno kopališče St. Bernardin (1. Modra zastava)

Občina Izola:

Hoteli Bernardin d.d., Naravno kopališče Simonov zaliv Izola (13. Modra zastava)

Mestna občina Koper: Rdeči križ Slovenije, Mladinsko zdravilišče in letovišče Debeli Rtič (8. Modra zastava)

Grb odličnosti v turizmu: Občina Piran je leta 2012 vzpostavila podeljevanje priznanj »grb odličnosti v turizmu«, za prispevek k razvoju turistične dejavnosti in k prepoznavnosti občine Piran kot turistične destinacije. Priznanje podeljujejo 27. septembra na svetovni dan turizma. Do leta 2013, sta bili podeljeni dve priznanji oz. dva grba odličnosti.

Različne nagrade in priznanja: Park Škocjanske jame je leta 2011 prejel nagrado Naj pot 2011 za Učno pot Škocjan, leta 2012 pa za drugo Naj pot. Nagrade podeljuje Turistična zveza Slovenije v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije, GIZ za pohodništvo in kolesarjenje in direktoratom za turizem pri ministrstvu za gospodarstvo. Mednarodna nevladna okoljevarstvena organizacija Alpe Adria Green, ki se zavzema za varstvo narave okolja in zaščito zdravja, je Parku Škocjanske jame, podelila nagrado na najbolje urejeno okolico in učno pot. Za Mariničev most, pa so prejeli prestižno nagrado Footbridge 2011.

Turistična organizacija Mestne občine Koper je za turistični produkt Gastronomski zakladi Istre prejela priznanje Zlati sejalec 2011, ki jo podeljuje javna agencija SPIRIT, Sektor za turizem.

2.3.2 PROGRAM ČLOVEŠKI VIRI

Cilja programa:

- Vzpostavljati družbo znanja za trajnostni razvoj regije.
- Dvigniti raven kakovosti življenja.

Indikatorji:	Ciljna vrednost:
Delež prebivalcev z višjo in visoko izobrazbo (%)	20
Indeks staranja	130

Ciljna vrednost deleža prebivalcev z višjo in visoko izobrazbo je bila sicer presežena, vendar se z leti zmanjšuje; podatki kažejo, da se je izobrazbena raven znatno dvignila v letih 2005-2007, ko je bila 26,3 %, leta 2012 pa je znašala le še 19,5 %. Izobrazbena raven regije je še vedno višja od slovenskega povprečja, a zaostrena ekonomska situacija vpliva na odseljevanje izobraženega kadra iz regije, povečuje pa se tudi število brezposelnih oseb z višjo in visoko izobrazbo.

Indeks staranja za regijo ostaja visok; delež mladega prebivalstva se je povečal bolj kot delež starega, zato se je indeks starega prebivalstva glede na leto 2008 zmanjšal za skoraj 10 odstotnih točk. Indeks staranja za regijo za leto 2013 znaša 134,8. Obalno-kraška regija tako nima več najvišjega indeksa staranja prebivalstva med statističnimi regijami, kot ga je imela še leta 2008, ko je znašal 144,4. Še vedno pa indeks staranja za dobrih 13 % presega slovensko povprečje. Med občinami ima najvišji indeks staranja občina Piran, najnižjega pa Koper, ki pa še vedno presega slovensko povprečje za slabih 8 %.

Program Človeški viri je obsegal naslednja ukrepa: Znanje za gospodarstvo in Učinkovite in kakovostne družbene storitve.

Doseganje ciljev na ravni ukrepov in aktivnosti: Znanje za gospodarstvo

Za uresničevanje trajnostnega in na inovativnosti temelječega razvoja je bilo potrebno okrepiti vlogo izobraževanja in raziskovanja za gospodarstvo ter okrepiti prenos teh znanj v javni, profitni in neprofitni sektor. Poudarek je bil tudi na sistemu poklicnega izobraževanja, ki je bil sposoben prilagoditi se potrebam na trgu delu. Za doseganje teh ciljev je bila izpostavljena potreba po okrepitvi komunikacijskih-informacijskih sistemov in omrežij ter raziskovalnih, razvojnih in poklicno-izobraževalnih središč.

Cilja navedenega ukrepa sta bila:

- usklajevati izobraževanja in raziskovanja z gospodarstvom
- razviti inovativno podporno okolje.

Prvi cilj je bil dosežen; v letu 2006 je bilo akreditiranih 38 študijskih programov, število programov se je vseskozi višalo tako, da je bilo v letu 2012 akreditiranih 115 študijskih programov.

Drugi cilj: je bil dosežen.

Indikatorji:

- število novih izobraževalnih programov,
- višji delež izobraženih delavcev v podjetjih,
- uravnoteženo razmerje med povpraševanjem in ponudbo poklicnih profilov na trgu dela,
- večje število udeležencev v programih za vseživljenjsko učenje,
- število študijskih štipendij,
- število registriranih patentov in inovacij,
- število skupnih R&R projektov gospodarstva in znanstveno- raziskovalnih institucij,
- ustanovitev univerzitetnega in študentskega Kampusa,
- ustanovitev centra za poklicno izobraževanje na Južnem Primorskem,
- število podpornih institucij.

Izvedene aktivnosti, projekti

Poklicno in vseživljenjsko učenje

- V letih od 2007-2012 se je delež zaposlenih z višjo in visoko izobrazbo vseskozi večal, za malenkost se je znižal delež odraslih, ki so vključeni v vseživljenjsko izobraževanje.
- Na Ljudski univerzi Koper in Sežana je bil vzpostavljen Center vseživljenjskega učenja (CVŽU), ki je deloval na območju Obalno-kraške regije v obdobju 2008-2013, v okviru katerega so se naslednje dejavnosti:
  - mreža 17 javno dostopnih točk vseživljenjskega učenja v okviru katerih so se izvajali programi za dvigovanje ravni pisnih in drugih temeljnih spretnosti in programi za osipnike in marginalizirane skupine ljudi (brezposelni, osebe s posebnimi potrebami, starejši...): učenje tujih jezikov, vzgoja za prostovoljstvo, kulturna zavest in izražanje, učenje učenja.
  - Svetovanje za izobraževanje v okviru Regionalnega svetovalnega središča Koper in dislokacijami v Izoli, Piranu in Sežani.
- RRA izvaja regijsko štipendijsko shemo od leta 2008; število podelejnih štipendij se skozi leta zmanjšuje (v šolskem letu 2008/2009 je bilo podeljenih 58 štipendij, v letu

2012/2013 je bilo dodeljenih 16 štipendij); delež štipendistov je bil najmanjši v obalno-kraški statistični regiji tako med dijaki kot študenti (med dijaki jih je bilo 12,9 %, med študenti 19,4 %).

- ZRSZ izvaja programe aktivne politike zaposlovanja.
- Podporne institucije v regiji: Regionalni razvojni center Koper, Center za pospeševanje podjetništva Piran d.o.o., ORA Sežana, Razvojni center Divača, Razvojni center Ilirska Bistrica, OOPZ Koper, Izola, Piran, Sežana, Primorska gospodarska zbornica, Center za sodelovanje z gospodarstvom (ZRS), UIP, Inkubator Sežana.

Univerzitetno izobraževanje in raziskovanje

- Univerza na Primorskem: akreditiranih 115 študijskih programov (leto 2006: 38, leto 2007: 47, leto 2008: 73, leto 2009: 84, leto 2010: 90, leto 2011: 101, leto 2012: 115)
- l. 2008 ustanovljen Center za razvoj in prenos znanja UP (koordinira delovanje Sveta zaupnikov UP, UIP d.o.o., Kariernega centra UP, UP ZRS, Centra za sodelovanje z gospodarstvom) – spodbuja sodelovanje UP z gospodarstvom pri skupnih aplikativnih raziskovalno-razvojnih projektih, pri prenosu tehnologij ter skupni proizvodnji inovativnih izdelkov ali storitev. Skrbi za komercializacijo raziskovalnih dosežkov.
  - Svet zaupnikov UP – pomeni institucionalizirano sodelovanje z gospodarstvom, je vez med akademsko, gospodarsko in lokalno ravniyo.
  - Karierni center UP – načrtovanje kariernega razvoja študentov in diplomantov ter pomoč pri uspešnem vstopu na trg dela.
- UP vzpostavlja v Kopru Meduniverzitetni center za beneško zgodovino in kulturno dediščino (projekt SHARED CULTURE, OP SI-IT).
- UP vzpostavlja Center odličnosti za raziskave in inovacije na področju obnovljivih materialov in zdravega bivanjskega okolja (InnoRenew CoE) v okviru programa OBZORJE 2020 na področju obnovljivih materialov ter raziskav zdravega bivanjskega okolja.
- Štipendijski sklad UP – spodbuja najboljše študente, zagotavlja možnost opravljanja strokovne prakse pri delodajalcih in kasnejšo takojšnjo zaposlitev.
- V okviru Srednje tehniške šole Koper je bil leta 2010 vzpostavljen Medpodjetniški Izobraževalni Center (MIC), ki sodeluje z več podjetji v regiji.
- V letih od 2006-2010 se je rahlo znižal odstotek aplikativnih raziskav (v letu 2006 je znašal 61,30 % od vseh raziskav, leta 2010 je znašal 56,30% od vseh raziskav).
- Število registriranih patentov in inovacij se na nacionalnem nivoju nenehno zvišuje, podatka za regijo ni mogoče pridobiti.

Razvoj infrastrukture

- Univerzitetnega kampus Livade v Izoli: l. 2010 je bilo izvedeno javno naročilo za izbiro izvajalca del za objekt A (v Kampusu bosta poleg izobraževalnih prostorov ter Centra mediteranskih kultur tudi študentski dom in športna dvorana). Študentski kampus Sonce v Kopru – leta 2011 pripravljena dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Za nekatere indikatorje ni bilo možno pridobiti podatke.

Doseganje ciljev na ravni ukrepov in aktivnosti: Učinkovite in kakovostne družbene storitve

Cilja navedenega ukrepa sta bila:

- krepiti družbeno in delovno kohezivnost
- krepiti kulturni prostor in razpoznavnost regije.

Prvi cilj je bil dosežen, več družbenih storitev tako za mlade, starejše kot ranljive skupine je bilo vzpostavljenih na območju celotne regije.

Drugi cilj je bil dosežen, več kulturnih in športnih objektov je bilo obnovljenih.

Indikatorji:

- Višja dostopnost družbenih storitev v vseh delih regije
- Višja dostopnost družbenih storitev za ljudi s posebnimi potrebami
- Večja vključenost nevladnih organizacij na področju družbenih in kulturnih storitev
- Število udeležencev preventivnih in promocijskih programov
- Število javnih športnih infrastruktur
- Zmanjševanje pojava škodljivih življenjskih navad (npr. alkohol, mamila)
- Število ponudnikov in uporabnikov kulturnih storitev
- Število učinkovito izvedenih projektov na čezmejnem območju
- Regionalna ureditev centra za delo z zasvojenici
- Število obnovljenih/novo izgrajenih objektov na področju kulture

Izvedene aktivnosti, projekti

Izboljšanje dostopnosti družbenih storitev za celotno prebivalstvo:

- V Piranu odprt dom za starejše občane, Varna hiša za žrtve nasilja na Obali in Dnevni center in nastanitveni program za brezdomne osebe, v Kopru je zgrajen drugi dom za starejše občane, pričel je delovati Dnevni center za brezdomce Bertoki, Zavetišče za brezdomne v Kopru, ustanovljen Center dnevnih aktivnosti v Kopru, obnovljen je bil dom za starejše občane v Sežani, Regijska varna hiša Kras, kraške občine načrtujejo gradnjo skupnega doma v Hrpeljah, v Sežani so zgrajena varovana stanovanja.
- V Divači je bil zgrajen nov nizkoenergetski vrtec, v Komnu pa obnovljen in energetsko saniran obstoječi vrtec. Zdravstvo: deluje centralna urgentna služba za obalne občine. Reševalna postaja Sežana v sklopu katere je vzpostavljen tudi urgentni center za celotno področje Krasa in Brkinov obratuje na novi lokaciji. Kljub začetnim težavam s pridobivanjem uporabnega dovoljenja, je bilo le to pridobljeno v letu 2012. V Dutovljah sta bili zgrajeni zdravstvena postaja in lekarna.

Spodbujanje in krepitev odprte, strpne in solidarne družbe

- Šport: posodobljena stadiona Bonifika v Kopru in stadion v Piranu. Zgrajeno je bilo zunanje večnamensko igrišče v Sečovljah. V celoti je bila sanirana streha večnamenske dvorane v Kobjeglavi. Sežanska občina je v letu 2014 začela z gradnjo garderob ob stadionu Rajko Štolfa v Sežani.
- Urejeno je bilo obalno zavetišče za živali.

Razvoj in povezovanje kulturnih dejavnosti

- Kultura: obnovljena Škrateljnova domačija v Divači in koprsko gledališče. Štanjelski grad: postavljena stalna zbirka o arhitektu in urbanistu Maksu Fabianiju, odprti novi prostori TIC-a in rokodelske delavnice. Zgrajena multifunkcijska dvorana v sežanskem Kosovelovem domu, s čimer se je zaključila gradnja objekta. V celoti je bila sanirana streha večnamenske dvorane ter posodobljena razsvetljava in električna napeljava večnamenske dvorane Zadrúžnega doma v Štanjelu. Obnovljena je bila zgradba Obalnih galerij v Piranu. Sanirana je bila streha Pomorskega muzeja Sergeja Mašere v Piranu. Obnovljen je bil Ribiški trg v Piranu, obnovljen je ribiški pomol v Koprju.

Krepitev čezmejnega prostora in mednarodne razpoznavnosti

Za nekatere indikatorje ni bilo možno pridobiti podatkov.

2.3.3 PROGRAM PODEŽELJE, KMETIJSTVO, RIBIŠTVO IN GOZDARSTVO

Cilji programa:

- Višja dodana vrednost proizvodov/storitev
- Ohranjeno število prebivalstva na podeželju
- Razvoj podeželja na osnovi trajnostnih oblik kmetijstva, gozdarstva in turizma

Indikatorji:

- Dodana vrednost na zaposlenega v EUR
- Povečana gostota prebivalstva v občinah zaledja (Ilirska Bistrica, Komen, Divača, Hrpelje-Kozina)

Osnovna cilja programa sta bila dosežena. Dodana vrednost na zaposlenega se je v sektorju Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo v obdobju 2008-2012 povečala z 14.237 EUR na 16.176 EUR (indeks 113,6). Ohranilo se je število prebivalstva na podeželju (merjeno z gostoto prebivalstva v občinah zaledja: indeks rasti prebivalstva v obdobju 2008-2013 v kraških občinah je 103,5).

Doseganje ciljev na ravni ukrepov in aktivnosti: Povezovanje ponudbe s trgi

Cilji:

- Trženje ponudbe
- Dvig kakovosti pridelkov in izdelkov
- Povezovanje med pridelovalci in predelovalno industrijo za skupen nastop na trgu
- Povečati število turističnih zmogljivosti v zaledju
- Vzpostavitev sodobne infrastrukture in storitev za ribištvo
- Razvoj novih izdelkov in storitev
- Povečevanje donosnosti kmetijstva in ribištva

Indikatorji rezultata:

- Število produktov z različnimi certifikati (kakovosti, porekla...)

- Oblikovane proizvodne in predelovalne verige
- Oblikovane blagovne znamke območja
- Število turističnih nočitev v zaledju
- Urejena ribiška infrastruktura (št. urejenih mest prve prodaje ribiških proizvodov, ustanovljena borza ribiških proizvodov, število različnih oblik ribiške ponudbe v turistične namene)
- Poslovni rezultati gospodarskih subjektov na področju sonaravnega kmetijstva, tradicionalnih pridelkov in izdelkov ter ribištva

Izvedene aktivnosti, projekti

Povezovanje pridelave s predelavo pri razvoju novih produktov in storitev, vzpodbujanje oblik dopolnilnih dejavnosti, trženje

Vzpostavljene so bile 3 lokalne akcijske skupine: za območja Obala, Kras, Brkini (LAS Istre in LAS Krasa in Brkinov, občina Komen sodeluje v LAS Vipavska dolina;

Urejanje prometa z ribami: Leta 2008 so uredili ribiško tržnico v Izoli, z delom je pričela ribiška pisarna (v Izoli); ustanovljen je bil Konzorcij Obalne akcijske skupine Ribič za prijavo projektov na razpise Evropskega sklada za ribištvo; v Kopru poteka gradnja ribiškega pomola Tržnice. Leta 2012 je bila potrjena OAS Ribič za izvajanje Trajnostnega razvoja ribiških območij v obdobju 2007-2013.

Zaščita tipičnih pridelkov in izdelkov, trženje in promocija

Med zaščitene slovenske kmetijske pridelke oz. izdelke in alkoholne pijače sodi skupno 14 pridelkov oz. izdelkov iz regije.

Razvoj novih storitev, ohranjanje tradicionalnih proizvodov in storitev, spodbujanje naravi prijaznega kmetovanja, ohranjanje poseljenosti

- Po letu 2007 so pridobili status zaščenega proizvoda Kraška jagnjetina, Kraški ovčji sir, Kraški zašink in Kraška panceta. Že pred letom 2007 pa so bili zaščiteni Ekstra deviško oljčno olje Slovenske Istre, Piranska sol, Kraški med, Kraški pršut, Brkinski slivovec, Kraški brinjevec, vino Koper, vino Kras, Kraški Teran;
- št. certificiranih ekoloških kmetij: 199;
- število registriranih dopolnilnih dejavnosti na podeželju: 107;
- izdelane smernice za sonaravne tehnologije za pridelavo oljk na čezmejnem SLO-HR območju (projekt ZOOB, IPA SLO-HR, nosilka: UP – ZRS); prizadevanje za ohranjanje biotske raznovrstnosti (SIGMA 2, OP SI-IT, nosilka: UP – ZRS);
- varovanje avtohtonih pasem živali (projekt APRO, IPA SLO-HR, KGZS).

2.3.4 PROGRAM OKOLJE IN OKOLJSKA INFRASTRUKTURA

Strateški cilji regije na področju Okolja in okoljske infrastrukture ter prostorskega razvoja so bili naslednji:

- zmanjšati vplive na okolje in naravo,
- povečati učinkovitost javnih storitev,
- okrepiti regionalne podporne aktivnosti na področju varstva okolja in prostorskega načrtovanja,

- okrepiti celovito upravljanje z obalnim območjem.

Na ravni programa (Okolje in okoljska infrastruktura) so bili za spremljanje opredeljeni naslednji kazalniki: delež recikliranih odpadkov, delež gospodinjstev priključenih na javno kanalizacijsko omrežje v %, pripravljena regionalna zasnova prostora in izvedbeni akti skladni z njo, delež aktivno upravljanjih območij v %.

Delež recikliranih odpadkov: kazalnik ni na voljo. Kljub temu lahko ugotovimo, da so občine dosegle lepe uspehe pri ločenem zbiranju odpadkov in njihovi ponovni uporabi, kar lahko utemeljimo s tem, da količina odpadkov za končno odlaganje na odlagališčih upada.

Delež gospodinjstev priključenih na javno kanalizacijsko omrežje: v preteklem obdobju so bile izvedene pomembne investicije v kanalizacijska omrežja in čistilne naprave, tako da se je povečal tudi delež gospodinjstev, ki so priključena na javno kanalizacijsko omrežje.

Pripravljena Regionalna zasnova prostorskega razvoja in pripravljene izvedbeni akti skladni z njo: regionalna zasnova je bila pripravljena v poenostavljeni vsebini, vendar ni dosegla svojega namena. Ker ne gre za zavezujoč dokument, prostorsko načrtovanje občin teče po ustaljenih poteh (občine zaostajajo pri pripravi novih občinskih prostorskih načrtov, kar odraža odnos do prostorskega načrtovanja).

Delež aktivno upravljanjih območij narave (zavarovanih oz. varovanih): povečal se je delež aktivno upravljanjih območij narave, saj je bil na podlagi spremembe uredbe o Krajinskem parku Strunjan (2008) ustanovljen javni zavod, ki je prevzel upravljanje krajinskega parka.

Za realizacijo programa so bili opredeljeni naslednji ukrepi in aktivnosti: Trajnostna mobilnost v regiji; Učinkovite javne storitve; Učinkovito načrtovanje v prostoru z regionalnimi podpornimi aktivnostmi; Trajnostna energetika; Upravljanje z obalnim območjem.

Doseganje ciljev na ravni ukrepov in aktivnosti (Program 4: Okolje in okoljska infrastruktura)

2.3.4.1. Ukrepi in aktivnosti 1: Trajnostna mobilnost v regiji

Opredeljena cilja sta bila naslednja:

- Razvoj alternativnih oblik prometa in zmanjšanje osebne prometa ter spodbujanje uporabe javnega prometa;
- Zmanjšanje onesnaženja zraka in hrupa ter zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

Za spremljanje uresničevanja navedenih ciljev so bili opredeljeni naslednji indikatorji: Povprečni letni dnevni promet na posameznih odsekih; Število uporabnikov javnega prometa; Dolžina urejenih kolesarskih poti (v km).

Pri vseh kazalnikih beležimo napredek. Vendar napredka ne moremo v celoti pripisati učinkovitosti izvedenih ukrepov. Tako npr. povprečni letni dnevni promet na posameznih odsekih cest resda upada, kar pa je lahko posledica čedalje večje brezposelnosti in slabšega ekonomskega stanja ter posledično manjšega števila voženj delo-dom na izbranih cestnih odsekih. Število uporabnikov javnega prometa (predvsem v mestih) povečuje, kar lahko pripišemo ukrepom, ki so jih izvedle posamezne občine v regiji. Tudi dolžina urejenih

kolesarskih stez se večja, ob tem da se priljubljenost kolesarjenja povečuje tudi v tem, da so nekatere občine uredile sisteme za izposojanje koles.

Ključna ovira je, da na ravni občinskih politik (in uprav) ni prave volje za strateški preobrat h trajnostni mobilnosti, ki bi zahtevalo tesnejše medobčinsko sodelovanje v (najmanj) na ravni somestja Koper-Izola-Piran, pa tudi širše v regiji in čezmejno. Mobilnostni problemi namreč zahtevajo jasen odgovor s strani politike, ki bo temeljila na dolgoročni viziji in bo podlaga za strategijo ter usklajen, dolgoročno usmerjen program. Tak pristop zahteva tudi kulturo medsektorskega sodelovanja različnih upravnih ravni, sodelovanje civilne družbe, sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem itd. Še vedno prevladujejo parcialne in kratkoročne rešitve.

Ukrep 1: Vzpostavitev trajnostne mobilnosti

Na ravni občin in somestja še niso bile pripravljene medsebojno usklajene Celostne prometne strategije. Tako še niso bili opredeljeni cilji trajnostnega prometa, ni bil pripravljen načrt trajnostnega prometa, ki bi bil usklajen z novo generacijo občinskih prostorskih načrtov, saj le-ti še sploh niso bili sprejeti. V regiji tudi ni bil vzpostavljen logistični center za vodenje potniškega prometa, za izvajanje celotnega sistema trajnostne mobilnosti. Dograjena je bila infrastruktura za trajnostno mobilnost (parkirišča, infrastruktura za nemotoriziran promet – pešpoti, informacijski sistem na postajališčih o prihodih mestnih avtobusov). Izvedene so bile tudi posamezne akcije osveščanja prebivalstva za spreminjanja transportnih navad, v okviru tednov mobilnosti.

Izvedeni projekti:

- zgrajeni garažni hiši pred Piranom in v centru Kopra;
- vpeljan sistem obveščanja potnikov o odhodih avtobusov na postajališčih (Piran);
- vzpostavljen sistem za izposojanje koles v Kopru in v Piranu (projekt Adria.MOVE IT, IPA Jadran);
- dograjene kolesarske steze.

2.3.4.2. Ukrepi 2: Učinkovite javne storitve (odpadne vode, pitna voda, odpadki)

Opredeljeni so bili naslednji cilji:

- Zagotoviti učinkovito čiščenje odpadnih voda;
- Vzpostaviti celovit sistem ravnanja z odpadki;
- Zagotoviti varno oskrbo s pitno vodo.

Za spremljanje uresničevanja navedenih ciljev so bili opredeljeni naslednji indikatorji: Delež populacijskih enot priključenih na kanalizacijsko omrežje; Delež gospodinjstev in podjetij, vključenih v sistem ravnanja z odpadki; Delež gospodinjstev, priključenih na javna vodovodna omrežja; Delež izgub iz vodovodnih omrežij; Delež ustreznih vzorcev pitne vode v najpomembnejših vodovodnih omrežjih.

Pri vseh kazalnikih beležimo napredek oz. stanovitnost že doseženega ugodnega stanja kazalnikov. Delež populacijskih enot priključenih na kanalizacijsko omrežje: skladno z dograditvijo kanalizacijskih omrežij in čistilnih naprav se povečuje tudi delež populacijskih enot

priključenih na kanalizacijsko omrežje. Delež gospodinjstev in podjetij, vključenih v sistem ravnanja z odpadki, se je v regiji približal številki 100%. Delež izgub iz vodovodnih omrežij upada, kar je posledica vlaganj v izboljšavo vodovodnega sistema v preteklem programskem obdobju. Delež ustreznih vzorcev pitne vode v najpomembnejših vodovodnih omrežjih ostaja visoka (razen ob redkih izjemnih dogodkih).

Aktivnost: Spodbujanje zmanjševanja onesnaženosti in količin odpadnih voda

Komunalne odpadne vode: Za območja aglomeracij Koper, Piran in Izola (z obremenjenostjo več kot 10.000 PE) je bila v programskem obdobju, ki se zaključuje, dokončana ustrežna infrastruktura za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda. Izgrajena je bila nova, skupna ČN za aglomeracijo Koper in Izola, s hkratno izvedbo kanalizacijskih sistemov. Izgrajena je bila nova centralna komunalna čistilna naprava Piran). V programskem obdobju, ki se zaključuje so s sredstvi ESRR vse 4 kraške občine pospešeno gradile kanalizacijsko infrastrukturo. Prioritetno so se usmerile v komunalno opremljanje občinskih središč.

Gospodarjenje z viri vode: Predvideni so bili ukrepi za zmanjševanje porabe vode, ki bi razbremenili vodne vire in vodovodni sistem. Zato je bilo predvideno, da bo regija pripravila analize stanja, pripravila načrt in organizirala projekt zmanjševanja izgube vode ter ga začela izvajati.

Ukrepi za zmanjšanje porabe pitne vode: Podjetja za distribucijo vode v regiji vlagajo v sistem cevovodov in skrbijo, da so cevovodi, po katerih se pretaka čista pitna voda, prenovljeni. Obnove dotrajanih cevovodov in celotne komunalne infrastrukture se npr. v mestnih jedrih Koprca, Izole in Pirana izvaja načrtno. Kljub nenehnemu vlaganju v sistematično obnovo dotrajanih cevovodov se letno opravi več sto popravil puščanj vode na cevovodih in puščanj na priključkih. Zmanjšanje izgub vode je prioriteta naloga v programu optimalne izrabe vodovodnega sistema. Dobra tehnična opremljenost ekip za analize vodovodnega omrežja ter uporaba vseh znanih metod pri odkrivanju vodnih izgub je pogoj za hitro detekcijo skritih okvar.

V regiji ni bila izvedena temeljitejša regijska analiza možnosti zbiranja deževnice, uporabe manjših vodnih virov ter oblikovanje usmeritev za izkoriščanje deževnice in manjših vodnih virov, usmeritve za rabo zadržanih in sekundarnih voda ter za zmanjševanje onesnaženosti in količin odpadnih voda (prebivalstvo, industrija, kmetijstvo, balastne vode).

V regiji še vedno ni zagotovljena dolgoročna varna oskrba s kvalitetno pitno vodo. Konec l. 2006 je bila sprejeta odločitev o povezavi treh vodovodnih sistemov (rižanski, kraški in ilirsko-bistriški) z izgradnjo povezave Klariči-Rodik. Za to rešitev so bila v programskem obdobju 2007-2013 na razpolago tudi kohezijska sredstva. Vendar je prišlo do zamude pri pridobivanju dovoljenj za poseg v prostor (pridobivanje služnosti), kar je preprečilo izvedbo projekta z rezerviranimi sredstvi iz kohezijskega sklada tekoče finančne perspektive.

Aktivnost: GOJUP - gospodarjenje z odpadki Južne Primorske

Regija v preteklosti ni uspela doseči dogovora o skupnem regijskem centru za ravnanje z odpadki, ki bi omogočil zmanjšanje količin odpadkov za odlaganje, ločevanje uporabnih frakcij odpadkov za recikliranje in ponovno uporabo, energetska izraba odpadkov in predobdelavo ter

ustrezno odlaganje odpadkov ali preostanka odpadkov. Danes vzpostavitev regijskega centra ni več aktualna, saj ni ekonomsko upravičen.

Komunalna podjetja zagotavljajo ločeno zbiranje odpadkov, kar tudi omogoča ustrezno obdelavo. Pri ločevanju odpadkov v občinah dosegajo lepe uspehe. Delež zbranih komunalnih odpadkov pada, ob tem da delež ločeno zbranih odpadkov za nadaljnjo obdelavo narašča. Količina vseh zbranih odpadkov upada, kot tudi količina odpadkov, ki jih je potrebno trajno odložiti, kar kaže na dobro organiziran sistem celovitega ravnanja z odpadki po občinah.

Izvedeni projekti:

- Na Krasu zgrajena kanalizacija Ograde in Lehte Sežana, Hrpelje sever in Kozina jug, Divača, Komen, v gradnji kanalizacija Kozina sever. Čistilna naprava Hrpelje se preureja v črpališče.
- Na Obali zgrajena komunalna infrastruktura v obrtni coni v Luciji, zgrajena vodovod in kanalizacija Zazid ter kanalizacije v Škofijah, Dekanih, delih Kopra, Šmarjah. V gradnji kanalizacija Korte, čistilna naprava in kanalizacija Sečovlje, kanalizacija Vinjole-Nožed. Dokončana skupna čistilna naprava obalnih občin: Izgrajena je bila nova, skupna ČN za aglomeracijo Koper in Izola, s hkratno izvedbo kanal. sistemov. Izgrajena je bila nova centralna komunalna čistilna naprava Piran. Tri obalne občine sodelovale pri projektu hidravlične izboljšave vodovodnega sistema na Obali. Zgrajen vodovod Hliban-Padovani.
- Na Krasu je potekalo postavljanje vodovoda v naslednjih krajih: Obrov-Govc-Zagrad, Gojaki, Brdo, Markovščina-Skadanščina, Brezovica, Komen, Malo Polje in Avžlak (Divača), obnovljen vodovod Kozina sever, v gradnji je vodovod za Vrhe.
- V pripravi GIS o divjih odlagališčih na Koprskem, predvidena sanacija odlagališč in namestitvev kamer (projekt DIVA, IPA SLO-HR, nosilki: MOK, UP – ZRS).

2.3.4.3. Ukrepi in aktivnosti 3: Učinkovito načrtovanje v prostoru z regionalnimi podpornimi aktivnostmi

Cilji tega sklopa so bili:

- Skladen regionalni in trajnosten prostorski razvoj;
- Konkurenčno policentrično urbano omrežje;
- Visoka kakovost bivanja v urbanih naseljih ter
- Razvito podeželje z visoko kakovostjo bivanja.

Opredeljeni so bili naslednji kazalniki rezultata: Število sprejetih integralnih programov revitalizacije mest in ostalih naselij; Število izvedenih projektov iz programa v okviru čezmejnega sodelovanja; Število sprejetih Agend 21 ali EMAS shem; Večja gostota poselitve v urbaniziranih območjih (preb./ha).

Ugotovimo lahko, da je na področju učinkovitosti načrtovanja v prostoru in vzpostavitve podpornih aktivnosti regija le deloma dosegla zastavljene cilje. Glede sprejetja integralnih programov: Sprejet je bil integralni program razvoja območja Krasa (v okviru projekta Kras-Carso), ki vsebuje tudi elemente Agende 21. Luka Koper se je v letu 2010 vključila v EMAS – prostovoljno shemo okoljskega vodenja in presojanja. Zaostanek je na področju integralnih programov revitalizacije mest/naselij: tu ni bil sprejet noben program. Tudi o večji gostoti poselitve v urbaniziranih območjih bi le težko govorili, saj se je trendu širjenja razpršene poselitve pridružil še trend umeščanja turističnih apartmajev v mestna naselja, kar zaradi skromne zasedenosti niža urbano gostoto.

Skromna podpora področju prostorskega načrtovanja se kaže tudi v tem, da nobena občina v regiji še ni sprejela občinskega prostorskega načrta, nobena tudi nima pripravljenega predloga, 6 občin je pripravilo osnutek, 1 občina (MO Koper) pa še ni pristopila h pripravi (Evidenca MzIP, stanje na dan 24. 7. 2012).

Predvidene aktivnosti:

Aktivnost: Revitalizacija mest, urbanih in ruralnih naselij

Aktivnost: Priprava in sprejem novih prostorskih planov

Izvedeni projekti:

- Prenovljeni piransko in izolsko mestno jedro, urejene javne površine v Komnu, vaško jedro v Šmarjah (KP), v načrtih je prenova središča Sežane.
- Projekt CARSO – KRAS, OP SI-IT, nosilka Občina Sežana: cilj projekta je izvedba aktivnosti, ki bodo zagotavljale trajnostno upravljanje naravnih virov in teritorialno kohezijo s skupnimi strategijami na čezmejni ravni.
- občine Komen, Sežana, Hrpelje – Kozina in Ilirska Bistrica so s sredstvi EU zgradile širokopasovno omrežje na območju »belih lis«, t.j. območju brez komercialnega interesa.

2.3.4.4. Ukrepi in aktivnosti 4: Trajnostna energetika.

Cilj sklopa je bil Zmanjšanje vplivov na okolje zaradi pridobivanja energije. Opredeljeni kazalniki rezultata je bil Izdelan regionalni energetska koncept.

Na področju učinkovite rabe energije so bili doseženi lepi rezultati. Sprejeti so bili lokalni energetske koncepti, izvedeni so bili mnogi projekti energetske sanacije stavb v javni lasti. Nekatere občine v regiji se redno uvrščajo med najuspešnejše na področju trajnostne energetike v Sloveniji.

Izvedeni projekti:

- Vse občine v regiji so sprejele lokalne energetske koncepte: Ilirska Bistrica, Komen, Mestna občina Koper, Izola, Piran, Divača, Sežana, Hrpelje – Kozina;
- Izvaja se mnogo projektov s področja trajnostne rabe energije (omenjamo nekatere: 2 podjetji s Krasa, izolska in sežanska bolnišnica, doma upokojujencev Koper in Izola ter Socialno varstveni zavod Dutovlje);
- V Izoli deluje energetska svetovalna pisarna, še ena se vzpostavlja v Kopru, na sedežu RRC, v okviru projekta SEA-R (IPA Jadran);
- Prenovljene kotlovnice in zamenjani stari ogrevalni kotli na kurilno olje s kotli na lesno biomaso v šolah, vrtcih in drugih javnih objektih (Piran/Sečovlje, Koper/Šmarje, Ilirska Bistrica), (projekt Obnovljivi viri energije v primorskih občinah, Donatorska sredstva švicarske konfederacije, izvajalka GOLEA), več projektov v okviru razpisov LS-1, LS-2.

Ukrepi in aktivnosti 5 Upravljanje z obalnim območjem:

Cilj sklopa je bil okrepiti integralno upravljanje, skladno z domačimi in mednarodnimi usmeritvami za trajnosti razvoj.

Doseženi rezultati: skupaj z MOP je bila v okviru projekta SHAPE pripravljena strokovna podlaga za upravljanje, za vzpostavitev 100-metrskega obalnega pasu brez gradenj, idejni projekti sonaravnih ureditev posameznih delov obale.

2.3.5 ČEZMEJNO IN MEDNARODNO SODELOVANJE

2.3.5.1 Kohezijska politika

Obalno-kraška regija se v programskem obdobju 2007–2013 vključuje v izvajanje evropske kohezijske politike s sofinanciranjem projektov v okviru vseh treh operativnih programov v okviru Cilja 1: Operativnega programa krepite regionalnih razvojnih potencialov (OP RR), Operativnega programa razvoja človeških virov (OP RČV) in Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI) za obdobje 2007-2013.

Operativni program krepite regionalnih razvojnih potencialov (OP RR): do sedaj je bilo v Obalno-kraški regiji v okviru OP RR iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj skupno sofinanciranih 85 projektov, višina dodeljenih sredstev znaša skupaj 48.271.381 EUR (prispevek skupnosti). Projekti, ki so sofinancirani v okviru OP RR so razvojno raziskovalni projekti, vključno s projekti e-vsebin in e-storitev, projekta izgradnje širokopasovnih omrežij, projekti nakupa tehnološke opreme, projekti s področje turistične infrastrukture in promocije turizma, projekt s področja javne kulturne infrastrukture, projekti s področja razvoja regij in razvoja obmejnih območij s Hrvaško.

Operativni program razvoja človeških virov (OP RČV): v okviru OP RČV je bilo iz sredstev Evropskega socialnega sklada sofinanciranih 42 projektov v skupni vrednosti 9.123.545 EUR. Sofinancirani projekti so v okviru: spodbujanja podjetništva in prilagodljivosti, razvoja človeških virov in vseživljenjskega učenja, spodbujanja socialne vključenosti, institucionalne in administrativne usposobljenosti.

Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI): V programskem obdobju 2007-2013 pa so bili sofinancirani štirje projekti iz sredstev Kohezijskega sklada/Evropskega sklada za regionalni razvoj v skupni višini 88,60 mio EUR EU sofinanciranja.

V okviru javnih razpisov s področja trajnostne rabe energije bo sofinanciranih sedem projektov, ki bodo skupaj prejeli 10,7 mio EUR, od tega 9,1 mio EUR EU sofinanciranja.

2.3.5.2 Evropsko teritorialno sodelovanje

V okviru cilja "Evropsko teritorialno sodelovanje" so se izvajale različne vrste sodelovanja:

- čezmejno sodelovanje
- transnacionalno sodelovanje,
- medregionalno sodelovanje,
- mrežni programi (ESPON – Evropsko omrežje za spremljanje prostorskega razvoja, INTERACT – podpora upravljanju programov sodelovanja, URBACT – tematsko omrežje mest).

Program medregionalno sodelovanje OP INTERREG IVC 2007-2013: v upravičeno območje spada tudi Obalno-kraška regija. V okviru odobrenih projektov programa je Regionalni razvojni center Koper sodeloval v projektu SUSTAIN (področja upravljanja z obalo). Partnerju projekta je bilo dodeljeno skupaj 120.430,55 EUR sredstev ESRR in 14.168,30 EUR sredstev iz proračuna RS.

Programi transnacionalnega sodelovanja: Obalno-kraška regija je bila upravičena do sodelovanja v programih teritorialnega sodelovanja Območje Alp, Srednja Evropa, Jugovzhodna Evropa, Mediteran. V projektih je sodelovalo več partnerjev iz Obalno-kraške regije.

Program čezmejnega sodelovanja OP IPA Slovenija –Hrvaška 2007-2013: v okviru 1. in 2. javnega razpisa Operativnega programa (OP) IPA SI-HR 2007-2013 je bilo potrjenih 45 operacij v skupni vrednosti 26.044.074,90 EUR IPA sredstev (1. javni razpis 21 podpisanih pogodb v vrednosti 14.149.296,00 EUR IPA sredstev, 2. javni razpis 24 podpisanih pogodb v vrednosti 11.894.778,90 EUR). 3. javni razpis je bil odprt med 3. februarjem in 16. aprilom 2012, na voljo pa je 10.817.946,00 EUR IPA sredstev. V mesecu decembru 2013 je bil objavljen seznam pogojno odobrenih projektov tega razpisa. Podpis pogodb o sofinanciranju projektov, ki so bili odobreni v okviru tretjega javnega razpisa bo predvidoma v prvi polovici leta 2014. V upravičeno območje programa spada tudi Obalno-kraška regija. Partnerji iz Obalno-kraške regije bodo sodelovali v 12-ih projektih. Obalno-kraški regiji je bilo v okviru obeh javnih razpisov dodeljenih 2.834.083,60 EUR IPA sredstev, odobrenih pa 12 projektov, katerih projektni partnerji prihajajo iz te regije.

Program čezmejnega sodelovanja OP Slovenija –Italija 2007-2013: v upravičeno območje Operativnega programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013 spada tudi Obalno-kraška statistična regija. V čezmejnih projektih odobrenih v okviru treh javnih razpisov nastopajo številni projektni partnerji iz tega območja. Projektni partnerji iz Obalno-kraške statistične regije so v okviru različnih odobrenih projektih 1. javnega razpisa (JR) za strateške projekte uspeli pridobiti 12,4 mio EUR programskih sredstev, v okviru različnih projektov 2. javnega razpisa za standardne projekte pa 6,2 mio EUR programskih sredstev, v okviru 3. Javnega razpisa pa 2,3 mio EUR, skupaj 20,9 mio EUR predstavlja 16 % razpisanih sredstev v okviru 1., 2. in 3. Javnega razpisa (128 mio EUR).

Od projektov gre izpostaviti naslednje strateške projekte, katerih vodilni partner izhaja iz Obalno-kraške regije:

- KRAS-CARSO, vodilni partner je Občina Sežana,
- SIGMA 2, vodilni partner je Univerza na Primorskem,
- SHARED CULTURE, vodilni partner je Univerza na Primorskem,
- INTERBIKE, vodilni partner je Regionalni razvojni center Koper.

Ostali projekti, pri katerih so sodelovali tudi partnerji iz regije, so naslednji:

TRECORALA – Grebeni in koraligen S Jadrana: trajnostno upravljanje v Tržaškem zalivu,

NUVOLAK – Dvojezična podjetniška spletna podpora čezmejnih podjetniških priložnosti,

LIVING LANDSCAPE – promocija kulturne dediščine slo-ita čezmejnega območja - krajina Krasa,

ECHOS – Čezmejni odmevi,

TRADOMO – Izboljšanje trajnostne dostopnosti in mobilnosti na Čezmejnem območju,

SHARTEC – Izmenjava inovativnih proizvodnih tehnologij v obmejnih regijah,

HYDRO KARST – Kraški vodonosnik kot strateški čezmejni vodni vir,

IPforSMEs – Vloga intelektualne lastnine (IP) skozi medregionalno izmenjavo IP,
 TRANSARMON – Usklajevanje zakonodaje v korist čezmejnih MSP,
 GEP – Skupni geoinformacijski sistem (GIS) za varovanje virov pitne vode v izrednih dogodkih,
 GLIOMA – določanje novih biomarkerjev možganskih tumorjev za diagnozo in zdravljenje,
 LEX – Analiza, izvajanje in razvoj zaščite narodnih skupnosti v Sloveniji in Italiji,
 SALTWORKS – Ekološko trajnostno vrednotenje solin med Italijo in Slovenija,
 SIGN – Slovensko-italijanska genetska mreža,
 E-SURGERYNET – Kirurška mreža na razširjenem čezmejnem območju,
 E-CARDIONET – Kardiološka mreža na širšem čezmejnem območju,
 INTEGRAID – Integriran pristop k izboljšanju nujne medicinske pomoči na čezmejnem območju,
 TRANS2CARE – Transregion.omrežje za inovacijo in prenos tehn. znanja za izboljšanje zdravstva
 E-HEALTH – E-Zdravje na čezmejnem območju,
 ADRIAWET 2000 – Jadranska mokrišča za omrežje natura 2000,
 PANGEA,
 EDUKA – Vzgajati k različnosti,
 AGROTUR – kraški agroturizem,
 BioDiNet – Mreža za varovanje biotske raznovrstnosti in kulturne krajine,
 SiIT – Interaktivna določevalna orodja za šole: spoznavanje biotske pestrosti na območju,
 UE LI JE II – Oljčno olje: simbol kakovosti v čezmejnem prostoru,
 MACC – Modern Art Conservation Center,
 WINENET – Kooperacijska mreža za izboljšanje kvalitete vinske industrije
 OPENMUSEUMS – Mreža slovenskih in italijanskih muzejev: valorizacija in tehnološka inovacija
 muzejev v zgodovinskih mestih severnega Jadrana
 SAFEPORT – Obvladovanje industrijskih in okoljskih tveganj v pristanišču
 KNOW US – Soustvarjanje konkurenčnega znanja med Univerzami in MSP
 CLIMAPARKS – Klimatske spremembe in upravljanje zavarovanih območij
 PARsJAd – Arheološki parki severnega Jadrana
 iCON – Konkurenčnost MSP - Inovativnost in kooperativno podjetništvo
 S.HO.W. – Social Housing Watch - Poskusni observatorij politik Socialnih Stanovanj v razmerju s
 politikami socialne blaginje
 ADRIA A – Razvoj dostopnosti za oživitev jadranskega zaledja
 JEZIK-LINGUA – Večjezičnost kot bogastvo in vrednota čezmejnega slo-ita območja.

Jadranski čezmejni program IPA: na Jadranskem čezmejnem programu IPA so v izvajanju projekti, odobreni v okviru 1. javnega razpisa in 1 strateški projekt. Nedavno so bili odobreni tudi projekti v okviru 2. javnega razpisa ter podpisane ustrezne pogodbe o sofinanciranju. V okviru 1. javnega razpisa programa je bilo odobrenih 33 projektov, skupaj jim je bilo dodeljenih okvirno 75 mio EUR programskih sredstev. Institucije iz Obalno-kraške regije sodelujejo v 9 projektih, skupaj pa jim je bilo dodeljenih 1.941.948,41 EUR IPA sredstev in 251.243,90 EUR sredstev iz državnega proračuna.

2.3.5.3 Drugi viri

Donatorska sredstva Švicarske konfederacije

V letu 2008 je bil izveden poziv k predložitvi osnutkov projektov, na osnovi katerega je bil med drugim donator (Švica) je kot prvega odobril projekt »Obnovljivi viri energije v primorskih

občinah«, v vrednosti 3.680.000 CHF, ki ga je prijavila in ga tudi izvaja Goriška lokalna energetska agencija iz Nove Gorice (GOLEA). Projekt traja 4 leta in pol, od 1. 1. 2010 do 30. 6. 2014.

Finančni mehanizem EGP in Norveški finančni mehanizem obdobje 2004-2009

V okviru teh dveh mehanizmov so bili v Obalno-kraški regiji izvedeni štiri individualni projekti v skupni vrednosti 5.665.916 EUR. Dodeljenih jim je bilo 2.605.938,36 EUR sredstev Norveškega in EGP finančnega prispevka. Odobreni so bili sledeči projekti: Trajnostna oskrba s pitno vodo na Komenskem Krasu (Občina Komen), Sanacija temeljnih obokov pod cerkvijo sv. Jurija v Piranu (Občina Piran), Kulturno oživljanje mestnega jedra (mestna Občina Koper) ter Prenova Škratelnove domačije v muzej slovenskih filmskih igralcev v Divači (Občina Divača).

3. ANALIZA REGIONALNIH RAZVOJNIH POTENCIALOV, OPREDELITEV KLJUČNIH RAZVOJNIH OVIR IN PREDNOSTI REGIJE, VKLJUČNO S POLOŽAJEM REGIJE V MEDNARODNEM PROSTORU

3.1 ANALIZA RAZVOJNIH POTENCIALOV

Namen problemske analize je podati pregled ključnih razvojnih področij regije, pri tem pa izpostaviti najpomembnejše razvojne vrzeli. Problemska analiza je narejena na podlagi spremljanja in interpretacije ključnih razvojnih kazalcev in trendov, kot tudi na podlagi intervjujev s ključnimi deležniki v regiji.

Zaradi večje preglednosti v poglavju podajamo zgolj povzetke analize v obliki SWOT tabel po področjih. V prilogah podajamo integralen tekst: **Podrobnejšo analizo razvojnih potencialov in stanja za posamezna ključna področja regionalnega razvoja:**

Priloga 1: Ocena stanja na področju gospodarstva, zaposlovanja in usposabljanja

Priloga 2: Ocena stanja na področju turizma

Priloga 3: Ocena stanja na področju področje podeželja, kmetijstva, gozdarstva, ribištva in naravnih dobrin

Priloga 4: Ocena stanja na področju infrastrukture, okolja in prostorskega urejanja

Priloga 5: Ocena stanja v nevladnem sektorju

3.2 ANALIZA RAZVOJNIH PREDNOSTI, SLABOSTI, PRILOŽNOSTI IN NEVARNOSTI V REGIJI

3.2.1 SWOT ANALIZA ZA PODROČJE GOSPODARSTVA, ZAPOSLOVANJA IN USPOSABLJANJA

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Ugodna geostrateška lega regije, kakovostno bivalno okolje. • Močno razvita prometna, logistična in skladiščna dejavnost tako v povezavi s pomorskimi tokovi kot s tranzitom vzhod-zahod. • Največja koncentracija naložb v turistične kapacitete v Sloveniji. • Tradicija v nekaterih predelovalnih dejavnostih. • Dobro razviti podporni subjekti inovativnega okolja (Inkubator Sežana, UIP Koper) in subjekti podjetniškega okolja (RRC Koper, ORA Sežana, Razvojni center Divača, CPP Piran, Primorska gospodarska zbornica, Območne obrtno-podjetniške zbornice). • Bližina pomembnih gospodarskih bazenov v severni Italiji in neposredna bližina enega največjih znanstvenih parkov v Srednji Evropi (AREA Science Park, Trst). • Pomemben delež samozaposlovanja in zaposlencev pri samostojnih podjetnikih v gospodarskem sektorju (29 %). • Zgrajene lokalne poslovne cone za podjetnike in obrtnike (Koper, Hrpelje, Divača) • Bogata kulturna dediščina in naravne danosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Velik padec aktivnosti velikih podjetij v sedanjem programskem obdobju (znižanje št. zaposlenih za tretjino od leta 2007 do 2012) ter rahel upad srednjih in mikro podjetij. Mala podjetja niso bila v stanju s svojim zaposlovanjem nadomestiti izgubo okrog 2.500 delovnih mest v velikih podjetjih. • Nizka konkurenčnost gospodarstva – nizka ustvarjena dodana vrednost na zaposlenega v primerjavi s sosednjimi gospodarstvi (60 % doseženega nivoja Furlanije Julijske krajine). V notranji primerjavi – doseganje povprečja slovenskega gospodarstva v letu 2011, vendar z izločitvijo dejavnosti promet in skladiščenje zgolj 93,6 % povprečja Slovenije. • Majhno število skupnih projektov med RR institucijami in podjetji. • Stopnja vključenosti v terciarno izobraževanje je v obalno-kraški regiji najnižja, prav tako pa tudi število študentov na 1.000 prebivalcev, število diplomantov na 1.000 prebivalcev med regijami najnižje, • Pomanjkanje strateške povezanosti v turizmu in nezadostna izraba podeželja za razvoj turizma. • Strukturna neskladja na trgu dela. • Razvit, a premalo povezan sistem podpornega podjetniškega okolja, prekrivanje kompetenc, premalo specializacije. • Majhno število inovativnih MSP. • Primanjkljaj lastniškega kapitala v večjem delu gospodarstva. • Nerazpoložljivost cenovno konkurenčnih komunalno urejenih zemljišč (poslovnih con) organiziranih za privabljanje in umeščanje tujih investitorjev in domačih podjetij (v Slovenski Istri in na Krasu). • Močan trend upadanja deleža predelovalnih dejavnosti v gospodarstvu (iz 30 % v 2004 na 22,4 % v 2012). • Zelo nizki učinki velikih vlaganj v sektor gostinstva – 56%-na učinkovitost vloženih sredstev v primerjavi s povprečjem slovenskega gostinstva (merjeno s prihodki in številom zaposlenih). • Propad velikih gradbenih podjetij. • Nizka izvozna usmerjenost z izjemo predelovalnih dejavnosti ter dejavnosti transporta in skladiščenja. • Slaba izkoriščenost biotske pestrosti in naravnih znamenitosti ter kulturne dediščine za razvoj turizma. • Slaba izkoriščenost kulturne dediščine za razvoj turizma.

PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Kakovostno bivalno okolje, zlasti tako imenovane naravne in kulturne dobrine (zeleno okolje, kakovostna hrana, obmorska lega, kulturna dediščina čistost, urejenost in varnost), prometno povezanost in dostopnost kot magnet za ustvarjalne ljudi, • Pospesevanje nastajanja novih inovativnih podjetij z na znanju temelječimi programi in z velikim potencialom rasti ter spodbujanje podjetništva med mladimi. • Povezovanje gospodarstva znotraj sektorjev in/ali programov (grozdi) ter z institucijami znanja • Uveljavljanje tehnološke in netehnološke inovativnosti (novi poslovni modeli) v obstoječem gospodarstvu. • Razširitev pristaniških kapacitet in razvoj dejavnosti v povezavi s pristaniščem. • Okrepitev obstoječih finančnih podpornih inštrumentov ter uvedba novih inštrumentov za spodbujanje inovativnosti in internacionalizacije. • Večja usklajenost in učinkovitost programov za spodbujanje podjetništva in inovacij. • Razvoj socialnega podjetništva in kvalitetnih kmetijskih, obrtnih, gostinsko-turističnih dejavnosti idr. dejavnosti na podeželju. • Sistematično delo na pritegnitvi tujih naložb z vnaprejšnjo zagotovitvijo potrebnih konkurenčnih infrastrukturnih pogojev. • Spodbujanje prenosa specifičnih in tradicionalnih znanj in veščin za izkoriščanje novih priložnosti za razvoj in prepoznavnost regije. • Razvoj trajnostnega turizma slonečega na visoko kvalitetnih elementih naravnih, krajinskih, kulturnih in enogastronomskih vrednot Istre in Krasa, ohranjanje in oživiljanje kulturne dediščine in naravnih vrednot ter izkoriščanje potencialov za zdravstveni, kulturni in zeleni turizem; vlaganje v turistične kadre, znanje, nove turistične proizvode in nove poslovne modele za oplemenitev dosedanjih velikih vlaganj v fizično turistično infrastrukturo. • Zagotovitev programov za poklicno preizobraževanje in usposabljanje za deficitarne poklice, dvig temeljnih kompetenc zaposlenih • Usmeritev Univerze na Primorskem v razvijanje naravoslovno-tehničnih študijev in raziskav, ki bi zagotavljali kadre za kvalitetno prenovu gospodarstva ter prenos novih znanj in tehnologij v gospodarski sektor. Okrepitev povezanosti z drugimi nacionalnimi znanstveno raziskovalnimi institucijami pri dvigovanju nivoja tehnološke inovativnosti v gospodarstvu. • Izraba priložnosti na področju »zelenih« proizvodov, snovne učinkovitosti, izkoriščanja biomase idr. obnovljivih virov, učinkovite rabe energije (energetska obnova obstoječih stavb), kreativnih industrij. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadaljevanje negativnega trenda staranja prebivalstva ob že doseženem nadpovprečnem indeksu staranja. • Nevarnost nadaljevanja ali zaostritve kriznega stanja v nekaterih velikih podjetjih z negativnimi učinki tudi na malo gospodarstvo. • Odmikanje izgradnje ključne prometne infrastrukture (podvojitev železniškega tira do Divače, razširitev kapacitet pomorskega pristanišča). • Neučinkovito reševanje finančno gospodarske krize v državi in težka dostopnost podjetij do finančnih virov. • Povečevanje brezposelnosti med mladimi, tudi izobraženimi. • Beg talentov in kakovostne delovne sile v bolj inovativna in dinamična okolja. • Znižanje privlačnosti regije po vstopu Hrvaške v EU. • Nekoordinirano in nepovezano izvajanje programov za podporo MSP in inoviranju. • Nerazumevanje potenciala kulturne dediščine in izguba tradicionalnih znanj in veščin (nesnovna kulturna dediščina).

3.2.2 SWOT ANALIZA ZA PODROČJE TURIZMA

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Ugodna geografska lega (lega ob morju). • Ugodne klimatske razmere. • Turistični sektor s tradicijo. • Obstoječa turistična infrastruktura in turistične storitve. • Bogastvo naravnih vrednotin kulturne dediščine (ohranjenost, raznolikost). • Pestrost ponudbe. • Zavarovana in varovana območja narave (parki; Natura 2000). • Tradicionalna arhitektura (istrska, beneška, kraška...). • Oživljanje kulturnih običajev. • Vzpostavljene kolesarske, sprehajalne in druge tematske poti. • Bogata gastronomija. • Pokrajinska raznolikost. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slaba organiziranost ter odsotnost organa za celovito upravljanje turizma v regiji. • Pomanjkanje kakovostnih in izobraženih ter motiviranih kadrov v gostinstvu in turizmu. • Pomanjkljiva, ponekod dotrajana turistična infrastruktura. • Nepovezano in nerazpoznavno trženje in promocija (razdrobljenost turistične ponudbe). • Zamiranje mestnih jeder. • Slaba povezanost med akterji/ponudniki v turizmu. • Neenakomeren razvoj. • Šibko sodelovanje med destinacijama Kras in Slovenska Istra. • Pomanjkljiva turistična ponudba zaledja. • Neučinkovit javni prevoz. • Slaba kvaliteta, ponekod pa pomanjkanje nastanitvenih kapacitet (predvsem manjših družinskih hotelov). • Naraščanje št. počitniških stanovanj. • Šibko sodelovanje s sosednjimi regijami. • Premalo razvito podjetništvo in malo gospodarstvo. • Premalo izvirna trgovska ponudba. • Odsotnost sodelovanja lokalnega prebivalstva ter sprejemanje načina življenja, ki je značilno za turistične destinacije. • Slabo prostorsko načrtovanje in varstvo ključnih prostorskih potencialov za razvoj turizma. • Premalo izkoriščen potencial kulturne dediščine.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Celoletna sezona. • Gostje potniških ladij (križarjenja). • Izboljšana ponudba, inovativnost in novi turistični proizvodi: aktivni turizem (kolesarjenje in tematske poti/pohodništvo), ekoturizem (zavarovana območja), vinski turizem, kulturni turizem, turistična ponudba v povezavi z gastronomijo, zdravim življenjskim slogom, kulturno in naravno dediščino. • Vzpostavitev enotne blagovne znamke. • Celovito trženje in promocija ter povečana prepoznavnost. • Razpršeni hotel na podeželju. • Kulturni dogodki in prireditve, obnavljanje in oživljanje objektov kulturne dediščine. • Čezmejne turistične destinacije (možnost razvoja skupnih turističnih programov). • Rast števila turistov z oddaljenih trgov (vzhodni trgi) • Poslovni in kongresni turizem. • Pospesevanje podjetništva in malega gospodarstva. • Zavedanje nujnosti povezovanja. • Krajši obiski. • Sodelovanje v okviru Jadransko-jonske makro regije. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nizka dodana vrednost zaradi premalo konkurenčne turistične ponudbe. • Investicije, ki ne dajejo zadovoljivih rezultatov. • Slabo plačani zaposleni, negativna kadrovska selekcija, nadomeščanje z neusposobljenimi. • Konfliktni interesi v rabi prostora in neupoštevanje zahtev/smernic trajnostnega turizma. • Dostopnost (zastarela železniška infrastruktura; vinjetni sistem; slabe avtobusne povezave...). • Nizka stopnja prepoznavnosti. Gospodarska in finančna kriza ter upad kupne moči. • Koncentracija lastništva, visoka zadolženost turističnih podjetij. • Razprodaja hotelskih prenočitvenih kapacitet, preureditev v turistična stanovanja, • Masovni all-inclusive turizem. • Nevarnost večjega onesnaževanja okolja. • Pomanjkanje pitne vode. • Odsotnost spodbud za investitorje. • Preseganje nosilnih zmogljivosti okolja. • Neupoštevanje razvojnih turističnih trendov. • Nezainteresiranost deležnikov turističnega sektorja za medsebojno sodelovanje in povezovanje z drugimi sektorji (kultura, kmetijstvo, idr.)

3.2.3 SWOT ANALIZA ZA PODROČJE ČLOVEŠKIH VIROV

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Rahlo izboljššan indeks staranja prebivalstva. • Pestra ponudba programov podpore in pomoči za starostnike in invalide pred odhodom v institucionalno varstvo. • Vrsta programov za vseživljenjsko učenje. Izredno ugodne geografske danosti območja za področje zdravja in športa. • Pestra ponudba srednješolskih izobraževalnih programov. • Pozitiven prirast v regiji, tako selitveni kot naraven. • Izobrazbena struktura prebivalstva se izboljšuje. • Prisotnost različnih izobraževalnih in raziskovalnih institucij in programov. • Zagotovljen in urejen dostop do objektov kulturne dediščine in kulturnih institucij in storitev. 	<ul style="list-style-type: none"> • Neustrezna stanovanjska politika za mlade. • Zaradi slabšanja socio-ekonomskega položaja prebivalstva se večajo potrebe po različnih oblikah socialnih pomoči. • Premajhen interes mladih za vpis v tehnične poklice. • Prešibko preventivno delovanje na področju varovanja zdravja in pomanjkanje specializiranih programov. • Slabo razvite mladinske strukture. • Premalo bogata kulturna ponudba in nepovezani programi, projekti. • Še vedno velik delež starega prebivalstva, ki presega slovensko povprečje. • Pomanjkanje skupnostnih oblik pomoči starim. • Najnižja stopnja vključenosti prebivalstva v starosti 20-29 v terciarno izobraževanje in število študentov na prebivalca. • Nezadostno sodelovanje med občinsko, regionalno in državno ravni na področju upravljanja s človeškimi viri. • Slaba dostopnost storitev za ranljivejše skupine prebivalstva. • Pomanjkanje programov in storitev za pomoč mlajšim osebam s težavami v duševnem zdravju. • Pomanjkljiva skrb za invalide. • Naraščajo dejavniki nezdravega življenjskega sloga med prebivalstvom. • Premajhna vključenost mladih v aktivno sodelovanje pri oblikovanju in izvajanju njim namenjenih politik. • Pomanjkljiva strukturna podpora mladinskim centrom s strani lokalnih skupnosti. • Nezadostno financiranje NVO. • Zapostavljena kulturna dediščina.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj dejavnosti za mlade in vzpostavitev centrov za mlade. • Vzpostavitev družinskih centrov • Bivalne enote za socialno ranljive. • Večja vključenost NVO in sodelovanje z občinami (možnost novih zaposlitev). • Razvoj enotne mreže storitev za starejše občane in invalide (ne samo domovi za upokojence temveč dnevni centri, pomoč na domu, društva upokojencev, medgeneracijski centri...). • Prepoznavnost znaka odličnosti: Sredozemski zdrav življenjski slog • Ustvarjanje privlačnega okolja za mlade (možnosti za bivanje, izobraževanje, delo in družabno življenje). • Prepoznavanje potreb trga dela ter prilagajanje izobraževalnih programov. • Dvig socialnega in kulturnega kapitala otrok. • Prisotnost še neizkoriščenih prostorov za delovanje raznih organizacij, izvajanje programov (medgeneracijski centri, društva, NVO). • Čezmejno sodelovanje na izobraževalnem, znanstvenem, raziskovalnem in kulturnem področju s ciljem povezovanja in ustvarjanja novih delovnih mest. • Čezmejno sodelovanje pri reševanju socialnih vprašanj. • Celostna (socialno zdravstveno) obravnava oseb s težavami v duševnem zdravju. • Razvoj storitev za socialno ogrožene (javne kuhinje, brezdomci, odvisniki...). 	<ul style="list-style-type: none"> • Nezadostno privlačno okolje za mlade (pomanjkanje stanovanj, delovnih mest nasploh). • Nadaljevanje trenda počasnega tehnološkega razvoja. • Premajhno zanimanje za tehnične poklice, ki jih gospodarstvo potrebuje. • Prepočasno prilagajanje izobraževalnih programov spremenjenim potrebam gospodarstva. • Premalo programov na področju preventive zdravja. • Nezmožnost zaustavitve odseljavanja prebivalstva s podeželja zaradi prepočasnega razvoja. • Premajhne kapacitete vrtcev. • Izguba tradicionalnih znanj in veščin (nesnovna kulturna dediščina) ter nerazumevanje slovenske identitete.

<ul style="list-style-type: none"> • Izvajanje in spremljanje ukrepov za krepitev zdravja. • Prisotnost kulturnih ustanov in organizacij. • Ohranitev in oživitev kulturne dediščine za vzgojo, osveščanje, za kakovost bivanja in ohranjanje in razvijanje »slovenske identitete«. • Izkoriščanje potenciala kulturne dediščine za zaustavitev izseljevanja iz podeželja ter za razvoj celotne regije. • Razvoj novih in ohranjanje obstoječih športnih programov za vse ciljne skupine. 	
--	--

3.2.4 SWOT ANALIZA ZA PODROČJE PODEŽELJA, KMETIJSTVA, GOZDARSTVA, RIBIŠTVA IN NARAVNIH DOBRIN

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Medsebojno povezovanje ponudnikov zaradi trženja in shem kakovosti, sodelovanje s turizmom in drugimi panogami. • Bogastvo kulturne dediščine. • Center mediteranskih kultur in njihove storitve, • Vzpostavljeno partnerstvo za razvoj podeželja, • Narasčajoč interes tujcev in ostalih državljanov za obisk podeželja in doživetja Istre, Krasa, Brkinov. • Aktivna društva na podeželju. • Izboljševanje izobrazbene strukture. • Ohranjanje tradicij. • Ugodni pogoji za kmetijstvo. • Milo podnebje, naravna lega in naravne danosti ohranjena narava. • Krepitev specializacije. • Veliko število ekoloških kmetij, največ v Sloveniji. • Ponovna uporaba obstoječih vodnih zbirnih sistemov (npr. mlinščica). • Relativno urejena infrastruktura. • Obstoj primarne in sekundarne turistične infrastrukture (ponudbe) - vzpostavljene tematske poti, spletne aplikacije. • Bogastvo naravnih vrednot v regiji in biodiverzitet. • Bogastvo kulturne dediščine. • Vzpostavljena državna zavarovana območja (parki) z vzpostavljenim upravljanjem. • Upravljalci parkov uspešno sodelujejo v mednarodnih projektih, pridobljena sredstva vlagajo v varstvo in razvoj parkov. • Znotraj območja je Mestna občina Koper občina z največjim številom registriranih eko kmetij v Sloveniji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Staranje prebivalcev. • Namakanje ni urejeno. • Pomanjkanje delovnih mest na podeželju. • Pomanjkljiva parkovna infrastruktura. • Večanje brezposelnosti. • Prevelika razparceliranost obdelovalnih površin. • Cene kmetijskih zemljišč / nepremičnin. • Prostorski načrti ne dovoljujejo kmetijskih objektov na kmetijskih zemljiščih. • Velik problem škode na kmetijskih zemljiških zemljiščih zaradi divjadi (ptice, srnjadi, divji prašič). • Stari sadni nasadi se v Brkinih ne obnavljajo. • Problem trošarin pri predelavi brkinske slivovke. • Problem pridelave sliv za zaščiteno brkinsko slivovko. • Omejitveni dejavniki v Brkinih. • Problem slabih izkušenj pri povezovanju v preteklih letih (hladilnica). • Minimalno število delovnih mest na podeželju (še ta v večini brez dodane vrednosti), velika (ekonomska) odvisnost od obalnega dela. • Nizke zaloge socialnega in človeškega kapitala. • Pomanjkljiva infrastruktura, bele lise dostopnosti do interneta. • Premajhna skrb za prostor – negativni vpliv na turizem. • Omejitve v občinskih prostorskih načrtih onemogočajo normalen razvoj kmetijstva (obnova stavb/kmetijskih objektov na kmetijskih zemljiščih). • Pomanjkanje turistične ponudbe. • Pomanjkanje virov za sofinanciranje razvojnih projektov. • Nerazumevanje in neupoštevanje kulturne dediščine kot razvojnega potenciala, nezadostno vključevanje nepremične kulturne dediščine v prostorske akte. • Ni spodbud s strani države in lokalnih skupnosti pri reševanju lastniškega stanja nepremičnin (tudi za kmetijstvo). • Počasno spreminjanje občinskih prostorskih načrtov (ni novih OPN). • Divja odlagališča odpadkov. • Vse manj (državnega) denarja namenjenega zavarovanim območjem narave. • Problem statusa turističnih jam. • Problem izvajanja operativnih programov odvajanja in čiščenja odpadnih voda (iztok onesaženih voda v podzemlje). • Ni načrta upravljanja za območja Natura 2000 in ostalih lokalnih varovanih območjih narave. •

PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Večji poudarek na samooskrbi. • Prilagajanje kmetijstva podnebnim spremembam in izbor primernih sort kultur primernih za podnebne spremembe. • Zagotovitev infrastrukture za namakanje. • Ekološko kmetovanje in socialno podjetništvo sta pomembni veji za vključevanje mladih na trg dela in dodajanje vrednosti podeželju. • Javni razpisi Lokalnih akcijskih skupin, CLLD. • Naraščanje interesa za kmetovanje. • Vključevanje produktov v sheme kakovostih v Slovenski Istri, Krasu in Brkinih. • Krepitev vloge Eko znamk. • Naročniško in partnersko kmetijstvo- direktno sodelovanje med kmeti in potrošniki, povezovanje s turizmom in sodelovanje z javnim sektorjem (šole, vrtci). • Center mediteranskih kultur • Avtonomni kmetijski center. • Ustanovitev sklada za premostitveno kreditiranje naložb. • Uvajanje novih, tržno zanimivih kultur (sadje, zelenjava, žita). • Ponovno uvajanje avtohtonih pasem (kopitarjev, npr. osla, istrska koza, istrska črna kokoš). • Vzpostavitev muzeja/degustacijskega centra »Paolani« – muzej ribištva in kmetijstva. • Večja poseljenost podeželja. • Razvoj kulturne ponudbe na podeželju. • Učinkovitejša ohranjanje nepremične kulturne dediščine: domačije, stavbe, naselja in kulturna krajina, tradicionalna znanja in veščine, idr • Vzpostavitev finančnih spodbud za ohranjanje kulturne dediščine. • Permanentno izobraževanje za varstvo dediščine (npr. obnova suhozidov). • Ustanavljanje mreže posameznih lastnikov nepremične kulturne dediščine z namenom revitalizacije za namen kulturno dediščinskega turizma (nova delovna mesta). • Podjetništvo-priložnost razvoj predelave gnoja v pelete. • Razvoj specifičnega turizma. • Povezovanje kmetijskih proizvajalcev s turističnim gospodarstvom. • Neposredno povezovanje kmetijstva in turizma. • Turistične ladje («križarke») so premalo izkoriščen potencial. • Razvoj dopolnilnih dejavnosti, eko turizem. • Vzpostavitev manjkajoče infrastrukture na podeželju (kanalizacije, male čistilne naprave/vodovodi, bio čistilne naprave, IKT, podzemna napeljava elektrike). • Razvoj socialnega podjetništva- inkubatorji za podporo dejavnosti na podeželju z namenom ustvarjanja delovnih mest. • . • Območje Krasa: predlog vpisa na Unescov seznam, geopark Kras (skupna blagovna znamka). • Območje Dragonje: varovanje območja skozi trajnostni razvoj. • Možnost upravljanja naravnih vrednot v okviru upravljanja s porečji. • Okrepiti participativni proces upravljanja oz. usmerjanja razvoja območij. • Povezava varovanih in zavarovanih območij s turizmom, eko turizmom, socialnim podjetništvom. • Upoštevati varovana območja kot razvojne kategorije 	<ul style="list-style-type: none"> • Neugodne vremenske razmere- toča suša. • Propadanje kulturne dediščine / arhitekturna degradacija. • Veliko naravnih vrednot lokalnega pomena, ki so jih zavarovale občine, je brez upravljanja; varovana in zavarovana območja/vrednote, ki niso upravljana, so izgubljena priložnost. • Pomanjkanje namakalnih sistemov izgradnja vodnih akumulacij (predvsem na področjih, kjer ni zagotovljenih vodnih virov). • Interesi so razpršeni, ni skupne vizije in konsenza o bodočem razvoju varovanih/zavarovanih območij. • Preslaba zaščita pred škodo, ki jo povzroča divjad in druge živali (ptice). • Odpadki v jamah in izpusti odpadnih voda v kraško podzemlje onesnažujejo kraško podzemlje/vode. • Privatizacija javnih površin. • Pomanjkljiv/pasiven pristop k varovanju okolja in kulture dediščine (primer območja Dragonje in Kraški rob). • Propadanje kulturne dediščine / arhitekturna degradacija • Šibek nadzor nad izvajanjem naravovarstvenih režimov. • Zaledje postaja "spalno naselje" ter s tem zgublja identiteto ter privlačnost. • Izguba tradicionalnih znanj in veščin (nesnovna kulturna dediščina) za ohranitev poseljenosti in razvoj podeželja.

<p>(izdelati programe celostnega upravljanja npr. geopark Kras, Dragonja).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Večje vključevanje lokalnih skupnosti v upravljanje obstoječih zavarovanih območij. • Usposabljanje strokovnih služb na občinah za upravljanje v povezavi z biodiverzitetjo. • Rastlinske čistilne naprave za izkoriščenje odpadnih voda. • Vzpostavljane socialnega podjetništva na podeželju. 	
---	--

3.2.5 SWOT ANALIZA ZA PODROČJE INFRASTRUKTURE, OKOLJA IN PROSTORSKEGA UREJANJA

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>Prometna infrastruktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvita prometna infrastruktura; AC in HC infrastruktura, omrežje cest nižje kategorije, železniška infrastruktura (četudi postaja ozko grlo bodočega razvoja), pristaniška infrastruktura; letališče Portorož. • Infrastruktura zagotavlja dobro povezanost navzven, na nacionalni ravni in znotraj regije. • Prometna infrastruktura omogoča razvoj transportno logističnih dejavnosti, ki so stebel lokalnega gospodarstva in eden največjih razvojnih potencialov. • Znanje in usposobljenost v dejavnosti transport-logistika. • Infrastruktura Letališča Portorož in razvito turistično zaledje. <p>Infrastruktura za varstvo okolja: Odvajanje in čiščenje odpadnih komunalnih in meteornih voda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavljena infrastruktura (čistilne naprave, razvitost kanalizacijskih omrežij). • V infrastrukturo je bilo med leti 2007-2012 vloženo veliko denarja, kar 65,992 mio EUR. • Usposobljena in dobro delujoča komunalna podjetja. • Za območja aglomeracij Koper, Piran in Izola je bila že dokončana ustrežna infrastruktura za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda. <p>Infrastruktura za varstvo okolja: Ravnanje s komunalnimi odpadki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavljena osnovna infrastruktura. • Dobro organiziran in delujoč sistem celovitega ravnanja z odpadki po občinah. • Usposobljena komunalna podjetja. • Delež ločeno zbranih odpadkov narašča. • Postopno upadanje količine zbranih komunalnih odpadkov. • Upadajo tudi količine odloženih komunalnih odpadkov. • Reciklaža odpadkov, ponovna uporaba. <p>Infrastruktura za oskrbo s pitno vodo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobro razvita infrastruktura za oskrbo s pitno vodo. • Profesionalna podjetja za distribucijo pitne vode. • Visok delež pokritosti z vodovodno oskrbo iz javnih vodovodov (99,7 odstotka obalne regije je priključen na javni vodovodni sistem). <p>Trajnostna energetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavljeno sodelovanje z energetske agencije (GOLEA) – množica uspešno prijavljenih sanacij občinskih javnih objektov na razpise LS-3, priprava in izvedba razpisov ESCO, uspešno svetovanje pri številnih investicijah itd., ki so že izvedene, 	<p>Prometna infrastruktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neuravnotežen prometni sistem: velika vlaganja v AC, HC omrežje, manjša v ostale državne in lokalne ceste, preskromna vlaganja v železniški sistem in sistem trajnostne mobilnosti. • Železniška povezava pristanišča z zaledjem (Koper-Divača) postaja ozko grlo bodočega razvoja Luke kot ključnega gospodarskega generatorja območja. • Vzdrževalna dela državnih cest se ne izvajajo redno (preplastitve, ureditve odvajanja meteornih voda, odtočnih kanalov, sanacija podpornih zidov ipd.), ponekod so priključki stranskih cest na glavne prometnice nevarni, posamezni odseki so nepregledni in ozki, tehnični elementi pa zelo skromni. • Lokalne ceste so sicer razmeroma urejene, vendar so poleg rednih vzdrževalnih del ponekod potrebne ureditve nevarnih priključkov stranskih cest na glavne prometnice, rešitve nekaterih nepreglednih in ozkih odsekov, ureditve odvajanja meteornih voda, odtočnih kanalov, sanacija podpornih zidov ipd. Ponekod so potrebne preplastitve. • Mobilnost (z osebnim avtomobilom) postaja čedalje dražja in finančno breme za uporabnike, ki je za okolje obremenjujoče (predvsem onesnaževanje zraka); alternativ ni. • Problemi s parkiranjem v urbanih središčih, posebno v turistični sezoni. • Ni celovitega sistema trajnostne mobilnosti (predvsem na območju somestja Koper-Izola-Piran), javni potniški promet še vedno ni privlačna alternativa, kolesarsko omrežje nepopolno. • Zamude pri vlaganjih v letališko infrastrukturo (Letališče Portorož). <p>Infrastruktura za varstvo okolja: Odvajanje in čiščenje odpadnih komunalnih in meteornih voda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode, ki določa koordinirane ukrepe države in občin, nalaga občinam prevelike obveznosti do l. 2015 oz. 2017. • Celotno območje Obalno-kraške regije je opredeljeno kot občutljivo območje, zato zanj veljajo strožji kriteriji za opremljanje aglomeracij s sistemi odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda. • Zaradi pomanjkanja denarja ni v celoti pripravljena projektna dokumentacija in pridobljena gradbena dovoljenja za dograditev infrastrukture. • Zgodovinska središča obalnih mest (predvsem Piran in Izola) imajo dotrajane in puščajoče (meteorno-fekalna) kanalizacije, kar povzroča ob plimi in obilnejših padavinah močno obremenjevanje morja s fekalijami.

<ul style="list-style-type: none"> • Občine so sprejele lokalne energetske koncepte in skladno z možnostmi izvajajo identificirane prioritete projekte. • Izkušnje glede projektov URE in OVE v iztekajočem se programskem obdobju. • Motiviranost občin za področja URE in OVE, mnoge so med najboljšimi v Sloveniji. • Primeri delujočih javno-zasebnih partnerstev. • V regiji so primeri tehnološko naprednih rešitev izrabe obnovljivih virov energije (npr. sončna kogeneracija v hotelu v Žusterni). • Regija ima bogate in še neizkoriščene potencialne za izrabo alternativnih virov energije (OVE). • sprejet državni prostorski načrt za prenosni plinovod M6 od Ajdovščine do Lucije; možnost navezave na italijansko plinovodno omrežje. • Za učinkovitejšo rabo energije in obnovljive vire so na razpolago nepovratna sredstva, predvsem iz EU virov. <p>Prostorsko načrtovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavljeno funkcionalno organizirano urbano omrežje. • Vzpostavljeno razvojno načrtovanje na nacionalni in na regionalni ravni. • Delujoče občinske službe za prostorsko načrtovanje. • Pripravljen strateški dokument za prostorsko načrtovanje za območje Krasa (pripravljen v okviru projekta Kras-Carso). 	<ul style="list-style-type: none"> • priključevanje individualnih stanovanjskih objektov na izgrajeno javno kanalizacijo: nizka motivacija zaradi visoke priključnine. <p>Infrastruktura za varstvo okolja: Ravnanje s komunalnimi odpadki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zbirni centri se soočajo s prostorskimi problemi. • V občini Piran zbirni center na območju nekdanjega odlagališča Dragonja ni ustrezen, zaradi prostorskih omejitev in odročnosti. • Regija ni uspela vzpostaviti skupnega centra za ravnanje z odpadki, ki bi omogočil celovito ravnanje z odpadki; • Obalno območje je brez skupne pretovorne postaje za avtomatsko polnjenje in mehansko stiskanje komunalnih odpadkov ter nalaganje v kontejnerje. • Obstoječi zbirni centri niso dimenzionirani in opremljeni za vse večje količine ločeno zbranih frakcij (neustrezno stanje v Luciji, kjer potrebujejo nov zbirni center (Okolje Piran). • Manjka infrastruktura za (občasno) skladiščenje odpadkov, zaradi nerednega odvoza v recikliranje koncesionarjev – to vlogo bi lahko prevzela pretovorna postaja. • Problem je transport komunalnih odpadkov z zastarelimi tovornjaki, ki močno onesnažujejo okolje. Potrebna bi bila zamenjava vozil s sodobnejšimi, manj okoljsko obremenjujočimi motorji (Euro 5) ali s pogonom na plin. <p>Infrastruktura za oskrbo s pitno vodo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naravnih virov za oskrbo s pitno vodo relativno malo, zato je nujno celovito načrtovanje upravljanja z njimi. • V regiji ni zagotovljena dolgoročna varna oskrba s kvalitetno pitno vodo. Obalni del regije se posebno v sušnih obdobjih, ki sovpadajo s turistično sezono, sooča s pomanjkanjem pitne vode. • V tekočem programskem obdobju so bila predvidena sredstva iz kohezijskega sklada za povezavo treh vodovodnih sistemov, nerealizirano zaradi zamud pri pridobivanju dovoljenj za poseg v prostor (pridobivanje služnosti). • V nekaterih delih regije še vedno ni zagotovljena oskrba z vodo. • Vodovodna infrastruktura je dotrajana in potrebuje znatna sredstva za prenovo. • Zaščita vodnih virov je formalno sicer izvedena, šepa nadzor, zato so vodni viri stalno izpostavljeni možnemu onesnaženju. • Območja razpršene poselitve (Brkini, zaledje slovenske Istre) imajo lokalne vodovode neustrezne kakovosti in izdatnosti, pa tudi upravljanje z njimi je neustrezno. <p>Trajnostna energetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energetska potratnost stavb v občinski lasti (oz. širše v javni) lasti. • Nizka energetska učinkovitost kotlovnice, ki zagotavljajo daljinsko ogrevanje in uporaba neobnovljivih energetskih virov (večinoma ELKO). • Energetska potratnost stanovanj v lasti občinskih stanovanjskih skladov in zasebnikov in nizka energetska učinkovitost podjetij. • V obalnih občinah je problematična tudi zelo potratna javna razsvetljava. • Organizacija mobilnosti, ki temelji na uporabi osebnega avtomobila, je velik porabnik energije.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Regija nima zagotovljene oskrbe z utekočinjenim zemeljskim plinom UZP. • Kot pogonsko gorivo za motorna vozila se uporabljajo skoraj izključno nafta in derivati. Polnilnice za UZP so redke, polnilnice akumulatorjev za električne avtomobile še redkejše. • Izraba OVE je kljub velikim potencialom (sončna energija) skromna, potenciali so nezadostno raziskani (geotermalna energija, energija morja). <p>Prostorsko načrtovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neuskklajenost prostorskega načrtovanja na regionalni ravni, saj vsaka občina praviloma načrtuje svojo poslovno cono, trgovske centre, itd. v odprtem prostoru. Občine ne sodelujejo med seboj pri načrtovanju prostorskih ureditev lokalnega pomena, ki so v skupnem – medobčinskem interesu. • Urbana naselja v regiji so v primerjavi z urbanih čezmejnimi centri (Trst, Reka, Gorica) majhna in imajo skromnejše urbane potencialne. • Manjša središča izgubljajo svoje funkcije. • Pojav nakupovalnih centrov z obsežnimi parkirišči izven mestnih središč »ubija« mestna središča in siromaši lokalno ekonomijo). • Neenakomerno razvita infrastruktura, slabše vzdrževane ceste nižjega reda. • Zamuda v pripravi novih občinskih prostorskih načrtov v regiji (večina občin je pripravila osnutke OPN,); Prešibko sodelovanje pri strokovnih nalogah strateškega razvojnega in prostorskega načrtovanja na regionalni ravni, v čezmejnem prostoru. • Majhna vloga civilne družbe na področju prostorskega načrtovanja. • Veliki pritiski urbanizacije na obalo, neposredni obalni pas morja (litoralizacija). • Trajnostna mobilnost še ni ključni usmerjevalec oblikovanja prostorskih načrtov. • Razraščanje razpršene poselitve ob neizkoriščenih prostorskih potencialih naselij (sanacija degradiranih urbanih območij, reurbanizacija). • Razpršena poselitev ogroža kulturne značilnosti podeželja. • Potratna poraba prostora, nizke gostote nove poselitve. • Črne gradnje, problematika enostavnih in nezahtevnih objektov. • Plansko strukturiranje namenske rabe prostora: šibko prepletanje rab. • Problem dostopnosti primernih bivališč za prebivalce zaradi visokih cen, po drugi strani pa predvsem na obalnem območju velika zaloga zgrajenih in neprodanih stanovanjskih nepremičnin (cca.1200). • Veliko število prosilcev za neprofitna stanovanja, majhna ponudba, zaradi finančne omejenosti občin.
--	--

PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<p>Prometna infrastruktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> Globalni trendi trgovinskih tokov (predvsem med Azijo/Afriko in Evropo) podpirajo razvojne možnosti razvoja prometa-skladiščenja. Tesnejše sodelovanje v NAPA pri zadevah skupnega interesa, o katerih se bodo dogovorili partnerji. Vlaganja v razvoj pristaniške infrastrukture za krepitev konkurenčnosti pristanišča v primerjavi z NAPA pristanišči in severnoevropskimi pristanišči (povečanje kapacitete pomolov, poglobitev plovnih kanalov). Ureditev potniškega pomorskega terminala za rast turističnega obiska v regiji in širše. Ureditev novega vhoda v pristanišče bi razbremenilo mesto prometa tovornjakov in izboljšalo organizacijo prometa znotraj pristanišča. Dograditev manjkajočih odsekov omrežja AC/HC bi razbremenila prometa dragocenega obalnega prometa (HC Koper-Dragonja, HC Jagodje-Lucija). Povečanje kapacitete železniške povezave med koprskim pristaniščem in zaledjem (2. železniški tir med Kopro in Divačo) bi odpravilo kritično ozko grlo razvoja trgovskega pristanišča Koper. Izboljšanje infrastrukture Letališča Portorož bi prispevalo h razvoju turizma. <p>Infrastruktura za varstvo okolja: Odvajanje in čiščenje odpadnih komunalnih in meteornih voda:</p> <ul style="list-style-type: none"> Finančno in tehnično racionalnejše rešitve odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda. Ureditev kanalizacijskega omrežja v starih mestnih jedrih obalnih mest bi zmanjšalo pritiske na morsko okolje. <p>Infrastruktura za varstvo okolja: Ravnanje s komunalnimi odpadki:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vlaganja v osveščanje prebivalcev bi dodatno prispevalo k upadanju količine zbranih in odloženih komunalnih odpadkov. Vzpostavitev centrov za ponovno uporabo bi zmanjšalo količine odpadkov in odprlo možnost za socialno podjetništvo. <p>Infrastruktura za oskrbo s pitno vodo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Povezava treh vodovodnih sistemov (rižanski, kraški, ilirskobistriški). Izgradnja akumulacij bi dodatno prispevala h dolgoročno varni in cenovno ugodni oskrbi s pitno vodo in vodo za kmetijstvo v regiji. <p>Trajnostna energetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> Razpoložljiva sredstva za zmanjšanje energetske potratnosti stavb v občinski lasti (oz. širše v javni) lasti. Razpoložljiva sredstva za izboljšanje energetske učinkovitosti kotlovnice, ki zagotavljajo daljinsko ogrevanje in uporaba neobnovljivih energetskih virov (večinoma ELKO). Energetska sanacija stanovanj v lasti občinskih stanovanjskih skladov in zasebnikov in nizke energetske učinkovitosti podjetij. Energetska sanacija javne razsvetljave. Reorganizacija mobilnosti, z manjšo uporabo osebnega avtomobila, bi znižalo stroške, zmanjšalo vplive na okolje in zdravje, razbremenilo kvaliteten prostor. Postopna zamenjava pogonskih goriv za motorna vozila Bi 	<p>Prometna infrastruktura:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zamude pri vlaganjih v razvoj infrastrukture (drugi železniški tir, podaljšanje pomolov ter izgradnja 3.pomola, poglobljanje plovnih kanalov, operativne obale, skladišča). Dokončanje HC Koper-Lucija ob odsotnosti ostalih ukrepov bi lahko dodatno prometno obremenilo območje in ogrozilo kvalitete in turistično privlačnost območja. Rast avtomobilskega prometa bi lahko ogrozila prostorske kvalitete in povečale stroške za uporabnika. <p>Infrastruktura za varstvo okolja: Odvajanje in čiščenje odpadnih komunalnih in meteornih voda:</p> <ul style="list-style-type: none"> Velike finančne obremenitve v MO Koper in predvsem v občinah na Krasu, kjer bodo potrebne obsežne investicije, zaradi aglomeracij na občutljivem območju, drage gradnje in neugodne konfiguracije terena (ni stalnih padcev), večjega števila črpališč ali manjših čistilnih naprav. <p>Infrastruktura za varstvo okolja: Ravnanje s komunalnimi odpadki:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zapolnjena odlagališča odpadkov zahtevajo odvoz na oddaljene lokacije izven regije, kar je zelo drago in čedalje večje breme tako za komunalna podjetja kot za uporabnike. <p>Infrastruktura za oskrbo s pitno vodo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Neurejenost dolgoročne oskrbe s kvalitetno pitno vodo lahko ogrozi gospodarski razvoj. Klimatske spremembe lahko povprečajo povpraševanje in zmanjšajo razpoložljivost količin vode. Ranljivost za onesnaženja: viri so zaradi kraškega terena izpostavljeni možnim onesnaženjem, padavinsko zaledje Rižane je zelo ranljivo, z visoko stopnjo nevarnosti onesnaženja. Največjo potencialno nevarnost predstavljata cesta Trst-Kozina-Reka in železniška proga Divača-Koper z vsakodnevnimi prevozi velikih količin nevarnih snovi. Nevarnost onesnaženja z zajetja podtalnice v Klaričih (predlagani glavni vodni vir) in je zelo velika, vprašljivo je tudi zagotavljanje zadostnih količin vode v sušnih letih. Naraščanje cene vode (predvsem na obali) zaradi visokih stroškov dobave. <p>Trajnostna energetika:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nesposobnost zagotoviti lastni delež sredstev (občin) bi onemogočilo koriščenje razpoložljivih EU sredstev. Zamude pri pripravi gradbeno tehnične dokumentacije. <p>Prostorsko načrtovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nesodelovanje med občinami znižuje privlačnost mest in omogoča prevlado večjih urbanih centrov čez mejo. Odsotnost strateškega in učinkovitosti izvedbenega prostorskega načrtovanja dolgoročno zmanjšuje razvojne potenciale, znižuje kvaliteto življenja in zvišuje stroške funkcioniranja lokalnih skupnosti in prebivalcev. Komercialna pozidava na račun javnega dobrega (npr. turistični apartmaji v 100-metrskem obalnem pasu) zmanjšuje razvojne potenciale in kvaliteto življenja. Visoke cene nepremičnin ob pomanjkanju neprofitnih stanovanj otežuje dostopnost do primerne bivališča za prebivalce.

<p>prispevalo k čistejšem okolju.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Možnost izrabe OVE - velik potencial sončne energije), geotermalne energije, energije morja. <p>Prostorsko načrtovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Boljše sodelovanje med občinami, kar je temelj za krepitev vloge somestja na nacionalni in čezmejni ravni. • Boljše sodelovanje občin in državnih resorjev (hkratkno načrtovanje državnih in lokalnih prostorskih ureditev). • Tesnejše sodelovanje med mesti v čezmejnem območju. • Krepitev trajnostnih oblik prometa (prednostno na območju obalnega somestja Koper-Izola-Piran) bi okrepilo povezanost območja, povečalo privlačnost območja, znižalo transportne stroške za uporabnike, zmanjšalo pritiske na okolje. • Razvoj kolesarskega omrežja (mestno, na podeželju), bi prispevalo tudi k razvoju turizma. • Krepitev trajnostnega prometa bi omogočilo prilagoditev dinamike programa izgradnje manjkajočih odsekov AC/HC omrežja v regiji in optimizacijo stroškov. • Sodelovanje pri strokovnih nalogah strateškega razvojnega in prostorskega načrtovanja na regionalni ravni, v čezmejnem prostoru. • Učinkovitejše prostorsko načrtovanje omogoča varstvo kulturne dediščine in prispeva h razvoju podeželja. • Učinkovitejše prostorsko načrtovanje v obalnem pasu omogoča varstvo narave, kulturne dediščine, krajine in omogoča razvoj alternativnih oblik turizma. 	
---	--

3.2.6 SWOT ANALIZA ZA NEVLADNI SEKTOR

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Velik posluh za ranjivejše in šibkejše v družbi, posluh za socialno ogrožene skupine. • Široko področje delovanja NVO, zagotavljanje raznolikosti in kakovosti storitev. • Prepoznavnost nekaterih večjih NVO, prepoznavnost karitativnih in humanitarnih NVO. • Usmerjenost v uporabnike. • Tradicija delovanja nekaterih NVO. • Vključevanje in motivacija za prostovoljstvo. • Skromnost, iznajdljivost in prilagodljivost. • Sposobnosti za izvajanje projektov. • Zagnanost in navdušenje. • Prepoznavanje potreb v družbi. • Pripravljenost za učenje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Odvisnost od pridobivanja sredstev in financiranja, pomanjkanje finančnih sredstev za zagotavljanje delovnih prostorov, opreme in izpeljavo določenih večjih projektov. • Pomanjkanje strokovnega znanja (organizacija, vodenje). • Pomanjkanje prostorov in opreme za delovanje. • Samozadostnost ter nepoznavanje prednosti mreženja in povezovanja. • Preobremenjenost nekaterih članov. • Slaba prepoznavnost. • Težja identifikacija ključnih dejavnikov uspešnosti. • Neaktivnost članstva. • Nezmožnost pridobivanja novih članov in problem pomanjkanja podmladka. • Preobremenjenost z birokracijo. • Računalniška nepismenost in nepoznavanje IKT. • Slaba komunikacija in obveščanje. • Navzkrižja interesov, majhnost nekaterih NVO
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Povezovanje z okoljem. • Povezovanje z drugimi NVO. • Povečanje aktivnosti promocije in povečanje aktivnosti za prepoznavnost. • Izobraževanja za NVO. • Povezovanje z gospodarstvom in iskanje »mecena«, sponzorja, donatorja, razvoj dolgoročnega sodelovanja. • Profesionalizacija in povečanje zaposljivosti v NVO. • Socialno podjetništvo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Krčenje proračunskih sredstev. • Usihanje društvene kulture, spremembe vrednostnega sistema, opustitev in ukinitvev delovanja društva. • Nizka podpora lokalnih oblasti. • Stagnacija sektorja, nepodporno okolje za profesionalizacijo. • Netransparentno dodeljevanje proračunskih sredstev. • Konkurenca med NVO, Prevzemanje idej. • Nadaljevanje recesije, družbene spremembe in odklon od etičnih in moralnih norm.

3.2.7 SWOT ANALIZA ZA OBALNO-KRAŠKO REGIJO

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>PODROČJE GOSPODARSTVA, ZAPOSLOVANJA IN USPOSABLJANJA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugodna geostrateška lega regije. • Močno razvita prometna, logistična in skladiščna dejavnost v povezavi s pristaniščem kot s tranzitom vzhod-zahod. • Tradicija v nekaterih predelovalnih dejavnostih. • Vzpostavljeni subjekti inovativnega okolja (Inkubator Sežana, UIP Koper) in subjekti podjetniškega okolja (RRC Koper, ORA Sežana, Razvojni center Divača, CPP Piran, Primorska gospodarska zbornica, Območne obrtno-podjetniške zbornice). <p>PODROČJE TURIZMA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugodna geografska lega (lega ob morju), ugodne klimatske razmere. • Turistični sektor s tradicijo. • Razvita turistična infrastruktura in turistični produkti. • Bogastvo naravnih vrednot in kulturne dediščine (ohranjenost, raznolikost). <p>PODROČJE ČLOVEŠKIH VIROV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rahlo izboljššan indeks staranja prebivalstva. • Pestra ponudba programov podpore in pomoči za starostnike in invalide pred odhodom v institucionalno varstvo. • Vrsta programov za vseživljenjsko učenje • Izredno ugodne geografske danosti območja za področje zdravja in športa. <p>PODROČJE PODEŽELJA, KMETIJSTVA, GOZDARSTVA, RIBIŠTVA IN NARAVNIH DOBRIN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavljeno medsebojno povezovanje ponudnikov zaradi trženja in shem kakovosti, sodelovanje s turizmom in drugimi panogami. • Bogastvo kulturne dediščine. • Naraščajoč interes za obisk in doživetje podeželja • Aktivna društva na podeželju. • Izboljševanje izobrazbene strukture. <p>PODROČJE INFRASTRUKTURE, OKOLJA IN PROSTORSKEGA UREJANJA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relativno dobro razvita prometna infrastruktura. • Vzpostavljena ključna infrastruktura za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda. • Dobro organiziran in delujoč sistem celovitega ravnanja z odpadki po občinah, delež ločeno zbranih odpadkov narašča. • Visok delež pokritosti z vodovodno oskrbo iz javnih vodovodov (99,7 odstotka obalne regije je priključen na 	<p>PODROČJE GOSPODARSTVA, ZAPOSLOVANJA IN USPOSABLJANJA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Padeč aktivnosti velikih podjetij. • Brezposelnost, izstopajo starejši in mladi, velika izguba delovnih mest. • Nizka konkurenčnost po BDV/zaposlenega v primerjavi s Furlanijo Julijsko krajino, padanje konkurenčnosti glede povprečja Slovenije. • Šibka razvojno inovacijska aktivnost, infrastruktura, majhno število projektov med RR institucijami in podjetji. • Strukturna neskladja na trgu dela. • Premalo učinkovit, slabo povezan sistem podpornega podjetniškega okolja, prekrivanje kompetenc, premalo specializacije. <p>PODROČJE TURIZMA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slaba organiziranost ter odsotnost organizacije za celovito upravljanje turizma v regiji (RDO), šibko sodelovanje med ključnimi akterji. • Nizka dodana vrednost zaradi premalo konkurenčne turistične ponudbe. • Investicije, ki ne dajejo zadovoljivih rezultatov. • Ponekod še vedno pomanjkljiva, dotrajana turistična infrastruktura, • Zamiranje mestnih jeder. <p>PODROČJE ČLOVEŠKIH VIROV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naraščanje revščine in socialne izključenosti, rast potreb po različnih oblikah socialnih pomoči. • Premajhen interes mladih za vpis v tehnične poklice. • Prešibko preventivno delovanje na področju varovanja zdravja in pomanjkanje specializiranih programov. • Slabo razvite mladinske strukture. • Premalo bogata kulturna ponudba in nepovezani programi, projekti. • Nedostopnost stanovanj za mlade. <p>PODROČJE PODEŽELJA, KMETIJSTVA, GOZDARSTVA, RIBIŠTVA IN NARAVNIH DOBRIN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prešibka vloga znanja v kmetijski proizvodnji. • Še vedno prešibko povezovanje, sodelovanje akterjev v kmetijstvu. • Prešibka vloga podpornih razvojnih institucij za kmetijstvo, podeželje. • Namakanje ni urejeno. • Pomanjkanje delovnih mest na podeželju. • Pomanjkljiva parkovna infrastruktura, odsotnost upravljanja območij Natura 2000. • Nerazumevanje in neupoštevanje potenciala kulturne dediščine za ohranitev poseljenosti in razvoj podeželja. • Slabšanje stanja ohranjenosti nekaterih evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov <p>PODROČJE INFRASTRUKTURE, OKOLJA IN PROSTORSKEGA UREJANJA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neuravnotežen prometni sistem: velika vlaganja v AC, HC omrežje, manj v ostale ceste, v železniški sistem in sistem trajnostne mobilnosti. • Železniška povezava pristanišča z zaledjem postaja ozko grlo za razvoj pristanišča v Kopru.

<p>javni vodovodni sistem).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprejeti lokalni energetske koncepti in izvajanje prioritarnih projektov. • Motiviranost občin za področja URE in OVE, mnoge so med najboljšimi v Sloveniji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nerealne obveznosti za odvajanje in čiščenje komun. odpadne in padavinske vode, do l. 2017. • Stara središča obalnih mest z dotrajano in puščajočo (meteorno-fekalno) kanalizacijo, kar občasno močno obremenjuje morje s fekalijami. • Ni regijskega centra za celovito ravnanje z odpadki, drag odvoz na oddaljena odlagališča. • Ni varne oskrbe Obale s kvalitetno pitno vodo, posebno v sušnih (turističnih) sezonah Energetska potratnost javnih stavb, javne razsvetljave. • Mobilnost temelji na uporabi osebnega avtomobila in je velik porabnik energije. • Mesta v regiji so v primerjavi z čezmejnimi (Trst, Reka Gorica) majhna in z manj urbanega potenciala. • Zamuda v pripravi novih občinskih prostorskih načrtov v regiji; premajhna motiviranost za trajnostno usmerjenost. • , še vedno imajo prednost novogradnje pred preno.
<p style="text-align: center;">PRILOŽNOSTI</p>	<p style="text-align: center;">NEVARNOSTI</p>
<p>PODROČJE GOSPODARSTVA, ZAPOSLOVANJA IN USPOSABLJANJA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pospesevanje nastajanja novih inovativnih podjetij z velikim potencialom rasti ter spodbujanje podjetništva med mladimi. • Povezovanje gospodarstva znotraj sektorjev in/ali programov (grozdi) ter z institucijami znanja • Uveljavljanje tehnološke in netehnološke inovativnosti (novi poslovni modeli) v obstoječem gospodarstvu. • Okrepitev obstoječih finančnih podpornih inštrumentov ter uvedba novih inštrumentov za spodbujanje inovativnosti in internacionalizacije. • Večja usklajenost in učinkovitost programov za spodbujanje podjetništva in inovacij. • Razvoj socialnega podjetništva in kvalitetnih kmetijskih, obrtnih, gostinsko-turističnih dejavnosti idr. dejavnosti na podeželju. • Sistematično delo na pritegnitvi tujih naložb z vnaprejšnjo zagotovitvijo potrebnih konkurenčnih infrastrukturnih pogojev. • Spodbujanje prenosa specifičnih in tradicionalnih znanj in veščin za izkoriščanje novih priložnosti za razvoj in prepoznavnost regije. <p>PODROČJE TURIZMA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Celoletna sezona – podaljševanje sezone. • Povezovanje turističnih akterjev na ravni destinacije (RDO). • Tesnejše čezmejno sodelovanje. • Gostje potniških ladij (križarjenja). • Ureditev obale (Koper-Izola, Jernejev kanal, skladišča soli) • Okrepitev ponudbe v povezavi z naravno (geopark Kras, Dragonja, zavarovana območja) • Izboljšana ponudba, inovativnost in novi turistični proizvodi: aktivni turizem (kolesarjenje in tematske poti/pohodništvo), ekoturizem (zavarovana območja), vinski turizem, kulturni turizem, turistična ponudba v povezavi z gastronomijo, zdravim življenjskim slogom, kulturna in naravna dediščina. • Vzpostavitev enotne blagovne znamke. • Celovito trženje in promocija ter povečana prepoznavnost. 	<p>PODROČJE GOSPODARSTVA, ZAPOSLOVANJA IN USPOSABLJANJA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nadaljevanje negativnega trenda staranja prebivalstva ob že doseženem nadpovprečnem indeksu staranja. • Nadaljevanje nepovezanosti gospodarstva in raziskovalno-inovativne dejavnosti, neizkoriščen potencial raziskovalne in inovacijske dejavnosti, • Šibka integriranost podpornih storitev za podjetništvo, zaposlovanje ipd. • Odmikanje izgradnje ključne prometne infrastrukture (povečanje kapacitete železniške povezave do Divače, razširitev kapacitet Luke Koper). • Neučinkovito reševanje finančno gospodarske krize v državi in težka dostopnost podjetij do finančnih virov. • Krčenje št. delovnih mest, povečevanje brezposelnosti med mladimi, tudi izobraženimi, <p>PODROČJE TURIZMA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nepovezano in nerazpoznavno trženje in promocija (razdrobljenost turistične ponudbe). • Pomanjkanje kakovostnih in izobraženih ter motiviranih kadrov v gostinstvu in turizmu: slabo plačani zaposleni, negativna kadrovska selekcija, nadomeščanje z neusposobljenimi. • Neinovativnost, • Nesposobnost izvedbe ključnih razvojnih projektov v turizmu, • Konfliktni interesi v rabi prostora in neupoštevanje zahtev/smernic trajnostnega turizma. • Dostopnost (zastarela železniška infrastruktura; vinjetni sistem; slabe avtobusne povezave...). <p>PODROČJE ČLOVEŠKIH VIROV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nezadostno privlačno okolje za mlade (pomanjkanje stanovanj, delovnih mest nasploh). • Nadaljevanje trenda počasnega tehnološkega razvoja. • Premajhno zanimanje za tehnične poklice, ki jih gospodarstvo potrebuje. • Prepočasno prilagajanje izobraževalnih programov

<p>PODROČJE ČLOVEŠKIH VIROV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvoj dejavnosti za mlade in vzpostavitev centrov za mlade. • Bivalne enote za socialno ranljive. • Večja vključenost NVO in sodelovanje z občinami (možnost novih zaposlitev). • Razvoj enotne mreže storitev za starejše občane in invalide (ne samo domovi za upokojence temveč dnevni centri, pomoč na domu, društva upokojencev, medgeneracijski centri...). • Prepoznavnost znaka odličnosti: Sredozemski zdrav življenjski slog. • Ohranitev in ožvitev kulturne dediščine za vzgojo, osveščanje, za kakovost bivanja in razvijanje slovenske identitete. <p>PODROČJE PODEŽELJA, KMETIJSTVA, GOZDARSTVA, RIBIŠTVA IN NARAVNIH DOBRIN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Večji poudarek na samooskrbi. • Center Mediteranskih kultur kot spodbujevalec uporabe znanja, povezovanja, promocije lokalnih produktov. • Sodelovanje: povezovanje akterjev v grozde, mreže, združništvo. • Ekološka pridelava hrane, uvedba standardov kvalitete, • Krepitev blagovnih znamk. • Povezovanje s turizmom (hoteli), javnimi ustanovami, krepitev kratkih verig oskrbe. • Prilagajanje kmetijstva podnebnim spremembam in izbor primernih sort kultur primernih za podnebne spremembe. • Zagotovitev infrastrukture za namakanje. • Ekološko kmetovanje in socialno podjetništvo sta pomembni veji za vključevanje mladih na trg dela in dodajanje vrednosti podeželju. • Javni razpisi Lokalnih akcijskih skupin. • Izkoriščanje potenciala kulturne dediščine za zaustavitev izseljevanja iz podeželja ter za razvoj celotne regije <p>PODROČJE INFRASTRUKTURE, OKOLJA IN PROSTORSKEGA UREJANJA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Globalni trendi trgovinskih tokov (predvsem med Azijo/Afriko in Evropo) podpirajo razvojne možnosti razvoja prometa-skladiščenja. • Trajnostna mobilnost - bi omogočilo optimizacijo stroškov in dinamike izgradnje AC/HC omrežja v regiji, • Finančno in tehnično racionalnejše rešitve odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih in padavinskih voda. • Vlaganja v osveščanje prebivalcev bi dodatno prispevalo k upadanju količine zbranih in odloženih komunalnih odpadkov. • Sodelovanje med občinami, kar je lahko temelj za krepitev vloge somestja in ohranjanja prostorskih kvalitet in potencialov, • Sodelovanje občin in državnih resorjev (hkratno načrtovanje državnih in lokalnih prostorskih ureditev). • Sodelovanje med mesti v čezmejnem območju. 	<p>spremenjenim potrebam gospodarstva.</p> <p>PODROČJE PODEŽELJA, KMETIJSTVA, GOZDARSTVA, RIBIŠTVA IN NARAVNIH DOBRIN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klimatske spremembe, večja frekvenca ekstremnih vremenskih pojavov. • Propadanje kulturne dediščine / arhitekturna degradacija podeželja. • Pomanjkljivo upravljanje naravnih vrednot lokalnega pomena; varovanih območij Natura 2000. In konflikt med akterji • Pomanjkanje namakalnih sistemov izgradnja vodnih akumulacij (predvsem na področjih, kjer ni zagotovljenih vodnih virov). • Nadaljnje slabšanje stanja ohranjenosti nekaterih evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov <p>PODROČJE INFRASTRUKTURE, OKOLJA IN PROSTORSKEGA UREJANJA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zamude pri vlaganjih v razvoj infrastrukture (drugi železniški tir, podaljšanje pomolov ter izgradnje 3.pomola, poglobljanje plovnihih kanalov, operativne obale, skladišča). • Rast avtomobilskega prometa bi lahko ogrozila prostorske kvalitete in povečale stroške za uporabnika. • Velike finančne obremenitve v MO Koper in predvsem v občinah na Krasu, zaradi zahtevne izgradnje infrastrukture za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda,Zapolnjena odlagališča odpadkov, drag odvoz na lokacije izven regije, • Klimatske spremembe lahko povečajo povpraševanje in zmanjšajo razpoložljivost količin vode. • Poplave, plazovi, požari v naravi, v povezavi s klimatskimi spremembami, • Ranljivost za onesnaženja: vodni viri so zaradi kraškega terena izpostavljeni možnim onesnaženjem, Finančna šibkost občin lahko ogrozi koriščenje razpoložljivih EU sredstev. • Odsotnost strateškega in izvedbenega prostorskega načrtovanja dolgoročno zmanjšuje razvojne potencialne, znižuje kvaliteto življenja in zvišuje stroške funkcioniranja lokalnih skupnosti in prebivalcev. • Širjenje profitnih interesov na območje javnega dobrega (npr.pozidava 100-metrskega obalnega pasu) zmanjšuje razvojne potencialne in kvaliteto življenja.
---	---

3.2.8 POLOŽAJ REGIJE V MEDNARODNEM PROSTORU

Regija je razvila bogate povezave in sodelovanje v mednarodnem prostoru, tako zaradi svoje obmejne lege (meja z Italijo in s Hrvaško), v svet usmerjenega gospodarstva, kot tudi zaradi svojih kulturnih, institucionalnih znanstvenih in drugih povezav. Pomembna vez za čezmejno sodelovanje so tudi manjšine na obeh straneh meja.

Regijsko gospodarstvo je močno povezano s svetom. Regijske gospodarske družbe ustvarijo dobrih 40 % čistih prihodkov s prodajo na tujih trgih, kar je nad slovenskim povprečjem in za skoraj 3 o.t. več kot leta 2008. Nadpovprečno izstopajo predvsem predelovalne dejavnosti (npr. proizvodnja vozil), med storitvenimi dejavnostmi pa promet in skladiščenje.

Regija je prometno dobro povezana s svetom, preko avtocestnega sistema, pristaniščem v Kopru kot oknom v svet, slabše je povezana z železnico, kar dolgoročno lahko postane ovira v njenem razvoju. Regija ima tudi mednarodno letališče v Portorožu, ki pa ne igra pomembnejše vloge pri povezavah s svetom. Regija leži ob Baltsko-jadranskem in Sredozemskem koridorju, ki sta del infrastrukturne prometne hrbtenice EU v obdobju 2014-2020.

Potenciali krepitve položaja regije v mednarodnem prostoru

Prometni položaj regije predstavlja razvojni potencial, ki presega meje regije. Opredeljuje ga prometni pomen, s pristaniščem v Kopru in povezano prometno infrastrukturo. Pristanišče ima ob pričakovanem naraščanju trgovskih tokov med gospodarsko vse močnejšo Azijo, Bližnjim vzhodom in tudi Afriko ter Evropo izjemne razvojne potenciale, saj je z ostalimi Severno-jadranskimi lukami vse resnejši konkurent severnoevropskim lukam. S tem lahko regija okrepi povezave s celim svetom, s hitrorastočimi gospodarstvi na eni in državami/regijami Srednje Evrope na drugi strani. Predpogoj za optimalno izrabo strateškega položaja so vlaganja v prometno infrastrukturo, predvsem 2. železniški tir Koper-Divača oz. povečanje kapacitete te povezave.

Univerza na Primorskem: Čeprav je univerza še mlada in še ni dokončno izoblikovala svojega profila, postaja vse pomembnejši faktor razvoja v regiji. Potencial je v razvoju kvalitetnih študijskih programov, ki bodo privabile poleg slovenskih tudi tuje talentirane študente. Univerza nudi možnost sodelovanja in povezovanja z drugimi univerzami v svetu preko vključevanja v mednarodne raziskovalne projekte. Potencial je tudi v tesnejšem sodelovanju z v svet usmerjenem gospodarstvu v regiji.

Čezmejno sodelovanje: V Obalno-kraški regiji potekajo priprave za oblikovanje Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS), kar je ena od spodbud Evropske politike v novem programskem obdobju. Sodelovanje je predvideno na področjih transporta, infrastrukture in logistike; trajnostnih energetskih in okoljskih virov; izobraževanja in visokega šolstva; znanosti, raziskovanja, inovacij in tehnologije; proizvodnih dejavnosti; kulture in turizma; dela in strokovnega usposabljanja; področju sociale in zdravstva.

V regiji so mesta majhna s šibkimi urbanimi potenciali, s potencialom da se tesneje povežejo v obalno somestje in v čezmejno urbano mrežo

Pri tem morajo odigrati pomembno vlogo programi evropskega teritorialnega sodelovanja. Za regijo sta pomembna predvsem dva čezmejna:

- Slovenija–Italija,
- Slovenija–Hrvaška.

Poleg tega bo na razpolago tudi 5 transnacionalnih programov (Območje Alp, Srednja Evropa, Jadransko-jonska makroregionalna strategija, Mediteran in Podonavje) ter 4 medregionalni: INTERREG VC, INTERACT, ESPON in URBACT.

Vključevanje v evropsko teritorialno sodelovanje ima za Obalno-kraško regijo v obdobju 2014-2020 zelo velik pomen. Sodelovanje bo usmerjeno na področja, ki bodo regiji omogočila učinkovitejše ter cenejše reševanje skupnih problemov, spodbujanje sinergije v širšem prostoru.

Cilj teritorialnega sodelovanja so podrobneje opredeljeni v samih programih teritorialnega sodelovanja. V interesu regije je zmanjšati fizične, upravne in zakonodajne ovire med posameznimi območji in regijami ter zmanjšati učinek meja, da bi se regijam omogočilo skupno odzivanje na skupne izzive, ki so lahko teritorialni.

Sodelovanje bo usmerjeno v naslednja ključna področja: inovativna družba in konkurenčno gospodarsko okolje, zmanjšanje emisij CO₂, mobilnost, varstvo okolja in učinkovita/trajnostna raba naravnih in kulturnih virov, institucionalne zmogljivosti in učinkovito upravljanje.

Program Slovenija-Italija, ki je za regijo najpomembnejši, ponuja naslednji vsebinski okvir:

Spodbujanje inovacijske zmogljivosti za konkurenčnejše okolje (Utrditi sodelovanje med ključnimi akterji za spodbujanje prenosa znanja in inovacij), Sodelovanje za dolgoročno zmanjšanje emisij ogljika (Spodbujanje strategij za večjo energetske učinkovitost in nizkoogljico načrtovanje mobilnosti, predvsem v urbanih območjih), Varstvo okolja ter spodbujanje učinkovite uporabe virov (Ohranjanje, varovanje, obnavljanje in razvoj naravne in kulturne dediščine za nadaljnji razvoj pametnega in trajnostnega turizma), Okrepiti integrirano upravljanje ekosistemov za trajnostni razvoj območja (Spodbujanje trajnostne in odgovorne ozaveščenosti in vedenja, zlasti znotraj zavarovanih območij, Spodbujati razvoj zelenih tehnologij za izboljšanje ravnanja z odpadki in vodo ter za zmanjševanje onesnaženosti zraka), Izboljšanje institucionalne zmogljivosti in učinkovitosti javne uprave (Zagotoviti in povečati sodelovanje na obmejnem območju med vsemi ravnmi upravljanja in zainteresiranimi stranmi).

Regija se bo v okviru vsebinskih omejitev posameznih programov zavzemala za izvedbo projektov s področij: krepitev konkurenčnosti severnojadranske urbane regije skozi usklajen prostorski razvoj, predvsem skozi spodbujanje in povezovanje na področju RRI; povezovanje za rast konkurenčnosti in internacionalizacije MSP, vključno s promoviranjem proizvodov na področju energetske učinkovitosti stavb in rabi naravnih virov pri kreiranju zdravega bivalnega okolja s podporo inovativnega okolja, usklajen razvoj in trženje turističnih destinacij, krepitev sodelovanja pri razvoju podeželja in kmetijstva, skupne strategije in ukrepi za prilagajanje podnebnim spremembam, usklajevanje vizij in strategij prostorskega razvoja ter usklajeno prostorsko načrtovanje, upravljanje z obalnimi območji in morsko prostorsko načrtovanje, usklajeno ukrepanje pri varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, krepitev trajnostnega prometa, sodelovanje mest s ciljem krepitev urbanih potencialov v severnojadranskem območju.

4. OPREDELITEV VIZIJE RAZVOJA REGIJE

VIZJA:

Južna Primorska - evropsko okno v svet. Regija uspešnega gospodarstva in visoke kakovosti bivanja, na temelju sodelovanja in ustvarjalnosti ljudi ter trajnostne proizvodnje, potrošnje in gospodarjenja z naravnimi in kulturnimi dobrinami.

Za uresničitev vizije je nujen gospodarski preboj za preusmeritev nesprejemljivih trendov usihanja gospodarskih aktivnosti, vse manjše stopnje zaposlenosti, povečevanja št. ljudi, ki jim grozi revščina in socialna izključenost, krčenja družbenih storitev, ki so ključnega pomena za kakovost življenje ter krepitev trajnostnih vzorcev proizvodnje, potrošnje, gospodarjenja z naravnimi in kulturnimi dobrinami (v aktivni povezavi s kulturno produkcijo in promocijo urbanih središč in zaledja), dobrinami, ohranjanja narave in trajnostne prostorske organizacije v regiji.

Evropsko okno v svet pomeni razvoj regije, ki bo temeljil na morju in obmorski legi (tu segajo pomorske poti najgloblje v srednjo Evropo), na pristanišču, kot vozlišču logističnih, transportnih, in blagovnih povezav ter storitev, pa tudi na trajnostnemu razvoju turizma v priobalnem in zalednem Krasu kot pomembnemu elementu vključevanja regije v svet.

Uspešno gospodarstvo na temelju ustvarjalnosti in sodelovanja: pomeni okrepljene dejavnosti raziskav, razvoja in inovacij (RRI) ter implementacijo, na področjih, kjer ima regija kompetence in kapacitete, ob večji vlogi univerz (predvsem Univerze na Primorskem) ter v povezavi s ključnimi družbenimi, okoljskimi in tržnimi izzivi (Transport-logistika, turizem, Pridelava hrane). **Kakovost bivanja** bo temeljila na relativno visoki ravni socialne vključenosti in nizkem tveganju revščine, predvsem zaradi boljše ponudbe delovnih mest, razvitega šolstva, zdravstva kulture ter podpornih storitev socialnega varstva. Pri tem bodo ključni storitve učinkovita infrastruktura za razvoja podjetništva, krepitev usposobljenosti za trg dela, podjetnosti in podpora inovativnim oblikam zaposlovanja, vključno s socialniom podjetništvom.

Trajnostna proizvodnja, potrošnja in gospodarjenje z naravnimi in kulturnimi dobrinami bo temeljila na:

- pridelavi visokokvalitetne hrane, vključno hrane iz morja (ribištvo, marikultura, solinarstvo) ter razvoju podeželja,
- učinkovitem varstvu narave, ohranjanju in oživljanju naravne in kulturne dediščine, upravljanju mreže zavarovanih in varovanih območij Natura 2000, ohranjanju biotske raznovrstnosti, ključnih ekosistemskih storitev ter izjemnosti kulturne krajine,
- izboljšanjem prostorskem načrtovanju in upravljanju, uvedenem sistemu trajnostne mobilnosti, izpopolnjeni infrastrukturi za varstvo okolja, močno izboljšani učinkovitosti rabe energije in večjemu deležu obnovljivih virov energije.

5. OPREDELITEV IN UTEMELJITEV RAZVOJNE SPECIALIZACIJE REGIJE

Najpomembnejše dejavnosti v regiji so transport - logistika⁵, predelovalne dejavnosti ter turizem⁶. Navedene dejavnosti izstopajo po ustvarjeni bruto dodani vrednosti in po številu zaposlenih v dejavnostih.

Dejavnost transport-logistika je v letu 2012 prispevala kar 29,2 % vse dodane vrednosti v regiji, ob tem da je zaposlovala 22,1 % vseh zaposlenih. Ustvari kar trikrat višjo bruto dodatno vrednost v regiji, kot jo ta dejavnost v povprečju v Sloveniji. Predelovalne dejavnosti so prispevale 20,4 % dodane vrednosti, ob tem da je sektor zaposloval največji delež, to je 20,8 % zaposlenih. Dejavnost prispeva k bruto dodani vrednosti regije bistveno manj kot povprečno v Sloveniji (35,1 %). Turizem je v letu 2012 sicer prispeval zgolj 11,5 % dodane vrednosti, kljub temu je dejavnost zaposlovala nekoliko višji delež, t.j. 13,3 % zaposlenih. Ob tem lahko predpostavljamo, da je v turizmu zaposlenih še veliko več ljudi, v drugih, bolj fleksibilnih oblikah dela, ki jih omenjena statistika ne zajema. Vse te dejavnosti so tudi močno izvozno usmerjene: predelovalne dejavnosti 66,0 %, promet in skladiščenje 63,8 % (Vir: AJ PES).

Transport-logistika dobro izrablja prednosti in potencialne regije, ki so posledica geografske lege in preteklih vlaganj ter doseženih kompetenc. Generator razvoja dejavnosti je trgovsko pristanišče (ki ga vodi Luka Koper). Velik potencial za nadaljnji razvoj je krepitev svetovne trgovine. Trgovski tokovi med gospodarsko propulzivno Azijo, Bližnjim vzhodom in tudi Afriko ter Evropo se krepijo, tudi napovedi za bodočnost so zelo ugodne. Iz teh regij velik del prometa proti Evropi poteka skozi Sueški prekop. Severnojadranske luke so najbližje vstopno/izstopne točke prometa in postajajo vse resnejši konkurent severnoevropskim lukam. Ugodna prometna lega, vzpostavljena transportna infrastruktura s koprskim pristaniščem, dobra organizacija, kar se kaže tudi v dobrih poslovnih rezultatih, so vsekakor prednosti, ki opravičujejo usmerjenost regije v transport - logistiko. Pogoj za nadaljno konkurenčnost sektorja so vlaganja v infrastrukturo (pristaniška infrastruktura, železnica - 2. tir med Koprom in Divačo) ter izboljšanje kakovosti in zanesljivosti logističnih storitev, preko koprskega pristanišča.

Predelovalne dejavnosti: regija ima močno tradicijo v predelovalnih dejavnostih, predvsem kovinsko-predelovalni dejavnosti, ki trenutno sicer deli probleme ostalega gospodarstva (visoka zadolženost, lastniška struktura, otežen dostop do financiranja). Pomembna je izvozna usmerjenost dejavnosti (po tem indikatorju je najvišje med dejavnostmi v regiji). Ne glede na omenjene težave je znanje in tradicija lahko dobra podlaga za nadaljni razvoj dejavnosti.

Turizem: regija je najbolj razvita turistična regija v Sloveniji, kar izkazujejo ključni kazalci. Uspešen pretekli razvoj turizma temelji na ugodnih naravnih danostih (lega ob morju, naravno okolje in kulturna dediščina, pretekla vlaganja v nastanitvene zmogljivosti in turistično infrastrukturo). Regija ima 26.034 ležišč (podatek iz leta 2012) (vseh ležišč v Sloveniji je 122.000). Turistično gospodarstvo je razvilo prepoznavne turistične produkte. Dosežena je

⁵ Promet in skladiščenje (H) po Standardni klasifikaciji dejavnosti - (H SKD 2008)

⁶ Gostinstvo (I) in Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti (R) (I in R SKD 2008)

visoka raven kompetenc. V regiji so prisotne izobraževalne ustanove, vključno s Turistico, Fakulteto za turistične študije, ki je del Univerze na Primorskem. Ne glede na trenutno krizo v sektorju, turizem v regiji dolgoročno ostaja perspektivna panoga. Specializacijo v turizmu opravičujejo velika pretekla vlaganja, dobro razvita turistična infrastruktura, velike rezerve v izboljšanju poslovanja ob razrešitvi problemov lastništva, diverzificirana turistična ponudba. Rezerve so v povezovanju na ravni destinacije, boljšem marketingu, širitvi ponudbe s krepitvijo tradicionalnih turističnih produktov in razvojem novih, trajnostno naravnanih, v povezavi s podeželjem in naravo. Pomemben faktor so tudi možnosti zaposlovanja, ki jih turizem nudi.

Navezava na nacionalno strategijo pametne specializacije (SPS)

Regija se po najpomembnejših kazalcih raziskovalno razvojnih dejavnosti (po deležu inovacijsko aktivnih podjetij od vseh podjetij v regiji, po bruto domačih izdatkih za RRD (% od regionalnega BDP in po številu zaposlenih v RRD) uvršča med najslabše oz. v spodnjo polovico slovenskih statističnih regij.

Regija bo zato v naslednjem programskem obdobju okrepila dejavnosti raziskav, razvoja in inovacij (RRI), na področjih, kjer ima kompetence in kapacitete ob večji vlogi univerz (predvsem Univerze na Primorskem) ter v povezavi s ključnimi družbenimi, okoljskimi in tržnimi izzivi. Kjer je to potrebno, bo tudi vzpostavila za to potrebno infrastrukturo.

V Regionalnem razvojnem programu Južne Primorske 2014-2020 smo identificirali naslednje ključne družbene, okoljske in tržne izzive: **transport, logistika, trajnostni turizem, pridelava in trženje kvalitetne hrane, zdrav življenjski slog, pametna okolja (pametna mesta, pametno pristanišče, pametna skupnost), trajnostna energija (URE, OVE), trajnostna mobilnost in raba obnovljivih materialov za zdravo bivanjsko okolje**.

K izvajanju SPS bo regija prispevala s tem, da bo okrepila zmogljivosti in vzpostavila/okrepila infrastrukturo za ustvarjalno uporabo znanja ter podprla učinkovitost podjetniških vlaganj v RRI, usmerjeno v celovite rešitve, od ponudbe proizvodov/storitev do netehnoloških vsebin (poslovni modeli, organizacijske in procesne inovacije, design).

Spodbujali bomo povezovanje ključnih partnerjev (podjetij/ostalih RRI subjektov) za doseganje kritične mase – tako v regiji, na nacionalni ravni ter v čezmejnem prostoru, pa tudi širše, na ravni EU.

Vzpostavili oz. okrepili bomo naslednja strukture za krepitev RRI na ključnih problemskih področjih:

Transport, logistika, trajnostna mobilnost	SIT – Slovenski inštitut tehnologij
Trajnostni turizem	RDO – Regionalna destinacijska organizacija
Pridelava in trženje kvalitetne hrane	CMK – Center mediteranskih kultur
Zdrav življenjski slog	Univerza na Primorskem
Pametna okolja	Grozd IKT (pametna mesta, pametno pristanišče...)
Obnovljivi materiali in zdravo bivanjsko okolje	Univerza na Primorskem

Prostorska razvojna specializacija: Sub-regija Kras in Sub-regija slovenska Istra

Sub-regija Kras⁷

Identiteta Krasa je ključnega pomena za usmeritev razvoja, saj definira ključne lastnosti, ki krajino simbolno definirajo in ločijo od okoliških območij ter jo kot tako delajo edinstveno, konkurenčno in navzven prepoznavno. Kras bi brez ohranjene identitete oz. posebnosti izgubil svojo bistveno značilnost, prepoznavnost v slovenskem in evropskem prostoru, s tem pa tudi posebnosti oz. primerjalne prednosti, pomembne za regionalni razvoj.

Krajina je tista, ki ima največji potencial za okrepitev prepoznavnosti Krasa, saj določa podobo prostora v velikem merilu. Preplet naravnih in kulturnih prvin, ki se kažejo v krajini, skupaj določajo Kras kot celosten prostor.

Omenjenemu izhodišču bo podrejena tudi razvojna specializacija sub-regije. Ker gre v pretežnem delu za izrazito podeželski prostor, so strateški cilji, prioritete in ukrepi temu prilagojeni. Glavna izhodišča za nadaljnji prostorski razvoj tako temeljijo na omejevanju urbanizacije podeželja, prednostnem razvoju turizma in primarnih dejavnosti v povezavi z dopolnilnimi dejavnostmi, krepitvi identitete Krasa in usmerjanju gospodarskih dejavnosti, ki potrebujejo obsežnejše objekte, v urbanizirana kraška naselja.

Sub-regija slovenska Istra

Ključni element identitete območja slovenske Istre je njena obmorska lega, na katerih temeljijo vodilne gospodarske dejavnosti: transport-logistika in turizem.

Prostorska specializacija sub-regije bo usmerjena v transport - logistiko, katere temelj je trgovsko pristanišče v Kopru in transportna infrastruktura. Dosežena usmerjenost v kovinsko - predelovalne dejavnosti bo ohranjena in nadgrajena s tem da bo gospodarjenje postavljeno na zdrave gospodarske temelje. Sub-regija bo v naslednjem programskem obdobju okrepila dejavnosti raziskav, razvoja in inovacij (RRI), na področjih, kjer ima kompetence in kapacitete ob večji vlogi univerz (predvsem Univerze na Primorskem).

Usmerjenost v trajnostni turizem, pridelavo in trženje kvalitetne hrane, inovativne storitve za zdrav življenjski slog, pametna okolja (pametna mesta, pametno pristanišče, pametna skupnost), trajnostna energija (URE, OVE), trajnostna mobilnost pa ostajajo skupne razvojne naloge, tako za sub-regijo Kras kot za sub-regijo slovenska Istra.

---

⁷ Povzeto po: Projekt Kras-Carso, Celovit strateški načrt za prostorski razvoj Krasa

6. OPREDELITEV IN OPIS STRATEŠKIH RAZVOJNIH CILJEV REGIJE

Razvojni cilji regije v programskem obdobju 2014-2020 so naslednji:

1. Konkurenčna, razvojni propulzivna regija

Regija bo okrepila konkurenčnost gospodarstva, predvsem sektorjev promet in skladiščenje, turizem (gostinstvo), predelovalne dejavnosti ter inovativna in v svet usmerjena MSP. Koprsko pristanišče bo najuspešnejše pristanišče v mreži severno-jadranskih pristanišč, dobro prometno povezano s svojim zaledjem, vodilno po inovativnosti in skrbi za okolje, Turizem bo v svetu razpoznaven po integralnih in tematskih turističnih proizvodih z uveljavljenimi trženjskimi znamkami za območji Krasa in Slovenske Istre, s pomembno usmeritvijo v zeleni turizem in kulturni turizem. Regija bo konsolidirala in postavila na zdrave temelje predelovalne dejavnosti.

Ime kazalnika	Ciljno leto 2020/Vredn.	Izhod. leto 2012/Vredn.
BDP na preb.	21.500 EUR	17.550 EUR

Vir: SURS.

2. Ustvarjalna, inovativna regija

Na področju RRI bo vzpostavljeno oz. okrepljeno sodelovanje med znanstveno-raziskovalnimi institucijami, univerzami in gospodarstvom, sodelovanje med podjetji (grozdenje) ter njihovimi združenji. Razvoj regije bodo podpirali novi centri znanja. UP CSI

Ime kazalnika	Ciljno leto 2020/Vredn.	Izhod. leto 2010/ Vredn.
Delež podjetij, ki so uvedla inovacijo proizvoda in/ali postopka ⁸ od vseh podjetij v regiji	40 %	22,99 %
Delež inovacijsko aktivnih podjetij od vseh podjetij v regij	60 %	43,17 %

Vir: SURS.

3. Ljudem prijazna, vključujoča regija

Dosežena bo relativno visoka raven socialne vključenosti in nizko tveganje revščine, predvsem z raznovrstno ponudbo delovnih mest. Pri tem bodo ključni: uspešno poslovanje in rast ključnih gospodarskih podjetij/sektorjev, učinkovita infrastruktura za razvoja podjetništva, krepitev usposobljenosti za trg dela, podjetnosti in podpora inovativnim oblikam zaposlovanja, vključno s socialniom podjetništvom ter podporne storitve socialnega varstva. Okrepili bomo različne oblike storitev za otroke, mlade, za ljudi s posebnimi potrebami, za starejše, kot tudi programe na področju zdravja, kulture. Pri tem bo dosledno uveljavljena enakopravnost in nediskriminatornost moških in žensk.

⁸ (ne glede na organizacijsko ali trženjsko inovacijo)

Ime kazalnika	Ciljno leto 2020/Vredn.	Izhodiščno leto 2013/Vredn.
Stopnja delovne aktivnosti v starosti 20–64 let	61,0 %	56,5 %

Vir: SURS.

4. Regija z razvitim podeželjem in ohranjeno naravo

Regija bo okrepila pridelavo visokokvalitetne hrane, vključno s hrano iz morja (ribištvo, marikultura, solinarstvo). Kvalitetna, v regiji pridelana hrana bo pomemben element pri razvoju turizma, pa tudi kvalitete življenja prebivalcev. Razvoj podeželja bo temeljil na sonaravni pridelavi hrane, turizmu na temelju kulturne dediščine, ohranjene narave in biotske raznovrstnosti. V regiji bo do l. 2020 izboljšano upravljanje z zavarovanimi območji in območji Natura 2000 ter ohranjanje ključnih ekosistemskih storitev.

Ime kazalnika	Ciljno leto 2020/Vredn.	Izhodiščno leto 2012/Vredn.
Delež kmetijskih zemljišč v uporabi, glede na celotno površino regije	16 %	13 %
Št. območij, kjer je doseženo izboljšanje stanja ohranjenosti Natura 2000 vrst in habitatov	1	0

Vir: SURS, Poročilo EK o izvajanju Direktive o pticah, o habitatnih tipih.

5. Trajnostna regija - Regija s trajnostnim gospodarjenjem z energijo, okoljem, prostorom

Okrepili bomo sistem trajnostne mobilnosti, dogradili infrastrukturo za varstvo okolja, močno izboljšali učinkovitost rabe energije in zagotovili večji delež obnovljivih virov energije, izboljšali prostorsko načrtovanje (pripravili skupne osnove prostorskih dokumentov obalnega somestja), izboljšali upravljanje, predvsem s krepitvijo medobčinskega sodelovanja, zlasti na ravni somestja, vključno z integralnim upravljanjem z obalnim območjem. Svoje urbane potenciale bo regija globalno okrepila tudi s sodelovanjem s sosednjimi mesti, tudi v čezmejnem prostoru. Podprli bomo tudi ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam.

Ime kazalnika	Ciljno leto 2020/Vredn.	Izhodiščno leto 2012/Vredn.
Št. registriranih osebnih vozil/1.000 preb.	530	565
Sprejeti občinski prostorski načrti	4	0
Pripravljene strokovne podlage: regionalne zasnove prostorskega razvoja Kras, Slovenska Istra	2	0

Vir: Občine, MOP.

Pri opredeljevanju ciljev nižjega reda (na ravni programov, ukrepov) bo upoštevan tudi vidik prispevka k enakopravnosti in nediskriminatornosti moških in žensk.

7. OPREDELITEV IN OPIS RAZVOJNIH PRIORITET REGIJE

Ključna področja razvoja regije v programskem obdobju 2014-2020 so navedena spodaj, pri čemer sta Krepitev konkurenčnosti gospodarstva in zaposlovanje ter Krepitev kvalitete življenja in vključujoča družba prioritetni:

Prioriteta 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva in zaposlovanje

Prioriteta 2: Krepitev kvalitete življenja in vključujoča družba

Prioriteta 3: Razvoj podeželja in trajnostno gospodarjenje z naravnimi in kulturnimi dobrinami

Prioriteta 4: Infrastruktura, okolje in trajnosten prostorski razvoj

7.1 PRIORITETA 1: KREPITEV KONKURENČNOSTI GOSPODARSTVA IN ZAPOSLOVANJE

Prioriteto sestavljajo trije programi: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva, Trajnostni razvoj turizma, Zaposlovanje in usposabljanje.

Cilji:

- višja konkurenčnost ključnih sektorjev v regiji (transportno-logističnega sektorja, turizma, predelovalnih dejavnosti)
- povečanje inovativnosti regijskega gospodarstva
- ustvarjanje novih delovnih mest
- izboljšanje pogojev za zaposlovanje in usposabljanje za delo.

Ime kazalnika	Izhodiščno leto 2012/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Dodana vrednost na zaposlenega v regiji ⁹	38.712 EUR	43.000 EUR

Vir: AJPES.

Ime kazalnika	Izhodiščno leto 2013/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Število delovno aktivnega prebivalstva	41.588	44.000

Vir: SURS.

Kratek opis prioritete:

Cilja prioritete sta višja konkurenčnost ključnih sektorjev v regiji (transportno-logistični, turizem, predelovalne dejavnosti) in porast bruto dodane vrednosti na zaposlenega v regiji kot rezultat tega. Dosežena bosta z razvojem glavnih gospodarskih panog regije, to je transporta-logistike, predelovalnih dejavnosti in turizma. Država bo izvedla ukrepe - izgradnjo manjkajoče transportne infrastrukture. Večja bo vloga znanja v ključnih dejavnostih, s podporo obstoječim

⁹ Neto dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah = dodana vrednost zmanjšana za izgubo na substanci.

MSP (grozdenje, internacionalizacija) ter s spodbujanjem nastajanja novih podjetij, predvsem v perspektivnih dejavnostih na temelju znanja. Poseben ukrep po namenjen vzpostavitvi centrov znanja (na področju logistike, turizma in kmetijstva-podeželja ter na področju zdravstvene preventive), ki bo povezal akterje univerze in raziskovalne inštitute, podjetja, podporne inštitucije, stanovska združenja in ostale razvojne akterje v širšem prostoru. Krepitev podjetništva in novonastala inovativna podjetja s tržnim potencialom bodo prispevala k širitvi ekonomske baze in novim delovnim mestom. Vzpostavljeni bodo boljši pogoji tudi za nova podjetja iz naslova neposrednih tujih investicij. Del ukrepov bo usmerjenih v razvoj turizma, predvsem v učinkovitejši marketing, tesnejše sodelovanje akterjev na ravni turistične destinacije, razvoj novih produktov in dopolnitev turistične infrastrukture. Zadnji skop ukrepov je namenjen spodbujanju zaposlovanja in usposabljanja za delo.

7.2 PRIORITETA 2: KREPITEV KVALITETE ŽIVLJENJA IN VKLJUČUJOČA DRUŽBA

Prioriteto sestavljata dva programa: Zmanjševanje tveganja revščine in povečanje socialne vključenosti, Izboljšanje kvalitete in pogojev za življenje prebivalcev.

Cilji:

- Zmanjševanje tveganja revščine
- Povečevanje socialne vključenosti socialno ogroženih in ranljivih skupin prebivalstva
- Izboljšanje razpoložljivosti in pestrosti ter zagotavljanje dostopnosti in dosegljivosti storitev in programov
- Izboljševanje kakovosti storitev in programov ter drugih oblik pomoči s povečanjem učinkovitosti upravljanja in vodenja izvajalskih organizacij
- Izboljšanje pogojev za kvalitetnejše življenje prebivalcev regije

Ime kazalnika	Izhodiščno leto 2014/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Število projektov s področja zagotavljanja boljše dostopnosti do zdravstvenih in socialnih storitev	0	10
Št. projektov za družbeno povezovanje	0	10

Vir: izvajalci projektov, občine.

Kratek opis prioritete: Ukrepi in aktivnosti znotraj te prioritete so usmerjeni v izboljšanje pogojev za življenje različnih kategorij prebivalstva regije in sicer tako najmlajših, vključenih v vrtce in osnovne šole, mladine, kot tudi ostarelega prebivalstva in ranljivih ciljnih skupin. Prav tako so aktivnosti usmerjene v krepitev zdravja in aktivnega načina življenja celotnega prebivalstva. Znotraj te prioritete so tudi aktivnosti zagotavljanja ustrežnejših stanovanjskih pogojev prebivalstva regije. Zaradi pomembnih socialnih učinkov, vključno z zaposlitveimi možnostmi (kreativne industrije), ki jih ima kultura, so v tej prioriteti zajeti tudi ukrepi in aktivnosti, ki stremijo k trajnejšem zadovoljevanju kulturnih potreb in dostopnosti kulture nasploh. Z aktivnostmi na različnih področjih družbenega življenja (otroško varstvo, šolstvo, zdravje, kultura in šport) in z izvajanjem programov za različne ciljne skupine (starejši, invalidi,

mladi, ranljive skupine, osebe s težavami v duševnem zdravju) bomo izboljšali pogoje za življenje prebivalstva regije.

7.3 PRIORITETA 3: RAZVOJ PODEŽELJA IN TRAJNOSTNO GOSPODARJENJE Z NARAVNIMI IN KULTURNIMI DOBRINAMI

Cilji:

- Doseganje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov ter izboljšanje upravljanja zavarovanih območij
- razvoj dejavnosti na območjih Nature 2000
- Povečati delež kmetijstva, gozdarstva in ribištva v BDV v regiji
- Ohranjanje in oživljanje kulturne dediščine za trajnostni razvoj podeželja in regije

Ime kazalnika	Izhodiščno leto 2012/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Št. območij, kjer je doseženo izboljšanje stanja ohranjenosti Natura 2000 vrst in habitatov	0	1
Število programov in projektov na področju kulturne dediščine	0	10
Delež zaposlenih v kmetijstvu in lovstvu, gozdarstvu, ribištvu, v regiji v %	0,3	0,4
Regionalna bruto dodana vrednost sektorja kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo v %	1,6	1,85

Vir: Poročilo EK o izvajanju Direktive o pticah, o habitatnih tipih, občine, AJPES.

Regija je bogata z naravnimi dobrinami in kulturno dediščino, ki so temelj za razvoj zelenega gospodarstva in pomemben element kvalitete življenja. Specifika regije je njena obmorska lega, kar razširja priložnosti na gospodarskem področju, ob upoštevanju meja z vidika varstva narave in biodiverzitet. Omenjena naravna in kulturna dediščina zahteva odgovorno gospodarjenje v okviru načel trajnostnega razvoja, saj se je npr. stanje ohranjenosti nekaterih evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov poslabšalo.

Cilji prioritete je na eni strani izboljšati varstvo/upravljanje narave in biodiverzitet, vključno z območji Natura 2000 (primeroma preko sektorskih načrtov in prostorskih planov, za doseganje ugodnega stanja ciljnih zavarovanih vrst in habitatnih tipov) ter ohraniti in revitalizirati kulturno dediščino, po drugi strani pa okrepiti trajnostno gospodarjenje z naravnimi in kulturnimi dobrinami in povečati delež bruto dodane vrednosti sektorja kmetijstva, gozdarstva in ribištva v regiji kot tudi povečati zaposlitvene možnosti.

Prioriteta vključuje tematike, ki se vežejo na varstvo narave in gospodarjenje z naravnimi dobrinami in je precej obsežna, zato smo jo členili na več programov, za katere smo tudi opredelili specifične cilje, kazalnike in ukrepe.

Prioriteta vsebuje programe: Ohranjanje narave in biodiverzitet ter kulturne dediščine, Sonaravno kmetijstvo, Razvoj podeželja in Razvoj ribištva.

Program Ohranjanje narave in biodiverzitete ter kulturne dediščine bo usmerjen v doseganje boljšega stanja ciljnih zavarovanih vrst in habitatnih tipov ter razvoj dejavnosti na območjih Nature 2000, ki temeljijo na aktivnem ohranjanju narave in ohranjanju kulturne dediščine. Izboljšali bomo upravljanje z zavarovanimi območji in območji Natura 2000, uvedli nekatere ukrepe varstva narave (zavarovanje, pogodbeno varstvo), ukrepe ohranjanja ter oživljanja kulturne dediščine, ukrepe izgradnje parkovne infrastrukture in nadzor. V okviru različnih sektorjev bodo izvedeni ukrepi za ohranjanje ključnih ekosistemskih storitev. Ukrepi bodo usmerjeni na območje Krasa, Slovenske Istre (porečje Dragonje) in obalni/obrežni pas (morje in morski zavarovani predeli ter obalni pas). Naslednja cilja sta ozaveščanje prebivalcev in vzpostavitev partnerstev za razvoj v specifičnih pogojih območij Natura 2000. Ukrepi bodo usmerjeni na obalni pas (ki vključuje tudi morje), na območje Krasa in območje Slovenske Istre.

Cilji bodo doseženi z ukrepom razvojem turistične, parkovne infrastrukture ter prenovo objektov kulturne dediščine. To bo povečalo privlačnost območij in vzpostavilo pogoje za razvoj dejavnosti, predvsem zelenega turizma in kmetijstva. Obenem bo ukrep zasnovan tako, da bo prispeval k zmanjšanju pritiska na naravo in ogrožene habitate. Na območjih Natura 2000 bomo partnerji v regiji sodelovali pri celostnem upravljanju (drugi ukrep), ki bo prilagojeno pogojem varovanih območij. Zato bomo na območju Krasa vzpostavili upravljanje v okviru Geoparka Kras, na območju Slovenske Istre (območje Dragonje) in morja-obalnega pasu pa participativno celostno upravljanje, ki bo povežalo ključne deležnike. Program ima močno varstveno komponento, obenem pa tudi razvojno, saj prispeva h krepitvi razvojnih potencialov regije. Upravljanje morja-obalnega pasu bo del integralnega upravljanja z obalnim območjem.

Program Sonaravno kmetijstvo ima v Regionalnem razvojnem programu pomembno vlogo. Če izhajamo iz dejstva, da je turizem eden glavnih razvojnih potencialov v regiji (nakazuje tudi dosežena razvojna specializacija), potem je ravno mediteranska kultura, s specifičnim življenjskim slogom, kulturno dediščino, s kakovostno hrano in vitalnim podeželjem tisti element, ki lahko dvigne turizem na višjo kakovostno raven, po drugi strani pa oživi podeželje in ponudi nova delovna mesta. Zato je ključnega pomena integralen pristop in krepitev sodelovanja akterjev kmetijstva, ribištva in turizma (vključno s kulturno in naravno dediščino), ob podpori znanstveno raziskovalne sfere a drugi strani.

V okviru ukrepa Krepitev vloge znanja bomo povezali akterje v inovacijsko partnerstvo, ki bo usmerjalo raziskovanje in spodbujalo aplikacijo rezultatov v praksi. Okrepili bomo vlogo Centra mediteranskih kultur za dvig sektorja na višjo strokovno raven: pri uvajanju standardov kvalitete, certificiranju in nadzoru, pri povezovanju proizvajalcev, pri promocijskih aktivnostih, pri raziskovalno-razvojnih dejavnostih ter pri izobraževanju na vseh ravneh. Na lokaciji na Krogu (Sečovelje) bomo uredili univerzitetni Center za ohranjanje avtohtonih kulturnih rastlin s kolekcijskimi nasadi, ob njem pa uredili turistični demonstracijski/degustacijski center za paradne regijske kmetijsko-živilske proizvode (oljčno olje, vino, sadje, ribe, sol....), kar bo dvignilo promocijo lokalno pridelane hrane na višjo raven. Spodbujali bomo različne vrste povezovanja (med proizvajalci samimi, s potrošniki, z zadrugami) za večjo profesionalizacijo in posledično kvaliteto za večjo tržno uspešnost proizvodnje. Ukrep Krepitev naravnih potencialov za kmetijsko proizvodnjo bo usmerjen predvsem v dolgoročno zagotavljanje zadostnih količin vode, na ravni priprave strokovnih podlag, projektno tehnične dokumentacije in izvedbe projektov namakanja.

Program razvoja podeželja se bo izvajal v okviru izvajanja lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD). Pri tem bodo sodelovali naslednji skladi: EKSRP, ESRR in ESPR. Ukrepi CLLD so izjemnega pomena za razvoj tako podeželskih kot urbanih območij, ki imajo posebne razvojne potrebe, probleme in priložnosti, ki zahtevajo tudi drugačen razvojni pristop. Program razvoja podeželja bo vodila na območju Krasa in Brkinov Lokalna akcijska skupina (LAS) Krasa in Brkinov ter na območju obalnih občin LAS Istre. Ključna zahteva je, da lokalne razvojne

strategije opredelijo eno ali več ključnih tematskih področij. Vsebino bodo partnerji določili v Lokalnih razvojnih strategijah obeh LAS-ov. Z vidika sinergij z ostalimi področji regionalnega razvojnega programa sta pomembna ukrepa Razvoj in diverzifikacija dejavnosti na podeželju (prispevek k zaposlovanju in večji privlačnosti za bivanje in turizem) ter Urejanje vasi, obnova skupnih objektov, obnova in oživljanje kulturne dediščine, infrastruktura. Vsebino bodo partnerji določili v Lokalnih razvojnih strategijah, npr. v okviru priprave Lokalne razvojne strategije za področje Krasa in Brkinov se bo v okviru instrumenta CLLD definiralo projekte, ki se bodo izvajali na obravnavanem področju.

Program razvoja ribištva bo definiralo partnerstvo OAS – Obalna akcijska skupina Ribič. Zato v Regionalnem razvojnem programu izpostavljamo predvsem teme, ki so povezane z ključnimi temami regionalnega razvoja: diverzifikacija dejavnosti, razvoj dopolnilnih dejavnosti ribičev, predvsem v povezavi s turizmom kot del identitete prostora, spodbujanje novih tržnih pristopov, naložbe v povečanje proizvodnje marikulture, predvsem pa naložbe v večjo kakovost (in dodano vrednost) proizvodov kot del regijske zgodbe o kakovostni prehrani v okviru mediteranskega življenjskega sloga.

7.4 PRIORITETA 4: INFRASTRUKTURA, OKOLJE IN TRAJNOSTEN PROSTORSKI RAZVOJ

Cilj:

- Zagotoviti infrastrukturne pogoje za razvoj, varstvo okolja.
- Zagotoviti pogoje za trajnostno organizacijo dejavnosti v prostoru ter krepitev trajnostnega razvoja.

Ime kazalnika	Izhodiščno leto 2012/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Sprejeti občinski prostorski načrti	0	4
Št. potnikov javnega prometa	100	125

Vir: Občine, koncesionarji za izvajanje javnega prevoza potnikov, MOP.

Prioriteta obsega programe Prometna infrastruktura, trajnostna mobilnost; Trajnostna energetika: Učinkovita raba energije, Obnovljivi viri energije; Infrastruktura za varstvo okolja (komunalne odpadne vode, komunalni odpadki), Oskrba s pitno vodo; Podporne storitve za prostorsko načrtovanje; Trajnostni razvoj urbanega somestja.

Cilja programa Prometna infrastruktura, trajnostna mobilnost sta dva:

- zagotoviti potrebno prometno infrastrukturo za uspešen razvoj gospodarstva ter
- krepiti trajnostne oblike mobilnosti kot cenejše in okolju prijaznejše.

Prvi ukrep je v pristojnosti države in bo vključil projekte prometne infrastrukture, ki bodo del celovite Resolucije o nacionalnem programu razvoja javne prometne infrastrukture. Drugi ukrep Trajnostna mobilnost je usmerjen v vzpostavitev učinkovitega sistema trajnostne mobilnosti, ki bo izhajal iz regionalnega pristopa in obsega aktivnosti na ravni strateškega, prostorskega načrtovanja, pripravo tehnične dokumentacije in izvedbo projektov, pa tudi podpornih aktivnosti kot so vzpostavitev centra za mobilnost, promocijske aktivnosti ipd.

Program trajnostna energetika vključuje ukrep Učinkovita raba energije, ki obsega naslednje: ustanovljena bo mreža energetskega menedžerjev občin in drugih akterjev, v okviru regijske

razvojne mreže, ki bo na osnovi obstoječih LEK (lokalnih energetskega konceptov) pripravila strateški dokument – SEAP (Sustainable Energy Action Plan - akcijski načrt regije na področju trajnostne energetike in trajnostne mobilnosti). Podprti bodo širši regijski projekti, kar bo omogočilo dostop do razpoložljivega denarja. Izvedene bodo energetske sanacije javnih stavb v lasti lokalnih skupnosti ter projekti sanacije javne razsvetljave. Izrabljeni bodo novi finančni mehanizmi preko pogodbenega zagotavljanja prihrankov in/ali pogodbene dobave energije. Vlaganja bodo zmanjšala stroške za energijo, oživila gradbeništvo, zmanjšala ogljični odtis. Ukrep Potenciali alternativnih in obnovljivih virov energije bo obsegal pripravo strokovnih podlag za oceno potenciala za energetske izdelave toplote morja in geotermalnega vira oz. potencialno zanimivih virov ter pripravo študije izvedljivosti (tehnične možnosti izrabe ter ekonomičnost postavitve elektrarne). Izvajal se bo projekt plinifikacija Obale.

Program Infrastruktura za varstvo okolja bo v okviru ukrepa Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda podprl izvajanje investicij operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda občin (kanalizacijsko omrežje, čistilne naprave) za aglomeracije nad 2000 PE. V okviru ukrepa bo pripravljena tudi investicijska in projektna dokumentacija ter izvedeni prioritetni projekti sanacije dotrajanih kanalizacijskih omrežij v obalnih mestnih središčih. V okviru ukrepa Komunalni odpadki bomo nadaljevali z intenzivno promocijo in komunikacijo z javnostjo, saj vloženi denar tu daje najboljše učinke. Kljub navedenemu je potrebno dograditi infrastrukturo za ravnanje s komunalnimi odpadki v regiji.

Cilj programa Oskrba s pitno vodo je zagotovitev dolgoročno varne, redne in cenovno ugodne oskrbe s kvalitetno pitno vodo na območjih Krasa, Brkinov, Ilirske Bistrice in Obale za naslednjih 30 let. Za povezavo treh vodovodnih sistemov (rižanski, kraški in ilirsko-bistriški) Klariči-Rodik so (bila) v tekočem programskem obdobju na razpolago kohezijska sredstva, vendar zaradi zamud pri pridobivanju dovoljenj za poseg v prostor projekt (v vrednost cca. 40 mio EUR brez DDV) ne bo realiziran. Za zagotavljanje primarnega vira pitne vode je zadolžena država.

Program Podporne storitve za prostorsko načrtovanje bo usmerjen v Trajnostni razvoj urbanega somestja. V okviru programa bodo aktivnosti usmerjene v izboljšanje razvojnih potencialov in večjo konkurenčnost čezmejne urbane mreže. Temelj bo tesnejše sodelovanje in povezovanje mest (v čezmejni regiji) v mreže ter skupne in usklajene aktivnosti. Okrepljene bodo dejavnosti za pripravo strateških projektov regijskega pomena. Vzpostavljeno bo tesnejše medobčinsko sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag, investicijske, projektne in tehnične dokumentacije za ključne regijske projekte, kar bo med drugim znižalo stroške in okrepilo usmerjenost k skupnim ciljem v regiji. Vzpostavljena bodo skupna učinkovita orodja za trajnostni prostorski razvoj in prostorsko načrtovanje. V okviru instrumenta Celovite teritorialne naložbe bo MO Koper izvedla skupino vsebinsko povezanih projektov Urejanje obale (na ravni usklajene programske zasnove, priprave projektov in izvedbe investicij). CTN bo temeljil na trajnostni urbani strategiji, ki se bo uskladila za obalno somestje Ankaran-Koper-Izola-Piran. V občini Izola je možno, da se za te namene uporabi instrument CCLD. Cilj je ureditev promenade ob celotni dolžini slovenske obale, ob kateri bodo nanizani projekti v povezavi z razvojem turizma, rekreacije, varstva narave, trajnostne mobilnosti, urbane prenoje, s tem se bodo odprle nove zaposlitvene možnosti. Urejena obalna promenada bo postala ključni element identitete regije s pozitivnimi učinki na razvoj turizma, kvaliteto bivanja, trajnostni vzorec organizacije bivanja v (sub)regiji.

Program Prilagajanje podnebnim spremembam je usmerjen v sanacijo plazov, ukrepe za zmanjšanje škode poplav, predvsem v dolinah Rižane in Dragonje ter obvladovanje posledic dviga morske gladine.

8. OPREDELITEV IN PODROBEN OPIS PROGRAMOV, UKREPOV, AKTIVNOSTI IN PROJEKTOV PRIORITETE

8.1 UKREPI V OKVIRU PRIORITETE 1: KREPITEV KONKURENČNOSTI GOSPODARSTVA IN ZAPOSLOVANJE

Cilja:

- izboljšati konkurenčnost regijskega gospodarstva
- povečati zaposlenost vseh kategorij prebivalstva.

Kazalnik	Izhodiščno leto 2012/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Dodana vrednost na zaposlenega v regiji ¹⁰	38.712 EUR	43.000 EUR

Vir: AJPES

Kazalnik	Izhodiščno leto 2013/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Število delovno aktivnega prebivalstva	41.588	44.000

Vir: SURS

Prioriteta obsega naslednje programe:

- Krepitev konkurenčnosti gospodarstva
- Razvoj trajnostnega turizma
- Zaposlovanje in usposabljanje

Program 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva

Kazalniki	Izhodiščno leto 2012/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Dodana vrednost v dejavnosti transport-logistika	221.593.000 EUR	255.000.000 EUR
Dodana vrednost v dejavnosti turizem ¹¹	98.561.000 EUR	110.000.000 EUR
Dodana vrednost v predelovalne dejavnosti	172.262.000 EUR	190.000.000 EUR

Vir: AJPES

Ne glede na omenjene ukrepe je pomemben pogoj za uspešen razvoj gospodarstva v regiji pravočasna izgradnja prometne infrastrukture, ki je v pristojnosti države. Pristaniška

¹⁰ Neto dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah = dodana vrednost zmanjšana za izgubo na substanci.

¹¹ Področja dejavnosti SKD 2008 - I in R.

infrastruktura je v večinski lasti države. Transportno logistični sektor, katerega steber je trgovsko pristanišče v Kopru, izkazuje najboljše rezultate po dodani vrednosti na zaposlenega v regiji in je pomemben zaposlovalec in izvoznik. Zaradi ugodne lege, zgrajene infrastrukture in poslovnosti ima pristanišče dobre perspektive za nadaljnji razvoj, ob predpogoju izvedbe nujnih vlaganj v infrastrukturo, ki bodo pripomogla k odpravi ozkih grl, povečanju pretočnosti pristanišča ter okoljskim in energetskim učinkovitostim. Zato je za regijo ključnega pomena, da bodo investicije ob podpori države (ki skrbi za javno povezovalno infrastrukturo od/do pristanišča) izvedene pravočasno, sicer grozi, da bo pristanišče začelo izgubljati svojo konkurenčno prednost, saj si konkurenčna pristanišča intenzivno prizadevajo izboljšati svoje zmogljivosti.

Infrastruktura je obravnavana v prioriteti 4. Infrastruktura, okolje in trajnosten prostorski razvoj.

Ukrep 1: Raziskave, razvoj in inovativnost za rast konkurenčnosti

Cilj ukrepa:

- vzpodbuditi inovativnost s krepitvijo in povezovanjem akterjev RR, gospodarstva in podpornih institucij za večjo konkurenčnost regije.

Kazalnik	Izhod. leto 2010/ Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Delež podjetij, ki so uvedla inovacijo proizvoda in/ali postopka ¹² od vseh podjetij v regiji	22,99 %	40 %
Delež inovacijsko aktivnih podjetij od vseh podjetij v regij	43,17 %	60 %

Vir: SURS.

Kazalnik	Izhod. leto 2011/ Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Število zaposlenih raziskovalcev v RRD v regiji	439	

Vir: SURS.

Ukrep je usmerjen v krepitev vloge znanja v ključnih gospodarskih dejavnostih, z aktiviranjem in povezovanjem vseh znanstveno raziskovalnih kapacitet v regiji in v širšem prostoru (na nivoju države, čezmejnega prostora, globalno).

Gre za vzpostavitev novih centrov znanja in spodbujanje tehnoloških in netehnoloških inovacij v obstoječih podjetjih, spodbujanje razvoja tehnologij, oblikovanje produktov, blagovnih znamk, marketinga, spodbujanje povezovanja v grozde in proizvodne verige, povezovanje z inštitucijami znanja (kompetenčni centri in centri odličnosti).

¹² (ne glede na organizacijsko ali trženjsko inovacijo)

Neizkoriščen potencial v regiji je raziskovalna in inovacijska dejavnost. Povezali bomo znanstveno-raziskovalno sfero in ključne sektorje regionalnega gospodarstva, med katere sodijo transport in logistika, turizem, podjetja predelovalne dejavnosti, vključno z inovativnimi MSP. V okviru tega bomo opremili in vzpostavili druge potrebne pogoje za krepitev funkcij Centra Mediteranskih kultur pri povezovanju in usmeritvi kmetijske in živilske proizvodnje v kvalitetne, zdrave in tržno uspešne pridelke/proizvode.

Vzpostavili bomo Slovenski inštitut za tehnologije, ob podpori konzorcija Luke Koper, MO Koper, Univerze na Primorskem, podpornih inštitucij, zainteresiranih podjetij. V okviru tega bomo razvijali koncept »smart-port« (trajnostni razvoj, učinkovite tehnologije in energetska varčnost v pristaniški dejavnosti) s poudarkom na pametnih (infrastrukturnih in procesnih) rešitvah, ki bodo pripomogle k dvigu konkurenčnosti pristaniške ponudbe .

Podobno povezavo bomo vzpostavili tudi med turističnim gospodarstvom in razvojno-raziskovalnimi ustanovami. Krepili bomo skupno sodelovanje univerz na čezmejnem območju Slovenija –Italija s ciljem krepitev čezmejnega visokošolskega in raziskovalnega prostora ter razvoja trajnostnih rešitev za še uspešnejše čezmejno sodelovanje na vseh področjih. Okrepili bomo povezovanje in sodelovanje podjetij (transportno-logistična dejavnost, turistična podjetja, gradbeništvo, ponudniki v mestnih središčih). Podprli bomo povezovanje in sodelovanje med MSP v regiji in širše, predvsem na področju IKT (razvoj koncepta »smart community«).

Aktivnosti:

- Vzpostavitev in krepitev funkcij centrov znanja,
- Mreženje, grozdenje podjetij in razvojnih akterjev.

Projektni sklopi:

- Slovenski inštitut tehnologij (SIT),
- Grozd/mreža za razvoj tehnoloških rešitev/produktov »smart port«,
- Kompetenčni center za turizem,
- Grozd IKT/mreža za razvoj tehnoloških rešitev/produktov »smart community«,
- Grozd gradbeništva.

Ukrep 2: Podpora nastajanju in rasti podjetij

Cilj ukrepa:

- Spodbuditi nastanek in preživetje podjetij

Kazalnik	Izhodiščno leto 2010/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Število novonastalih podjetij z vsaj eno zaposleno osebo	473	500
Število tri leta preživelih podjetij med novonastalimi podjetji z vsaj eno zaposleno osebo	311	340
Število hitro in srednje rastočih podjetij glede na prihodke	120	130

Število hitro in srednje rastočih podjetij glede na število zaposlenih	107	115
--	-----	-----

Vir: SURS.

Ukrep Podpora nastajanju in rasti podjetij obsega promocijo podjetništva in inovativnosti, pospeševanje zagona in rasti inovativnih podjetij, krepitev aktivnosti predinkubiranja ter inkubiranja z novimi storitvami, podporo pri internacionalizaciji MSP, spodbujanje samozaposlovanja in razvoja obrti, mentorstvo, spodbujanje socialnega podjetništva in kreativnih industrij, vzpostavitev regijskega razvojnega sklada, ki obsega okrepitev regionalne garancijske sheme, razvoj novih finančnih instrumentov za start-upe in sofinanciranje EU projektov. Vzpostavljena bo mreža in tesnejše sodelovanje med vsemi subjekti podjetniškega podpornega okolja (RRC Koper, Inkubator d.o.o. Sežana, Univerzitetni razvojni center in inkubator Primorske, ORA Krasa in Brkinov, zbornice, univerza, PPC Piran, Rotunda, PINA, novi subjekti za socialno podjetništvo, razvoj podeželja, razvoja kreativne industrije). Mrežni inkubator bo ponudil celovito storitev v različnih fazah, od zorenja podjetniške ideje do zagona in podpore delovanja novim podjetjem. Regija bo okrepila aktivnosti za privabljanje TNI, v sodelovanju z Javno agencijo Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma (SPIRIT Slovenija).

Aktivnosti:

- Razvoj in izvajanje programov podpornih institucij,
- Finančne spodbude, podporna orodja za podjetništvo.

Projektni sklopi:

- Integrirane storitve inštitucij podpornega okolja za MSP,
- Garancijska shema - Regionalni razvojni sklad Južna Primorska
- Pospeševanje zagona in rasti inovativnih podjetij z visokim potencialom rasti,
- Spodbujanje razvoja in podpora ženskemu podjetništvu,
- Projekti za zagotavljanje lažjega usklajevanja poklicnega družinskega oz. zasebnega življenja,
- Promocija regije in njenih poslovnih priložnosti, aktivno privabljanje TNI,
- Povezovanje za skupen nastop na tujih trgih.

Ukrep 3: Zagotovitev infrastrukturnih pogojev za nove gospodarske dejavnosti

Cilj:

- Ureditev poslovnih con za domače podjetnike in tuja neposredna vlaganja (TNI).

Kazalniki:

- Razpoložljive komunalno opremljene površine v poslovnih conah (vir: občine)
- Nove tuje neposredne investicije v regiji.

Ukrep Zagotovitev infrastrukturnih pogojev za nove gospodarske dejavnosti je usmerjen v izgradnjo oz. aktivacijo cenovno dostopnih in trajnostno opremljenih poslovnih con za umestitev domačih podjetniških pobud in privabljanje tujih investitorjev (pilotna eko-poslovna cona) v Sežani, poslovna cona v Kopru, skladno z usmeritvami Strategije prostorskega razvoja Slovenije. Del aktivnosti bo usmerjenih v evidentiranje in oživljanje neaktivnih proizvodnih območij/objektov, širitev in nadgradnja prostorov za inkubiranje za potrebe novih dejavnosti – socialno podjetništvo, co-working, kreativne industrije.

Aktivnost:

- Priprava dokumentacije,
- Izvajanje investicij: komunalno opremljanje, gradnja.

Projektni sklopi:

- Izgradnja poslovnih con (Sežana, Koper, ostale občine)
- Evidentiranje prostih kapacitet v poslovnih conah v regiji, evidentiranje neaktivnih poslovnih površin/objektov
- Aktiviranje neaktivnih površin/objektov
- Promocija regionalnih poslovnih kapacitet.

Program 2: Razvoj trajnostnega turizma

Cilji:

- Povečati konkurenčnost destinacije,
- Okrepiti obseg turistične dejavnosti,
- Krepiti trajnostni značaj destinacije,
- Krepiti kakovost turistične ponudbe,
- Ustvariti nova delovna mesta.

Kazalnik	Izhodiščno leto 2013/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Število turističnih prenočitev	2.120.000	2.450.000

Vir: SURS,

Turizem je ena ključnih dejavnosti v regiji z dobrimi potenciali za razvoj tudi v prihodnje, čeprav so poslovni rezultati dejavnosti v zadnjem obdobju zelo skromni. Potenciali temeljijo predvsem na naravnih in kulturnih danostih regije, tradiciji, doseženih kompetencah in razviti infrastrukturi.

V prihodnjem programskem obdobju bodo ukrepi usmerjeni v povečanje konkurenčnosti, dvigu kakovosti in diverzifikaciji turistične ponudbe. To bomo dosegli predvsem skozi krepitev sodelovanja akterjev v turizmu, s spodbujanjem inovativnosti v turizmu, z učinkovitejšim marketingom, krepitvijo prepoznavnosti območja, z razvojem integralnih turističnih storitev ter z razvojem turistične infrastrukture. Vse načrtovane investicije bodo spoštovale načela trajnostnega razvoja turizma, prav tako tudi načela trajnostne gradnje.

Ukrep 1: Regionalna destinacijska organizacija

Cilji:

- Okrepiti razpoznavnost turističnega območja,
- Vzpostaviti partnerstvo za razvoj turizma,
- Okrepiti in profesionalizirati skupne poslovne funkcije.

Kazalnika	Izhodiščno leto 2013/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Delujoča regionalna destinacijska organizacija	0	1
Povečanje št. nočitev tujih gostov	1.200.000	1.400.000

Vir: SURS, RDO.

Južno-primorska regija je edina v Sloveniji, ki še ni uspela vzpostaviti regionalne destinacijske organizacije (v nadaljevanju RDO). Zato bomo vzpostavili RDO, v njenem okviru povežali ključne akterje turizma (javni, zasebni in nevladni sektor) in vzpostavili njene ključne funkcije, kot so strateško in operativno načrtovanje turistične ponudbe destinacije, izvajanje monitoringa, usposabljanje turističnih kadrov, predvsem pa vzpostavitev in tržno pozicioniranje destinacije, blagovnih znamk in integralnih turističnih proizvodov ter njihova promocija (promocijski materiali, spletna orodja, promocijske akcije na ciljnih trgih, obiski sejmov itd.). Ukrep bo spodbujal k vertikalnem in horizontalnem mreženju deležnikov turistične destinacije.

Organizacijska struktura RDO bo zastavljena tako, da bodo ustrezno zastopani interesi obeh subdestinacij, Krasa in Slovenske Istre in da bodo optimalno izrabljene sinergije med obema območjema. Povezovali se bomo tudi širše, tako na nacionalni ravni kakor tudi čezmejno. Velik potencial vidimo v sodelovanju s hrvaškimi partnerji (Turistička zajednica Istarske županije) in pa tudi z italijanskimi partnerji (predvsem v Furlaniji-Juljski krajini in Venetu).

Krepili bomo kompetence in funkcije vseh akterjev na ravni turistične destinacije (lokalnih turističnih organizacij, turističnih društev, pa tudi različnih združenj – npr. vinarji, oljkarji, ribiči ipd.), okrepili bomo sodelovanje na ravni regije predvsem pri oblikovanju kakovostnih integralnih turističnih proizvodov.

Aktivnost:

- Vzpostavitev regijske destinacijske organizacije.

Projektni sklopi:

- Strateško načrtovanje in monitoring,
- Marketinška strategija destinacije,
- Promocijske, distribucijske, operativne aktivnosti,
- Razvoj in tržno pozicioniranje blagovnih znamk,
- Usposabljanje za delo v turistični dejavnosti.

Ukrep 2: Razvoj novih turističnih storitev

Cilj:

- Razvoj kakovostnih turističnih storitev na načelih trajnosti ter povečanje konkurenčnosti sektorja.

Kazalniki	Izhodiščno leto 2013/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Povečanje št. prihodov turistov	650.000	750.000
Povečanje št. obiskovalcev v zavarovanih območjih (PŠJ, NRŠZ, KPSS) Vir: nosilci koncesij	160.000	190.000

Vir: SURS, RDO.

Z razvojem novih turističnih storitev, organizacijskih modelov, trženjskih orodij in pristopov ter s sodelovanjem pri strateškem načrtovanju, se bo oblikovala tržno privlačna in celovita turistična ponudba, s čimer se bo okrepila odličnost turistične destinacije. Razvoj in tržno pozicioniranje turističnih storitev bo izhajalo iz že uveljavljenih turističnih storitev ter novih priložnosti:

- **Območje Slovenske Istre:**
  - *Zdravje in dobro počutje:* wellness in zdraviliški turizem; mediteranski življenjski slog,
  - *Poslovni turizem:* poslovni in kongresni turizem;
  - *Križarjenje, navtični turizem:* destinacija za križarjenja;
  - *Obalna promenada;*
  - *Kulturni turizem;*
  - *Gastronomija in zdrava hrana:* regionalna in lokalna kulinarika;
  - *Športni turizem, aktivne počitnice,*
  - *Turizem na podeželju; doživetja v naravi:* ekoturizem
- **Območje Krasa:** izhajali bodo iz *izjemnega naravnega in kulturnega bogastva* (Kobilarna Lipica, Štanjel, Park Škocjanske jame, kraški pojavi, Kraški rob, arhitekturna krajina, kulinarika, pohodništvo, kolesarjenje) in podzemnega sveta kot enkratnega fenomena. Trajnostni razvoj turizma na tem območju bo posebej posvečal pozornost razvoju na teh specifično krajinskih, okoljskih, socialnih in ekonomskih danostih in razvojnih možnostih.

Aktivnost:

- Povezovanje akterjev turističnega gospodarstva in razvoj turističnih storitev.

Projektne sklopi:

- Razvoj turističnih storitev v povezavi z naravnimi vrednotami območja (zavarovana območja, območja Natura 2000, območje Dragonje ter Geopark Kras - območje Krasa s Kraškim robom)¹³,

¹³ Projekta sta vsebinsko in finančno uvrščena v prioriteto Razvoj podeželja in trajnostno gospodarjenje z naravnimi dobrinami, vključno s turističnimi vsebinami.

- Razvoj turističnih storitev v povezavi s kulturno dediščino podeželja (oživljanje objektov kulturne dediščine) in arheologijo, kot sestavini trajnostnega turizma,
- Razvoj storitev vezanih na »obalno promenado«,
- Razvoj storitev športnega turizma.
- Razvoj čezmejnih storitev (vključno z krepitvijo povezav po morju)
- Sodelovanje regij S Jadrana na področju storitev športa in rekreacije,

Ukrep 3: Razvoj turistične infrastrukture

Cilj:

- Zagotovitev ustrezne infrastrukture, ki bo omogočala hitrejši razvoj turizma s poudarkom na vsebinah, ki temeljijo na načelih trajnosti.

Kazalniki	Izhodiščno leto 2013/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Povečanje št. prihodov potniških ladij (Vir: MOK, Luka Koper)	53	60
Povečanje št. prihodov turistov potniških ladij (Vir: MOK, Luka Koper)	65.000	75.000
Urejena rekreacijsko/turistično obala med Koprom in Izolo (Vir: občina Koper in Izola)	0	1

Območje je v preteklih obdobjih vlagalo znatna sredstva v razvoj turističnih zmogljivosti (hoteli, druge turistične prenočitvene zmogljivosti). Ukrep bo zato podprl predvsem gradnjo komplementarne turistične infrastrukture, ki bo prispevala k privlačnosti območja in razvoju specifičnih turističnih storitev. Pomemben projekt je »Slovenska obalna promenada«, ki bo skladno s prostorskimi dokumenti za somestje dolgoročno uredil privlačno sprehajalno os z bogato ponudbo spremljajočih vsebin ob njej (kopališč, rekreacijskih območij, območij varstva narave, zelenih površin, gostinske ponudbe itd.). V okviru ukrepa bodo pripravljene prostorske zasnove enotnega urejanja, pripravljena bo ustrezna prostorska dokumentacija, izvedene bodo ureditve posameznih odsekov obale. Najpomembnejši del je ureditev obale med Koprom in Izolo, po umiku prometa z obalne ceste v nov predor pod Markovcem ter projekt Pomorski potniški terminal (Cruise Slovenija), ki je temelj razvoja Slovenije kot območja za križarjenja.

Ukrep bo podprl izgradnjo infrastrukture kot so sprehajalne poti, kolesarske steze, turistične infrastrukture v zavarovanih območjih in kulturne dediščine (Kobilarna Lipica, Štanjel, Park Škocjanske jame, Sečoveljske soline, območje Strunjana, dolina Dragonje), kulturne dediščine podeželja, razpršeni hotel, športne infrastrukture ipd. Načrtovane investitcije bodo spoštovale načela trajnostnega razvoja turizma in trajnostne gradnje.

Aktivnosti:

- Priprava prostorske dokumentacije,
- Priprava projektne tehnične dokumentacije,

- Izgradnja turistične in rekreacijske infrastrukture.

Projektne sklopi:

- Pomorski potniški terminal Koper (Cruise Slovenija),
- Slovenska obalna promenada,
- Turistična infrastruktura v okviru projekta Geopark Kras,
- Pohodniške in tematske poti, kolesarske steze,
- Infrastruktura za športni turizem,
- Marine, komunalni privezi in sidrišča.

Aktivnost:

- Prenova in izgradnja turističnih prenočitvenih zmogljivosti.

Projektne sklopi:

- Prenova turističnih zmogljivosti v Kobilarni Lipica in v Parku Škocjanske jame,
- Obogatitev turistične ponudbe s prenočitvenimi zmogljivostmi v objektih kulturne dediščine na podeželju.

Aktivnost:

- Turistična infrastruktura v zavarovanih območjih in v ostalih potencialnih območjih primernih za razvoj in nadgradnjo obstoječega turizma.

Projektne sklopi:

- Ureditev infrastrukture na zavarovanih območjih (skladno s programi varstva in razvoja, kot npr. ureditev Jernejevega kanala, ureditev sprejemnega centra v Matavunu itd.
- Ureditev infrastrukture območij kulturne dediščine (Obnova skladišč soli, Kobilarna Lipica, Štanjel, stara vaška in mestna jedra) in na območjih arheoloških najdišč.

Program 3: Zaposlovanje in usposabljanje

Cilji:

- Zagotoviti višjo zaposlenost in boljšo zaposljivost vseh kategorij prebivalstva, predvsem ranljivih skupin (mladi, starejši, dolgotrajno brezposelni, s posebnimi potrebami)
- Znižati stopnjo brezposelnosti.

Kazalnika	Izhodiščno leto 2013/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
število delovno aktivnega prebivalstva	41.588	44.000

Vir: SURS.

Kazalnika	Izhodiščno leto 2013/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
povprečna stopnja registrirane brezposelnosti	11,7 %	9,9 %
delež mladih do 29 let med registriranimi brezposelnimi	21,1%	18%

osebami (podatek za dec.2013)		
-------------------------------	--	--

Vir: SURS, ZRSZ.

Ukrep 1: Krepitev zaposlitvenih možnosti

Cilji:

- Aktivacija nezaposlenih, vključno z ranljivimi skupinami
- Izboljšati možnosti zaposlovanja

Kazalnika	Izhodiščno leto 2012/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
število razpoložljivih delovnih mest ¹⁴	38.459	43.000
število diplomantov	932	1.000

Vir: SURS

Ukrep obsega različne aktivnosti in projekte, katerih končni cilj je aktivacija nezaposlenih, vključno s tistimi iz ranljivih ciljnih skupin. Ključen je celovit pristop in sodelovanje institucij v regiji, ki so aktivne na tem področju. Zato bomo v okviru ukrepa vzpostavili mrežo institucij, ki delujejo na področju podpore zaposlovanju, izobraževanja, podpore podjetništvu, inkubatorjev in občin (Zavod RS za zaposlovanje, Ljudska univerza Koper in Sežana, Univerzitetni inkubator Primorske, UP - Karierni center – Služba za VKO, RRC Koper, Inkubator Sežana, Medpodjetniški izobraževalni center MIC v Kopru in Center za kamnastvo v Sežani, Rotunda, Pina in druge nevladne organizacije). Tesnejše sodelovanje organizacij (tudi čezmejno) bo omogočilo boljše načrtovanje in spremljanje stanja na področju zaposlovanja in štipendiranja, poklicno usmerjanje, svetovanje za izobraževanje, promocija deficitarnih poklicev, predvsem pa specializacijo znotraj mreže in sinergijske učinke. Deficitarne strokovnjake bomo prednostno štipendirali skozi regijsko štipendijsko shemo.

Aktivnost:

- Podpora nastajanju novih delovnih mest

Projektni sklopi:

- REKACE – regijski karierni center
- Podjetno v svet podjetništva
- Regijska štipendijska shema
- Start-up finančna shema v podporo zaposlovanju
- Mlada učna podjetja
- Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)

Ukrep 2: Socialno podjetništvo

¹⁴ Prosta in zasedena delovna mesta.

Cilj:

- Ustvariti nova delovna mesta
- Izboljšanje blaginje ljudi in kvaliteto življenja v regiji

Kazalniki:

- Število socialnih podjetij
- Število zaposlenih v socialnih podjetjih

Priložnost za nova delovna mesta je socialno podjetništvo. V okviru ukrepa bomo zato razvili različne programe, ki bodo po eni strani ponudili možnosti za zaposlovanje, po drugi strani pa prispevali k družbeni blaginji in izboljšanju kvalitete življenja v regiji (s področja turizma, vključno s turizmom na podežlju, sociale in promocije zdravega življenjskega sloga, izobraževanja, kulture, športa in rekreacije, ekološkega kmetovanja, v povezovanju s turizmom). Podjetništvo (in socialno podjetništvo kot njegovo specifično obliko) bomo podprli s celovitimi ukrepi, ki obsegajo izobraževanje in usposabljanje, (vključno z možnostjo opravljanja pripravništva v ustreznih javnih zavodih), inkubiranje (prostori, poslovna infrastruktura, oprema), finančne spodbude in podpora novim podjetjem. V okviru ukrepa bomo aktivirali velik potencial nevladnih organizacij. V okviru ukrepa bomo vzpostavili sistem finančnih podpor/spodbud za tovrstno podjetništvo. Ta sistem bomo nadgradili z inovativnimi oblikami financiranja, v sodelovanju med akterji civilne družbe (območnih obrtnih zbornic, profesionalnih združenj, občin, drugih akterjev).

Aktivnosti:

- Razvoj in izvajanje programov socialnega podjetništva
- Razvoj finančnih spodbud za socialna podjetja

Projektni sklopi:

- Spodbujanje socialnega podjetništva, zaposlovanja in kreativnosti v slovenskih regijah (skupni projekt regij, različne pobude)

Ukrep 3: Znanje in kompetence za delo**Cilji:**

- izboljšati kompetence za delo
- spodbujanje vseživljenskega učenja
- promocija deficitarnih poklicev

Kazalniki:

- Delež prebivalstva v starosti od 25 do 64 let, vključen v VŽU¹⁵ leta 2020 bo 16 % (2012: SLO: 16,0 %, regija: 13,1 %)
- Št. razpoložljivih programov pridobivanja znanj in kompetenc za delo

---

¹⁵ Upoštevani so prebivalci, stari 25–64 let, vključeni v izobraževalne programe (redni šolski programi, tečaji, seminarji, krožki, itd.).

- št. vključenih v programe

V okviru ukrepa »Znanje in kompetence za delo« bomo nadaljevali z dobro utečenimi programi vseživljenjskega učenja ter pridobivanja znanj in kompetenc za delo, ki jih izvajajo Ljudski univerzi v Kopru in Sežani ter UP - Karierni center – Služba za VKO. Program izobraževanj in pridobivanja kompetenc za delo bo usklajen s specifičnimi kadrovskimi potrebami. Okrepili bomo poklicno svetovanje in karierno usmerjanje ter svetovanje za izobraževanje. Vzpostavili bomo sistem ugotavljanja, vrednotenja in priznavanja neformalno pridobljenih znanj, ki bo olajšal dostop do dela tudi tistim brez formalno priznane izobrazbe. Z inovativnimi oblikami bomo dosegli tudi segmente manj motiviranih brezposelnih. Sodelovanje akterjev v mreži bo omogočilo učinkovitejše načrtovanje programov vseživljenjskega učenja. V okviru tega ukrepa bomo med šolajočimi promovirali popularnost deficitarnih, predvsem tehniških poklicev. Izboljšali bomo pogoje izobraževanja za deficitarne strokovne smeri in poklice (medpodjetniški izobraževalni centri - prostori, oprema, podpora projektom). Vzpostavili bomo tesnejše sodelovanje med svetom gospodarstva in izobraževanja (podjetja, univerze, srednje šole ter ustanove za izobraževanje odraslih) z namenom, da se potencial izobraževalnih ustanov bolje uporabi v praksi. To bomo dosegli s sodelovanjem dijakov, študentov in profesorjev s podjetji v okviru študijskih nalog (seminarske naloge, diplomske, magistrske, doktorske naloge), ki bodo tako bolj usmerjene v reševanje praktičnih problemov gospodarstva. Podprli bomo opravljanje poletne prakse študentov v podjetjih. Poseben program bo namenjen podpori pripravništva mladih diplomantov po koncu študija. Na ta način bomo olajšali prehod diplomantom v svet dela: imeli bodo priložnost, da se med pripravništvom izkažejo (in se po izteku pripravništva zaposlijo) oz. da si pridobijo ustrezno prakso/nove kompetence za delo.

Aktivnosti:

- Programi vseživljenjskega učenja za pridobivanje ključnih kompetenc
- Usmerjanje in spodbujanje za deficitarne/perspektivne poklicne smeri ter svetovanje za izobraževanje
- Vrednotenje in priznavanje rezultatov neformalnega in priložnostnega učenja

Projektni sklopi:

- REKACE – regijski karierni center
- Medpodjetniški izobraževalni centri (MIC Koper, Center za razvoj kamnoseštva Kras)
- Kompetenčni center za razvoj kadrov v ključnih dejavnostih (turizem, logistika-transport, drugo)
- Projektno usposabljanje za mlajše odrasle, za ranljive ciljne skupine
- Sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami in gospodarstvom (poletne prakse, študijske naloge)
- Mentorstvo v obrti/podjetništvu
- Podpora pripravništvu
- Center za razvoj mladih
- Center za komunikacijo znanja in znanosti

8.2 UKREPI V OKVIRU PRIORITETE 2: KREPITEV KVALITETE ŽIVLJENJA IN VKLJUČUJOČA DRUŽBA

Cilj prioritete:

- Zmanjševanje tveganja revščine in povečanje socialne vključenosti.

Kazalnika	Izhodiščno leto 2014/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Število projektov s področja zagotavljanja boljše dostopnosti do zdravstvenih in socialnih storitev	0	10
Št. projektov za družbeno povezovanje	0	10

Vir: izvajalci projektov, občine.

Kratek opis prioritete: Ukrepi in aktivnosti znotraj te prioritete so usmerjeni v izboljšanje pogojev za življenje različnih kategorij prebivalstva regije in sicer tako najmlajših, vključenih v vrtce in osnovne šole, mladine, kot tudi ostarelega prebivalstva, italijanske narodne skupnosti in ranljivih ciljnih skupin. Vzpostavili bomo skupnostne oblike pomoči starejšim, vzpostavili mrežo storitev za starejše in invalide ter programe in storitve za pomoč mlajšim osebam s težavami v duševnem zdravju in njihovim staršem. Prav tako so aktivnosti usmerjene v krepitev zdravja in aktivnega načina življenja celotnega prebivalstva ter razvoj specializiranih programov. Znotraj te prioritete so tudi aktivnosti zagotavljanja ustrežnejših stanovanjskih pogojev prebivalstva regije ter vzpostavitve mreže bivalnih kapacitet z nastanitveno podporo za ranljive skupine. Zaradi pomembnih socialnih učinkov, ki jih ima kultura na prebivalstvo, so v tej prioriteti zajeti tudi ukrepi in aktivnosti, ki stremijo k trajnejšem zadovoljevanju kulturnih potreb in dostopnosti kulture nasploh. Z aktivnostmi različnih področjih družbenega življenja (otroško varstvo, šolstvo, zdravje, kultura in šport) in z izvajanjem programov za različne ciljne skupine (starejši, invalidi, mladi, ranljive skupine, osebe s težavami v duševnem zdravju) bomo izboljšali pogoje za življenje prebivalstva regije in povečali njihovo socialno vključenost.

Program 1: Zmanjševanje tveganja revščine in povečanje socialne vključenosti

Ukrepi:

- Ukrepi proti revščini in socialni izključenosti
- Izboljšanje pogojev za varstvo in šolanje otrok, mladine
- Skrb za zdravje prebivalstva

Ukrep 1: Ukrepi proti revščini in socialni izključenosti

Cilj ukrepa:

- Zmanjševanje tveganja revščine in povečevanje socialne vključenosti ogroženih in ranljivih skupin prebivalstva.

Kazalnik	Izhodiščno leto 2013/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
število prejemnikov denarne socialne pomoči	2.188	1.800

Vir: ISCS

Kazalnik	Izhodiščno leto 2013/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
število uporabnikov pomoči na domu (socialne oskrbe na domu v okviru javne mreže)	339	400

Vir: IRSSV

Opis ukrepa: Ukrep je usmerjen v vzpostavitev in podporo programom družinskih centrov, ki bodo odgovarjali na raznolike potrebe, povezane s sodobnim starševstvom in družinskim življenjem, z namenom dnevnega srečevanja tako otrok kot staršev na način formalnega in neformalnega druženja. Vzpostavili bomo mrežo medgeneracijskih centrov z dnevnimi centri, storitvami in aktivnostmi v lokalni skupnosti. Kjer bodo za to pogoji, bomo družinske centre in medgeneracijske centre združili. Izboljšali bomo pogoje za izobraževanje odraslih. Izgradili bomo center za starejše občane (npr. na Kozini). Veliko je potreb po pomoči na domu za starejše osebe - možnosti nadgradnje s sodelovanjem NVO in vzpostavitvijo mobilne službe na terenu za širše območje. Nadgradili bomo že obstoječe dobre prakse na področju duševnega zdravja, povezali obstoječe programe ter vzpostavili model delovanja Centra za Mentalno zdravje, ki bo z enotami zagotavljal celostno obravnavo oseb s težavami v duševnem zdravju v domačem okolju na območju Južno Primorske regije. Problem je, da v regiji primanjkuje tovrstnih programov, ob tem, da zaradi krize potrebe po tovrstni pomoči naraščajo. Del aktivnosti bo namenjen podpori stanovanjskim skupinam in bivalnim enotam z nastanitveno podporo za socialno ranljive. Čedalje večji problem so migranti in njihovo vključevanje v družbo. Podprli in nadgradili bomo programe za različne odvisnike. Okrepili bomo programe javnih del ter povečali njihovo pestrost, prilagojeno za različne kategorije vključenih.

Aktivnosti:

- Vzpostavitev mreže vladnih in nevladnih institucij
- Širitev ponudbe programov za mlade, starejše, ranljive skupine
- Razvoj infrastrukture

Projektni sklopi:

- Vzpostavitev sheme globalnih nepovratnih sredstev za reševanje lokalnih problemov
- Mreža medgeneracijskih centrov z dnevnimi centri, storitvami in aktivnostmi; Družinski centri v vsaki občini regije, Obalni družbeni center, Skupnostna psihiatrija: Centri za osebe s težavami v duševnem zdravju (programi Centra za psihoterapijo in psihosocialno pomoč), programi Društva za nenasilno komunikacijo, Znanje za starejše-aktivno staranje Ilirska Bistrica, Regijski center vseživljenjskega učenja in medgeneracijskega povezovanja (Ljudska Univerza), Mladinski centri s programi za otroke in mladostnike (Center za mlade v Piranu, Kopru), Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Primorske, Enotna regijska mreža storitev za starejše občane in invalide obalno-kraške regije

- Programi za odvisnike, žrtve nasilja, preventivni programi (programi Centra za psihoterapijo in psihosocialno pomoč)
- Programi za preprečevanje in odpravo nasilja nad ženskami in v družinah
- Pilotni projekt Centri za mentalno zdravje
- Stanovanjske skupine in bivalne enote z nastanitveno podporo za socialno ranljive (Center za starejše občane Kozina, Center za brezdomce Koper – Nova priložnost, izgradnja socialnih stanovanj (npr. v Kopru), Vzpostavitev centra za starejše Kraški tolmun, SVZ Dutovlje, NVO, javni zavodi)
- Programi spodbujanja socialne vključenosti ranljivih skupin žensk
- Stičišče za razvoj nevladnih organizacij in socialnega podjetništva (Programi Rotunde)

Ukrep 2: Izboljšanje pogojev za varstvo in šolanje otrok, mladine

Cilj:

- Izboljšati prostorske pogoje za varstvo in šolanje ter zagotoviti kakovostno vzgojo otrok in mladine.

Kazalnik	Izhodiščno leto 2014/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Št. novih ali obnovljenih prostorov za varstvo in šolanje mladine	0	5

Vir: občine

Opis ukrepa: Ukrep je usmerjen v izboljšanje prostorskih pogojev za varstvo in šolanje mladine ter izrabi kakovostnega preživljanja prostega časa otrok in mladih v popoldanskih urah in času počitnic. Vzpostavili bomo centre namenjene mladim za izvajanje različnih dejavnosti v različnih občinah, vzpostavili bomo privatno varstvo v obstoječih prostorih (vrtci, šole) v popoldanskem, večernem času. Izboljšali bomo prostorske pogoje za izvajanje srednješolskih programov in programov v italijanskem učnem jeziku. Možnost vključitve NVO za nadgradnjo vsebin.

Aktivnosti:

- Razvoj infrastrukture
- Širitev ponudbe programov za otroke in mlade

Projektne sklopi:

- Izgradnja novega vrtca (npr. v Hrpeljah, Dekanijah, Šmarjah in drugod, kjer so za to potrebe)
- Mladinski centri s programi za otroke in mladostnike, medgeneracijski centri
- Povezovanje izobraževalnih ustanov z lokalnimi dejavnostmi (npr. Odprto učno okolje - Zavod za celostni razvoj Holistica Sežana)

Ukrep 3: Skrb za zdravje prebivalstva – UKREP POVEZAN Z DRUGIMI (in socialna vključenost)

Cilj:

- Ohraniti in izboljšati zdravje prebivalcev ter preventiva za ohranjanje zdravja.

Kazalnik	Izhodiščno leto 2014/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Št. programov za zdrav življenjski slog in ohranjanje zdravja prebivalcev (leto 2014: 0, vir	0	20

Vir: občine, izvajalci projektov, Zavod za zdravstveno varstvo Koper .

Kazalnik	Izhodiščno leto 2012/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
povprečna starost umrlega	76,7	77,5

Vir: SURS.

Opis ukrepa: Povečali bomo dostopnost programov zdravega življenjskega sloga in razvijali preventivne in specializirane programe za ohranjanje zdravja prebivalstva. Spodbujali bomo prehod od institucionalne k skupnostni oskrbi ter izboljšali dostopnost do zdravstvenih storitev. Vzpostavili bomo centre za mentalno zdravje, kjer bo ljudem vseh starostnih kategorij, ki se znajdejo v kriznih situacijah, dostopna ustrezna psihosocialna pomoč in podpora.

Aktivnosti:

- Širitev ponudbe preventivnih in specifičnih programov
- Možnost dodatnih vsebin in zaposlitev preko javnih del ter razvoj socialnega podjetništva

Projektni sklopi:

- Sredozemski življenjski slog - Vzvod zdravja (Univerza na Primorskem)
- Center za mentalno zdravje

Program 2: Izboljšanje kvalitete in pogojev za življenje prebivalcev

Ukrepa:

- Krepitev kulturnih aktivnosti vključno z zaposlitvenimi možnostmi (kreativne industrije)
- Izboljšanje pogojev za šport in rekreacijo

Ukrep 1: Krepitev institucionalnih in ljubiteljskih kulturnih dejavnosti

Cilj:

- Vzpostavitev kulture kot enega ključnih dejavnikov razvoja posameznika in družbe.

Kazalnik	Izhodiščno leto 2014/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
----------	-----------------------------	-------------------------

št. novih in obnovljenih kulturnih objektov	0	20
---	---	----

Vir: občine.

Opis ukrepa: Izpostavili bomo gospodarski potencial ustvarjalnega sektorja s poudarkom na prepoznavanju pomena in razvoja različnih vrst ustvarjalnih procesov (oblikovanje prostora, industrijsko oblikovanje, oblikovanje procesov, oblikovanje prihodnosti, oglaševanje, komuniciranje). Obnovili in zagotovili bomo prostore namenjene kulturnim dejavnostim. Vzpostavili bomo medsebojno in čezmejno sodelovanje med kulturnimi institucijami. (npr. organizacija mreže specializiranih muzejev različnih vsebin) Zagotovili bomo celostno ohranjanje in varstvo kulturne dediščine ter njeno promocijo. Okrepili bomo medsektorsko sodelovanje z enakovrednim vključevanjem akterjev kulture/kulturne dediščine z namenom učinkovitejše valorizacije kulture/kulturne dediščine v vseh razvojnih procesih. Spodbujali bomo ljubiteljske kulturne dejavnosti. Izboljšali bomo trženje kulturnih prireditev tudi v povezavi s turizmom.

Aktivnosti:

- razširitev ponudbe kulturnih dejavnosti
- krepitev medsebojnega institucionalnega sodelovanja
- razvoj infrastrukture

Projektni sklopi:

- Ustvarjalno središče Slovenske Istre
- Kulturni dom v Izoli
- Ribiški muzej v Izoli
- Obnova godbenega doma Piran
- Ureditev centra za mlade Piran
- Izgradnja prostorov za glasbeno šolo Sežana
- Kulturna dediščina Štanjel
- Izgradnja večnamenske dvorane v Vremah in vaškega doma na Škofljah (Divača)
- Kreativna Primorska (kulturni turizem, kulturna industrija).
- Depojski prostori za regijske zavode,
- Regionalna knjižnica v Kopru,

Mreža specializiranih muzejev, pod okriljem centralnega Muzeja Istre (npr. v Izoli Muzej ribištva, v Piranu Muzej solinarstva, v Kopru Pokrajinski muzej).

Ukrep 2: Izboljšanje pogojev za šport in rekreacijo

Cilj:

- Spodbujanje zdravega načina življenja in razvoj turizma.

Kazalnik	Izhodiščno leto 2014/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
št. novih in obnovljenih športnih objektov	0	10

Vir: občine.

Opis ukrepa: Izboljšali bomo ponudbo na področju športnih panog in športnih objektov. Razvijali bomo športne aktivnosti med mladimi ter promovirali zdrav slog življenja. V povezavi se izkaže tudi razvoj turizma.

Aktivnosti:

- izboljšanje pogojev za šport in rekreacijo
- spodbujanje zdravega načina življenja
- razvijanje športnih aktivnosti med mladimi
- razvoj turizma.

Projektne sklopi:

- Športno-rekreacijski center Hrpelje
- Center vodnih športov Izola
- Dom vodnih športov Piran
- Športna dvorana v Divači
- Mednarodni konjeniški center Lipica.
- Olimpijski center.

8.3 UKREPI V OKVIRU PRIORITETE 3: RAZVOJ PODEŽELJA IN TRAJNOSTNO GOSPODARJENJE Z NARAVNIMI IN KULTURNIMI DOBRINAMI

Cilji:

- Doseganje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov ter izboljšanje upravljanja zavarovanih območij razvoj dejavnosti na območjih Nature 2000;
- Povečati delež kmetijstva, gozdarstva in ribištva v BDV v regiji;
- Ohranjanje in oživljanje kulturne dediščine za trajnostni razvoj podeželja in regije.

Kazalniki	Izhodiščno leto 2012/Vredn.	Ciljno leto 2020/Vredn.
Št. območij, kjer je doseženo izboljšanje stanja ohranjenosti Natura 2000 vrst in habitatov	0	1
Število programov in projektov na področju kulturne dediščine	0	10
Delež zaposlenih v kmetijstvu in lovstvu, gozdarstvu, ribištvu, v regiji v %	0,3	0,4
Regionalna bruto dodana vrednost sektorja kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo v %	1,6	1,85

Vir: Poročilo EK o izvajanju Direktive o pticah, o habitatnih tipih, občine, Ajpes.

V okviru prioritete se bodo izvajali naslednji programi: Ohranjanje narave in biodiverzitete ter kulturne dediščine; Sonaravno kmetijstvo; Razvoj podeželja; Razvoj ribištva.

Program 1: Podpora ohranjanju narave in biodiverzitete ter kulturne dediščine

Cilji:

- Razvoj dejavnosti na območjih Nature 2000 (predvsem zelenega turizma in kmetijstva), usklajeno z ohranjanjem narave in kulturne dediščine,
- Ozaveščanje prebivalcev in vzpostavitev partnerstva za razvoj v specifičnih pogojih območij Natura 2000
- Zagotavljanje ekosistemskih storitev
- Ohranjanje in razvoj kulturne dediščine.

Kazalnika	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Število razvojnih partnerstev na območjih Natura 2000	0 / 2
Število obnovljenih in revitaliziranih objektov kulturne dediščine	0/5

Vir: RRC Koper, občine.

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Število novih sektorskih načrtov in prostorskih planov, z vgrajenimi ukrepi za varstvo narave	0 / 6

Vir: Zavod RS za varstvo narave.

Južno Primorsko odlikuje ohranjena narava in biotska pestrost. Posamezna območja so zavarovana (Park Sečoveljske soline, Krajinski park Strunjan, Naravni rezervat Škocjanski zatok, Park Škocjanske jame so največja zavarovana območja), obsežnejša območja pa so varovana (omrežje Natura 2000 - območje Slovenska Istra, območje obrežnega pasu in morja, območje Kras). Območje je izjemno bogato s kulturno dediščino, tako materialno (Sečovlje, Lipica, Štanjel, Socerb, Osp, Korte, Padna, Koper, Piran, Izola, Hrastovlje, Zanigrad,...) kot nematerialno (običaji, pesmi, zgodb, verovanja, praznovanja, tipične jedi, lokalni dialekt).

Kljub različnim varstvenim režimom stanje ohranjenosti nekaterih evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov poslabšuje, predvsem zaradi vse večjih pritiskov na biotsko raznovrstnost, kot je širjenje poselitvenih območij, gradnja prometnic ter intenzivno obdelovanje zanimivejših kmetijskih površin. Največji pritisk je usmerjen na ožji obalni pas. Nadaljevanje teh pojavov lahko slabo vpliva na naravo in biodiverzitetu, na naravne vire in ekosistemске storitve ter ogrozi kulturno dediščino ter razvojne potenciale za razvoj komplementarnega turizma (kot dopolnitev in razširitev ponudbe že uveljavljenega turizma v regiji) ter povezanih dejavnosti Program bo usmerjen v vključevanje lokalnih/regionalnih akterjev in partnerstev v upravljanje varovanih/zavarovanih območij, ohranjanje in oživljanje kulturne dediščine ter v razvoj javne infrastrukture.

Ukrep 1: Razvoj javne infrastrukture (turistična, kulturna dediščina, parkovna)

Cilji:

- Optimizirati obisk zavarovanih in varovanih območij Natura 2000 z naravovarstvenega, ekonomskega, socialnega vidika
- Ohranjanje in oživljanje kulturne dediščine

Kazalnika	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Št. izvedenih infrastrukturnih projektov v zavarovanih oz. varovanih območjih	0 / 8
Št. obnovljenih in revalitariziranih objektov kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture	0/5

Vir: Upravljalci, MOP, občine.

V okviru ukrepa se bodo izvajali projekti dopolnitve parkovne infrastrukture, kot tudi infrastrukture na območjih Natura 2000. Infrastruktura bo usmerjala obiskovalce tako, da bodo škodljivi vplivi na evropsko pomembne vrste/habitatne tipe še v mejah dopustnosti. Podprti bodo ukrepi za usmerjanje obiska na manj občutljiva območja in večjo ozaveščenost obiskovalcev in prebivalcev glede pomena območij Natura 2000. Izvedli se bodo tudi ukrepi za ohranjanje in oživljanje kulturne dediščine ter obnovo javne kulturne infrastrukture. Na teh območjih želimo zagotoviti ugodno stanje vrst in habitatnih tipov, razvijati visokokakovostno ponudbo zelenega turizma, ki temelji na aktivnem ohranjanju narave, krajine in kulturne dediščine in ki ne poslabšuje stanja ohranjenosti. Vlaganja bodo usmerjena na naslednja področja:

- izgradnja ali obnova javne infrastrukture ter ohranjanje in oživljanje kulturne dediščine: gre za podporo projektom, ki izhajajo iz programov varstva in razvoja zavarovanih območij v regiji ter objektov kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture (Park Sečoveljske soline, Krajinski park Strunjan, Naravni rezervat Škocjanski zatok, Park Škocjanske jame, Kulturni spomenik Kobilarna Lipica, grad Štanjel, Socerb, palača Apollonio, pa tudi drugih po obsegu manjših zavarovanih območij ter drugih objektov kulturne dediščine).
- Izgradnja ali obnova turistične infrastrukture: poleg turističnih projektov iz programov varstva in razvoja zgoraj omenjenih zavarovanih območij sodijo v ta ukrep tudi projekti turistične infrastrukture varovanih območij Natura 2000 (območje Slovenska Istra (dolina Dragonje), obrežnega pasu ter območje Kras, vključno s kraškim robom). Projekti se bodo oblikovali in izvajali v tesni koordinaciji z novo vzpostavljenimi strukturami upravljanja, vključno s partnerstvi za razvoj podeželja. Ukrep vključuje projekte, kot so ureditev pešpoti, kolesarskih stez, razgledišč, ureditev objektov kulturne dediščine (stare hiše, domačije, gospodarska poslopja in slikovita dvorišča) v turistične namene.
- Projekti za vzpostavitev zelene infrastrukture, v sinergiji s protipoplavnimi ukrepi in ukrepi za zagotavljanje vode za kmetijsko proizvodnjo.

Projektni sklopi, projekti:

- Projekti Parka Sečoveljske soline (Ureditev pešpoti med Lucijo in Sečovljami z ureditvijo lokalnega pristanišča v Jernejevem kanalu na Seči),
- Projekti Krajinskega parka Strunjan,
- Projekti Parka Škocjanske jame (Projekt 2. faza prenove sprejemnega centra PŠJ v Matavunu 12; Prenova vseh turističnih pohodnih poti po parku in okolici ter starih turističnih poti po udornicah in jami, izboljšanje dostopnosti za gibalno ovirane, renturacija degradiranih površin v Škocjanskih jamah, ipd),
- Projekti Kobilarne Lipica (Obnova konjerejskega dela kobilarne, Ureditev najpomembnejših elementov kulturne krajine Lipice »in situ«),
- Projekti območij Natura 2000 Geopark Kras in Slovenska Istra, obrežnega pasu,
- Projekti zelene infrastrukture, v povezavi z infrastrukturo za zagotavljanje vode in namakanje v kmetijstvu,
- Projekti kulturne dediščine (Štanjel, Socerb, Apollonio).

Ukrep 2: Krepitev upravljanja varovanih območij (Natura 2000) in zavarovanih območij

Cilj:

- Vzpostavitev pogodbenih razvojnih/varstvenih partnerstev na varovanih območjih Natura 2000 – Slovenska Istra in Kras ter obrežni pas in morje (v okviru integralnega upravljanja z obalnim območjem).

Kazalnika	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Vzpostavljeno in delujoče pogodbeno razvojno/varstveno partnerstvo Slovenska Istra	0 / 1
Vzpostavljeno in delujoče pogodbeno razvojno/varstveno partnerstvo Geoparka Kras	0 / 1

Vir: Zavod RS za varstvo narave, RRC.

V regiji sta dve večji območji Natura 2000 (območje Slovenska Istra - porečja Dragonje s pritoki, območje Krasa). Na varovanih območjih se srečujejo različni interesi, predvsem varstva narave, vodnega gospodarstva, varstva kulturne dediščine, kmetijstva, turizma in lokalnega prebivalstva. Zato je potrebno vzpostaviti specifično obliko trajnostnega in sonaravnega upravljanja z območjem, ki bo vključevalo tako posamezne sektorje (narava, kmetijstvo in gozdarstvo, vodno gospodarstvo, kulturna dediščina) kot tudi interese prebivalstva. Usklajevanje omenjenih in morebitnih drugih interesov zahteva razvoj modela upravljanja, ki bi zagotavljal dolgoročno vzdržan razvoj območja, s sodelovanjem vseh deležnikov oz. interesov. Razvojne strategije in načrti morajo temeljiti na celostnem upravljanju območij ter na takem razvoju kmetijskih in turističnih produktov, ki bodo upoštevali naravne in kulturne danosti in omejitve tako z vidika naravnih virov kakor tudi z vidika zagotavljanja ugodnega ohranitvenega stanja vrst in habitatnih tipov.

V okviru ukrepa bomo povezali ključne partnerje za dve območji: Območje Dragonja s pritoki in območje Krasa (v okviru projekta Geopark Kras) ter prispevali k upravljanju varovanih območij

Natura 2000, z vzpostavitvijo pogodbenega varstva ali skrbništva naravovarstveno pomembnih površin.

Aktivnosti bodo usmerjene predvsem v proces komunikacije (skozi komunikacijske delavnice, delavnice, namenjene »inventuri« interesov in pogledov ter skozi oblikovanje skupnih razvojnih ciljev in načrtov za konkretne aktivnosti). Ob rezultatih delavnic, ugotovljenih skupnih točkah in ciljnih ter o navzkrižjih interesov, ki dosego ciljev onemogočajo, bi bila poglobljena rezultata celostno poročilo o stanju in o dogovorjeni poti do skupnega cilja ter nabor projektov, ki to pot tlakujejo - Akcijski načrt z ukrepi po posameznih sektorjih. Partnerstvo bo tudi bdela nad izvedbo akcijskega načrta.

Vzpostavitev kakovostnega mehanizma participacije pri upravljanju Biosfernega območja Kras bo krepila sodelovanje pri evalvaciji in promociji rabe lokalnih naravnih virov, krepitvi izvajanja kakovostne trajnostne proizvodnje in storitev, vzpostavitvi sistema označitve, vzdržnega dostopa in vzdrževanja lokacij naravnih vrednot in kulturne dediščine, dvigu ozaveščenosti za smotrno rabo energije ipd.

V okviru ukrepa bomo podprli tudi posamezne aktivnosti, ki se bodo izvajala na območjih z identificiranimi ukrepi varstva narave, kot so specifični programi izobraževanja, ozaveščanja, promocijske aktivnosti ipd.

Projektne sklopi:

- Vzpostavitev strukture in procesa upravljanja varovanega območja Natura 2000 Slovenska Istra (za območje Dragonje s pritoki);
- Organiziranje in vzpostavitev upravljanja Geoparka na podlagi študije izvedljivosti izdelane v projektu Kras-Carso,
- Povezovanje znanosti in družbe na območju biosfernega območja Kras,

Program 2: Sonaravno kmetijstvo

Cilji:

- povečati dodano vrednost v sektorju kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo okrepiti prilagojenost proizvodnje na klimatske spremembe,
- boljša dostopnost do zdrave, lokalno pridelane hrane,
- prispevati h kvalitetni ponudbi turizma (zdrava, lokalno pridelana hrana)

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Dodana vrednost na zaposlenega v kmetijstv.	16.176/ 18.500

Vir: Ajpes, Popis kmetijskih gospodarstev, 2010.

Ukrepi:

- Krepitev vloge znanja / znanje za večjo konkurenčnost,
- Povezovanje in sodelovanje kmetijskih proizvajalcev,
- Krepitev naravnih potencialov za kmetijsko proizvodnjo,
- Skrb za dobrobit živali

Krepitev znanja v kmetijstvu/gozdarstvu/ribištvu bo prispevala predvsem k višji kvaliteti pridelkov, racionalnejši proizvodnji, manjšim vplivom kmetijstva na okolje in dolgoročno bolj stabilni proizvodnji v razmerah klimatskih sprememb. Povezovanje bo usmerjeno v povezovanje

ključnih akterjev v kmetijstvu: proizvajalcev in njihovih združenj, zadrug, zbornice in njihovih strokovnih služb, raziskovalcev, ter povezovanje proizvajalcev in potrošnikov predvsem z namenom krepitve kvalitete kmetijskih proizvodov, učinkovitejšega trženja in skrajševanja dobaviteljskih verig ter krepitev lokalnih trgov, s tem pa tudi boljše dostopnosti prebivalstva do kvalitetne hrane. Krepitev naravnih potencialov za kmetijsko proizvodnjo bo usmerjeno v prilagajanje kmetijstva podnebnim spremembam v pogojih vse pogostejšega pojava suše, izboljševanju kakovosti tal in voda, uvajanju odpornejših kultur ter varovanju najboljših kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem njihove namembnosti. V okviru ukrepa Skrb za dobrobit živali bodo za kmetijska gospodarstva zagotovljene finančne spodbude za uvedbo prijaznejše reje (zagotavljanje primernih življenjskih pogojev za živali).

Ukrep 1: Krepitev znanja in kvalitete proizvodov

Cilji:

- Povečati št. tržno usmerjenih kmetijskih gospodarstev,
- Povečati št. kmetijskih gospodarstev vključenih v ekološko kmetijstvo in druge sheme kakovosti
- Večja usposobljenost kmetijskih proizvajalcev,

Operativni cilji za večjo vlogo znanja in njegov učinkovitejši prenos so:

- Okrepiti vlogo Centra mediteranskih kultur CMK in NVO pri razvoju sektorja, povezovanju, vzpostavitvi blagovnih znamk in nadzoru nad kvaliteto, trženju in promociji;
- Okrepiti vlogo NVO pri promociji ekološkega kmetijstva in drugih shem kakovosti,
- Izboljšati ponudbo izobraževanj, usposabljanj, svetovanja;
- Povečati vlogo raziskovanja izboljšati uporabnost in hitrejši prenos znanja in inovacij v prakso,

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Št. kmetijskih gospodarstev z ekol. kmetovanjem	69/ 95

Vir: Popis, MKGP,

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Pretežni namen kmet. pridelave druž. kmetij: za prodajo	1.064/ 1.200

Vir: SURS, Popis kmetijskih gospodarstev, 2010.

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Ureditev prostorov, nabava opreme UP - CMK	0/1

Vir: UP-CMK

Nadgradili bomo aktivnosti, ki so se pričele s projekti »Center za razvoj, promocijo in preučevanje mediteranskih kultur«, »Identifikacija, vrednotenje in trženje tipičnih pridelkov in izdelkov Obalno-kraškega področja« ter projekta izgradnje **Centra mediteranskih kultur v Izoli**, s katerimi so bili vzpostavljeni v okviru UP ZRS osnovni organizacijski, kadrovske, tehnični

pogoji za razvoj in razširjanje znanja na področju kmetijsko-živilske dejavnosti s poudarkom na znanju o sredozemskih kulturah.

Razvijali bomo vlogo UP – Centra mediteranskih kultur (UP-CMK) na naslednjih področjih:

- ureditev in vodenje dejavnosti Degustacijskega centra,
- Certificiranje živil, nadzor nad kvaliteto certificiranih živil,
- Koordinacija raziskovalno-razvojne dejavnosti,
- podpora delovanju združenj proizvajalcev, pomoč pri pridobivanju sredstev za ključne regijske projekte s področja kmetijstva - živilstva (priprava prijav na nacionalne in EU razpise, administrativno vodenje EU projektov ipd.),

Ureditev prostora, nabava opreme

Za delovanje UP-CMK bomo zagotovili potrebno opremo (laboratorijska oprema, oprema ostalih prostorov).

V okviru centra bomo uredili Degustacijski center za potrebe tržnih normativov, izobraževanja, raziskovanja in promocije. Degustacijski center bo prevzel tudi promocijsko funkcijo lokalno pridelane kvalitetne hrane. Prispeval bo k njeni uveljavitvi kot pomembnega turističnega produkta. Pri tem bo vzpostavljeno sodelovanje tudi z področjem ribištva. Degustacijski center se bo navezoval na »Muzeja ribištva in pridelave hrane - »Tradicija Paolanov«.

Koordinacija raziskovalno-razvojnih dejavnosti na področju sredozemskega kmetijstva in oljkarstva (v povezavi z ekološko pridelavo in prilagoditvami na podnebne spremembe: testiranje izbor na klimatske spremembe odpornejših kultur, obvladovanje boleznih in škodljivcev, tehnologija pridelave in predelave, optimalna raba vode v kmetijstvu in namakanje ipd.). Okrepili bomo vpetost raziskovalnih projektov v študijske programe univerze; okrepili bomo prenos znanja v okolje v sodelovanje z drugimi članicami univerze, izobraževanje celotne pridelovalno-predelovalne), potrošnikov, zakonodajne in izvršne politike. Vzpostavili oz. okrepili bomo sodelovanje z univerzami in znanstveno-raziskovalnimi institucijami v Sloveniji in v čezmejnem prostoru.

Uvajanje novih tehnologij v kmetijstvu in živilstvu (Vzpostavitev predelave namiznih oljk z zaščiteno označbo porekla, izkoriščanje stranskih produktov pri predelavi oljk za krmo, za energetske namene; vzpostavitev novih tehnologij v živilstvu, vplivi na boljšo kakovost; razvoj novih produktov (uporaba oljčnih listov etc);

Okrepili bomo promocijsko izobraževalne aktivnosti, ki bodo okrepile popularnost zdrave (lokalno pridelane) mediteranske prehrane: turistični obiski s promocijo obalnega območja in pokušanjem tipičnih pridelkov (sol, olje, vino ipd – vodene degustacije v CMK), spodbujali bomo pridelovalce h kakovostnejši ponudbi v okviru različnih tekmovanj (različne oblike festivalov kot je Zlata oljna vejica etc, kulinarčni dogodki etc), program »mediteranska prehrana« bomo vključili v šolski sistem, informiranje v skladu z mednarodnimi trendi spodbujanja mediteranske prehrane, vpetost v mednarodno mrežo ReCOMed.

Sodelovali bomo v širši regijski pobudi »Mediteranski življenjski slog«: Tematika zdrave, lokalno pridelane mediteranske prehrane bo vključena v širši regijski produkt, usmerjen v promocijo zdravega življenjskega sloga, na temelju gibanja (kineziologija). Razvili bomo blagovno znamko, ki jo bomo promovirali kot turistično ponudbo, pa tudi med lokalnim prebivalstvom. Aktivnosti

bodo vključevale izobraževalne delavnice (od vrtcev do starostnikov), od pridelovalcev do potrošnikov, pa tudi izobraževanje gostincev na področju mediteranske prehrane (sol, oljčno olje, ribe in v Istri pridelana zelenjava).

V povezavi s UP – CMK bomo vzpostavili tudi najmanj *dva lokalna (izobraževalno) demonstracijska centra in tematske enote CMK*. Demonstracijska centra bosta namenjena:

- a) matičnim in kolekcijskim nasadom sredozemskih kultur (za zagotavljanje kakovostnega izhodiščnega sadilnega materiala različnih sort, uvajanje, vzgoja novih sort in klonov, označevanje in ureditev nasadov v izobraževalno - promocijske namene).
- b) razvoju in demonstraciji novih (sonaravnih) tehnologij (kmetovanja in življenja lokalnih skupnosti) v praksi (lokacija: Hrvoji – Močunigi).

Tematske enote UP-CMK: V izobraževalno demonstracijske namene bodo prostorsko razpršeno po celotnem območju vzpostavljene enote, kot so: Učno/izobraževalna ekološka kmetija, Mojstrska in eko-socialna kmetija, center za promocijo eko kmetijstva (na območju Dragonje), "Eko točka" (Dekani), Center za starostnike in medgeneracijsko sodelovanje (Kraški rob).

Projektne sklopi:

- Center mediteranskih kultur CMK (Laboratorijska oprema in oprema prostorov Centra; Certificiranje živil in nadzor nad kvaliteto; Spodbujanje povezovanja proizvajalcev in podpora združenjem (koordiniranje dejavnosti združenj proizvajalcev, promocija, trženje, sodelovanje na EU projektih ipd.), Degustacijski center, Vzpostavitev blagovnih znamk in koordinacija promocijskih aktivnosti/marketinga, Koordinacija raziskovalno-razvojne dejavnosti, Koordinacija programov specializiranega izobraževanja,
- Projekti raziskovalno-razvojne dejavnosti na področju sredozemskega kmetijstva in oljkarstva (v povezavi z ekološko pridelavo: obvladovanje boleznih in škodljivcev, tehnologija pridelave in predelave v razmerah podnebnih sprememb, optimalna raba vode v kmetijstvu in namakanje ipd.).
- Razvoj in implementacija novih tehnologij v kmetijstvu in živilstvu (Vzpostavitev predelave namiznih oljk z zaščiteno označbo porekla, izkoriščanje stranskih produktov pri predelavi oljk za krmo, za energetske namene; razvoj novih produktov (uporaba oljčnih listov ipd.);
- Razvoj in izvajanje programa svetovanj, izobraževanj in usposabljanj;
- Demonstracijski center: Ureditev kolekcijskega nasada (lokacija Krog); didaktični učni centri,
- Tematske enote: mojstrske kmetije, eko-socialne kmetije, didaktične kmetije, tematski parki, trajnostni parki, učne poti.

Ukrep 2: Povezovanje in sodelovanje

Cilj:

- S povezovanjem akterjev preseči razdrobljenost kmetijstva, okrepi skupne funkcije organizacij proizvajalcev in infrastrukturo, okrepi lokalni trg, kar je potrebno za višjo kvaliteto pridelkov in večjo gospodarnost.

Operativni cilji:

- krepitev vloge in delovanja organizacij proizvajalcev za učinkovito proizvodno in tržno delovanje;
- tržno povezovanje proizvajalcev in potrošnikov: krepitev lokalnih oskrbnih verig (lokalni in čezmejni trgi, javne ustanove (šole, vrtci, domovi ostarelih), hoteli, podeželje);
- povezovanje akterjev kmetijstva za usmerjanje raziskav, implementacijo rezultatov, uvajanje sodobnejših tehnik pridelovanja.

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Število novo vzpostavljenih in delujočih partnerstev	0/ 3

Vir: CMK.

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Število delujočih kmetijskih zadrug	6/ 10

Vir: AJPES.

Povezali bomo ključne akterje na področju kmetijstva: raziskovalce (UP – CMK in širše – Kmetijski inštitut, FAMNIT – Sredozemsko kmetijstvo), svetovalce (svetovalna služba KGZ – Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica), združenja proizvajalcev (oljkarji, vinogradniki), zadruge (Agraria), NVO in druge partnerje. Partnerstvo bo skrbelo zlasti za:

- usmerjanje raziskav, večjo neposredno uporabnost in hitrejši prenos znanja in inovacij v prakso,
- za pripravo in izvajanja programa usposabljanj, prilagojenih specifičnim potrebam kmetov in njihovih združenj,
- vzpostavitev, krepitev blagovnih znamk in učinkovito trženje,
- razvoj turistične ponudbe na podeželju.

V okviru ukrepa bomo razvijali zadružništvo. Sodelovanje partnerjev, povezanih v zadruge, bo usmerjeno v: podporo razvoju (novih proizvodov, praks, postopkov in tehnologij), vzpostavitev skupne infrastrukture, okrepitev skupnih funkcij – na področju promocije in trženja, vzpostavljanju kvalitete in nadzora, ipd.

Krepili bomo tudi razvoj drugih oblik povezovanja proizvajalcev. Tudi tovrstno povezovanje bo usmerjeno v razvoj in spodbujanje učinkovite proizvodnje in tržnega delovanja. Ukrep bo usmerjen v že vzpostavljena združenja proizvajalcev (kot npr. oljkarjev, vinarjev, ekoloških kmetovalcev), pa tudi ustanovitev in podpora delovanju drugih interesnih skupin (npr. lastnikov objektov kulturne dediščine). Pri povezovanju in aktivnostih združenj bo pomembno vlogo igral UP - CMK.

Skupaj z občinami bomo izboljšali infrastrukturo za prodajo kmetijskih pridelkov (pokrita tržnica v Koprju, ureditev mreže urejenih tržnic v drugih (večjih) mestih/naseljih).

Podprli bomo vzpostavljanje širših partnerstev med lokalnimi akterji: občinami, lokalnimi skupnostmi in kmeti, z namenom uskladitve gospodarjenja (kmetovanja) z zahtevami integralnega varstva narave in voda na območjih Natura 2000 (npr. na območju Dragonje,

Krasa). Partnerstva bodo sodelovala pri oblikovanju blagovne znamke za kmetijske proizvode in trženju produktov z območja.

Podprli bomo povezovanje dobaviteljev in potrošnikov (uvajanje različnih oblik kratkih oskrbnih verig - npr. ekoloških kmetov neposredno z odjemalci – ekološki zabojčki oz. neposredna prodaja na domu, povezovanje z javnimi ustanovami (vrtci, šolami, domovi ostarelih...).

Posebno pozornost bo posvečena povezovanju lokalnih pridelovalcev (vključno z ekološkimi kmeti) in turističnim sektorjem: hoteli ter ostalimi turističnimi ponudniki. Lokalno pridelana hrana bo postala pomemben dejavnik kvalitetne turistične ponudbe. Kulinarika v povezavi z lokalno pridelano hrano bo postal pomemben faktor pri promociji in marketingu turistične destinacije.

Aktivnosti:

- podpora povezovanju kmetijskih gospodarstev v zadruge, specializirane oblike proizvodnega in tržnega organiziranja (oljkarji, vinarji, ekološki kmetje, turistični ponudniki) in krepitev področij sodelovanja;
- podpora delovanju zadrug in združenj,
- krepitev kratkih oskrbnih verig (lokalno prebivalstvo, lokalne javne ustanove),
- skupna promocija lokalnih kmetijskih proizvodov;
- ureditev pokrite tržnice v Kopru, regijska mreža urejenih tržnic, na podeželju...
- razvoj in trženje turističnih produktov na podeželju

Ukrep 3: Krepitev naravnih potencialov za kmetijsko proizvodnjo

Cilja:

- prilagajanje kmetijske proizvodnje predvidenim posledicam podnebnih sprememb,
- povečati obseg površin z urejenim namakanjem,

Kazalnika	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Št. pripravljenih strokovnih podlag	0/3
Delujoča regijska skupina za namakanje	0/1

Vir: KGZ – Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica.

Ukrep je usmerjen v dolgoročno zagotovitev zadostnih količin vode za kmetijstvo, infrastrukturo za namakanje ter prilagoditev tehnologije pridelave, kar je pogoj za dolgoročno stabilno proizvodnjo v razmerah klimatskih sprememb, z vse pogostejšimi sušami in poplavami.

V preteklosti je bilo izdelano kar nekaj projektov za zajetje vode za potrebe kmetijstva (Kubed, manjše na Drnici, pri Grintovec/Padna, Škrline/Dragonja, Rokava, tudi Padež (ki bi obenem služil za oskrbo s pitno vodo v regiji), pa tudi manjša zajetja), ki se niso izvedli.

V programskem obdobju bomo podprli delovanje **regijske skupine za namakanje** (z zainteresiranimi deležniki: kmetje, zadruge, občine, Kmetijsko svetovalno službo in drugi zainteresirani), z naslednjimi nalogami: strokovna in postopkovna koordinacija dela celovitega urejanja agrarnih operacij in namakanja, ozaveščanje uporabnikov ipd. Pripravljen bo regijski program namakanja, na podlagi strokovne podlage, ki bo med seboj primerjala in vrednotila vse

pretekle projekte v povezavi z namakanjem, pa tudi opredelila nekatere še ne dovolj proučene možnosti (npr. izraba očiščenih komunalnih odpadnih voda za potrebe namakanja). Alternative bodo vrednotene z vidika tehnične izvedljivosti, ekonomičnosti, vplivov na naravo/okolje, družbene sprejemljivosti. Regijski program namakanja bo omogočil kontinuirano izdelavo potrebne dokumentacije za poseg v prostor (prostorska dokumentacija, gradbeno tehnična dokumentacija, ustrezna dovoljenja) in izvajanje potrebnih investicij na daljši rok.

Ključna težava pri vlaganjih v infrastrukturo za namakanje je visoka cena investicij in kapitalna šibkost kmetov, zadrug in občin (Država je v preteklem programskem obdobju zagotavljala do 70 % nepovratnih sredstev, problem pa je v nezmožnosti zagotavljanja lastnega deleža in DDV - ja). Potrebno bo opredeliti nov finančni model izvedbe projektov, prilagojen kmetom oz. zadrugam.

V preteklosti se je kot zelo obetavna z vidika zagotavljanja vode za kmetijstvo v regiji izkazala varianta z akumulacijo Padež. Žal vidik zagotavljanja vode za potrebe kmetijstva ni bil dovolj upoštevan pri izboru koncepta zagotavljanja dolgoročne oskrbe s pitno vodo v regiji. V primeru izbora akumulacije Padež kot rešitve za oskrbo regije s pitno vodo se namreč ponuja rešitev vode tudi za kmetijske namene. Potrebno bi bilo zgraditi dodatne cevovode za transport surove vode do odjemalcev. Obnovili in izrabili bomo tudi »pozabljene« manjše lokalne vodne vire.

Projektni sklopi:

- Izdelava strokovne podlage: Zasnova namakanja v regiji; Program namakanja,
- Izdelava projektne, tehnične dokumentacije za projekte namakanje,
- Izvedba investicij,
- Delovanje regijske projektne skupine za razvoj namakanja,

Ukrep 4: Skrb za dobrobit živali

Cilj:

- Povečati št. kmetijskih gospodarstev z nadstandardno /do živali prijazno rejo.

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Št. izvedenih projektov za nadstandardno, do živali prijazno rejo	0/ 3

Vir: MKO – KSRP.

Kljub temu, da živinoreja nima pomembnejše vloge, v regiji z obdobju med 2000 in 2010 beležimo rast staleža velike živine (rast beležimo v zaledju). Tako se izpostavlja tudi problem skrbi za večjo dobrobit živali. Po eni strani so zaradi ekonomskih razlogov kmetijska gospodarstva prisiljena v vse večjo ekonomičnost (z zmanjševanjem stroškov, povečevanje produktivnosti – tudi intenzivnost reje). Na drugi strani pa raste osveščenost potrošnikov, ki vse bolj povprašujejo po proizvodih iz do živali prijaznejše reje.

V okviru ukrepa bodo za kmetijska gospodarstva zagotovljene finančne spodbude za uvedbo prijaznejše reje (zagotavljanje primernih življenjskih pogojev za živali: zagotavljanje dovolj prostora, primerno temperaturo, osvetlitev ipd.).

Živali in proizvodi iz nadstandardne, prijaznejše reje so tudi tržna priložnost, zaradi vse večjega povpraševanja potrošnikov. Zato bomo zagotovili ustrezno marketinško promocijo na trgu.

Aktivnosti, projektni sklopi:

- Promocija in spodbujanje rejcev k prostovoljnemu prevzemanju nadstandardnih zahtev pri zagotavljanju dobrobiti živali,
- Investicije za zagotovitev (nadstandardnih) pogojev za prijaznejšo rejo živali.

Program 3: Razvoj podeželja

Cilj:

- diverzifikacija ekonomskih aktivnosti na kmetijah in v lokalnih skupnostih na podeželju;
- krepitev skrbi za kolektivne javne dobrine (okolje, naravna in kulturna dediščina, učne poti), povezane s kmetijstvom in pripadajočimi dejavnostmi na podeželju;
- spodbuditi iniciativnost lokalnega prebivalstva pri reševanju razvojnih vprašanj na podeželju.

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Št. kmetij (kmetijskih gospodarstev) z reg. dopolnilno dejavnostjo	528 (2010)/ 650

Vir: AJPES.

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Št. izvedenih projektov urejanja skupnih javnih površin, objektov	0/ 4

Vir: LASI v regiji.

Program razvoja podeželja se bo izvajal v okviru izvajanja lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD). Pri tem bodo sodelovali naslednji skladi: EKSRP, ESRR in ESPR. Ukrepi CLLD so izjemnega pomena za razvoj tako podeželskih kot urbanih območij, ki imajo posebne razvojne potrebe, probleme in priložnosti, ki zahtevajo tudi drugačen razvojni pristop.

Program bo vodila Lokalna akcijska skupina (LAS), ki je javno-zasebno partnerstvo. Območja LAS bodo zajemala tudi naselja z več kot 10.000 prebivalci, v katerih se bodo lahko izvajale operacije, ki bodo financirane s sredstvi ESRR in ESPR (večja naselja niso upravičena do sredstev sklada EKSRP, ampak do sredstev ESRR, za operacije na območju LAS).

Sredstva treh skladov (ESRR, EKSRP in ESPR) se bodo pri izvajanju SLR uporabljala na način, da vsak sklad zagotovi prispevek k ciljem posameznega programa.

Program bodo vodile lokalne akcijske skupine in sicer na območju Krasa in Brkinov Lokalna akcijska skupina (LAS) Krasa in Brkinov ter na območju obalnih, občin, ki je t.i. »ribiško

območje«, LAS Istre. Ti bodo pripravili **Strategije lokalnega razvoja (SLR)** in v strategijah zastavljene cilje bodo LASi uresničevali s štirimi podukrepi:

- a) pripravljalna podpora, namenjena krepitvi institucionalne usposobljenosti, usposabljanju in mreženju za pripravo in izvedbo SLR (v nadaljevanju: pripravljalna podpora);
- b) podpora za izvedbo operacij SLR;
- c) podpora za pripravo in izvajanje operacij sodelovanja LAS;
- d) podpora za tekoče stroške in animacijo, ki bo namenjena povrnitvi stroškov delovanja in upravljanja LAS.

Ključna novost je zahteva, da SLR opredelijo večja osredotočenost. Lokalna partnerstva morajo pri pripravi SLR izhajati iz naslednjih ključnih izzivov: prispevek k ustvarjanju delovnih mest, razvoj osnovnih storitev, varstvo okolja in ohranjanje narave ter večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin

Iz naslova EKSRP bo podpora osredotočena v peto tematsko področje ukrepanja Programa razvoja podeželja 2014–2020, ki se glasi: »Zelena delovna mesta in skladen vzdržen razvoj podeželja, ki temelji na razvoju endogenih potencialov podeželja«. Tematsko področje obsega:

1. Ustanavljanje novih delovnih mest: razvoj podjetništva in ustanavljanje novih delovnih mest; razvoj socialnih storitev na podeželju, dvig dodane vrednosti kmetijskim, gozdarskim in živilskim proizvodom, povečanje lokalne samooskrbe in spodbujanje kratkih dobavnih verig.
2. Osnovne storitve na podeželju: razvoj lokalne infrastrukture, osnovnih storitev, javno rekreacijsko infrastrukturo, malo turistično infrastrukturo; razvoj dejavnosti za prosti čas, turizem in kulturne dejavnosti ter povezano infrastrukturo,
3. Varstvo okolja in ohranjanja narave: projekti povezani z ohranjanjem narave, projekti povezani z varstvom in ohranjanjem kulturne dediščine, spodbujanje učinkovite rabe naravnih virov, vključno z naložbami v obnovljive vire energije, dejavnosti okoljskega ozaveščanja,
4. Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin na podeželju.

Z vidika regionalnega razvoja sta posebno pomembna dva ukrepa, ukrep Razvoj in diverzifikacija dejavnosti na podeželju in ukrep Urejanje vasi, obnova skupnih objektov, infrastruktura.

Ukrep 1: Razvoj in diverzifikacija dejavnosti na podeželju

Cilja:

- povečati št. delovnih mest na podeželju;
- povečati št. turističnih postelj na podeželju.

Podeželje in podeželska naselja v regiji so se v preteklosti pogosto spremenila v »spalna naselja«, saj primanjkuje delovnih mest na podeželju. Podeželje ima mnoge neizkoriščene

potenciala za zaposlovanje, kar je potrebno izrabiti, še posebno v času, ko regijo pesti visoka stopnja brezposelnosti.

Regija bo v okviru prioritete:

- okrepila podporne storitve za razvoj podjetništva (vključno s socialnim podjetništvom) na podeželju na vseh relevantnih področjih, zlasti pa na področju ekološke pridelave in predelave, turizma, ohranjanja in oživljanja kulturne dediščine, vzdrževanja kulturne krajine in varovanja okolja ter izboljševanja ponudbe socialnega varstva na podeželju,
- izvedla pilotne projekte zaposlovanja na podeželju, v katere se bodo vključevali tudi mladi, invalidi, starejši, dolgotrajno brezposelni, osebe z motnjami v duševnem razvoju ter zdravju in neaktivni,
- spodbujala ohranjanje tradicionalnih obrti in znanj, ob vključevanju oz. zaposlovanju ranljivih skupin, razvijala storitve za podeželje (medgeneracijski centri, razvoj socialnega turizma ter ustvarjanje zelenih delovnih mest v okviru varovanja naravnih virov) v povezavi s kmetijskimi dejavnostmi, vzpostavila vzdrževanje kulturne krajine (odpravljanje zaraščanja), javnih površin in zavetišč za živali, ohranjanje naravne in kulturne dediščine, vzpostavila centre ponovne uporabe ipd.
- Obstoječe turistične ponudnike bomo povezali in spodbudili sodelovanje pri zagotavljanju skupnih funkcij (npr. v okviru ponudbe dediščinskega turizma in »razpršenega hotela« na podeželju).

Projekte bodo definirala partnerstva LAS. V dosednji komunikaciji so bili evidentirani naslednji obetavnejši projektni predlogi:

- Razvojni inkubator za podeželje (vključno z ekoturizmom), Podpora podjetništvu in zaposlovanju (vključno z socialnim podjetništvom).
- Demonstracijski center Trajnostni park Istra (Hrvoji – Močunigi),
- Integralni ekoturistični projekt Istre,
- Vzpostavitev socialnih podjetij,
- Eko točka” (Dekani), Center za starostnike in medgeneracijsko sodelovanje (Kraški rob),
- Vzpostavitev in oblikovanje (čezmejne) ekoturistične regije in integralne ekoturistične blagovne znamke,
- Dediščinski turizem: usposobitev objektov kulturne dediščine za turistično ponudbo,
- oblikovanje turističnega produkta in njegova promocija.
- Razpršeni podeželski hotel: usposobitev objektov kulturne dediščine

Ukrep 2: Urejanje vasi, obnova skupnih objektov, obnova objektov za turizem, infrastruktura

Cilja:

- izboljšanje standarda urejenosti vasi/podeželja za krepitev razvojnih potencialov in kvalitete življenja;
- prenova objektov za potrebe dediščinskega turizma.

Kazalnika	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Št. izvedenih projektov urejanja vasi	0 / 4
Št. prenovljenih objektov za potrebe razvoja dediščinskega turizma	0 / 10

Vir: LASi v regiji.

Podeželje predstavlja potencial tako z vidika kvalitetnega bivanja kot z vidika razvoja. Zato so potrebna vlaganja v ureditev vasi oz. v javno infrastrukturo in pomembnejše javne objekte in tiste v zasebni lasti.

V preteklosti je bilo podeželje izpostavljeno gradbenim posegom, ki so degradirali ambientalne kvalitete in kulturno dediščino. Zato bomo vzpostavili podporo (strokovno svetovanje) investitorjem, ki se lotevajo gradbenih posegov na podeželju. Vzpostavili bomo sistem promoviranja primerov dobre prakse za širšo javnost in investitorje (npr. dnevi odprtih vrat strokovno obnovljenih objektov), program izobraževanja, namenjenega tudi izvajalcem gradbenih in obrtniških del.

V kolikor bodo to podprli LASi, bomo izvajali ureditvene posege na javnih prostore v vaseh (trgi) in pomembnejše primere kulturne dediščine (vključno z objekti kulturne dediščine za potrebe turizma). V tem primeru bi bila vlaganja lahko usmerjena tudi v športno-rekreacijsko infrastrukturo (sprehajalne tematske poti, kolesarske steze, razgledišča....), prodajo lokalnih proizvodov itd.

Pozornost bo namenjena razvoju turizma, ekoturizma, turizma v povezavi z kulturno dediščino in naravo na podeželju. V ta namen bomo spodbujali povezovanje turističnih ponudnikov in oblikovanje turističnih produktov ter njihova skupna promocija. Lastnike zanimivih objektov kulturne dediščine (hiše na podeželju) bomo spodbudili k prenovi le teh in usposobitvi za turistično dejavnost.

Na podeželju je ponekod dostopnost do širokopasovnega omrežja nezadovoljiva. Dostop do širokopasovnega omrežja je pomemben za različne kategorije prebivalcev: podjetja na podeželju, mladi, šoloobvezni, pa tudi starejši. Dostopnost je toliko pomembnejša zato, da se omogoči dostop do čedalje večjemu obsegu storitev, ki jih ponuja internet, tudi podeželskemu prebivalstvu. Izboljšali bomo dostopnost do širokopasovnega omrežja in tako izboljšali pogoje za življenje in za delo na podeželju.

Projekte bo definiralo partnerstvo LAS. V dosedanji komunikaciji so bili evidentirani naslednji obetavnejši projektni predlogi:

- Izgradnja turistične infrastrukture (urejanje poti, kolesarskih stez):
- Urejanje vaških središč, objektov, lokalnih tržnic,
- Širokopasovno omrežje elektronskih komunikacij,

Program 4: Razvoj ribištva

Cilji:

- ohranjanje tradicije morskega ribolova,
- omogočiti ekonomsko eksistenco in zaposlovanje ribičev,
- prispevati h zdravi prehrani prebivalcev,
- varstvo narave in morskega ekosistema,

Kazalniki:

Definirani bodo kasneje, na podlagi programa, ki ga bo pripravila OAS – Obalna akcijska skupina.

Z namenom doseganja boljših učinkov in sinergij bo sektor ribištvo vključil v izvajanje ukrepov CLLD za obdobje 2014-2020. Tako bo dosežena večja skladnost in večji učinek ukrepov, podprtih iz treh skladov (EKSRP, ESRP, ESRR). Pričakovati je, da bo v regiji v okviru CLLD na voljo cca. 5 mio eur.

Potenciali za doseganje sinergijskih učinkov (pomembnih tudi za sektor ribištvo) usklajenih ukrepov ob podpori iz omenjenih treh skladov so predvsem na področjih: vključevanje že realiziranih (ribiških) projektov v turistično ponudbo, sodelovanje pri projektu »Kilometer nič«, sodelovanje pri razvoju in trženju skupnih turističnih produktov, skupno načrtovanje turistične infrastrukture, projekti krepitve novih možnosti zaposlovanja, socialnega podjetništva, boja proti revščini in socialni izključenosti ter projekti za otroke/mlade in športni projekti.

Ribištvu je na voljo poseben finančni instrument, Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo, ki nudi finančno podporo ribištvu, marikulturi in obalnim skupnostim pri prilagoditvah ribištva njegovi spremenjeni vlogi. Iz sklada se bodo financirali tudi projekti, ki spodbujajo »modro rast« v okviru integrirane pomorske politike EU. Na ravni države se je skupaj s socialnimi partnerji in ostalimi zainteresiranimi stranmi pripravil Operativni program za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v RS 2014-2020 in Nacionalni strateški načrt za razvoj akvakulture v obdobju 2014-2020. Izpostavljamo nekatere usmeritve Programa, ki so z vidika RRPja še posebej pomembne:

Izboljšanje tržne ureditve za ribiške proizvode in proizvode akvakulture: izvajanje oglaševalnih kampanj za večjo porabo svežih rib in ribjih proizvodov v prehrani, saj je dejstvo, da v Sloveniji pojemo bistveno manj rib kot v sosednjih jadranskih državah. Na regionalni ravni se bomo zavzemali, da se ribe in proizvode morja vključi v širšo shemo promocije lokalno pridelane hrane: tako bi lahko podprli skupne oglaševalske in promocijske kampanje promocije lokalno pridelane hrane in specifične, z namenom večje prepoznavnosti sektorja, lokalnih rib in proizvodov iz ribištva in akvakulture. Podprli bomo ukrepe za prepoznavnost trajnostnih ribiških proizvodov na trgu, ki jih odlikujeta kakovost in dodana vrednost. Pri tem bo pomembno vlogo odigral demonstracijski center z možnostjo degustacije in nakupa lokalno pridelane hrane (glej Program 2 Ukrep 1), ki bi poleg lokalnih proizvodov kmetijskih gospodarstev in zadrug (oljčno olje, vino, zelenjava in proizvodi živilske industrije) lahko predstavil tudi proizvode ribištva. Vzpostavili bomo nove, krajše tržne poti, po uspešnem vzoru ekoloških kmetov (neposredna prodaja, pogodbeno prodaja), v okviru večje sledljivosti ribiških proizvodov.

Za uspešno preživetje ribiške dejavnosti je potrebno diverzifikacija dejavnosti, predvsem v povezavi s turizmom (vključno z ekološkim turizmom). Skupaj z Obalno akcijsko skupino – OAS: bomo okrepili sinergije med RRP in njihovo lokalno razvojno strategijo. Podprli bomo oblikovanje novih turističnih programov oz. produktov v povezavi z ribištvo in njihovo ustrezno promocijo. Druga obetavna področja za diverzifikacijo dejavnosti so naslednja: pomorsko gospodarstvo, gostinstvo, živilsko-predelovalna industrija, izobraževalni, svetovalni in okoljski projekti.

V okviru OP razvoja ribištva je predviden ukrep Ribiška pristanišča, mesta iztovora in zavetja, v okviru katerega bi lahko uredili manjkajočo infrastrukturo za izvajanje morskega gospodarskega ribolova kot mest iztovora za školjkarje v Seči in Ankaranu (priročna skladišča za opremo, kontejnerji za odpadke, vključno z odpadno ribiško opremo, priključke na vodovod in električno energijo, oskrba z ledom), ki naj bi prispevala h kakovosti iztovorjenih proizvodov, prijaznejšim pogojem za delo in manjšim obremenitvam okolja.

Flota ribiških plovil je stara in energetsko potratna. V okviru programa bo možna modernizacija plovil za mali priobalni ribolov, predvsem zamenjava motorjev z energetsko varčnejšimi in okoljsko manj obremenjujočimi.

Na področju marikulture se kažejo možnosti za okrepitev dodane vrednosti s predelavo rib, možna bodo infrastrukturna vlaganja v predelovalne obrate.

Kaže se tudi potreba po novih območjih za akvakulturo- predvsem za gojenje školjk in rib na bolj odprtem morju. Če bo urejena državna opredelitev novih gojitvenih polj, bo smiselna investicija v nove proizvodne zmogljivosti.

Operativni program predvideva tudi spodbude za ribiče (in zaposlene v sektorju ribištvo/marikultura) za usposabljanja in izobraževanje, predvsem na področjih podjetništva, oglaševanja, nudenja različnih drugih storitev (npr. okoljskih, izobraževalnih, gostinskih storitev, itd), trženja in sodobnih tehnologij za izvajanje ribolovne dejavnosti, pa tudi varstva narave in okolja. Z namenom razvoja novih poslovnih priložnosti je treba ribičem omogočiti vseživljenjsko učenje kot izmenjavo in uporabo novih znanj v praksi.

Predvideva se krepitev raziskovalne dejavnosti kot pogoja za trajnostno preživetje ribištva. Pri tem kaže okrepiti čezmejno sodelovanje, s partnerji iz Hrvaške in iz Italije. Raziskave bodo usmerjene k boljšemu upravljanju in ohranjanju morskih bioloških virov in bodo prispevale k poznavanju morskega okolja in ribjih staležev, in sicer z namenom razvoja trajnostnih oblik ribolova z majhnim negativnim vplivom na biotsko raznovrstnost. Raziskovanje bo v večji meri usmerjeno tudi v razvoj trajnostnih ribolovnih tehnik z majhnim negativnim vplivom na morsko biotsko raznovrstnost, ki jih je potrebno razvijati v skladu s specifičnimi značilnostmi severnega dela Jadranskega morja. Krepitev je treba tudi sodelovanje pri ukrepih vezanih na varstvo in ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov. Okrepili bomo izmenjavo dobrih praks, še posebej za potrebe malega priobalnega ribolova, predvsem v severnem Jadranu. Vse skupaj pa bo potrebno nadgraditi v vzpostavitev mreže sodelovanja med ribiči, znanstveniki, nevladnimi organizacijami in nacionalno ter lokalno administracijo vse v smislu trajnostnega soupravljanja ribolovnih virov.

Projektni sklopi:

- promocija ribiškega sektorja,

- naložbe za spodbujanje novih tržnih pristopov,
- naložbe v razvoj dopolnilnih dejavnosti ribičev,
- vključevanje že realiziranih (ribiških) projektov v turistično ponudbo,
- sodelovanje pri razvoju in trženju skupnih turističnih produktov,
- skupno načrtovanje turistične infrastrukture,
- skupna promocija in trženje lokalno pridelane hrane (»Kilometer nič«),
- projekti krepitve novih možnosti zaposlovanja, socialnega podjetništva,
- naložbe v povečanje proizvodnje akvakulture,
- naložbe, ki povečujejo kakovost (in dodano vrednost) proizvodov,
- naložbe v povečanje energetske učinkovitosti in izboljšanja delovnih razmer,
- krepitev sodelovanja med raziskovalnimi ustanovami in ribiškim sektorjem,
- naložbe v krepitev znanja ribičev in zaposlenimi v panogi marikulture,

Projekte bo definiralo partnerstvo OAS – Obalna akcijska skupina Ribič. . V dosedanji komunikaciji so bili evidentirani naslednji obetavnejši projektni predlogi:

Projekti:

Projekte trajnostnega razvoja obalnega območja bo možno nadaljevati preko dela OAS – Obalne akcijske skupine Ribič. V dosedanji komunikaciji so bili evidentirani naslednji obetavnejši projektni predlogi:

- vzpostavitev novih poti trženja – neposredna prodaja (pogodbena oskrba z ribami – po vzoru ekoloških kmetov),
- Ribiški center in Ribiški muzej,
- možna je vključitev ribiških vsebin v širše aktivnosti za promocijo lokalne hrane,
- ureditev ribiških osmic (projekt »Kilometer nič«), ,
- razvoj novih tržnih proizvodov v povezavi s turizmom,
- ureditev infrastrukture za ribiče in marikulturiste v Seči in Ankaranu,

8.4 UKREPI V OKVIRU PRIORITETE 4: INFRASTRUKTURA, OKOLJE IN TRAJNOSTEN PROSTORSKI RAZVOJ

Cilji:

- Zagotoviti infrastrukturne pogoje za razvoj, varstvo okolja
- Zagotoviti pogoje za trajnostno organizacijo dejavnosti v prostoru.

Prioriteta obsega naslednje programe:

- Prometna infrastruktura, trajnostna mobilnost
- Trajnostna energetika: Učinkovita raba energije, Obnovljivi viri energije
- Infrastruktura za varstvo okolja (komunalne odpadne vode, komunalni odpadki)
- Oskrba s pitno vodo
- Podporne storitve za prostorsko načrtovanje; razvoj urbanih potencialov, integralno upravljanje z obalo).

- Prilagajanje podnebnim spremembam

Program 1: Prometna infrastruktura, trajnostna mobilnost

Cilj:

- Razvoj prometne infrastrukture v pristojnosti države je eden ključnih elementov podpore povečanju konkurenčnosti regije. Z nadaljnjim razvojem prometne infrastrukture bo regija dosegla predvsem povečanje konkurenčnosti pristanišča v Kopru, s tem vzpostavitev pogojev za rast količine pretovora, kar bo imelo zaradi multiplikacijskih učinkov ugodne posledice na gospodarski razvoj v regiji in celi državi. Razvoj bo prispeval tudi k večji konkurenčnosti regije kot turistične destinacije, k čemur bosta prispevala predvsem izgradnja potniškega terminala v pristanišču Koper (in uvajanje trajnostne mobilnosti).

Kazalnika	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Količina ladijskega pretovora v pristanišču Koper (t)	17.880.697 / 24.900.000
Št. potnikov potniškega pristanišča	65.000 / 75.000

Vir: Luka Koper.

S povečanjem kapacitete železniške povezave Koper-Divača in z izgradnjo ostale potrebne infrastrukture bo trgovsko pristanišče v Kopru ohranilo oz. okrepilo konkurenčnost v mreži evropskih pristanišč. Izgradnja potniškega pristanišča bo dala nov zagon razvoju turizma v regiji, pa tudi na območju celotne Slovenije.

Razvoj trajnostne mobilnosti bo prispeval svoj pomemben delež tudi k uresnitvi cilja Izboljšanje kvalitete življenja v regiji s podporo trajnostnemu razvoju. Premišljeno upravljanje mobilnosti (trajnostna mobilnost) bo pomembno prispevalo k zmanjševanju odvisnosti od osebnega avtomobila in s tem pripomoglo k počasnejšem naraščanju emisije toplogrednih plinov ter zmanjševanju regionalnega prispevka h klimatskim spremembam, k zmanjševanju hrupa v urbanih okoljih ter k zmanjševanju onesnaževanja zraka. Prispevalo bo tudi k zmanjševanju prometnih zastojev in z njimi povezanih stroškov ter k večji dostopnosti prometnih storitev tudi za tiste kategorije prebivalcev, ki osebne avtomobile iz različnih razlogov ne morejo uporabljati, vse bo prispevalo k zmanjševanju javnih stroškov in stroškov za uporabnika. Program bo prispeval tudi k izboljšanju kakovosti življenjskega, rekreacijskega, turističnega prostora v urbanih območjih.

Ukrep 1: Prometna infrastruktura (državna)

Cilji:

- Povečanje kapacitete železniške povezave Koper-Divača
- Izgradnja potniškega pristaniškega terminala
- Ureditve vhoda v pristanišče Koper

- Izgradnja pristaniške infrastrukture: podaljšanje pomolov 1 in 2, izgradnja 3. pomola, poglobljanje plovnih kanalov
- Izgradnja HC Jagodje-Lucija, Šmarje-Dragonja, AC Postojna/Divača – Jelšane.

Kazalniki	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Izveden projekt potniškega terminala v pristanišču Koper	0 / 1
Izvedeni projekti: podaljšanje pomolov 1 in 2, izgradnja 3. pomola, poglobljanje plovni poti	0 / 1
Izveden projekt Ureditev vhoda v pristanišče Koper	0 / 1

Vir: Ministrstvo za infrastrukturo.

Kazalnika	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Izveden projekt povečanja kapacitete proge Koper-Divača	0 / 1
Izveden projekt izgradnje HC Jagodje-Lucija	0 / 1

Vir: Ministrstvo za infrastrukturo.

Cestna prometna infrastruktura

Državni projekti: V interesu regije je dokončanje AC/HC omrežja: HC Koper–Dragonja (prioritetno) in Jagodje-Lucija. Obenem je interes regije tudi, da se vzpostavi učinkovit, do uporabnika prijazen in cenovno konkurenčen sistem trajnostne mobilnosti, prioritetno v gosteje poseljenih območjih (somesstju Koper-Izola-Piran), ki bo prevzel pomemben del sedanjega prometa ter tako razbremenil obstoječe prometno omrežje. To bo omogočilo tudi prilagoditev potreb po izgradnji novih cest oz. faznost izvajanja (npr. HC Jagodje-Lucija). Za regijo je pomembnejša preusmeritev tranzitnih prometnih tokov proti hrvaški Istri v zaledje (HC Koper-Dragonja) ter razbremenitev dragocenega obalnega pasu (pri čemer je urgentna ureditev prometa na Šmarski cesti). Interes je tudi redno vzdrževanje državnih in občinskih cest, saj so le-te pomembne za notranjo povezanost regije.

Železniška prometna infrastruktura, Infrastruktura za pomorski promet

Za nadaljnji razvoj koprškega pristanišča in krepitev njegovega konkurenčnega položaja v regiji severnega Jadrana je ključnega pomena razvoj njegove infrastrukture in pretovornih zmogljivosti skladno s potrebami trga.

Infrastruktura je v večinski lasti države. Transportno logistični sektor, katerega steber je trgovsko pristanišče v Kopru, izkazuje najboljše rezultate po dodani vrednosti na zaposlenega v regiji in je pomemben zaposlovalec in izvoznik. Pristanišče izkazuje tudi zavidljive rezultate v primerjavi do konkurenčnih pristanišč v regiji severnega Jadrana. Zaradi ugodne geografske lege, kakovostnih in zanesljivih storitev, zgrajene infrastrukture in poslovnosti ima pristanišče dobre perspektive za nadaljnji razvoj, ob predpogoju izvedbe nujnih vlaganj v infrastrukturo (predvsem povečanje kapacitete železniške povezave oz. izgradnja 2. železniškega tira med Kopro in zaledjem ter vlaganja v pristaniško infrastrukturo).

Državni projekti: Železniška prometna infrastruktura

Dejavnost Promet in skladiščenje (s pristaniščem Koper) je steber regionalnega gospodarstva in ključnega pomena za razvoj regije. Zato je ključnega pomena posodobitev in povečanje kapacitete železniškega tira Koper - Divača skladno s predvideno dinamiko rasti prometa v trgovskem pristanišču Koper.

Projekti koncesionarja v koprskem tovornem pristanišču za uresničitev cilja »Odpravljena ozka grla v omrežju TEN-T in zagotovljeni standardi TEN-T na celotnem omrežju« so naslednji: Poglobitev pristaniških bazenov, Podaljšanje pomola I (podaljšanje južnega in severnega dela pomola I), Nadgradnja operativnih obal in gradnja priveznih mest v Bazenu I, Bazenu II in Bazenu III, Gradnja dodatnega železniškega infrastrukturnega omrežja v koprskem pristanišču, Nov vhod v pristanišče in podporna cestna infrastruktura, Objekt potniškega terminala v koprskem pristanišču, Gradnja zaledne infrastrukture.

Z vidika regionalnega razvoja sta pomembna predvsem dva projekta, in sicer:

- 1) gradnja sodobnega potniškega terminala s pripadajočo pametno ter varčno infrastrukturo in
- 2) vzpostavitev učinkovitega dostopa do pristanišča, ki zagotavlja razbremenitev urbanega prometa.

Potniški terminal, ki bo obenem ukrep za prenovo danes degradiranega urbanega območja, bo okrepil obisk potnikov z velikih potniških ladij in omogočil nadaljnji razvoj turizma lokalnih, regionalnih in državnih ponudnikov. Drugi projekt je Ureditev novega vhoda (vhodov) v pristanišče Koper, ki bi bistveno razbremenil mestni promet in posledično vplive na okolje ter učinkoviteje razporejal tudi promet znotraj pristanišča.

Letališče Portorož

Državni projekt: Izgradnja letališke infrastrukture (podaljšanje letališke steze in ureditev druge potrebne infrastrukture). Projekt bo prispeval k večjemu turističnemu obisku.

Ukrep 2: Trajnostna mobilnost

Cilj:

- Vzpostavitev celostnega sistema trajnostne mobilnosti na regijski ravni in na ravni somestja Koper – Izola - Piran.

Kazalniki	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Sprejete celostne strategije trajnostne mobilnosti s programom prioritarnih investicij v regiji	0 / 4
Izvedeni projekti infrastrukture za trajnostno mobilnost: kolesarske steze, pešpoti, infrastruktura za P+R, za integriran javni potniški promet	0 / 10
Uveljavljeni mobilnostni načrti v podjetjih/ustanovah	0 / 5
Vzpostavljen regijski logistični center za upravljanje trajnostne mobilnosti	0 / 1

Vir: RRC, občine, gospodarske oz. obrtne zbornice.

Ukrep bo usklajen s prostorskimi dokumenti za obalno somestje in bo prispeval naslednje: bolje izkoriščeno prometno infrastrukturo, nižje stroške za mobilnost v proračunih občin, podjetij in gospodinjstev, manjše zastoje, bolj učinkovite naložbe, večje zadovoljstvo uporabnikov in manjše onesnaženje. Strateška obravnava prometa bo prinesla tudi izboljšanje kakovosti bivanja prebivalcev in povečanje možnosti občin za uspešen razvoj.

Uvajanje trajnostne mobilnosti na teh ravneh bo pomembno prispevalo tudi k izboljšanju kakovosti življenjskega prostora v urbanih območjih, razbremenitvi obalnega prostora, izboljšanju prometne varnosti in povečanju mobilnosti vseh kategorij prebivalstva.

Vzpostavitev učinkovitega sistema trajnostne mobilnosti bo izhajala iz celostnega regionalnega pristopa. Temeljila bo na prostorskih dokumentih, usklajenih na ravni obalnega somestja ter celostni prometni strategiji in programu mobilnosti za funkcionalna območja (urbano območje Koper – Izola - Piran in za celotno regijo, usklajeno s čezmejnimi partnerji). Zajela bo vse relevantne načine mobilnosti (hojo, kolesarjenje, uporabo JPP in drugih alternativnih oblik trajnostne mobilnosti) in ukrepe za njihovo spodbujanje. V izvedbenem delu bo zajemala celosten program tehničnih, političnih in mehkih ukrepov.

Vzpostavljeno bo partnerstvo s sosednjimi regijami/pokrajinami (Furlanija-Juljska krajina, Istrska županija) ter znotraj regije in somestja (občine Obalno-kraške regije). Sprejet bo dogovor glede ciljev in nalog ukrepa, skupnih aktivnosti in aktivnosti, ki jih izvedejo posamezni partnerji, načinov sodelovanja ter financiranja projektov.

Pripravljene bodo vse potrebne strokovne podlage, izvedena bo integracija prostorskega in prometnega načrtovanja v okviru novih prostorskih planov.

Vzpostavljen bo regijski logistični center za mobilnost.

Skladno s programom prioritarnih investicij v regiji bo dograjen del infrastrukture za trajnostno mobilnost (postajališča, multimodalni prometni terminali, garažne hiše za razbremenitev historičnih središč mirujočega prometa, P+R parkirišča, infrastruktura za nemotoriziran promet – pešpoti, kolesarsko omrežje). Z intermodalnostjo bo zagotovljeno povezovanje različnih sistemov, ob vozliščih sistema javnega potniškega prometa bodo urejena parkirišča, prostori za vstopanje in izstopanje potnikov, izposojevalnice koles, taksi službe in storitve obveščanja potnikov. Vzpostavljeni bodo podporni ukrepi občin in države (kot npr. enotna vozovnica za celoten sistem javnega potniškega prometa), izvedene bodo akcije osveščanja prebivalstva za spreminjanje transportnih navad. Župani občin bodo pristopili h Konvenciji županov, pripravljeni bodo SEAP-i občin znotraj regije, ki bodo obravnavali tudi problematiko trajnostne mobilnosti (http://www.konvencijazupanov.eu/index_sl.html).

Cestno omrežje je pomemben del prometnega sistema v regiji: lokalne ceste, (državne) obvoznice. Nekatere ceste v regiji so v slabem stanju, stanje se poslabšuje. Nujno potrebno je kakovostno vzdrževanje, ponekod tudi večje sanacije. Zato bo potrebno zagotoviti ustrezna sredstva.

Aktivnosti, projekti:

- Priprava celostne prometne strategije s programom prioriternih ukrepov
- Prilagoditev občinskih prostorskih načrtov za lažje uvajanje trajnostne mobilnosti
- Priprava investicijske dokumentacije
- Priprava projektne dokumentacije
- Izgradnja infrastrukture za trajnostno mobilnost: kolesarske steze, pešpoti, senčenje peš koridorjev (drevoredi), infrastruktura za P+R, infrastruktura za integriran javni potniški promet,
- Dvigala, tekoče stopnice ipd. v podporo pešačenju;
- Garažne hiše za razbremenitev historičnih središč prometa,
- Izvedba ukrepov spodbujanja javnega potniškega prometa
- Izgradnja infrastrukture za alternativna goriva
- vzpostavitev regijskega sistema izposoje koles
- Vzpostavitev regijskega logističnega centra za upravljanje trajnostne mobilnosti
- Inteligentni prometni sistemi: IKT podpora mobilnosti
- Podpora mobilnostnim načrtom (prihod na delo) različnim subjektom
- Izvedba promocijskih akcij za popularizacijo javnega prometa v javnosti
- Vzdrževanja in sanacija lokalnih cest, novogradnje
- Izgradnja obvoznic.

Program 2: Trajnostna energetika

Cilji:

- Povečanje stopnje energetske samooskrbe regije
- Zmanjšanje rabe energije in stroškov za rabo energije
- Zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov
- Prispevek k zagonu gospodarstva z vlaganji v energetske sanacije stavb (mehanizem energetskega pogodbeništva).

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Zmanjšanje stroškov za ogrevanje in električno energijo za javne stavbe lokalnih skupnosti v %	100 / 80

Vir: Občine, Golea.

V okviru programa bo glavnina ukrepov usmerjena v izboljšanje učinkovitosti rabe energije in promocijo obnovljivih virov energije.

Ukrep 1: Učinkovita raba energije

Cilji:

- Povečati učinkovitost rabe energije
- Zmanjšanje stroškov za energijo.

Kazalnika	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Število izvedenih projektov energetske sanacije javnih stavb	0 / 40
Število projektov sanacije javne razsvetljave	0 / 5

Vir: Občine, GOLEA.

V okviru regijske mreže bo na osnovi obstoječih LEK (lokalnih energetskih konceptov) izdelan regijski akcijski načrt za trajnostno energijo. Na podlagi akcijskega načrta bodo izdelani projektna, investicijska in razpisna dokumentacija za energetske sanacije objektov. To bo omogočilo, da se v obdobju finančne perspektive prijavijo širši regijski projekti in izkoristi več razpoložljivega denarja. Uveden bo sistem upravljanja z energijo z energetskim knjigovodstvom, kar bo omogočilo natančen vpogled v energetske učinkovitost javnih stavb in bo pripomoček za vrednotenje posameznih predlogov sanacij in bo prispevalo vhodne podatke za pripravo potrebne projektne in investicijske dokumentacije. Pripravljen bo finančni model po novih finančnih mehanizmih ESCO, kjer javni sektor kandidira in pridobi nepovratna finančna sredstva, ta vložijo v projekt, ob tem pa z javnim pozivom pridobi zasebnega partnerja, ki si vložek povrne iz prihrankov pri stroških energije.

Projekti:

- vzpostavitev in delovanje regijske »energetske« mreže
- priprava regijskega akcijskega načrta SEAP (Sustainable Energy Action Plan)
- vzpostavitev sistema upravljanja z energijo CSRE
- sanacije javnih stavb v lasti lokalnih skupnosti za večjo energetske učinkovitost
- sanacije javne razsvetljave za večjo energetske učinkovitost in gradnja pametnih omrežij
- oskrbe z daljinsko toploto iz obnovljivih virov energije in izvedba regijskega biomasnega centra
- projekti okolju prijaznega javnega potniškega prometa
- mehki ukrepi v podporo energetske in okoljske učinkovitejšim vozilom (npr. električna vozila).

Ukrep 2: Izraba potencialov alternativnih in obnovljivih virov energije

Cilja:

- Diverzifikacija energetske oskrbe v regiji
- Višja stopnja energetske samooskrbe regije.

Kazalnika	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Pripravljene strokovne podlage in načrta povečanja energijske samozadostnosti regije	0 / 3
Izvedeni projekti za proizvodnjo električne in toplotne energije iz OVE	0 / 3

(Vir: RRC, GOLEA)

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Izveden projekt plinifikacije občin Koper in Izola	0 / 1

Vir: Občine.

Ukrep bo obsegal pripravo strokovnih podlag za oceno potenciala za energetska izrabo toplote morja in geotermalnega vira oz. potencialno zanimivih virov ter pripravo študije izvedljivosti (tehnične možnosti izrabe ter ekonomičnost postavitve elektrarne).

Podprte bodo investicije v izgradnjo novih, manjših objektov za proizvodnjo električne in toplotne energije iz OVE (npr. energije vetra, sončne energije, energije morja, geotermalne energije). Izvajal se bo projekt plinifikacija Obale (Izgradnja distribucijskega omrežja v MO Koper med leti 2014 in 2018, Izola med 2016 in 2020, Piran med 2018 in 2022). Plinifikacija bo omogočila zamenjavo obstoječih ekološko in cenovno neustreznih energentov z zemeljskim plinom. Zagotovili bomo tehnične možnosti za oskrbo potniških in tovornih ladij, delovnih strojev v Luki Koper ter osebnih in tovornih vozil z UZP (LNG) ali KZP (CNG), pa tudi za električni pogon. V ladijskem transportu sprememba pomeni zamenjavo za »bunker C« gorivo, v cestnem prometu za zamenjavo dizelskega goriva.

Projektni sklopi:

- priprava strokovnih podlag, investicijske dokumentacije in študij izvedljivosti za alternativne vire, za elektrarno itd.
- plinifikacija obale
- tehnična infrastruktura za izrabo plina
- izvedba pametnega omrežja za električna vozila
- projekti proizvodnje in skladiščenja obnovljive energije z uvajanjem novih tehnologij.

Program 3: Infrastruktura za varstvo okolja (komunalne odpadne vode)

Cilj:

- Zmanjšanje obremenjevanja voda
- Doseganje dobrega kemijskega in ekološkega stanja voda in dobro okoljsko stanje morskega okolja
- Zmanjšanje količin odloženih komunalnih odpadkov.

Program obsega ukrepe na področju odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda ter ravnanja s komunalnimi odpadki.

Ukrep 1: Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda

Cilj:

- zagotoviti ustrezne sisteme odvajanja in čiščenja za komunalno odpadno vodo iz vseh območij poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2.000 PE.

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
----------	---

Povečanje obremenitev s komunalno odpadno vodo iz aglomeracij z obremenitvijo večjo od 2000 PE, ki se čisti na komunalni ali skupni čistilni napravi (indeks)	100/115
---	---------

Vir: Javna komunalna podjetja.

Ukrep obsega izvajanje investicij operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda občin (kanalizacijsko omrežje, čistilne naprave) na območjih poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2.000 PE. Občine nimajo dovolj finančnih virov za izvedbo vseh zavez iz sprejetih Operativnih programov, predvsem MO Koper in občine na Krasu, kjer bodo potrebne obsežne in drage investicije, saj gre za občine z redkejšo poselitvijo in lego na občutljivem območju. Zato je potreben nov dogovor z državo za prilagoditev obveznosti finančnim sposobnostim občin, vključno s spremembami in dopolnitvami Operativnih programov občin, z opredeljenimi novimi (cenejšimi in učinkovitejšimi) projektnimi rešitvami ter realnejšimi roki za izvedbo.

Zgodovinska središča obalnih mest (predvsem Pirana in Izole) se soočajo s problemom stare, dotrajane in puščajoče kanalizacije, ki je mešana (meteorno-fekalna), kar povzroča predvsem ob plimi in obilnejših padavinah močno obremenjevanje morja s fekalijami, kar ima neprimerno večje posledice na obremenjevanje morja kot neopremljenost manjših in redkeje poseljenih območij. Vdor slane vode v kanalizacijski sistem ogroža instalacije in naprave, zmanjšuje učinkovitost sekundarne in terciarne stopnje čiščenja. V okviru ukrepa bo pripravljena investicijska in projektna dokumentacija ter izvedeni prioritetni projekti sanacije dotrajanjih kanalizacijskih omrežij v obalnih mestnih središčih.

Projektni sklopi:

- priprava investicijske in projektne dokumentacije za izvedbo projektov iz Operativnih programov;
- izvajanje investicij operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda občin (kanalizacijsko omrežje, čistilne naprave);
- priprava sprememb in dopolnitev Operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda občin;
- pripravljena investicijska in projektna dokumentacija ter izvedeni prioritetni projekti sanacije dotrajanjih kanalizacijskih omrežij v obalnih mestnih središčih.

Ukrep 2: Infrastruktura za varstvo okolja (Komunalni odpadki)

Cilj:

- Zmanjšanje količin odloženih komunalnih odpadkov.

Kazalniki	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Zbrani komunalni odpadki (kg/prebivalca)	387 / 350
Ločeno zbrani komunalni odpadki (% od vseh zbranih)	35 / 45
Količina odloženih mešanih komunalnih odpadkov v kg/prebivalca	219 / 180

Vir: SURS.

Regija v preteklosti ni uspela doseči dogovora o skupnem regijskem centru za ravnanje z odpadki. Danes vzpostavitev regijskega centra ni več aktualna, saj ni ekonomsko upravičen. Država mora pripraviti nov koncept regionalizacije, po katerem se bodo občine odločale o priključitvi.

Komunalna podjetja zagotavljajo ločeno zbiranje odpadkov, kar tudi omogoča ustrezno obdelavo, pri čemer v občinah dosegajo lepe uspehe. Delež ločeno zbranih odpadkov za nadaljnjo obdelavo narašča, količina vseh zbranih odpadkov upada, kot tudi količina odpadkov, ki jih je potrebno trajno odložiti. Tak uspeh je tudi plod promocijskih akcij med prebivalstvom. Zato bomo v okviru ukrepa nadaljevali z intenzivno promocijo in komunikacijo z javnostjo, saj vloženi denar tu daje najboljše učinke. Kljub navedenemu je potrebno dograditi infrastrukturo za ravnanje s komunalnimi odpadki v regiji. V okviru ukrepa bo vzpostavljena skupna pretovorna postaja obalnih občin za avtomatsko polnjenje in mehansko stiskanje komunalnih odpadkov ter nalaganje v kontejnerje.

Obstoječi zbirni centri po občinah bodo nadgrajeni glede na vse večje količine ločeno zbranih frakcij. Zgrajen bo nov zbirni center v Luciji ter urejena infrastruktura za (občasno) skladiščenje odpadkov (proučena bo možnost, da to funkcijo prevzame pretovorna postaja). Problem je transport komunalnih odpadkov z zastarelimi tovornjaki, ki močno onesnažujejo okolje. Opravljena bo zamenjava vozil s sodobnejšimi, manj okoljsko obremenjujočimi motorji (Euro 5) ali s pogonom na plin. Urejena bosta tudi centra ponovne uporabe (preučilo se bo možnosti sodelovanja s socialnimi podjetji). V Kopru bo urejena infrastruktura za optimizacijo blata iz čistilne naprave. Cilj projekta je zmanjšanje vsebnosti vode v blatu ter s tem zmanjšanje stroškov odvoza in deponiranja oz. sežiga blata.

Projektne sklopi:

- skupna pretovorna postaja obalnih občin;
- zbirni center v Luciji,
- centri ponovne uporabe v Luciji in Kopru,
- infrastruktura za optimizacijo blata iz ČN Srmin,
- zamenjava vozil za transport komunalnih odpadkov s sodobnimi,
- regijske promocijske akcije za ločeno zbiranje odpadkov.

Program 4: Oskrba s pitno vodo (državni)

Cilj:

- Zagotoviti zanesljivo in cenovno ugodno oskrbo s kvalitetno vodo v regiji.

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Izveden projekt: Oskrba s pitno vodo Obale in Krasa	0 / 1

Vir: Občine.

V regiji ni zadovoljivo rešeno vprašanje zagotavljanja dolgoročne varne oskrbe s kvalitetno pitno vodo. Obalni del regije se posebej v sušnih obdobjih (med turistično sezono) sooča s pomanjkanjem pitne vode. Nekatere prebivalce preostalega dela regije se oskrbuje s pitno vodo preko hidravlično neustreznega vodovodnega sistema, nekatera območja pa še niso povezana na varno in nadzorovano vodovodno omrežje. Kraški vodovod Sežana ima potencial v vodnem viru v Klaričih pri Brestovici, ki lahko zagotavlja dovolj kvalitetne vode tudi v sušnih mesecih, ko na Obali vode primanjkuje.

Od osemdesetih let prejšnjega stoletja je bilo opredeljenih in na različnih nivojih obdelanih 9 variant opredelitve dodatnega vodnega vira za zagotavljanje dolgoročno varne oskrbe s pitno vodo za območja obalnih občin. Na podlagi Preliminarne študije – Oskrba prebivalcev s pitno vodo na območju Krasa in Brkinov¹⁶ je l. 2011 devet občin podpisalo medobčinsko pogodbo o pripravi, izvedbi in obratovanju sistema oskrbe s pitno vodo Obale in Krasa, ki je podrobno opredeljeval tudi vsebino projekta. Za projekt so (bila) v tekočem programskem obdobju na razpolago kohezijska sredstva, vendar zaradi zamud pri pridobivanju dovoljenj za poseg v prostor projekt (v vrednost skoraj 39 mio EUR brez DDV) ne bo realiziran. Župani devetih občin, ki sodelujejo pri projektu, so aprila 2014 izrazili pripravljenost za podpis aneksa k pogodbi z državo, ki bi projekt »Oskrba prebivalcev s pitno vodo Obale in Krasa« omogočil izvesti v naslednji evropski finančni perspektivi v obdobju 2014-2020. Z omenjenim projektom bi povezali tri vodovodne sisteme (kraškega, ilirskobistriškega in obalnega) v skupen in varen oskrbovalni sistem ter s povečanjem kapacitete črpanja na vodnem viru Klariči, s povečanjem pretočnosti transportnih cevovodov iz Klaričev in Ilirske Bistrice do stične točke na Rodiku, s sanacijo hidravlično najbolj neustreznih vodovodnih odsekov ter z izgradnjo novih vodovodnih odsekov zagotovili zadostne količine pitne vode v celi regiji za nadaljnjih 30 let.

Pomemben interes regije ostaja dolgoročna vodooskrba regije, ki mora biti varna, kvalitetna in cenovno ugodna. Tako so poleg potrjenega projekta po mnenju predstavnikov Rižanskega vodovoda še vedno zanimive¹⁷ tudi rešitve z izgradnjo akumulacije Padež (že izdelana državni lokacijski načrt in presoja vplivov na okolje, projekt je ustavljen, predstavlja regijsko rešitev, vrednost 65 mio EUR) ali Kubed (prostornina 5 m³, vrednost 30 mio EUR).

Učinkovita, kakovostna in zanesljiva oskrba s pitno vodo na območjih, kjer javni sistem vodooskrbe še ni zgrajen ali pa je neustrezen: V nekaterih delih regije še ni zadovoljivo rešena oskrba z vodo, zato so potrebne investicije v vodovodno infrastrukturo.

Projektni sklopi:

Izvedba projekta Oskrbe prebivalcev s pitno vodo Obale in Krasa¹⁸:

- povezava treh vodovodnih sistemov (kraškega, ilirskobistriškega, obalnega) in treh vodnih virov (Brestovica, Bistrica, Rižana),
- povečanje kapacitete črpanja na vodnem viru Klariči in povečanje pretočnosti transportnih cevovodov do stične točke na Rodiku, kar bo zagotovilo 220l/s vode – vir Klariči – za Obalo,

¹⁶ Oskrba prebivalcev s pitno vodo na območju Krasa in Brkinov.

¹⁷ Vir: Rižanski vodovod.

¹⁸ Pogodba o pripravi, izvedbi in obratovanju sistema oskrbe s pitno vodo Obale in Krasa, Občine JP in občina Miren-Kostanjevica.

- povezava vodovodnega sistema Ilirska Bistrica na stično točko Rodik, kjer bo iz vira Bistrica zagotovljenih 70l/s vode za potrebe Obale,
- izgradnja manjkajočega primarnega in sekundarnega cevovoda na območjih, ki trenutno še niso priključena na javni vodovodni sistem,
- rekonstrukcija dotrajanih cevovodov, kar bo zmanjšalo vodne izgube in prispevalo k racionalizaciji stroškov in upravljanja sistemov,
- Alternativni projekti (predlog Rižanskega vodovoda):
  - A/Akumulacija Padež (14 mio m³): dolgoročna regionalna rešitev za celotno območje slovenske Istre in Krasa; vključuje 10 občin,
  - B/akumulacija Kubed (5 mio m³) : dolgoročna rešitev za območje slovenske Istre; vključuje 3 obalne občine,
- Izgradnja manjkajočih vodovodov in objektov (Slovenska Istra):
  - Abitanti: vodovod Gradin – Abitanti,
  - Gračišče: vodovod Movraž – Movraški Dvori, rezervar 60 m³,
  - Sočerga: vodovodno omrežje za naselja Olike, Šeki, Pisari, Marsiči, Mlini,
  - Rakitovec: povezovalni vodovod Zazid – Rakitovec, črpališče,
  - sistemski rezervar Bertoki, V = 2 x 1000 m³,
- Izgradnja manjkajočih vodovodov in objektov ter priključitev na javni vodovodni sistem v kraških občinah,
- Usposobitev alternativnih vodnih virov,
- Varstvo vodnih virov.

Program 5: Podporne storitve za prostorsko načrtovanje: Trajnostni razvoj urbanega somestja

Ukrep 1: Učinkovito načrtovanje v prostoru z regionalnimi podpornimi aktivnostmi

Cilji:

- vzpostaviti uravnoteženo omrežje naselij na čezmejni/regionalni ravni s koncentracijo urbanih potencialov, krepitev konkurenčnosti in prepoznavnosti čezmejnega urbanega območja,
- povečati privlačnosti somestja Koper - Izola - Piran (za naložbe, življenje in delo),
- učinkovito varstvo naravnih dobrin ter kulturne krajine in ostale kulturne dediščine,
- povečati učinkovitost prostorskega načrtovanja in urejanja.

Kazalnik	Izhodiščno l. 2012/ Ciljna vredn. l. 2020
Št. izvedenih skupnih projektov urejanja prostora in prostorskega načrtovanja na nivoju regije/ somestja Koper-Izola-Piran	0 / 4

Vir: Občine.

Izhodiščno vizijo prostorskega razvoja (čezmejnega) somestja bi lahko opredelili kot: Razvoj čezmejnega somestja bo temeljil na trajnostni gospodarski rasti in tesnejšemu sodelovanju med mesti. Usmerjen bo v nastanek močnejše integrirane (čezmejne) mestne regije,

ki bo zagotavljala dobro dostopnost do storitev splošnega gospodarskega pomena; visoko stopnjo socialne kohezije, socialnih, zdravstvenih, izobraževalnih storitev (vključno z univerzami), kompaktno strukturo poselitve v povezavi s transportno in ostalo infrastrukturo, visoko raven varstva okolja in kakovosti bivanja v mestih in okolici.

Iz omenjene vizije izluščimo ključne razvojne cije¹⁹:

1. Povečati konkurenčnost čezmejne urbane regije

Vzpostaviti konkurenčno čezmejno policentrično omrežje naselij,

Vzpostaviti konkurenčno podeželje z visoko kakovostjo bivanja,

Boljša povezanost navzven in notranja povezanost.

2. Izboljšati kvaliteto življenja v regiji

Krepitev trajnostnih skupnosti (mest),

Krepitev identitete in privlačnosti prostora,

Trajnostno upravljanje z naravnimi dobrinami.

V okviru programa bodo aktivnosti usmerjene v izboljšanje razvojnih potencialov in večjo konkurenčnost čezmejne urbane mreže. Temelj bo tesnejše sodelovanje in povezovanje mest (v čezmejni regiji) v mreže ter skupne in usklajene aktivnosti. V tem okviru so pomembni dogovori glede usmerjanja urbanih funkcij, opremljanja posameznih mest/naselij, usklajevanje glede infrastrukturnega povezovanja, organizacija skupnih prireditev, marketing mest.

Omrežje naselij v regiji je plansko strukturirano (skladno s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije in z osnutki občinskih prostorskih načrtov) glede na vlogo v naslednje kategorije: Nacionalno središče mednarodnega pomena (Koper), Nacionalno središče (Izola, Piran (Portorož – Lucija)); Regionalno središče (Sežana), Pomembnejše lokalno središče in Lokalno središče. Prve tri navedene kategorije mest bodo nosilke tesnejšega sodelovanja v bodočem somestju, ob krepitvi sodelovanja pri urbanih vprašanjih s čezmejnimi sosednjimi mesti.

Vloga naselja	Ime naselja	Območje
Nacionalno središče mednarodnega pomena	Koper	Južna Primorska
Središče nacionalnega pomena	Koper – Izola	Obala
	Piran (Portorož – Lucija)	Obala
Regionalno središče	Sežana	Kras
Pomembnejše lokalno središče	Ankaran	Obala
	Dekani	Obala
	Šmarje	Obala
	Škofije	Obala
	Gračišče	Obala
	Bertoki-Prade	Obala

¹⁹ Smiselno povzeto po: Zasnova prostorskega razvoja v Južni Primorski in program ukrepov za njeno izvajanje

	Sečovelje Hrpelje - Kozina	Obala Kras
	Komen	Kras
	Divača Dutovlje Senožeče	Kras Kras Kras
	Strunjan Sv. Peter	Obala Obala
Lokalno središče	Marezige	Obala
	Štanjel	Kras
	Lokev-Lipica Tomaj-Križ-Šepulje Štorje Povir Obrov Gorjansko Vremski Britof	Kras Kras Kras Kras Kras Kras Kras

Kartografski prikaz omrežja naselij je prikazan v Poglavju 13.2.

Opremljenost naselij v regionalnem omrežju

Minimalne priporočene oskrbne in storitvene dejavnosti v lokalnem središču:

trgovina z osnovno preskrbo, zdravstvena postaja ali zasebni zdravnik, pošta, gostilna, dodatne dejavnosti glede na lokacijo in velikost zaledja: manjše gospodarske cone, obrt, osnovna šola ali podružnica OŠ, kulturne dejavnosti.

Minimalne priporočene oskrbne in storitvene dejavnosti v pomembnejšem lokalnem središču:

dejavnosti lokalnega središča in:

zdravstveni dom, osnovna šola, osebna in družinska pomoč, specializirana trgovina, možnosti za športno dejavnost, javna kulturna infrastruktura občinskega pomena, površine za industrijo in obrt.

Minimalne priporočene oskrbne in storitvene dejavnosti v regionalnem središču:

dejavnosti pomembnejšega lokalnega središča in:

gimnazija, poklicne, tehniške in srednje strokovne šole, okrajno sodišče, sodnik za prekrške, raziskovalne in izobraževalne ustanove, centri za socialno delo, varstveno delovni centri, domsko varstvo starejših, službe in uradi za delo, zavarovalnice in druge poslovne dejavnosti, javna kulturna infrastruktura širšega pomena, splošna bolnica, specializirane raziskovalne in izobraževalne ustanove, regionalne agencije in združenja, javna kulturna infrastruktura regionalnega pomena.

Minimalne priporočene oskrbne in storitvene dejavnosti v središču nacionalnega pomena:

dejavnosti središča regionalnega pomena in:

visoke šole, visoko specializirane raziskovalne in izobraževalne ustanove, pomembni tehnološki in industrijski parki, javna kulturna infrastruktura nacionalnega pomena.

Minimalne priporočene oskrbne in storitvene dejavnosti v nacionalnem središču mednarodnega pomena:

Dejavnosti središča nacionalnega pomena in:

sedež univerze, klinični center, višje sodišče, okrožno sodišče, delovno in socialno sodišče, sedež oddelkov javne/državne uprave, sedež mednarodnih ustanov.

Somestje Koper-Izola-Piran-Portorož-Lucija-Ankaran

Somestje bo imelo minimalne oskrbne in storitvene dejavnosti nacionalnega središča mednarodnega pomena. Pogoj za vzpostavitev somestja je vzpostavitev tesnejšega sodelovanja štirih obalnih občin na področju načrtovanja prostorskega razvoja, predvsem pri določanju lokacij za dejavnosti v povezavi s trajnostnim prometnim omrežjem.

Na ravni regije bo dosežen dogovor o rabi prostora, tudi na ravni subregij Slovenska Istra in Kras. Pripravljene bodo strokovne podlage in trajnostna urbana strategija za mesto Koper in prostorski zasnovi za obe subregionalni območji. Usmerjeni bosta v ključne teme, kot so omrežje naselij, vzpostavitev sheme trajnostne mobilnosti, urejanje priobalnega pasu morja, infrastruktura za varstvo okolja, prenova degradiranih območij, vzpostavitev pogojev za razvoj zelenega in kulturnega turizma.

Pripravljena bo prostorsko usklajena celostna prometna strategija (tudi ta na regionalni in subregionalni ravni (somestje)). Ta strokovna podlaga je ključnega pomena za usmerjanje poselitve v prostoru, saj bodo na koridorje javnega prometa in infrastrukture trajnostne mobilnosti ter prestopne točke/postaje vezane večje gostote poselitve in lokacije ponudnikov javnih storitev in drugih dejavnosti, ki so velik vir prometa.

Na osnovi omenjenih prostorskih dokumentov bomo izvedli projekt ureditve priobalnega pasu vzdolž celotne slovenske obale. Cilj ureditve obalnega pasu bo (skladno s prostorskimi dokumenti) vzpostavitev območja, ki ga bo povezovala promenada ob celotni obali, s prepletom turistično rekreacijskih rab, ob skrbnem upoštevanju zahtev varstva narave, biodiverzitete, kulturne dediščine, krajine. Projekt bo povezoval številne parcialne projekte ureditve posameznih odsekov obale in jih povezal v celoto z močno identiteto, kar bo gradnik blagovne znamke v turizmu (izvedeni bodo npr. projekti Sonaravna ureditev obalnega pasu: Ureditev obale med Kopro in Izolo, Ureditev pešpoti med Lucijo in Sečovljami, Ureditev privezov v kanalu Sv. Jerneja, Ureditev skladišč soli v Portorožu – projekti so podrobneje opisani v poglavju Turizem). Projekti bodo prilagojeni pričakovanim klimatskim spremembam (poplavna varnost ipd.). Skladno s Protokolom o ICZM bomo vzpostavili strukturo upravljanja obalnega pasu, ki bo združevala tako partnerje na ravni države kot partnerje v regiji.

Za območje morja bomo skladno z Direktivo o MSP²⁰ (pomorsko prostorsko načrtovanje) pripravili prostorski načrt za morje, v tesnem sodelovanju s partnerji iz Italije in Hrvaške (RRA - RRC Koper in Razvojni svet južnoprimorske regije sta s pripravo in sprejemom RRP ter v sodelovanju z regijami drugih držav pristojna za implementacijo Direktive MSP na regionalni ravni).

---

²⁰ Direktiva 2014/89/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o vzpostavitvi okvira za pomorsko prostorsko načrtovanje V slovenski pravni red je bila prenesena tudi z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11 in 57/12, 9-13.člen

V regiji bomo okrepili podporo pripravi strateških projektov regijskega pomena (vključno s prostorsko komponento: regijskim programom za prostorsko načrtovanje). Zahtevnejši, razvojno usmerjeni projekti z regijskimi učinki zahtevajo kontinuirano pripravo na daljši rok. Vzpostavljeno bo sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag, investicijske, projektne in tehnične dokumentacije za ključne regijske projekte, kar bo med drugim znižalo stroške in okrepilo usmerjenost k skupnim ciljem v regiji. Vzpostavljena bodo skupna učinkovita orodja za trajnostni prostorski razvoj in prostorsko načrtovanje, vključno z izdelavo medobčinskih regionalnih prostorskih načrtov.

Mestna jedra in manjša središča programskega območja izgubljajo trgovske, storitvene, pa tudi upravno-administrativne, kulturne in druge funkcije, kar zmanjšuje njihovo privlačnost za bivanje, poslovanje in razvoj turizma. Podprli bomo pobude akterjev za večjo privlačnost in razpoznavnost središč kot središč trgovske ponudbe in drugih storitev, spodbudili bomo akterje k aktivnejši vlogi v teh prizadevanjih ter tako vzpostaviti pogoje za učinkovitejše upravljanje mestnih središč. Vzpostavili bomo mreže sodelovanja na ravni mest, somestja, pa tudi na čezmejni ravni. Podprli bomo izvedbo skupnih akcij/projektov, kot so promocija, usposabljanja in svetovanja, nadgradili celostne podobe središč in jih povezali v enoten identitetni sistem, vzpostavili orodja za učinkovito trženje kot so kartice zvestobe, spletne strani in promocijsko gradivo ter pilotno vzpostavili podporne projekte (kot npr. monitoring pretoka pešcev v okviru upravljanja z mestnimi središči (TCM)).

V okviru ukrepa bomo podprli nadaljevanje prenove mest in naselij, kulturne dediščine, vključno z urejanjem javnih površin (trgov, parkov, obal, urbanih zelenih površin, vključno s pokopališči) in pomembnejših objektov kulturne dediščine..

Okrepili bomo vlogo civilne družbe pri urejanju prostora. Urejanje javnega prostora s pomočjo skupnosti je ponekod že uveljavljeno kot izjemno učinkovito, saj prispeva k urejenosti javnega prostora, oživljanju vezi v skupnosti, večji skrbi za javni prostor. Podprli bomo vključevanje javnosti v urejanje javnih prostorov.

Aktivnosti, projekti:

- Forum mest, stalna delovna omizja prostorskih načrtovalcev
- Trajnostna urbana strategija za mesto Koper in prostorske zasnove
- Prostorske zasnove na drugih ravneh (regija, sub-regiji), prostorske zasnove na ravni občin
- Celostna prometna strategija
- Zasnova celostne ureditve slovenskega obalnega pasu (obalna promenada)
- Obalni pas Koper
- Obalni pas Izola
- Obalni pas občine Piran
- Projekti prenove degradiranih urbanih območij
- Projekti ureditve javnih prostorov v mestih (trgov, parkov, zelenih površin,...)
- Projekti prenove mest in naselij, ambientov in objektov kulturne dediščine
- Okrepitev celostnega upravljanja z obalnim območjem
- Prostorski načrt morja

- Krepitev strukture za pripravo strateških regijskih projektov
- Podpora grozdom ponudnikov za oživitev starih mestnih jeder.

Program 6: Prilagajanje podnebnim spremembam

Regija se bo v bodočnosti soočila s posledicami podnebnih sprememb, ki se odražajo predvsem v postopnem naraščanju povprečne višine morske gladine, bolj pogostem in bolj izrazitem plimovanju morja, intenzivnejšem pojavljanju neviht, spremembi regionalnega in lokalnega padavinskega vzorca, pogostejših hitrih poplavah in proženju zemeljskih plazov (Rižana, Dragonja). Povečali se bodo število sušnih dni, obseg območij s pomanjkanjem vode poleti in ranljivost vodooskrbe.

Program je usmerjen v sanacijo plazov ter ukrepe za zmanjšanje škode poplav, predvsem v dolinah Rižane in Dragonje ter obvladovanje posledic dviga morske gladine.

V tem okviru bo potrebno sanirati plazove (Krnica, Podpeč stena, Bezovica skale, Guci), zagotoviti protipoplavne ukrepe v dolinah Rižane, Dragonje in Badaševice, urediti obalno in priobalno območje z vidika protipoplavnega varstva ter varstva depresijskega območja. Potrebno je tudi zagotoviti večnamensko rabo retenzijskih površin (npr. za športno rekreacijske namene).

Aktivnosti, projekti:

- Sanacija plazov (Krnica, Podpeč stena, Bezovica skale, Guci in drugih)
- Protipoplavni ukrepi v dolinah Rižane, Dragonje in Badaševice in drugih vodotokov
- Ureditev retenzijskih površin za športno rekreacijske namene (npr. Vanganelška dolina, Pradišjol)
- Ureditev obalnega in priobalnega območja z vidika protipoplavnega varstva.

9. SKUPNA OKVIRNA FINANČNA OCENA VREDNOSTI RRP

Regionalni razvojni program opredeljuje regionalne razvojne potenciale ter strateške cilje razvoja v regiji in povezavo z nacionalnimi strateškimi cilji. V RRPju so opredeljeni programi, ukrepi in projekti, ki so regijskega ali sektorskega značaja. Evidentirani so bili tudi pomembnejši občinski projekti in projekti, ki so v interesu ostalih pomembnejših akterjev (predvsem javnih institucij in podjetij, pa tudi nevladnih organizacij).

RRP je torej celovit dokument, ki je v okviru programov/ukrepov evidentiral množico projektov, izmed katerih je bil pripravljen ožji izbor, ki bo osnova za pripravo dogovora za razvoj regije. RRP vsebuje:

- regijske projekte (razvojni projekti, ki uresničujejo razvojne prioritete regije, od lokalnega projekta se regijski razlikujejo po celovitem reševanju določene problematike in širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo in izven nje);
- manjše število sektorskih projektov iz državne pristojnosti, ki so v regiji prepoznani kot ključne razvojne ovire ali priložnosti («sektorski projekt» je razvojni projekt, ki uresničuje program pristojnega ministrstva za doseganje ciljev na področju dela ministrstva, ima pa tudi pomemben vpliv na uresničevanje razvojne prioritete v razvojni regiji);
- projekte v okviru razvojnih nalog države, ki se na regionalni ravni opravljajo v javnem interesu in se bodo izvajale v okviru regijske razvojne mreže (regijske finančne sheme, regijske sheme kadrovske študijske, dejavnosti lokalnih akcijskih skupin v okviru programov razvoja podeželja, izvajanje promocije regije in investicij v regiji);
- pomembnejše zasebne projekte.

Ambicija RRP je, da celovito zajame problematiko razvoja regije, pri čemer so eno izmed najpomembnejših vodil pri določanju programov/ukrepov/projektov razpoložljiva sredstva iz ESI-Evropskih strukturnih in investicijskih skladov: ESRR, ES, KS, EKSRP, ESPR. RRP je nastajal vzporedno z nastankom OP-ja za izvajanje evropske kohezijske politike, Programa razvoja podeželja, pa tudi Programa razvoja ribištva in sproti usklajeval regijsko pomembne vsebine z razpoložljivimi finančnimi viri, ki bodo v programskem obdobju na razpolago iz omenjenih skladov.

Tabela: SKUPNA OKVIRNA FINANČNA OCENA VREDNOSTI RRP 2014-2020			
Prioriteta	Program	Ukrep	Vrednost (v EUR)
Prioriteta 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva in zaposlovanje	1.1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva	1.1.1: Raziskave, razvoj in inovativnost za rast konkurenčnosti	31.000.000
		1.1.2: Podpora nastajanju in rasti podjetij	30.000.000
		1.1.3: Zagotovitev infrastrukturnih pogojev za nove gospodarske dejavnosti	15.000.000
	1.2: Trajnostni razvoj turizma	1.2.1: Regionalna destinacijska organizacija	5.000.000
		1.2.2: Razvoj novih turističnih storitev	10.000.000
		1.2.3: Razvoj turistične infrastrukture	70.000.000
	1.3: Zaposlovanje in usposabljanje	1.3.1: Krepitev zaposlitvenih možnosti	18.000.000
		1.3.2: Socialno podjetništvo	3.000.000
		1.3.3: Znanje in kompetence za delo	13.000.000
SKUPAJ PRIORITETA 1			195.000.000
Prioriteta 2: Krepitev kvalitete življenja in vključujoča družba	2.1: Zmanjševanje tveganja revščine in povečanje socialne vključenosti	2.1.1: Ukrepi proti revščini in socialni izključenosti	50.000.000
		2.1.2: Izboljšanje pogojev za varstvo in šolanje otrok, mladine	4.000.000
		2.1.3: Skrb za zdravje prebivalstva	15.000.000
	2.2: Izboljšanje kvalitete in pogojev za življenje prebivalcev	2.2.1: Krepitev kulturnih aktivnosti	11.000.000
		2.2.2: Izboljšanje pogojev za šport in rekreacijo	41.000.000
SKUPAJ PRIORITETA 2			121.000.000
Prioriteta 3: Razvoj podeželja in trajnostno gospodarjenje z naravnimi in kulturnimi dobrinami	3.1: Podpora ohranjanju narave in biodiverzitete	3.1.1: Razvoj javne infrastrukture (turistična, kulturna dediščina, parkovna)*	-
		3.1.2: Krepitev upravljanja varovanih območij (Natura 2000)	3.500.000
	3.2: Sonaravno kmetijstvo,	3.2.1: Krepitev znanja in kvalitete proizvodov	19.000.000
		3.2.2: Povezovanje in sodelovanje	1.500.000

		3.2.3: Krepitev naravnih potencialov za kmetijsko proizvodnjo	4.500.000
		3.2.4: Skrb za dobrobiti živali	150.000
	3.3: Razvoj podeželja	3.3.1: Razvoj in diverzifikacija dejavnosti na podeželju	2.500.000
		3.3.2: Urejanje vasi, obnova skupnih objektov, obnova objektov za turizem, infrastruktura	21.000.000
	3.4: Razvoj ribištva	3.4.1: Razvoj ribištva	12.000.000
SKUPAJ PRIORITETA 3			64.150.000
Prioriteta 4: Infrastruktura, okolje in trajnosten prostorski razvoj	4.1: Prometna infrastruktura, trajnostna mobilnost	4.1.1: Prometna infrastruktura	54.000.000
		4.1.2: Trajnostna mobilnost	21.000.000
	4.2: Trajnostna energetika	4.2.1: Učinkovita raba energije	42.000.000
		4.2.2: Potenciali alternativnih in obnovljivih virov energije	30.000.000
	4.3: Infrastruktura za varstvo okolja (komunalne odpadne vode)	4.3.1: Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda	36.000.000
		4.3.2: Infrastruktura za varstvo okolja (Komunalni odpadki)	2.000.000
	4.4: Oskrba s pitno vodo	4.4.1.: Oskrba s pitno vodo	47.000.000
4.5: Podporne storitve za prostorsko načrtovanje; Trajnostni razvoj urbanega somestja	4.5.1: Učinkovito načrtovanje v prostoru z regionalnimi podpornimi aktivnostmi	19.000.000	
SKUPAJ PRIORITETA 4			251.000.000
SKUPAJ RRP			631.150.000

* Sredstva za ukrep 3.1.1. Razvoj javne infrastrukture (turistična, kulturna dediščina, parkovna) so upoštevana pri ukrepu 1.2.3: Razvoj turistične infrastrukture.

Skupna okvirna ocena temelji na oceni vrednosti projektov, ki smo jih prejeli od udeležencev v postopku priprave RRPja. Za nekatere programe/ukrepe, ki naslavljajo pomembne regijske potenciale/probleme in za kar bodo na voljo sredstva v okviru ESI Evropskih strukturnih in investicijskih skladov, smo finančne ocene prilagodili glede na predvidevanja glede uspešnosti regije pri konkuriranju za potencialno razpoložljiva sredstva.

Predvideno je, da se bo za izvajanje projektov RRPja aktiviralo razpoložljiva občinska, državna in zasebna sredstva ter razpoložljiva evropska sredstva. Ključni so že omenjeni evropski skladi:

- Kohezijski sklad,
- Evropski sklad za regionalni razvoj,
- Evropski socialni sklad,
- Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja,
- Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo.

V okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj - cilja "Evropsko teritorialno sodelovanje" bodo na voljo viri za različne vrste sodelovanja:

- čezmejno sodelovanje (programa Slovenija-Italija in Slovenija-Hrvaška),
- transnacionalno sodelovanje (programi Območje Alp, Mediteran, EUSAIR: Strategije EU za Jadransko-jonsko regijo, Srednja Evropa),
- medregionalno sodelovanje,(ESPON – Evropsko omrežje za spremljanje prostorskega razvoja, INTERACT – podpora upravljanju programov sodelovanja, URBACT – tematsko omrežje mest).

Na voljo bodo tudi sredstva iz naslednjih virov:

- Obzorje 2020

EU okvirni program za raziskave in inovacije. Najpomembnejši finančni instrument izvajanja strategije Unije inovacij, ter Strategije Evropa 2020, s ciljem dvigniti konkurenčnost Evropske unije v obdobju do leta 2020. Finančna sredstva programa bodo namenjena raziskovanju in inovacijam, s ciljem ustvarjati gospodarsko rast in zagotoviti nova delovna mesta v Evropi. Skupna vrednost finančnih sredstev, ki bodo namenjena tem aktivnostim, je preko 80 milijard EUR.

- IPE

Program IPE za obdobje 2014-2020 je namenjen prometnemu sektorju za izboljšanje čezmejnih povezav, dopolnitev manjkajočih povezav in odpravo ozkih grl ter doseganje boljše povezljivosti različnih sistemov. Težak je 23,2 milijarde evrov. Deset milijard evrov bo prišlo iz kohezijskega sklada in bo namenjenih zgolj tistim državam in regijam, ki so upravičene do kohezijskih sredstev. 5,12 milijarde bo namenjenih za posodobitev in razširitev energetske infrastrukture ter povečanje zanesljivosti oskrbe z energijo. Približno milijarda evrov bo namenjena spodbujanju razvoja hitrih širokopasovnih omrežij in vseevropskih digitalnih storitev, kot so e-osebne izkaznice, e-javna naročila, elektronske zdravstvene kartoteke, digitalna knjižnica Europeana, portal e-pravosodja ipd.:

- Ambient Assisted Living Joint Programme (AAL):

Cilj je ustvariti boljše življenjske pogoje za starejše in krepitev priložnosti za industrijo - razvoj informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT). Financirajo se trans-nacionalni projekti (vsaj

treh držav), ki vključujejo mala in srednje velika podjetja (MSP), raziskovalne organizacije in organizacije uporabnikov (ki zastopajo starejše odrasle).

- Consumer Programme

Program je usmerjen v podporo varstva pravic potrošnikov na ravni EU.

COSME

COSME je program EU za konkurenčnost podjetij ter mala in srednje velika podjetja (MSP), z načrtovanim proračunom 2,3 milijarde €. COSME bo nudil podporo MSP za naslednja področja: Dostop do finančnih virov za mala in srednja podjetja, dostop do tržišč, podpora podjetnikom, izboljšanje pogojev za podjetništvo in rast:

- Creative Europe (Culture, MEDIA and MEDIA + MSP)

Program za podporo za evropsko kulturo, film, televizijo, glasbo, literaturo, scenske umetnosti, kulturno dediščino in druga s tem povezana področja.

- Erasmus+

Program EU za sodelovanje na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa. V novi program so vključene tudi akcije programa Jean Monnet kot samostojno nespremenjeno področje. Program je namenjen izboljšanju spretnosti in zaposljivosti mladih ter posodobitvi izobraževanja, usposabljanja in mladinskega dela. Sedemletni program razpolaga s proračunskimi sredstvi v višini 14,7 milijarde evrov.

- Europe for Citizens

Program bo podprl dva tematska sklopa: Evropsko spominjanje (ohranjanje zgodovinskega spomina in naukov, z namenom ohranjanja miru) in Demokratično angažiranje in družbena participacija.

- Health for Growth Programme

Zdravje za rast je podpirati in dopolnjevati delo držav članic, da se doseže naslednje štiri cilje: Razvoj inovativnih in trajnostnih zdravstvenih sistemov; Povečanje dostopnosti do boljšega in varnejšega zdravstvenega varstva za državljane; Spodbujanje zdravja in preprečevanje bolezni; in Zaščita državljanov pred čezmejnimi nevarnostmi za zdravje.

JASMINE

Gre za skupno pobudo Komisije, Evropske investicijske banke (EIB) in Evropskega investicijskega sklada (EIF). Cilj je: Širiti dobre prakse v EU, kar zadeva mikrokredite, podpirati razvoj ponudnikov mikrokreditov, ki delujejo v Evropski uniji na različnih področjih, kot so institucionalno upravljanje, informacijski sistemi, upravljanje s tveganji in strateško načrtovanje (krepitev zmogljivosti), pomagati da ti posredniki postanejo trajnostni in uspešni operaterji po komercialnih kriterijih.

JEREMIE

Je pobuda Evropske komisije, razvita v sodelovanju z Evropskim investicijskim skladom. Gre za skupna evropska sredstva za mikro, mala in srednje velika podjetja. Spodbuja uporabo instrumentov finančnega inženiringa za izboljšanje dostopa do financiranja za mala in srednja podjetja prek intervencij strukturnih skladov.

JESSICA

skupna evropska podpora za trajnostne naložbe v mestna območja je pobuda, ki jo je Evropska komisija pripravila v sodelovanju z Evropsko investicijsko banko (EIB) in Razvojno banko Sveta Evrope (CEB). Prek mehanizmov finančnega inženiringa podpira trajnostni razvoj in obnovo mestnih območij. Države EU se lahko odločijo, da del dodeljenih sredstev iz strukturnih skladov EU vložijo v obnovljiva sredstva in tako pomagajo pri ponovni uporabi finančnih sredstev za pospeševanje naložb v evropskih mestnih območjih. JESSICA spodbuja trajnostni razvoj mest s podporo projektom na naslednjih področjih: mestna infrastruktura – vključno s prometno, vodno, kanalizacijsko in energetske infrastrukturo; spomeniki kulturne dediščine ali kulturne znamenitosti – za namene turizma ali druge trajnostne uporabe; ponoven razvoj opuščenih ali onesnaženih zemljišč – vključno s čiščenjem zemljišč in dekontaminacijo; ustvarjanje novega gospodarskega prostora za mala in srednje velika podjetja, sektor informacijske tehnologije in/ali sektor za raziskave in razvoj; univerzitetne zgradbe – zgradbe za medicinske, biotehnološke in druge specializirane namene; izboljšave glede energetske učinkovitosti.

JASPERS

(Skupna pomoč pri podpori projektov v evropskih regijah), gre za svetovalno pomoč državam, ki so se Evropski uniji pridružile v letih 2004, 2007 in 2013 za večjo kakovost velikih projektov, ki se bodo financirali iz sredstev v okviru strukturnih in kohezijskih skladov.

LIFE

Je finančni instrument EU za podporo okoljskim projektom, projektom ohranjanja narave in podnebnih ukrepov po vsej EU. Od leta 1992 je LIFE sofinanciral približno 4 100 projektov, ki prispevajo približno 3,4 milijarde € evrov za varovanje okolja in podnebje.

- Environment and Climate Action

Krepitev konkurenčnosti Evrope na področju surovinske varnosti in blagostanja. Hkrati bodo zagotovljeni okoljska integriteta, odpornost in trajnosti z namenom globalnega segrevanja in prilagajanja spremembam. Raziskave in inovacije imajo naslednje specifični cilji: povečati učinkovitost glede porabe virov, podpreti na klimatske spremembe odporno gospodarstvo in družbo, zaščita in trajnostno upravljanje naravnih virov in ekosistemov, trajnostna oskrba in uporaba surovin, da se izpolnijo potrebe naraščajočega svetovnega prebivalstva v okviru trajnostnih omejitev naravnih virov planeta in ekosistemov

10. OPREDELITEV SISTEMA SPREMLJANJA, VREDNOTENJA IN ORGANIZIRANOSTI IZVAJANJA RRP

RSR (razvojni svet regije) bo po potrditvi RRP spremljal njegovo:

- izvajanje (štiriletnih) dogovorov za razvoj regije, ki jih bo sklepal z MGRT,
- izvajanje ostalih programov/ukrepov.

Osnutek dogovora za razvoj regije bo pripravil RRC Koper. Dogovor bo moral biti skladno s 13. členom Uredbe o regionalnih razvojnih programih usklajen z državnim programom razvojnih prioritet in investicij. RRC Koper bo pripravil tudi predlog kriterijev za uvrščanje regijskih projektov v dogovor, ki jih mora potrditi RSR, in so povezani z razvojno specializacijo regije.

Dogovor bo vključeval naslednje vsebine:

- povzetek RRP s predstavitvijo razvojnih specializacij regije, strateških razvojnih ciljev regije ter prioritet in ukrepov,
- seznam projektov, razvrščenih po prioriteti s podatki o nosilcih, imenih projektov ter finančno oceno posameznih projektov in zbirnika po virih sredstev,
- seznam rezervnih projektov, razvrščenih po prioriteti s podatki iz prejšnje alineje,
- opis meril za izbor in postopka izbora regijskih projektov,
- razvrstitev sektorskih projektov po prioriteti z utemeljitvijo in
- podrobno predstavitev posameznih projektov.

Odbori RSR bodo za pomembnejše regijske projekte oblikovali projektne skupine, ki bodo uskladile in pripravile projektne predloge.

RRA, odbori RSR in regijska razvojna mreža bodo iskali možnosti financiranja ostalih projektov, ki ne bodo opredeljeni v dogovoru, na javnih razpisih, nacionalnih in evropskih, vključno z razpisi za Operativne programe evropskega teritorialnega sodelovanja in razpisi ostalih finančnih instrumentov, navedenih v poglavju 9: Skupna okvirna finančna ocena vrednosti RRP .

RSR je obravnaval osnutek RRP na 3. redni seji, ki je potekala 10. 12. 2014, in ga potrdil. RRC Koper bo do konca leta končno verzijo dokumenta posredoval ministrstvu. RSR bo do konca programskega obdobja spremljal izvajanje RRP s sprejemom letnih in končnih poročil, ki jih bo pripravil RRC Koper. Ta bo spremljal kazalnike RRP in izvajanje dogovorov. V poročilih bodo opisane spremembe in njihov vpliv na doseganje ciljev, napredek pri doseganju slednjih, doseženi učinki ter opisane težave pri izvajanju RRP. RRC Koper bo poročal tudi Svetu južnoprimorske regije, ki nadaljuje z delom v prihodnjem programskem obdobju. RRC Koper bo pripravil na začetku leta poročilo o delu za preteklo leto, konec leta pa plan dela za prihodnje leto. Vmesna in letna poročila o uresničevanju ciljev RRP za občine bo pripravljala najmanj dvakrat letno.

11. OPREDELITEV SISTEMA INFORMIRANJA IN OBVEŠČANJA JAVNOSTI O NAČRTOVANJU IN IZVAJANJU RRP

V pripravo RRP so bili od samega začetka vključeni ključni regijski akterji. Uvodni sestanek priprave RRP je potekal januarja 2013, ko so regijo obiskali predstavniki MGRT in predstavili potek priprave državnih razvojnih dokumentov. RRC Koper je predstavil Program priprave RRP. Delovne skupine so se začele sestajati januarja 2013. Prve delavnice so bile namenjene analizi stanja v regiji, pregledu izvedenih aktivnosti, opredeljenih v RRP 2007-2013, ter preveritvi doseganja preteklih ciljev. Sledilo je okvirno opredeljevanje prioritet regije in zbiranje projektnih predlogov. K sodelovanju se je povabilo vse ključne deležnike v regiji, dejavne na področju regionalnega razvoja. Informacije o tem so bile dostopne tudi širši javnosti na spletni strani RRC Koper. Junija 2013, ob drugem obisku MGRT v regiji, je bil javnosti predstavljen osnutek vizije razvoja, predlog razvojne specializacije, razvojne prioritete, ukrepi in investicijska področja RRP ter evidentirani sektorski projekti. Delovne skupine so se jeseni 2013 in pozimi 2014 osredotočile na pregled prispelih projektnih predlogov, ki jih je bilo okoli 200. RRC Koper si je prizadeval pritegniti k sodelovanju pri pripravi RRP čim širši krog ključnih deležnikov zato, da bi vključil v prihodnjo razvojno perspektivo čim več problemskih področij. To načelo je bilo upoštevano že pri oblikovanju upravljalvske strukture RRP, pa tudi pri organizaciji sestankov.

Javnost bo tudi po sprejemu in potrditvi RRP obveščena o njegovem izvajanju z novicami na spletni strani RRC Koper in prek prispevkov v tiskanih medijih. RRC Koper bo med aktivnostmi projektov iz RRP, ki jih bo izvajal, predvidel seznanitev širše ali strokovne javnosti z njihovo vsebino. V ta namen bo pripravljaj delavnice, skliceval novinarske konference in pošiljal sporočila za javnost lokalnim in nacionalnim medijem. Ti so lokalne in nacionalne časopisne hiše, radijske in televizijske hiše ter spletni portali. Predstavniki RRC Koper bodo na povabilo avdio in vizualnih medijev sodelovali v njihovih oddajah, v katerih bodo predstavili projekte. Prispevki o slednjih bodo objavljeni tudi v mesečnem časniku Podjetniški glas Primorske, ki ga izdaja RRC Koper.

MGRT bo obveščen o poteku izvajanja RRP s poročili, ki jih bo RRC Koper posredoval skladno s pogodbenimi in zakonskimi obveznostmi. Še nadalje bo sodeloval pri oblikovanju nacionalnih in evropskih razvojnih dokumentov.

Predstavniki gospodarstva, kmetijstva in nevladnega sektorja bodo obveščeni o izvajanju projektov iz RRP s poročili, ki jih bo RRC Koper pripravljaj za RSR. Informacije bo posredoval tudi na sestankih regijske razvojne mreže in odborov RSR ter na ostalih dogodkih, ki jih bo pripravljaj v okviru projektnih aktivnosti.

Cilji, opredeljeni v RRP, se bodo uresničevali tudi v sodelovanju s tujimi partnerji. RRC Koper se bo vključeval v mednarodne partnerske mreže in v okviru čezmejnih ter transnacionalnih projektov izvajal aktivnosti, predvidene v RRP. Na ta način bo tudi tuje partnerje seznanil s cilji in razvojnimi usmeritvami RRP.

12. PREDSTAVITEV POMEMBNEJŠIH REGIJSKIH PROJEKTOV

12.1. PREDSTAVITEV POMEMBNEJŠIH REGIJSKIH PROJEKTOV

Spodaj so prikazani projekti Regionalnega razvojnega programa Južne Primorske za obdobje 2014-2020, ki so razvrščeni v različne skupine. V Poglavju 13.1 je prikazan kartografski prikaz pomembnejših regijskih projektov.

12.1.1. NACIONALNI PROJEKTI, KI IMAJO STRATEŠKI POMEN ZA REGIJO

- Železniški tir Koper – Divača
- Pristaniška infrastruktura (podaljšanje pomola I - za potrebe rasti kontejnerskega prometa; nadgradnja operativnih obal in priveznih mest v bazenu II in III; druga povezovalna infrastruktura znotraj območja pristanišča)
- HC Koper – Dragonja, HC Jagodje – Lucija
- AC od Postojne/Divače proti Hrvaški (oz. Jelšanam),
- Zagotavljanje kvalitetne in cenovno ugodne vode v regiji.

Utemeljitev potrebnosti projektov z vidika doseganja zelenega razvoja regije

Železniški tir Koper – Divača in Pristaniška infrastruktura (podaljšanje pomola I - za potrebe rasti kontejnerskega prometa; nadgradnja operativnih obal in priveznih mest v bazenu II in III; druga povezovalna infrastruktura znotraj območja pristanišča):

Najpomembnejša gospodarska dejavnost v regiji in temelj bodočega razvoja je transport – logistika, s trgovskim pristaniščem Koper. Dejavnost transport-logistika je v letu 2012 prispevala kar 29,2 % vse dodane vrednosti v regiji, ob tem da je zaposlovala 22,1 % vseh zaposlenih. Ustvari kar trikrat višjo bruto dodatno vrednost v regiji, kot jo ta dejavnost v povprečju v Sloveniji.

Perspektive rasti trgovine med Azijo in Evropo (po poti skozi Sueški prekop) so zelo dobre. Posledično se pričakuje rast obsega pretovora v Luki Koper. Ta naj bi se po projekcijah povečal s sedanjih 16 mio ton (brez transshipmenta) do leta 2030 na 33 mio ton (realistični scenarij). Do leta 2030 naj bi se okrog 62% celotnega pretovora v Luki Koper prepeljalo na trge zalednih držav prek železnice.

Če ne bo prišlo do izgradnje drugega tira na progi Koper – Divača in do pravočasnih vlaganj v pristaniško infrastrukturo, bo prišlo do preusmerjanja blagovnih tokov bodisi v druga

pristanišča ter na italijansko železniško omrežje oz. na slovensko avtocestno omrežje, s tem ne bo izrabljena ključna razvojna priložnost regije.²¹

Izgradnja 2. železniškega tira (oz. ustrezno povečanje kapacitete železniške povezave z zaledjem) ter pravočasna vlaganja v pristaniško infrastrukturo so zato ključnega pomena za uspešni razvoj regije.

HC Koper – Dragonja, HC Jagodje – Lucija, AC Postojna/Divača - Jelšane

V regiji avtocestno omrežje še ni popolnoma dokončano. Manjkajo še odseki hitrih cest na obali in AC odsek od Postojne/Divače proti Hrvaški (oz. Jelšanam).

Izgradnja AC od Postojne/Divače proti Hrvaški (oz. Jelšanam) je v interesu regije. AC bo izboljšala povezanost predvsem območja Ilirske Bistrice s centrom Slovenije in hrvaško Reko, kar bo imelo pozitivne učinke tako na gospodarstvo območja, prometno varnost, okolje, življenjske pogoje v naseljih ob sedanji državni cesti Postojna-Jelšane.

Dokončanje omrežja HC na območju obalnih občin bo imelo pozitivne učinke, pri čemer je iz vidika regionalnega razvoja potrebno izpostaviti tudi naslednje:

- Omrežje HC mora zagotoviti razbremenitev najbolj dragocenega obalnega prostora tranzitnega prometa. Zato se mora HC Jagodje-Lucija končati v Luciji in do hrvaške meje potekati kot 2-pasovna cesta nižjega ranga. Ta HC cesta ne sme prevzeti tranzitnega prometa proti Hrvaški.
- HC Koper – Dragonja je tista, ki naj prevzame tranzit proti hrvaški Istri. Zato mora biti dokončana čim prej, sicer bo tranzit proti Hrvaški stekel po cesti Koper-Lucija in povzročil mnoge negativne posledice v obalnem pasu (prometno preobremenjenost, okoljsko onesnaženje, degradacija ambientov ipd).
- Ker je turizem, ena ključnih gospodarskih panog v regiji močno odvisen tudi od kvalitete okolja/prostora, bi lahko napačen koncept zasnove in termina izvedbe v precejšnji meri nevtraliziral pozitivne učinke same izgradnje.

Obenem izpostavljamo močan interes v regiji po vzpostavitvi učinkovitega, do uporabnika prijaznega in cenovno konkurenčnega sistema trajnostne mobilnosti, prioritarno v gosteje poseljenih območjih (somesstju Koper-Izola-Piran). Ta naj bi prevzel pomemben del sedanjega prometa ter tako razbremenil obstoječe prometno omrežje, s tem pa tudi razbremenil koridor Koper-Izola-Lucija-Piran.

V luči vzpostavitve tega bi bila mogoča tudi prilagoditev potreb po izgradnji novih cest oz. faznost izvajanja (npr. HC Jagodje-Lucija: v prvi fazi bi zadostoval 1-cevni predor in dvopasovnica do Lucije). Kot rečeno, je za regijo pomembna preusmeritev tranzitnih prometnih tokov proti hrvaški Istri v zaledje (HC Koper-Dragonja) ter razbremenitev dragocenega obalnega pasu (pri čemer je urgentna ureditev prometa na Šmarski cesti).

---

²¹ Jože P. Damjan, Koristi in stroški povečane dinamike pretovora iz Luke Koper prek slovenskega ozemlja

Zagotavljanje kvalitetne in cenovno ugodne vode v regiji

V regiji ni zadovoljivo rešeno vprašanje zagotavljanja dolgoročne varne oskrbe s kvalitetno pitno vodo. Obalni del regije se posebno v sušnih obdobjih (turistično sezono) sooča s pomanjkanjem pitne vode. Regija tudi nima zagotovljenih zadostnih količin vode za kmetijstvo.

Vprašanje oskrbe s kvalitetno pitno vodo je predpogoj nadaljnega razvoja oz. celo ohranitve sedanje ravni razvoja regije.

12.1.2. NAJPOMEMBNEJŠI REGIJSKI PROJEKTI, KI IMAJO STRATEŠKI POMEN ZA REGIJO

PRIORITETA 1: KREPITEV KONKURENČNOSTI GOSPODARSTVA IN ZAPOSLOVANJE						
Zap.št.	Naziv projekta	Nosilec projekta in partnerji	Vrednost projekta (v EUR)	Vir financiranja	Časovni načrt projekta	Prioriteta in ukrep, v katera se uvršča projekt
1.	SIT – Slovenski inštitut tehnologij	Nosilec projekta: Univerza na Primorskem Potencialni partnerji: Luka Koper, MO Koper, podjetja, UIP, RRC Koper	12.716.000	ESRR, Čezmejni, Transnacionalni, Medregionalni programi, Zasebni viri.	2015-2020	Program 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva Ukrep 1: Raziskave, razvoj in inovativnost za rast konkurenčnosti
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Za slovensko gospodarstvo so značilna nizko ali srednje tehnološka podjetja, zato je prestrukturiranje panog v smeri ustvarjanja višje dodane vrednosti z boljšim izkoriščanjem in upravljanjem ustvarjene intelektualne in industrijske lastnine (avtorske in sorodne pravice, patenti, modeli, blagovne in storitvene znamke, geografske oznake) nujen korak za večjo konkurenčnosti v domačem in mednarodnem prostoru. Ustanovitev <i>Slovenskega Inštituta Tehnologij</i>, ki bo prevzel vodilno vlogo razvojnega centra v JZ Sloveniji za tehnološki preboj Primorske. Vloga SIT bo določanje razvoja na prioritetenih tehnoloških področjih in zagotavljanje horizontalnega povezovanja v celotni verigi razvoja znanja, ki se izvaja na temelju strateškega partnerstva med gospodarstvom in akademsko sfero. Že v teku projekta bodo vzpostavljeni pogoji za učinkovito samo-financiranje, in sicer na podlagi kombiniranja različnih virov sredstev iz nacionalnih, regionalnih in evropskih raziskovalnih ter razvojnih programov, javno-zasebnih partnerstev in neposrednih sodelovanj z gospodarstvom. V okviru projekta je predvideno oblikovanje specializiranih razvojnih jeder znotraj centra, v katerih bodo delovali vrhunski domači in mednarodni strokovnjaki iz akademskega in poslovnega okolja. Vizija projekta je vzpostaviti populzivno raziskovalno-tehnološko in inovacijsko okolje, ki bo povezovalo raziskovalni in inovacijski potencial regije in ga dolgoročno umestiti v Evropsko raziskovalno infrastrukturo, s poudarjeno komponento sodelovanja z gospodarstvom za podporo gospodarske rasti in ustvarjanja novih delovnih mest. Strateški cilj je oblikovanje stalne razvojno-tehnološke in inovacijske platforme v obliki razvojnega centra za uspešno upravljanje znanja in izboljšanje inovacijskega sistema v regiji. V SIT bo ustvarjeno okolje, spodbudno za nastajanje vrhunskih tehnologij - povezanih z morjem in drugimi aktualnimi družbenimi izzivi.</p> <p>Ciljna skupina: raziskovalci in inovatorji, podjetja, študenti Nameni in cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev policentričnega modela znanstveno-tehnološkega razvoja v regiji, ki temelji na povezanosti raziskovalne in inovacijske dejavnosti, - ustvariti kakovostna in konkurenčnejša delovna mesta, - razvoj mednarodnega podiplomskega študija, ki temelji na naravoslovju in tehniki, - vključitev SIT v Evropsko raziskovalno infrastrukturo, - v okviru SIT ustanovitev odcepljenega visokotehnološkega podjetja, - povečanje zasebnega vlaganja v RR v regiji, - povečanje prihodkov od sodelovanja z gospodarstvom in intelektualne lastnine, - vzpostavljen sistem upravljanja pravic intelektualne lastnine, 					

	<p>- povečanje konkurenčnosti poslovnega okolja z ureditvijo Ekonomske cone v Kopru in izboljšanjem pogojev za opravljanje dejavnosti, predstavitvenih orodij ter realizacija vseh ostalih dosežkov predvidenih v spodaj prikazanih aktivnostih projekta.</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pripravljalna faza: strateški in izvedbeni dokumenti, organizacijske strukture, priprava dokumentacije), - vzpostavitev inštituta, sodelovanje s podjetji, RR aktivnosti, - rast SIT, prenos in implementacija podpore razvoja novih tehnologij v srednjih in malih podjetjih ter Univerzitetna knjižnica UP, trajna povezava z gospodarstvom, vpetost v globalne raziskovalne in razvojne trende in aktivno partnerstvo. <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <p><u>Kvalitativni kazalniki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ustanovljen SIT in sprejeti in potrjeni strateški in izvedbeni dokumenti, <p><u>Kvantitativni kazalniki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - število zaposlenega visokokvalificiranega kadra (slovenski in tuji strokovnjaki, - sredstva od sodelovanja z gospodarstvom (raziskovalni projekti), - mednarodna mobilnost visokokvalificiranega in podpornega osebja, - število skupnih RR projektov gospodarstva in znanstveno- raziskovalnih institucij, - število ustanovljenih Spin-off podjetij, - število ustvarjenih novih delovnih mest (na regijo in na ravni RS), - število vloženih nacionalnih in mednarodnih patentnih prijav na patentni urad, ki so opravili popoln preizkus patentne prijave, - število odobrenih in prodanih patentov, - število inovacij, - število blagovnih znamk na trgu. <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
2.	<p>Center odličnosti za raziskave in inovacije na področju obnovljivih materialov in zdravega bivanjskega okolja (InnoRenew CoE)</p>	<p>Nosilec projekta: Univerza na Primorskem</p> <p>Partnerji: Fraunhofer Institute for Wood Research – Wilhelm-Klauditz-Institut, Univerza v Mariboru, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Zavod za gradbeništvo Slovenije, Inštitut za celulozo in papir, Zavod E-Oblak, Nacionalni inštitut za javno zdravje ter Regionalna razvojna agencija Ljubljanske</p>	Do 60.000.000	H2020 Widespread, Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 -2020, Transnacionalni, Medregionalni programi, Zasebni viri.	2016-2021	Program 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva Ukrep 1: Raziskave, razvoj in inovativnost za rast konkurenčnosti

		urbane regije Potencialni partnerji: Luka Koper, MO Koper, podjetja, UIP, RRC Koper				
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Namen projekta je vzpostaviti center odličnosti za raziskave, razvoj in inovacije na področju obnovljivih materialov ter raziskav zdravega bivanjskega okolja ter z njegovim delovanjem omogočiti preboj Slovenije na vodilno mesto v Evropi na področju trajnostnega gradbeništva. Izkoriščujoč raznoliko znanje in veščine partnerjev konzorcija, ter partnerstvo z mentorskim inštitutom Fraunhofer WKI, bo InnoRenew CoE razvijal nova, pametna, trajnostna in moderna bivalna okolja, primerna za vse generacije.</p> <p>Ciljna skupina: raziskovalci in inovatorji, podjetja, študenti</p> <p>Nameni in cilji: Glavni cilj - Izvajanje raziskav in inovacij na področju pametnega, trajnostnega in sodobnega grajenega okolja za vse generacije ter s tem omogočiti transformacijo Slovenije v družbo osredotočeno na: trajnostni razvoj, ciklično gospodarstvo, blaginjo ljudi ter uporabo njenih obnovljivih virov.</p> <p>Osnovni cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izboljšanje kakovosti in pomembnosti znanstvenega dela na področju obnovljivih materialov • Tesno sodelovati z gospodarstvom in javnostjo • Izboljšati sprejemanje ter uporabo temeljnih in aplikativnih raziskav v industriji • Razviti nove izdelke, tehnologije in storitve • Z novimi načrti upravljanja inovacij izboljšati njihovo uvajanje v industrijsko prakso • Razvoj novih podjetij in razvoj novih ali izboljšava obstoječih poslovnih modelov ter modelov upravljanja • Spremljanje inovacijske dejavnosti v industriji obnovljivih materialov • Okrepiti mednarodno sodelovanje in mobilnost med znanstveniki, raziskovalci in študenti • Podpora državnim in drugim vladnim organom pri izvajanju njihove službe <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pripravljalna faza: strateški in izvedbeni dokumenti, organizacijske strukture, priprava dokumentacije), - vzpostavitev inštituta, sodelovanje s podjetji, RR aktivnosti, - Rast InnoRenew, prenos in implementacija podpore razvoja novih tehnologij v srednjih in malih podjetjih, trajna povezava z gospodarstvom, vpetost v globalne raziskovalne in razvojne trende in aktivno partnerstvo. <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <p><u>Kvalitativni kazalniki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ustanovljen Centra odličnosti InnoRenew CoE in sprejeti in potrjeni strateški in izvedbeni dokumenti, - vzpostavljena infrastrukture centra odličnosti InnoRenew CoE, - izvedeni projekti. <p><u>Kvantitativni kazalniki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - število zaposlenega visokokvalificiranega kadra (slovenski in tuji strokovnjaki, - sredstva od sodelovanja z gospodarstvom (raziskovalni projekti), - mednarodna mobilnost visokokvalificiranega in podpornega osebja, - število skupnih RR projektov gospodarstva in znanstveno- raziskovalnih institucij (predvsem iz evropskih in/ali regionalnih javnih virov), - število ustanovljenih Spin-off podjetij, - število ustvarjenih novih delovnih mest (na regijo in na ravni RS), 					

	<ul style="list-style-type: none"> - število vloženih nacionalnih in mednarodnih patentnih prijav na patentni urad, ki so opravili popoln preizkus patentne prijave, - število odobrenih in prodanih patentov, - število inovacij, - število blagovnih znamk na trgu, - število novih ali izboljšanih poslovnih modelov ter modelov upravljanja. <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
3.	Tehnološki center in platforma za razvoj pametnega okolja (smart community)	Nosilec projekta in partnerji: Harpha Sea d.o.o. Koper, Robotina d.o.o., 3port d.o.o.	10.250.000	ESRR Čezmejni, Transnacionalni, Medregionalni programi, Zasebni viri,	2015-2020	Program 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva Ukrep 1: Raziskave, razvoj in inovativnost za rast konkurenčnosti
Opis projekta	<p>Povzetek projekta:</p> <p>Mesto ter občina Koper s pristaniščem Luka Koper razvijajo koncept pametne luke ter pametne občine. Zelo dobro je razvit GIS s potrebnimi prostorskimi podatki o infrastrukturi ter drugih elementih, ki so osnova za razvoj pametnega mesta. Vzpostavljen je tudi daljinski nadzor nad porabo vode, elektrike, položajem mestnih avtobusov, prometa v križiščih (krožiščih), stanjem zraka ter vode. Obstajajo tudi sistemi nadzora ter upravljanja so trenutno še nepovezani med seboj, zato je potrebno vzpostaviti tehnološko podlago za nadzorno in povezovalno vozlišče, ki bo nudila osnovo za vzpostavitev skupnega nadzornega centra. Primer mesta Koper in Luke Koper bo služil kot pilotni primer. V naslednjih fazah projekta se koncept prenese na lokalne centre, v zaključnem obdobju projekta pa v krovni regionalni center, saj je razvoj pametnih okolij lahko uspešen le, če je v razvoj vključena celotna regija.</p> <p>Lokalna podjetja združena v platformi bodo skupaj načrtovala razvoj tako, da bodo pokrila celoten spekter potrebnih orodij za delovanje takšnega okolja. Projekt se bo vezal na vse ostale projekte v regiji, ki so kompatibilni s konceptom pametnega okolja (predvsem Slovenski inštitut tehnologij, demo center za japonske partnerje, center energetike, mobilnost...) predvsem pa na razvojne plane občin ter Luke Koper.</p> <p>Koncept "pametnega okolja" predvideva, da je neko okolje dovolj tehnološko razvito, da lahko pametno vodi ter planira posamezne funkcije delovanja v skupnosti (promet, poraba energije, vode, pa tudi intervencije ob nesrečah, zdravstvo...). Kolikor se le da, so odzivi na spremembe avtomatizirani ali vsaj centralno vodeni. Vse odločitve slonijo na realnih podatkih, ki jih v centre odločanja pošiljajo posamezni pametni podsklopi (n.pr. števeci za vodo, porabo elektrike, zasedenosti parkirišč, prihodov avtobusov..).</p> <p>Centri po dejavnostih: V regiji bomo gradili pametno okolje tako, da bodo opremljeni posamezni sklopi v okolju (energetika, promet..) s pametnimi (daljinsko nadzorovanimi ter upravljanimi) senzorji ter drugimi avtomatskimi napravami. Ti bodo omogočali sprotno spremljanje stanja ter reagiranje na trenutne potrebe okolja. V okviru posameznega sklopa bodo vzpostavljeni centri, najprej na lokalni ravni (kraji, občine) in potem združeni v regijske.</p> <p>Centralni odločitveni centri: Vsi podatki iz centrov po sklopih pa bodo povezani tudi v centralni lokalni ter v zaključni fazi regijski center za odločanje na lokalnem nivoju ali na nivoju regije.</p> <p>Tehnološki center/platforma: V sklopu projekta bomo ustanovili tehnološki center/platformo, ki bo identificirala obstoječe in planirane sisteme nadzora ter razvila in vzpostavila potrebno tehnološko bazo (senzoristika, povezave, orodja za delovanje centrov), ki bo služila kot osnova za hiter razvoj pametnega okolja. Platforma se bo osredotočila za razvoj štirih podsklopov pametnega okolja in sicer: center za promet, okolje, energetika, storitve ter analize, planiranje in izredne razmere.</p> <p>Ciljna skupina: občani, lokalni upravljalci, regionalno razvojni centri.</p> <p>Nameni in cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razviti pametno okolje v regiji, - pridobiti produkte, ki jih bodo lokalna podjetja tržila na svetovnem trgu, - s pomočjo tehnološke platforme vzpostaviti regijsko-nadzorni center, ki bo služil kot funkcijsko vozlišče produktov pametnega okolja z namenom spremljanja, upravljanja in planiranja, 					

	<p>- nova delovna mesta.</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev platforme, - razvoj produktov za lokalne centre, - vzpostavitev lokalnega centra (Luka, mesto Koper), - razvoj regionalnega centra, - vzpostavitev ostalih lokalnih centrov, - vzpostavitev regionalnega centra, - komercialne aktivnosti na svetovnem tržišču. <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Mestne občine Koper, občine Hrpelje -Kozina</p>					
4.	Integrirane storitve za MSP	Nosilec projekta in partnerji: CPP Piran, PINA, OOO KP, OOO SŽ, OOO IZ, PGZ, ORA Krasa in Brkinov, RRC KP, Rotunda, UP FM, UP ZRS CSG	5.336.000	ESRR, ESS, Čezmejni, Transnacionalni, Medregionalni programi,	2014-2020	Program 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva Ukrep 2: Podpora nastajanju in rasti podjetij
Opis projekta	<p>Povzetek projekta:</p> <p>Projekt je usmerjen k povezovanju dejavnosti in koordiniranemu sodelovanju podjetniških podpornih organizacij (PPO), z namenom ponuditi specializirane podporne storitve podjetjem JP regije na področju internacionalizacije (širjenja poslovanja), inoviranja in mednarodnega razvojno-tehnološkega sodelovanja s tujimi podjetji in raziskovalno-razvojnimi organizacijami.</p> <p>Vse hitreje spreminjanje okolja, hiter tehnološki napredek in spremenjena struktura trgov ter naraščajoča konkurenca terja od podjetij nenehno prilagajanje, povečevanje učinkovitosti, zniževanje stroškov, inoviranje in iskanje novih priložnosti na domačih in tujih trgih. Iz tega posledično nastajajo potrebe po specializiranih znanjih (in storitvah), ki jih podjetniki večinoma ne morejo zagotoviti samo s svojimi kadrovskimi viri, zato se zanje obračajo na podjetniške podporne organizacije (PPO) ali druge poslovne subjekte na trgu, ki jim lahko ponudijo zelene storitve.</p> <p>Ob tem se izkazuje, da je trenutna ponudba storitev PPO na regionalnem nivoju fragmentirana, nepovezana in včasih ne zadošča potrebam in izzivom, ki jih imajo podjetniki in s katerimi se obračajo na PPO. Zato je namen projekta vzpostaviti trajnostno sodelovanje med PPO Obalno-kraške regije, pripraviti in ponuditi celovit nabor podjetniških podpornih storitev, ki bodo usmerjene na MSP in bodo odgovarjale dejanskim potrebam, ki jih zaznavamo PPO s strani podjetnikov v zadnjih letih.</p> <p>Končni namen projekta ni ustanavljanje novih podpornih institucij, temveč koordiniranje, nadgradnja ter izboljšanje obstoječih storitev/vsebin, ki jih ponujajo različni projektni partnerji z namenom večje usklajenosti ter dopolnjevanja med storitvami in večjih multiplikacijskih učinkov za podjetnike s poudarkom na širjenju njihovega poslovanja na tuje trge.</p> <p>Ciljna skupina: mikro, mala in srednje velika podjetja, potencialni podjetniki, inovatorji, izvozna podjetja, mlad.</p> <p>Nameni in cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - konkurenčnejša in internacionalizirana MSP JP regije, - boljše izobraženi podjetniki, managerji in zaposleni, - celostna podpora za inovativno start up podjetništvo, - povečana ozaveščenost glede socialnega podjetništva in družbeno odgovornega podjetništva, - izboljšani položaj in konkurenčnost gradbenega sektorja v regiji. <p>Opis aktivnosti:</p>					

	<p>Projekt je razdeljen v več delovnih sklopov:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Upravljanje projektne partnerstva in koordinacija projektnih aktivnosti. 2. Komunikacija in promocija projekta ciljnim skupinam. 3. Storitve za internacionalizacijo MSP JP. 4. Usposabljanje in izobraževanje MSP za internacionalizacijo, ter mentoring in coaching aktivnosti za inoviranje in mednarodno razvojno-tehnološko sodelovanje. 5. Specializirane storitve za trženje tehnologij, inovacij in znanja MSP, zaščita njihove intelektualne lastnine ter vključevanje v mednarodne razvojno-raziskovalne projekte. 6. Storitve za zagon in podporo socialnemu podjetništvu, izobraževalnim vsebinam in kreativnim industrijam. 7. Storitve podjetnikom-začetnikom, na začetku podjetniške poti skupaj s promocijo in mentorstvom v podjetništvu. 8. Storitve za vzpostavitev grozda oziroma mreže v panogi gradbeništva – Primorski gradbeni grozd. <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <p><u>Splošni kazalniki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - št. novih podjetij JP regije, ki poslujejo izven Slovenije, - št. novih trgov na katerih poslujejo podjetja JP regije, - št. novih gradbenih grozdov v JP, - delež prihodkov od prodaje v tujini podjetij JP regije v celotnih prihodkih. <p><u>Specifični kazalniki (skupni):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - št. podjetnikov in zaposlenih v podjetjih udeležencev na izobraževanjih, - št. svetovanj, mentoriranj in »coachinga«, - št. zaščiteneh blagovnih znamk, modelov, patentov podjetij JP regije, - št. MSP udeleženi na mednarodnih sejmih, poslovnih misijah in »brokerage« srečanjih, - št. MSP, ki so internacionalizirala svoje poslovanje kot posledico koriščenja podpornih storitev v okviru projekta, - št. MSP vključenih v raziskovalno-razvojne projekte programov EU, - št. novoustanovljenih podjetij v regiji, - št. novoustanovljenih podjetij s statusom socialnega podjetja, - št. izvedenih osnovnih svetovanj ciljnim skupinam, - št. izvedenih e-Vem postopkov, - št. izvedenih informativno-promocijskih in tematskih delavnic na temo podjetništva, - vzpostavljen grozd oz. mreža na področju gradbeništva, - št. vključitev / pristopov podjetij gradbeni grozd JP regije na leto. <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
5.	<p>Izgradnja poslovne cone oz. ekološke poslovne cone z južno obvoznico v mestu Sežana</p>	<p>Nosilec projekta in partnerji: OBČINA SEŽANA, ki zastopa javni interes ORA-Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, INKUBATOR d.o.o. Sežana Območna obrtno podjetniška zbornica Sežana Ministrstvo za</p>	3.850.000	ESRR, Kohezijska sredstva, Zasebni viri,	2014-2020	Program 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva Ukrep 3: Zagotovitev infrastrukturnih pogojev za nove gospodarske dejavnosti

		infrastrukturo in prostor				
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Namen projekta je ustvariti pogoje podjetnikom in gospodarstvenikom za razvoj njihovih dejavnosti, kar bo spodbudilo gospodarski razvoj in zaposlovanje tako na lokalni, kot tudi na regionalni ravni. Za izgradnjo poslovne oz. ekološke poslovne cone je potrebno zagotoviti projektno dokumentacijo, ustrezno javno infrastrukturo in pristopiti k prometni ureditvi območja z zagotovitvijo ustreznih prometnih povezav. Cilj Ekološke poslovne cone je izboljšati ekonomsko uspešnost vključenih gospodarskih subjektov, pri čemer se maksimalno zmanjša vplive na okolje. Projekt vključuje zeleno načrtovanje infrastrukture in poslovnih objektov v coni (v skladu s standardi za učinkovito rabo naravnih virov ter z uporabo obnovljivih materialov in virov), čistejšo proizvodnjo, preprečevanje onesnaževanja, energijsko učinkovitost, ter večje medsebojno sodelovanje vključenih subjektov. Ciljna skupina: gospodarski subjekti- prednostno tisti z višjim tehnološkim razvojem, dejavnostmi z višjo dodano vrednostjo in ustrezno potrebo po visoko usposobljenih kadrih in večjimi zaposlitvenimi možnostmi. V primeru ekološke poslovne cone so ciljna skupina gospodarski subjekti, ki stremijo k učinkoviti rabi naravnih virov in nizkemu onesnaževanju. Nameni in cilji: Vzpostaviti pogoje z javno in komunalno infrastrukturo za razvoj podjetništva in obrti na območju, ki ustreza s prostorskimi akti opredeljeni namenski rabi. V primeru ekološke poslovne cone pa gre za skupek proizvodnih in storitvenih gospodarskih subjektov na skupni lokaciji, ki si prizadevajo za okrepljeno okoljsko, ekonomsko in socialno delovanje s sodelovanjem pri upravljanju okolja in virov. Cilj tako klasične kot ekološke poslovne cone je ekonomski uspeh vključenih gospodarskih subjektov. Vendar pa je ekološka poslovna cona oblikovana tako, da pripomore k manjši rabi energije in surovin in tako, da se čim bolj ščiti okolje. Poslovni subjekti, ki so del cone, iščejo sinergije, se povezujejo in sodelujejo, hkrati pa poslujejo do okolja čim bolj prijazno. Iz študije izvedljivosti izhaja, da naj bi 15 milijonov evrov vreden projekt ekološke poslovne cone, ki naj bi zajemala površino 23 hektarjev prinesel okoli 465 novih delovnih mest (združena prva in druga faza izgradnje). Predvidena je gradnja v dveh fazah. V prvi fazi bi bilo okrog 54. 000 m2 komunalno opremljenih parcel (okrog 11 ha bruto površine). Opis aktivnosti: Na osnovi izdelane študija izvedljivosti ekološke poslovne cone in možnih umestitev poslovnih con je najprej na osnovi ustreznih analiz potrebna izbira ene izmed potencialno možnih lokacij. Sledi priprava projektne dokumentacije in nato vzpostavitev podpornega okolja predvsem javne infrastrukture za potrebe novih investitorjev in razvoj podjetniške pobude. Potrebno bo zasnovati in vzpostaviti prometni sistem, ki bo omogočil tako prometno navezovanje na avtocestno in železniško omrežje in ustrezno dostopnost do površin namenjenih poslovni oziroma ekološki poslovni coni. V primeru ekološke poslovne cone bi bila potrebna tudi izgradnja južne obvoznice in zagotovitev sredstev iz državnega proračuna. Opis kazalnikov/rezultatov: 100-120 novih delovnih mest. Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji Prostorska opredelitev: območje občine Sežana</p>					
6.	Središče za oblikovanje in obdelavo kamna: Kamnoseško-razvojno izobraževalni center Krasa	Nosilec projekta in partnerji: Občina Sežana	1.631.000	ESS, Nacionalni viri, Občinski viri,	2014-2020	Program 3: Zaposlovanje in usposabljanje Ukrep 3: Znanje in kompetence za delo
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Višja strokovna šola za oblikovanje materialov in fotografijo je nastala na pobudo lokalne skupnosti, izvajanje programa financira Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo</p>					

	<p>in šport. Šola deluje v prostorih Visokošolskega središča Sežana, ne razpolaga pa s prostori, v katerih bi lahko izvajali praktični del študijskega programa oblikovanja kamna. Zato šola gostuje s svojim programom v podjetju Marmor d.d. Sežana, ki študentom in profesorjem nudi svoje prostore. Brez njihove pomoči, šola ne bi mogla obstajati. Izdelki, ki nastajajo v učnem procesu so že nadgradnja proizvodnje kamnitega stavbnega pohištva in predstavljajo že dodano vrednost kamnarskih izdelkov. Šola postaja aktualna tudi v slovenskem prostoru, kar je razvidno iz različnih sorodnih komunikacij. Poleg tega ima zelo veliko podporo tudi pri Obrtni zbornici – sekciji kamnosekov in sekciji za umetnostno obrt, kakor tudi pri dr. Bogataju, ki spremlja kulturno dediščino s tega področja in je pobudnik ustanovitve mreže rokodelskih centrov Slovenije, v okviru katere je v Sežani predvidel center za obdelavo kamna.</p> <p>Višja strokovna šola za oblikovanje materialov in fotografijo Sežana nima lastnih delavnic za obdelavo in oblikovanje kamna, zato je nujen potreben objekt, ki bo omogočal izobraževanje in promocijo kamnarskih izdelkov. Zbrana lokacija za izgradnjo Središča se nahaja v industrijski coni. Središče bo imelo učno delavnico, učilnico, namenjeno podpori CNC tehnologiji, ločene garderobe in sanitarije ter promocijski center, ki bo namenjen razstavljanju eksponatov, nastalih v učnih delavnicah in v okoliški podobni industriji. Promocijski center bo imel tudi prodajno funkcijo za potrebe obiskovalcev središča.</p> <p>Ciljna skupina: študentje, podjetja, lokalna skupnost, turisti.</p> <p>Nameni in cilji:</p> <p>Krepitev institucij znanja v skladu s potrebami gospodarstva, tehnološkega in drugega prednostnega razvoja v regiji in bo vključevala tudi naložbo v javni visokošolski zavod, ki bo deloval povezano s potrebami gospodarstva, obrti in drugimi prednostnimi področji razvoja.</p> <p>Specifični cilji projekta so ustanovitev Kamnoseško-razvojno izobraževalnega centra Krasa, kar pomeni poleg izobraževanja tudi turistično promocijo obdelave kamna in kamnoseških izdelkov, skupaj s trženjem končnih produktov.</p> <p>Cilji do 2020 so komunalna ureditev 2052 m² površin za potrebe središča za oblikovanje in obdelavo kamna in izgradnja novega objekta v skupno neto površini 745,10 m², 1 nova zaposlitev, izvajanje 1 študijskega programa: V objektu se bo izvajal višješolski študijski program oblikovanje materialov - oblikovanje in obdelava kamna, za kar načrtuje nabavo CNC tehnologijo za obdelavo kamna, strojno žago, delovne mize, ročno orodje, pisarniško opremo, računalniško opremo, garderobno opremo in drugo.</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pridobitev zemljišča, - izdelava PGD in PZI, - vzporedna izdelava DIIP in IP, - pridobitev gradbenega dovoljenja, - izvedba javnega razpisa za nadzor in GOI dela, - prijava na JR, - izgradnja objekta, - izdelava PID, - nabava tehnične in notranje opreme, - po pridobitvi uporabnega dovoljenja predaja v uporabo. <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <p>Izgradnja središča.</p> <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje občine Sežana</p>					
7.	MIC - Medpodjetniški izobraževalni center	Nosilec projekta in partnerji: MIC – STŠ, Cimos d.d. Koper, Lama d.d., Dekani, Hidria d.d., PGZ, RRC,	4.342.000	ESS, Nacionalni viri, Občinski viri, Zasebni viri,	2014-2020	Program 3: Zaposlovanje in usposabljanje Ukrep 3: Znanje in kompetence za delo

		druga manjša podjetja				
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH IN MLADINE - nacionalne poklicne kvalifikacije (priprave na preverjanje in potrjevanje), - pridobivanje certifikatov o poklicni usposobljenosti odraslih, - seminarji, tečaji, praktična usposabljanja, delavnice, projektno delo, - skupni projekti, izvedeni z gospodarskimi subjekti, - pridobivanje potrdil o določenih praktičnih znanjih (za mladino). Ciljna skupina: regijsko gospodarstvo, izobraževalne ustanove, obrtne podjetniške zbornice, Primorska gospodarska zbornica. Nameni in cilji: - vzpostaviti nove močne in dolgoročne povezave ter partnerstva med izobraževalnimi ustanovami in gospodarstvom, - prispevati k večji kakovosti izobraževalnega procesa ter individualnosti v vzgoji in izobraževanju, - dvigniti ugled in prepoznavnost naravoslovnih in tehničnih poklicev v Sloveniji in mednarodnem okolju, - pridobiti verifikacije za izvajanje praktičnega usposabljanja dijakov z delom (PUD) v prostorih MIC, - sodelovati pri vzpostavitvi izobraževalnega procesa od osnovne šole do poklica. Opis aktivnosti: - razvijati sodelovanje s šolami, podjetji in ostalimi subjekti v regiji, - v okviru svojega delovanja v MIC razvijati več aktivnosti, ki bi pritegnile zanimanje tako lokalnega okolja kot širše strokovne javnosti (izven regije). Predvideni so: organizacija seminarjev in tečajev, ki se že izvajajo v MIC-u (večina se na STŠ Koper izvaja že več kot 5 let), delavnice, ki se na STŠ Koper že izvajajo in se bodo v bodoče izvajale v okviru MIC (tehniški tabori za srednješolce (poletni, mednarodni), poletne delavnice za osnovnošolce, organizacija strokovnih ekskurzij s tehniškega področja), projektno delo, ki se bo iz STŠ Koper preneslo na MIC (spremljanje javnih razpisov in vključevanje v izobraževalne in strokovne projekte v regiji, saj bo MIC spodbujal razvoj kadrov v regiji, izvedba tehniških dni za osnovnošolce, obisk in predstavitve v vrtcih (prilagojene za otroke – z namenim vzbujanja zgodnjega zanimanja za tehniko), poletne šole tehnike (tudi mednarodne), zaposlitvena borza (ki ima kadrovske in promocijski značaj), predstavitev podjetij: izdelki in storitve, kadrovske potrebe, posebnosti, strokovna in specialna področja (predavanja vabljenih strokovnjakov, ...), spletni portal znanja (terminologija, posamezni zaključeni sklopi). Opis kazalnikov/rezultatov: - ustrezno usposobljenih strokovnih kadrih (in posledično tudi potrebe po večjih vlaganjih v razvoj in usposobljenost kadrov), - prilagajanje kadrov strukturi gospodarstva, (t.i. strukturna brezposelnost), - tesnejše sodelovanje med podjetji in izobraževalnimi ustanovami, - več sodelovanja med občinskim, regionalnim in državnim nivojem glede upravljanja človeških virov, kar bi omogočalo, da se potrebe, identificirane na lokalni ravni, hitreje prenašajo na državno raven in se zanje hitreje iščejo in ustvarjajo rešitve, - dvig kvalitete programov izobraževanja in usposabljanja v regiji, - večje sodelovanju med razvojnimi akterji v regiji, - več praktičnega znanja, ki je pridobljeno na sodobnih in tehnološko dovršenih napravah. Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji Prostorska opredelitev: območje Mestne občine Koper</p>					
8.	REKACE – Regijski karierni center	Nosilec projekta: Potencialni partnerji: Zavod RS za zaposlovanje, Ljudska univerza Koper,	2.800.000	ESS, Nacionalni viri, Občinski viri,	2014-2020	Program 3: Zaposlovanje in usposabljanje Ukrep 1: Krepitev zaposlitvenih možnosti Program 3: Zaposlovanje in usposabljanje

		Univerza na Primorskem, Karierni center - služba za vseživljenjsko karierno orientacijo, UIP Univerzitetni razvojni center in inkubator Primorske d.o.o.				Ukrep 3: Znanje in kompetence za delo
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Regijski karierni center (v nadaljevanju REKACE) bo predstavljal vez med izobraževanjem, raziskovanjem in družbenim okoljem. Namen projekta je vzpostavitev mreže institucij (iz regije in širše), ki bodo nudile celovito in medsebojno povezano ponudbo informacijsko-svetovalnih storitev za vseživljenjsko karierno orientacijo, osebni razvoj in vseživljenjsko učenje. Preko promocijskih aktivnosti, informiranja in svetovanja ter z organizacijo delavnic in drugih aktivnosti, bo mreža prebivalcem regije v vseh starostnih obdobjih in na katerikoli točki njihovega življenja, omogočala identifikacijo njihovih sposobnosti, kompetenc in interesov za sprejemanje odločitev na področju izobraževanja, usposabljanja in izbire poklica ter osebnega razvoja. Preko aktivnosti za kreativno ustvarjanje novih poslovnih idej bo REKACE skrbel tudi za ustvarjanje novih podjetij in delovnih mest. Uspešno povezovanje omogoča boljši izkoristek človeških virov, dviguje kvaliteto storitev ter podpira in pospešuje zaposlovanje. REKACE bo imel pet stebrov delovanja: informiranje in svetovanje, usposabljanje (pridobivanje mehkih veščin, veščin iskanja zaposlitve, ipd.), vrednotenje in priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti, kreativno ustvarjanje novih delovnih mest in novih start-up podjetij, razvoj in koordinacija aktivnosti na področju VKO na regionalnem nivoju.</p> <p>Ciljna skupina: učenci, dijaki srednjih šol, študenti in diplomanti, zaposleni in brezposelni odrasli, zaposleni, katerih zaposlitev je ogrožena, zaposleni v predupokojitvenem obdobju in upokojenci, ranljive skupine (npr. brezposelne osebe, deficitarni poklici, posamezniki z manj priložnostmi,...).</p> <p>Nameni in cilji: Pomembno je, da se vsem prebivalcem regije zagotoviti dostopno, kakovostno, in celostno informiranje ter svetovanje in s tem dosega kar najboljši izkoristek človeških virov, kot podporo njihovem nadaljnjemu osebnemu in kariernemu razvoju. Cilj je razvoj in usklajeno ter medsebojno povezano in učinkovito delovanje posameznih partnerjev, ki so vključeni v mrežo, pod skupnim okriljem REKACE, z namenom informiranja, svetovanja ter usklajevanja ponudbe karierne orientacije na regijskem nivoju.</p> <p>Opis aktivnosti: Vzporedno bosta potekala dva sklopa aktivnosti, in sicer: 1. vzpostavitev mreže sodelujočih institucij 2. aktivnosti karierne orientacije za uporabnike</p> <p>Opis kazalnikov/rezultatov: - število institucij vključenih v mrežo REKACE, - število uporabnikov, - število usposobljenih svetovalcev, - število opravljenih vrednotenj in priznavanj neformalno pridobljenih znanj in spretnosti, - število novih start-up podjetij in delovnih mest, - število novih izvedenih inovativnih podpornih storitev, - število organiziranih aktivnosti (delavnice, usposabljanja in druge oblike izobraževanja).</p> <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
9.	Garancijska shema - Regionalni razvojni	Nosilec projekta: RRC Koper	18.000.000	ESRR, Nacionalni viri, Zasebni viri, EIB, EI	2015-2020	Program 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva Ukrep 2: Podpora nastajanju in rasti

	sklad Južna Primorska	Potencialni partnerji: Občine v regiji, PGZ in OPZ				podjetij
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Namen vzpostavitve sklada je povečanje gospodarske aktivnosti v regiji in povečanje sodelovanja na evropskih projektih. Razvojni sklad bi zajemal povratna sredstva (kreditni za podjetja in krediti za financiranje EU projektov) in nepovratna sredstva (subvencije za start-up podjetja, subvencije za nova delovna mesta).</p> <p>Ojačanje in preoblikovanje Regijske garancijske sheme; s tem ukrepom želimo poenotiti delovanje obstoječe RGS, povečati njeno učinkovitost, dodati nove produkte ter okrepiti finančno moč. Financiranje mikro, malih in srednje velikih podjetij skozi regionalne garancijske sheme ima nasproti nacionalnim finančnim inštitucijam več prednosti: boljše poznavanja regionalnih oz. lokalnih podjetij, poznavanje specifičnih problemov in značilnosti regionalnega gospodarstva, hitrejši odzivni čas glede na potrebe podjetij, manj administrativnih ovir bolj partnerski odnos med regionalno inštitucijo oz. garancijsko shemo, banko in podjetjem ipd. Glede na to, da so modeli po regijah različni in nepregledni, s tem pa tudi pogoji za podjetja, je smiselno garancijske sheme poenotiti, povečati preglednost in okrepiti njihovo delovanje. Poleg klasičnih garancij, ki so namenjene delnemu zavarovanju ugodnih bančnih kreditov, bi dodali nove produkte; financiranje obratnih sredstev, nepovratna sredstva za start-up podjetja in subvencije-nepovratna sredstva za ustvarjanje novih delovnih mest.</p> <p>Projektno financiranje - zagotavljanje sredstev za financiranje EU projektov (povratna sredstva); na podlagi ugotovitev, da ima večina regionalnih/lokalnih institucij težave pri prijavi na EU razpise predvsem zaradi nezmožnosti zagotovitve likvidnih sredstev za zagon in izvajanje projektov oz. zaradi nezmožnosti zagotovitve lastnega deleža, bi s tem ukrepom zagotovili širšo vključenost zainteresiranih institucij pri prijavih na projekte in posledično večje črpanju EU sredstev.</p> <p>Ciljna skupina: občine, regionalne in lokalne institucije, Univerza, delujoča podjetja, start-up podjetja in potencialni podjetniki, brezposelne osebe.</p> <p>Nameni in cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - večja dostopnost do ugodnih kreditov in preprečitev izključenosti mikro in majhnih podjetij, - rast in razvoj podjetij, - povečanje delovnih mest, - reševanje regionalnih/lokalnih problemov, kreiranje novih tržnih dejavnosti, - povečanje kakovosti življenja prebivalcev. <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvajanje dejavnosti regionalnih garancijskih shem, - dajanje subvencij za start-up podjetja, - odobravanje premij za odprtje novih delovnih mest, - dodeljevanje sredstev za odobrene projekte, - spremljanje učinkovitosti. <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - št. odobrenih garancij/kreditov, - št. odobrenih subvencij za start-up, - št. odobrenih premij za nova delovna mesta, - št. novih delovnih mest, - št. prijavljenih projektov, - št. izvedenih projektov. <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
10.	Sofinanciranje razvojnih projektov za nastajanje novih start-up podjetij	Nosilec projekta in partnerji: Združenje inkubatorjev in	1.763.000	ESRR, Nacionalni viri, Občinski viri,		Program 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva Ukrep 2: Podpora nastajanju in rasti

	in inovativnih proizvodov ter spodbujanje njihove globalne rasti	tehnoloških parkov Slovenije, GIZ				podjetij
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Namen projekta je spodbujanje nastajanja novih srednje tehnoloških in inovativnih storitvenih start-up podjetij ter nastajanje novih inovativnih produktov z globalnim potencialom v že obstoječih srednjih in malih podjetij v slovenskih regijah preko subjektov inovativnega okolja. Tovrstno spodbujanje podjetništva, kot dobra svetovna in slovenska praksa, je ključno za gospodarski razvoj posameznih regij v državi, saj gre za krepitev inovacijske aktivnosti v regiji, ustvarjaje novih delovnih mest, večjo gospodarsko rast. V sklopu projekta gre za nadgradnjo delovanja že učinkovitih tehnik spodbujanja podjetništva na dodatne ciljne skupine, ki sedaj niso bile zajete ter na nivo vseh regij. Ker je na regionalnem nivoju opazen negativni trend ustanavljanja novih podjetij kar vpliva na povečevanje regionalnih razlik, je z vidika skladnega regionalnega razvoja smiselno na regionalnem nivoju omogočiti podporo zagonskim podjetjem in najbolj racionalno je to storiti v okviru obstoječe infrastrukture. SIO namreč zagotavljajo ugodnejše prostorske in tehnične pogoje za nastajanje in delovanje podjetij v zgodnjih fazah razvoja, imajo že razvite podporne programe, mrežo zunanjih ekspertov in izkušnje ter izvajajo storitve za ustanovitev in začetno delovanje podjetij pod ugodnejšimi pogoji.</p> <p>Ciljna skupina: Projekt naslavlja dve <u>ciljni skupini</u>, in sicer (1) potencialne podjetnike ali »kreativce«, ki so običajno izobraženi ali v zaključni fazi pridobivanja izobrazbe (študentje,...), ambiciozni ter proaktivni posamezniki oziroma imajo specializirane poklicne kompetence ter (2) uveljavljena podjetja z inovativnim potencialom za prodor na globalne trge. Projekt za obe ciljni skupini zajema podporo v vseh fazah nastajanja in rasti podjetja (oziroma produkta), od zasnovne ideje, ustanovitve podjetja, do globalne rasti</p> <p>Nameni in cilji: Cilj projekta je spodbuditi ustanavljanje novih podjetij preko tehnoloških parkov in inkubatorjev vpisanih v evidenco A ali B ter z njihovo pomočjo uspešno realizirati na letnem nivoju zagon 184 inovativnih podjetij oz 1288 podjetij ob koncu projekta in zagotoviti vsaj 2576 novih zaposlitev ter razvoj 93 inovativnih produktov na leto oz 651 novih produktov ob koncu projekta.</p> <p>Opis aktivnosti: DS1: Vodenje, koordinacija in poročanje o izvajanju projekta DS2: Pomoč pri nastajanju novih start:up podjetij: - 2.1: Promocija in krepitev kulture podjetništva - 2.2: Vzpostavitev »co-working« prostora v posamezni regiji - 2.3: Regijski podjetniški pospeševalniki z mentorstvom - 2.4: Podjetniški vavčer za start:up podjetja - 2.5.: Info točke DS3: Pomoč pri razvoju in trženju inovativnih produktov - 3.1: Razvoj notranjega podjetništva in priprava na globalno rast - 3.2: Pomoč pri razvoju in trženju novih izdelkov, postopkov in storitev DS4: Razvoj novih storitev v subjektih inovativnega okolja - 4.1: Dvig usposobljenosti SIO - 4.2: Specializacija subjektov inovativnega okolja</p> <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p>					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmanjševanje brezposelnosti s samozaposlitvami ter ustanovitvijo in zaposlitvijo v novem podjetju 2. Ustvarjena nova podjetja neposredno na podlagi lastne poslovne ideje 3. Razvoj novih inovativnih produktov 4. Višja dodana vrednost zaposlenecv, s pridobitvijo znanj in spodbujanjem kreativnega mišljenja 5. Pritegnitev tujih kreativnih posameznikov, ki ustanovijo podjetje v Sloveniji 6. Spodbujanje rasti podjetij v regiji ter posledično manjša brezposelnost in večja gospodarska rast <p>Povečanje izvoza domačih podjetij</p> <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>
--

PROGRAM 1: RAZVOJ TRAJNOSTNEGA TURIZMA						
Zap.št.	Naziv projekta	Nosilec projekta in partnerji	Vrednost projekta (v EUR)	Vir financiranja	Časovni načrt projekta	Prioriteta in ukrep, v katera se uvršča projekt
1.	Infrastruktura Geoparka Kras	Nosilec projekta: Občina Sežana. Potencialni partnerji: Občina Divača, Komen, Miren-Kostanjevica, čezmejne kraške občine ter zainteresirane strokovne institucije.	3.750.000 (vrednost investicij v infrastrukturo)	ESRR, Teritorialno sodelovanje Slovenija Italija, ostali programi ETS, LEADER v okviru CLLD;	2014 - 2020	Program 1.2.: Razvoj trajnostnega turizma Ukrep 1.2.2: Razvoj novih turističnih storitev Program 3.1: Ohranjanje narave in biodiverzitete 3.1.2: Krepitev upravljanja varovanih območij (Natura 2000)
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: v okviru projekta se bo vzpostavil Geopark Kras, ki predstavlja orodje, obliko organiziranosti medobčinskih skupnih interesov za ohranitev in razvoj matičnega Krasa kot svetovno znane subregije. Gre za sistematično obliko neformalnega varovanja, interpretacije, promocije in trženja geografsko in funkcionalno zaokroženega teritorija na osnovi specifične geološke, pa tudi druge naravne in kulturne dediščine mednarodnega pomena s ciljem spodbujanja družbeno-ekonomskega razvoja. Strateški dokumenti, ki so nastali v okviru projekta KRAS-CARSO izkazujejo skupni cilj: trajnostni razvoj Krasa na osnovi usklajenega upravljanja na regionalni (oz. čezmejni) ravni. Na osnovi analize obstoječega stanja ter rezultatov študije izvedljivosti vzpostavitve geoparka na Krasu se kot najoptimalnejša možnost za doseg skupnega cilja izkazuje vzpostavitev geoparka Kras.</p> <p>Ciljna skupina: lokalno prebivalstvo, turisti, obiskovalci in drugi deležniki</p> <p>Nameni in cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izgradnja interpretacijskega centra Krasa kot osrednje točke za sodobno predstavljanje geološke in naravne dediščine, obnova in oživljanje kulturne dediščine ter informiranje obiskovalcev o območju geoparka Kras; - izgradnja druge infrastrukture. <p>Opis aktivnosti: Izgradnja interpretacijskega centra</p>					

	<ul style="list-style-type: none"> - priprava arhitekturnega koncepta interpretacijskega centra in izbor lokacije - priprava vsebinskega koncepta interpretacijskega centra - izvedba del za vzpostavitev interpretacijskega centra <p>Izgradnja druge infrastrukture</p> <ul style="list-style-type: none"> - razširitev in izboljšanje interpretacijske in izobraževalne infrastrukture na najbolj privlačnih točkah - vzpostavitev in povezovanje tematskih poti <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gospodarski - nova delovna mesta, razvoj in promocija lokalnih (tradicionalnih) obrti, trajnostni razvoj različnih gospodarskih panog (turizem, kmetijstvo, idr.), povezovanje ponudbe in pospeševanje trženja; - naravovarstveni in kulturni - ohranjanje in trajnostna raba geoloških in drugih naravnih danosti ter kulturne dediščine; - prostorski - usklajeno medobčinsko (regionalno), pa tudi čezmejno sodelovanje in upravljanje prostora, krepitev medsektorskega sodelovanja in spodbujanje prostorskega z razvojnimi načrtovanjem, ohranjanje identitete prostora; - človeški viri - izobraževanje in ozaveščanje lokalnega prebivalstva in drugih ciljnih skupin. - neposredni finančni učinki - prihodki iz povečanega števila prihodov turistov; <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje LAS-a Krasa in Brkinov</p>					
2.	Pomorski potniški terminal Koper (Cruise Slovenia)	Nosilec projekta: Luka Koper d.d. – kot nosilka koncesije (podeljene v 2008 s strani RS) za vodenje potniškega terminala / izvajanje operativnih in tržnih storitev in Mestna občina Koper (podpora pri promocijskih aktivnostih)	3.000.000	ESRR – IPE – Instrument za povezovanje Evrope, Zasebna sredstva	2014 – 2017 – povečanje zmogljivosti (infrastruktura, oprema) 2018 – 2020 – razvoj in implementacija novih produktov »inter-portnig« in »matično pristanišče«	Program 1.2.: Razvoj trajnostnega turizma Ukrep 1.2.3.: Razvoj turistične infrastrukture
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: projekt se nanaša na pospeševanje potniškega prometa in pomorskega potovanja v potniškem pristanišču Koper, ki zajema promet vkrcanih potnikov, izkrcanih potnikov in tranzitnih potnikov. Glede na izkazan tržni potencial in dosedanje izkušnje je ocenjeno, da je potrebno za ustrezen razvoj storitve »potniški promet pristanišča Koper« zagotoviti temu ustrezno infrastrukturo. Potniško pristanišče Koper že danes nudi vsem vrstam in velikostim potniških ladij privezno mesto in naročen servis. V bodoče je nujno, za spodbujanje rasti prometa in sprejemanje večjega števila potnikov ter temu prilagojenih servisov, zagotoviti tudi objekt na kopnem ter prilagoditi infrastrukturo ob privezih.</p> <p>Ciljna skupina: Projekt je namenjen globalnim ladjarjem potniških ladij in potnikom, ki koristijo njihove storitve (križarjenja, potovanja in druge turistične ter prevozne storitve). Predvsem se nanaša na tuje potnike – turiste. Ciljna skupina so tudi: turistične agencije, ki bodo tržile turistično ponudbo Slovenije; trgovine in lokali (lokalne skupnosti - v Mestni občini Koper). Pomembni deležniki so tudi institucije, ki sodelujejo pri pregledih, varnosti in vseh potrebnih postopkih za sprejem ladij in potnikov: carinska izpostava Koper,</p>					

	<p>pomorska policija, uprava za pomorstvo. Poleg omenjenega bo izvajanje storitev terminala še naprej izvajala Luka Koper d.d. ter ostali pristaniški akterji (vlačilci, piloti, prevezovalci): Piloti d.o.o., Luka Koper INPO, Adria Tow d.o.o. in različni pristaniški agentje, ki zastopajo ladjarje.</p> <p>Nameni in cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povečanje števila potnikov - povečanje prihodkov potniškega prometa v Koprskem pristanišču z vidika celotne regije Južne Primorske in Slovenije - povečanje donosnosti produkta »pristaniškega potniškega prometa« za celotno regijo Južne Primorske in Slovenije. - dopolnitev turistične ponudbe na kopnem in njeno celovito obvladovanje iz Kopra (turistično območje in podporne dejavnosti) - dopolnitev pristaniških potniških storitev in razvoj ponudbe storitve inter-portniga ter matičnega pristanišča (pristanišče vkrcanja in izkrcanja potnikov, kar je neprimerno bolj donosno v primerjavi s sedanjim servisom tranzita). - izgradnja sodobnega in ustrezno tehnično opremljenega pristaniškega terminal za potniški promet s pripadajočim objektom, kjer se izvaja pregled in prenos kabinske prtljage, varnostni pregledi potnikov in posadke ladij, check-in, mejna kontrola potnikov in posadke itd. <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektno vodenje in koordinacija aktivnosti - izdelava projektne dokumentacije za vzpostavitev terminalske rešitve: nov objekt / ureditev terminalskih površin in okolice / ureditev priveznega mesta, sanacija obale in zagotavljanje globin ipd. - gradbena dela – izvedba objekta in vse pripadajoče infrastrukture (po projektni dokumentaciji) - identifikacija potrebne opreme, nabava potrebne opreme - tržno-razvojne aktivnosti za razvoj produktov interportinga in matičnega pristanišča - tržno-razvojne aktivnosti za vzpostavitev celovite turistične ponudbe na kopnem (v regiji Južne Primorske in Slovenije) - intenzivne promocijske aktivnosti - izvajanje obsežnejših in kompleksnejših operativnih storitev <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - število potnikov - število prihodov potniških ladij <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Mestne občine Koper</p>					
3.	Regionalna destinacijska organizacija	Nosilec projekta: Nosilec še ni določen	2.800.000	ESRR ESRR –Programi ETS Nacionalni viri, Občinski viri, Zasebni viri,	2014 - 2020	<p>Prioriteta: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva in zaposlovanje</p> <p>Program 1: Krepitev konkurenčnosti gospodarstva</p> <p>Ukrep 1: Raziskave, razvoj in inovativnost za rast konkurenčnosti</p> <p>Program 2.: Razvoj trajnostnega turizma</p> <p>Ukrep 1.2.1.: Regionalna destinacijska organizacija</p>
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Projekt bo prispeval h krepitvi funkcij regionalne destinacijske organizacije in širitvi dejavnosti na področja, kot so strateško načrtovanje turistične destinacije, razvoj kadrov, izvajanje monitoringa, predvsem pa vzpostavitev in tržno pozicioniranje destinacije, blagovnih znamk in integralnih turističnih proizvodov, njihova promocija (promocijski materiali, spletna orodja, promocijske akcije na ciljnih trgih, obiski sejmov itd.). Projekt bo spodbujal k vertikalnem in horizontalnem mreženju deležnikov turistične destinacije.</p>					

	<p>Ciljna skupina: deležniki v turizmu: občine, gospodarski subjekti, javni zavodi, lokalna skupnost, upravljavci zavarovanih območij,</p> <p>Nameni in cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uskladitev vizije, programa ukrepov za celotno turistično destinacijo (območje Slovenske Istre, območje Krasa), - povezovanje turistične ponudbe na ravni regije v integralne turistične storitve - povečanje obsega turistične dejavnosti - spodbujanje povečanja konkurenčnosti turističnega območja <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev delovanja regijske destinacijske organizacije, - vzpostavitev funkcije strateškega/operativnega načrtovanja razvoja turistične organizacije, - izvajanje skupnih promocijskih aktivnosti, - vzpostavitev blagovne znamke, - razvoj integralnih turističnih storitev, - vzpostavitev kompetenčnega centra za razvoj kadrov, - razvoj in uvedba kazalnikov trajnostnega turizma - povezovanje med ponudniki storitev in med regijami, - spodbujanje razvoja trajnostnega turizma in ekoturizma na zavarovanih območjih ob udeležbi vseh ustreznih resorjev, lokalnega prebivalstva, turističnega sektorja in gospodarskega sektorja - vzpostavitev znakov kvalitete ekoloških certifikatov <p>Opis kazalnikov/rezultatov :</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavljen RDO - število novih integralnih turističnih storitev - vzpostavljene blagovne znamke in število izvedenih promocijskih aktivnosti - število novih zaposlitev v turizmu - število prihodov in nočitev <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
4.	<p>Sonaravna ureditev obalnega pasu:</p> <p>Ureditev obale Koper-Izola</p>	<p>Nosilec projekta: Občini Koper in Izola</p>	6.800.000	ESRR –	2014-2020	<p>Program 2.: Razvoj trajnostnega turizma Ukrep 1.2.3: Razvoj turistične infrastrukture</p>
<p>Povzetek projekta: na podlagi celovite programske zasnove in zasnove urejanja bo izveden projekt celovite ureditve obale Koper-Izola, po imiku prometa v novozgrajeni predor pod Markovcem. Projekt se bo skladno z usmeritvami TUS Namen projekta je vzpostavitev celostnega upravljanja z ožjim obalnim pasom, na katerega se vežejo po eni strani ključne dobrine in potenciali regije: narava in biodiverziteteta, krajina, kulturna dediščina, gospodarski, turistični, rekreacijski potenciali. Na osnovi usklajene trajnostne urbane strategije (pripravljene za celotno somestje Koper-Izola-Piran) se bo pripravila zasnova rabe prostora in prostorskih ureditev, ki bodo podrejeni: a/ohranjanju ključnih dobrin/potencialov, b/podpori trajnostnega razvoja, predvsem v povezavi s turizmom, rekreacijo, tradicionalnimi gospodarskimi aktivnostmi (ribištvo, kmetijstvo) c/odpravi</p>						

	<p>ključnih pritiskov in sanaciji degradiranih območij. Na podlagi zasnove prostorske prostorskih ureditev - na ravni regije usklajenih meril in usmeritev za prostorsko urejanje – se bo izvedel projekt ureditve priobalnega pasu ob celotni dolžini slovenske Obale. Cilj ureditve obalnega pasu bo vzpostavitev območja celostnega urejanja (skladno z 8. členom Protokola ICZM), ki ga bo povezovala promenada, ob kateri se bodo prepletale turistično-rekreacijske rabe, zavarovana in varovana območja narave/biodiverzitete, območja krajin in sonaravnih kmetijskih praks, ob skrbnem upoštevanju zahtev varstva narave, biodiverzitete, kulturne dediščine, krajine. Projekt bo povezoval številne parcialne projekte prostorskih ureditev posameznih odsekov obale in jih povezal v celoto z močno identiteto, kar bo gradnik blagovne znamke v turizmu. Projekt bo tudi medsebojno uskladal različne režime upravljanja (s področja varstva narave in biodiverzitete, rabe naravnih virov, varstva kulturne dediščine, prostorskega urejanja, rekreacijskih in gospodarskih dejavnosti).</p> <p>Ciljna skupina: prebivalstvo, turistični obiskovalci, Nameni in cilji: preurediti obalo v rekreacijsko-turistično območje Opis aktivnosti: - Izdelava izvedbene dokumentacije, pridobitev soglasij in gradbenega dovoljenja - Pripravljalna dela (ureditev gradbišča, geodetske in druge meritve in podlage) - Priprava javnih razpisov za podizvajalce del in dobavo materiala - Izvedbena dela - Zaključna dela Opis kazalnikov/rezultatov: - Urejene kopalne površine, - Urejeni dostopi do morja, - Urejeno sprehajališče-promenada Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji Prostorska opredelitev: območje Mestne občine Koper in Izola</p>					
5.	Sonaravna ureditev obalnega pasu: Ureditev pešpoti med Lucijo in Sečovljami, ureditev privezov v kanalu Sv.Jerneja	Nosilec projekta ²² Soline d.o.o., upravljalec (KPSS), Partner: Občina Piran,	3.000.000	ESRR – Teritorialno sodelovanje, Life, Občinski viri, Zasebni viri,	2014-2020	Program 2.: Razvoj trajnostnega turizma Ukrep 1.2.3: Razvoj turistične infrastrukture Prioriteta 3: Razvoj podeželja in trajnostno gospod. z naravn. in kulturnimi dobrinami Program 1: Ohranj. narave in biodiv. Ukrep 1: Razvoj javne infrast (turistična, kult. dediščina, parkovna)
Ureditev pešpoti med Lucijo in Sečovljami, ureditev privezov v kanalu Sv.Jerneja: projekt bo pripravljen na podlagi celovite programske zasnove in zasnove urejanja obalnega pasu. Slovenska obala je od italijanske do hrvaške meje že povezana s kolesarsko potjo, urejeni pa so tudi že odseki pešpoti. V piranski občini je med Lucijo in Sečovljami urejen del pešpoti, manjka pa varna pot za obiskovalce ob južnem vznožju polotoka Seče, ob Jernejevem kanalu. Ta kanal je poznan tudi kot "največja okoljska sramota" v Občini Piran, saj je tam nelegalno privezanih preko 400 plovil, ki so privezani na bolj ali manj podrtih in neuglednih zasilnih privezi. V projektu je predlagana trajnostna ureditev atraktivne, na lesenem mostovžu in nad vodo kanala, urejene in varne sprehajalne in učne poti, ob kateri bi na vodni strani uredili še lokalno pristanišče in priveze za plovila, kot to predvideva sprejeti prostorski akt za območje Seče. Tako urejena pot bi pomenila dodatno atrakcijo za obiskovalce Krajinskega paraka Sečoveljske soline, ki ga letno obišče						

²² Nosilec projekta je podjetje Soline, ki upravlja z državnim zavarovanim območjem Krajinski park Sečoveljske soline (KPSS), znotraj katerega je tudi Jernejev kanal. Upravljavec KPSS upravlja tudi s pešpotmi; pot na mostovžu je potrjena tako v desetletnem načrtu upravljanja za KPSS, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije, kot tudi v občinskih prostorskih aktih. Ključni partner pri projektu je Občina Piran, ki ima podeljeno vodno dovoljenje za urejanje lokalnega pristanišča v Jernejevem kanalu.

	<p>skoraj 50.000 sprehajalcev Ciljna skupina: lokalno prebivalstvo, uporabniki priveznih mest in obiskovalci Krajinskega parka Sečoveljske soline Nameni in cilji: vzpostavitev pešpot povezave med Lucijo in Sečovljami in ureditev lokalnega pristanišča v kanalu Sv.Jerneja Opis aktivnosti: - Izdelava izvedbene dokumentacije, pridobitev soglasij in gradbenega dovoljenja - Izdelava načrta za zagotavljanje ugodnega stanja vrst in habitatov v Natura 2000 območju Jernejev kanal - Aktivnosti za odstranitev nelegalno privezanih plovil in pomolov - Pripravljalna dela (ureditev gradbišča, geodetske in druge meritve in podlage) - Priprava javnih razpisov za podizvajalce del in dobavo materiala - Izvedbena dela - Zaključna dela - Ureditev nadzora in vzdrževanja lokalnega pristanišča Opis kazalnikov/rezultatov: - Urejen mostovž s pešpotjo v dolžini 2000 m - Zagotovljenih 200 m2 nadomestnega habitata za metličje - Urejeno 230 priveznih mest za plovila Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji Prostorska opredelitev: območje občine Piran</p>					
6.	Sonaravna ureditev obalnega pasu: Ureditev skladišč soli v Portorožu	Nosilec projekta Občina Piran Partnerji Turistično združenje Portorož,	4.800.000	ESRR, Občinski viri,	2014-2020	Program 2.: Razvoj trajnostnega turizma Ukrep 1.2.3: Razvoj turistične infrastrukture
	<p>Povzetek projekta: namen projekta je celostno upravljanje z ožjim obalnim pasom, na katerega se vežejo po eni strani ključne dobrine in potenciali regije: narava in biodiverziteteta, krajina, kulturna dediščina ter gospodarski, turistični, rekreacijski potenciali. Na osnovi usklajene <i>trajnostne urbane strategije</i> (pripravljene za celotno somestje Koper-Izola-Piran) se bo pripravila zasnova rabe prostora in prostorskih ureditev, ki bodo podrejeni: a/ohranjanju ključnih dobrin/potencialov, b/podpori trajnostnega razvoja, predvsem v povezavi s turizmom, rekreacijo, tradicionalnimi gospodarskimi aktivnostmi (ribištvo, kmetijstvo) c/odpravi ključnih pritiskov in sanaciji degradiranih območij. Na podlagi zasnove prostorske prostorskih ureditev - na ravni regije usklajenih meril in usmeritev za prostorsko urejanje - bomo izvedli projekt ureditve priobalnega pasu ob celotni dolžini slovenske obale. Cilj ureditve obalnega pasu bo vzpostavitev območja celostnega urejanja (skladno z 8.členom Protokola ICZM), ki ga bo povezovala promenada, ob kateri se bodo prepletale turistično rekreacijske rabe, zavarovana in varovana območja narave/biodiverzitetete, območja vrednih krajin in sonaravnih kmetijskih praks, ob skrbnem upoštevanju zahtev varstva narave, biodiverzitetete, kulturne dediščine, krajine. Projekt bo povezoval številne parcialne projekte prostorskih ureditev posameznih odsekov obale in jih povezal v celoto z močno identiteto, kar bo gradnik blagovne znamke v turizmu. Projekt bo tudi medsebojno uskladal različne režime upravljanja (s področja varstva narave in biodiverzitetete, rabe naravnih virov, varstva kulturne dediščine, prostorskega urejanja, rekreacijskih in gospodarskih dejavnosti). Ureditev skladišč soli v Portorožu: Projekt bo pripravljen na podlagi celovite programske zasnove in zasnove urejanja obalnega pasu. Skladišče soli v Portorožu predstavljajo danes neizkoriščen prostorski potencial za razvoj turistične ponudbe, obenem pa degradirano območje na eni ključnih lokacij v Portorožu, ob sami obalni promenadi. Objekt bo obnovljen in namenjen turističnim storitvam, kar bo zaokrožilo turistično ponudbo v kraju. Ciljna skupina: Prebivalci, turistični obiskovalci Nameni in cilji: Prenova objekta in sprememba namembnosti, v turistično rabo</p>					

	<p>Opis aktivnosti: Izdelava izvedbene dokumentacije, pridobitev soglasij in gradbenega dovoljenja - Priprava investicijske in projektne dokumentacije, - Pripravljala dela (ureditev gradbišča, geodetske in druge meritve in podlage) - Priprava javnih razpisov za podizvajalce del in dobavo materiala - Izvedbena dela - Zaključna dela</p> <p>Opis kazalnikov/rezultatov: - Obnovljene površine s spremenjeno namembnostjo (m2)</p> <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje občine Piran</p>					
7.	Projekt golf igrišče Portorož v Sečovljah	Nosilec projekta: Golf Istra d.o.o.	7.700.000	Zasebni viri, ESRR	2014 - 2020	Program 1.2.: Razvoj trajnostnega turizma Ukrep 1.2.3.: Razvoj turistične infrastrukture
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: namen projekta je izgradnja nove golf destinacije na Obali, v Sečovljah. Golf zagotavlja multiplikativne pozitivne sinergijske učinke na obali in v širšem prostoru regije. Realizacija golfa predstavlja pomembno pridobitev tudi za Letališče Sečovlje, kot tretjega mednarodnega letališča v državi. Pomembne sinergije z golfom se kažejo še na številnih drugih področjih, v gospodarstvu, turizmu, prometu, ki so bodisi vsebinsko ali funkcionalno vezana na golf. Poseben pečat projektu daje vključitev akademske sfere, kar predstavlja edinstvenost v primeru projektov golf igrišč v širši geografski regiji.</p> <p>Ciljna skupina: igralci golfa, deležniku v turističnem gospodarstvu, akademski sferi in kmetijskem sektorju ter lokalna skupnost</p> <p>Nameni in cilji: izgradnja prvega golf območja na slovenski obali, uspešno obratovanje golf igrišča ter realizacija številnih pozitivnih eksternalij na obalno gospodarstvo, turizem, prebivalstvo.</p> <p>Opis aktivnosti: - zaključna faza postopka Sprememb in dopolnitev prostorskih aktov občine Piran za območje načrtovanega golf igrišča v Sečovljah - izgradnja golf igrišča</p> <p>Opis kazalnikov/rezultatov: - število dnevni gostov/igralcev: 100 - predvideno število dodatnih nočitev na letni ravni: 50.000-70.000 - sinergijski učinki na turizem: okvirna ocena cca 10 mio eur</p> <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje občine Piran</p>					

PRIORITETA 2: KREPITEV KVALITETE ŽIVLJENJA IN VKLJUČUJOČA DRUŽBA						
Zap.št.	Naziv projekta	Nosilec projekta in partnerji	Vrednost projekta (v EUR)	Vir financiranja	Časovni načrt projekta	Prioriteta in ukrep, v katera se uvršča projekt

1.	Sredozemski življenjski slog – Vzvod zdravja	Nosilec: Univerza na Primorskem ZRS ²³ Partnerji: UP PEF, UP IAM, UP FVZ, UP TURISTICA, UP FAMNIT	15.000.000	ESS, Nacionalni viri (MZ), ESRR, Program ETS-Mediteran,	2014-2020	Prioriteta 2: Krepitev kvalitete življenja in vključujoča družba Program 1: Zmanjševanje tveganja revščine in povečanje socialne vključenosti Ukrep 3: Skrb za zdravje prebivalstva
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Vzvod za oblikovanje projekta so nekatere spremembe katerim smo v sodobni družbi priča v zadnjem obdobju in katerih posledice z eksponentno rastjo trajnostno spreminjajo številne dejavnike zdravja in kakovosti življenja posameznika in sodobne družbe v celoti. Ob nespornem dejstvu vse bolj starajoče se slovenske (in EU) populacije pa postajajo posledice nezdravega življenja vzvod pospeševanja kroničnih nenalezljivih bolezni in kot take eden večjih problemov, ki se odseva v nizki kakovosti življenja, splošnem nezadovoljstvu in neracionalni porabi javnih sredstev. Pomen in vloga gibalne/funkcionalne učinkovitosti, in s tem ohranjanja neodvisnosti v starosti, ustreza prehrana, kakovost bivanjskega okolja in dvig osveščenosti za ustrezne spodbude življenjskega sloga lahko učinkovito zavrejo omenjene dejavnike. Projekt bo vzpostavil na različnih ravneh potrebno infrastrukturo za promocijo zdravega življenjskega sloga.</p> <p>Ciljna skupina: Deprivilegirane skupine starostnikov in drugih posameznikov, ki so zaradi neustreznega življenjskega sloga že na robu sindroma krhkosti (ali pre krhkosti) so izhodiščna skupina. Ravno tako bodo vsebine in produkti celotnega projekta ter ponudba centra odličnosti „Hiše zdravja – SONCE“ namenjena mladim in vsem ostalim posameznikom, ki bodo želeli pristopiti k spremembam življenjskega sloga s ciljem boljšega zdravja in kakovostnejšega življenja.</p> <p>Nameni in cilji: Namen projekta je raziskati in preučiti stanje, vedenjske vzorce v povezavi z zdravim življenjskim slogom, na osnovi znanih dejstev in dodatno preučenih prednosti sredozemskega življenjskega sloga poiskati modele in možnosti umestitve dobrih praks in intervencij, ponudbe konkretnih storitev in produktov z razvitim znakom odličnosti in tako trajnostno vplivati na spremembe.</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postavitev Hiše zdravja “SONCE” (CENTER ZA RAZISKAVE in preventivno diagnostični centri, CENTER ZA USPOSABLJANJE STROKOVNJAKOV za delo s krhkimi osebami – od otrok, mladostnikov do starostnikov, CENTER ZA VSEŽIVLJENJSKO UČENJE v okvirih zdravega življenjskega sloga, RESTAVRACIJE z zdravo in individualno vodeno prehrano, VZROČNI HOTEL s ponudbo vsebin, storitev in neposrednih produktov – “sredozemskega življenjskega sloga vzvoda zdravja”, VADBENE POVRŠINE (notranje in zunanje), VIRTUALNI CENTER: E-hiša zdravja, SPREMLJAJOČA INFRASTRUKTURA - Oblikovanje in vzpostavitev oddelkov Hiše zdravja v obstoječih centrih v regiji - Implementacija storitev in produktov <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vzpostavitev Hiše zdravja in oddelkov v celotni regiji - Izvedba raziskav in podraziskav za oblikovanje baze znanja na področju zdravega življenjskega sloga s poudarkom na značilnostih Sredozemskega življenjskega sloga - Vzpostavitev in zaščita znaka odličnosti „powerd by SONCE“ in „Sredozemski življenjski SLOg – vzvod zdravja.“ - Oblikovani postopki certificiranja in prenos dobrih praks v zdravstvo, turizem, izobraževanje, razvoj tehnologij, gospodarstvo, kmetijstvo, civilno sfero <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
2.	Ustvarjalno središče	Nosilec: PINA ²⁴ , občine	4.820.000	ESS, Nacionalni viri	2014-2020	Prioriteta 2: Krepitev kvalitete

²³ ZRS je znanstveno-raziskovalna institucija v okviru UP, ki deluje izrazito interdisciplinarno (preplet humanističnih, družboslovnih in naravoslovnih ved), poseben poudarek pa je na preučevanju tematik Sredozemlja in zgornjejadranskega območja.

	Slovenske Istre	Partnerji: UP, Avditorij Portorož, Obalne galerije Piran, Gledališče Koper, Središče Rotunda, Interaktivni muzej Štanjel, Glasbena šola Sežana, druge organizacije dejavne na področju...		(MDDSZ), Občinski viri, LEADER v okviru CLLD,		življenja in vključujoča družba Program 2: Izboljšanje kvalitete in pogojev za življenje prebivalcev Ukrep 1: Krepitev kulturnih aktivnosti
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Partnerski sporazum med Slovenijo in Evropsko unijo izpostavlja trend inovativnega načina povezovanja (ne) tehnoloških inovacij in storitev v obliki sodelovanja med umetnostjo in znanostjo, med umetnostjo in gospodarstvom. Slovenija izostaja pri prepoznavanju potenciala ustvarjalnega sektorja pri izhodu s krize in ustvarjanju dodane vrednosti v gospodarstvu. T.i. kulturne industrije dosegajo vedno večje rezultate v gospodarstvu in hkrati postajajo nosilec družbenega (oz. netehnološkega) razvoja. Pomembno vplivajo na gradnjo medgeneracijskega in medkulturnega dialoga ter na kulturno ozaveščenost prebivalstva. Ustvarjalni sektor lahko dejansko pripomore k dvigu kakovosti življenja.</p> <p>Ciljna skupina: Samostojni kulturni delavci, kulturne organizacije, javni zavodi s področja kulture, gospodarski subjekti, občinske oblasti, uporabniki, območne obrtno podjetniške zbornice,</p> <p>Nameni in cilji: Namen Ustvarjalnega središča slovenske Istre je nuditi strokovno in razvojno podporo usklajeni kulturni politiki treh občin slovenske Istre. Središče bo referenčna institucija za sistematični razvoj kulturnih industrij regije in implementacijo ukrepov, zapisanih v Nacionalnem programu za kulturo 2014-2017 in programu Ustvarjalna Evropa Evropske unije.</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev (prekvalifikacija in/ali zaposlitev treh strokovnjakov s področja projektnega managementa, črpanja evropskih sredstev in ekonomike kulturnih industrij ter vodjo administracije) - mehke dejavnosti (koordinacija priprave skupne kulturne strategije slovenske Istre, sinergije in dodana vrednost med obstoječimi kulturnimi subjekti, programi in infrastrukturo, razvoj novih skupnih programov), povečanje kulturne produkcije obstoječih subjektov preko usklajenega delovanja in iskanja dodatnih virov financiranja, - inkubator kreativnih industrij: vzpostavitev sistematičnega sodelovanja med gospodarstvom in ustvarjalno industrijo (baze idej ipd.), razvoj različnih oblik usposabljanj, povezovanje ustvarjalnega sektorja, turizma in kulturne dediščine, udejanjanje gospodarskega potenciala ustvarjalnega sektorja, podpora inovativnim oblikam ekonomije, ki izhaja iz kreativnih industrij, kot npr. startup, coworking, service jam ter podpora razvoja novih projektov predvsem na področju socialnih inovacij in socialnega podjetništva, - infrastruktura, <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis obstoječe kulturne infrastrukture in ocena izkoriščenega potenciala, priprava strategije dosega polne izkoriščenosti obstoječe infrastrukture - prenova in adaptacija obstoječih infrastruktur <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
3.	Mreža storitev za starejše in invalide- Medgeneracijsko skupnostno središče	Nosilec: Centra za socialno delo Koper, Sežana Partnerji: občine,	1.380.000 + 1.950.000 (Kraški tolmun)	EU, Nacionalni viri(MDDSZ), Občinski viri,	2014-2020	Prioriteta 2: Krepitev kvalitete življenja in vključujoča družba Program 1: Zmanjševanje tveganja revščine in povečanje socialne

²⁴ Kulturno izobraževalno društvo Pina več kot deset let skrbi za uvajanje inovativnih praks na področju izobraževanja, intermedijskih umetnosti in sonaravnega razvoja na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju.

		Regijski center za pomoč na domu Mali princ, CSD, Center dnevnih aktivnosti, drugi				vključenosti Ukrep 1: Ukrepi proti revščini in socialni izključenosti
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Za področje skrbi za stare in invalide v regiji je značilna pestra ponudba in veliko različnih programov pomoči in podpore pred odhodom v institucionalno varstvo (Domove upokojencev). Prav tako je delež starostnikov med populacijo višji od povprečja Slovenije, predvsem zaradi ugodnejše klime. Programi, podpora in službe med seboj niso sistematično povezane, prav tako ni pretočnosti med storitvami. V regiji primanjkuje medgeneracijskih centrov ter povezava in pretočnost med programi, kar bi omogočalo starejšim čim daljše bivanje v domačem okolju, razbremenilo svojece ter obenem tudi finančno manj obremenilo občine, saj je bivanje v institucionalnem varstvu najdražja oblika skrbi za starejše.</p> <p>Ciljna skupina: Starostniki in njihovi svojci po starostnih strukturah, upokojenci, osebe s posebnimi potrebami, osebe s statusom invalida. Družine in otroci, ki želijo aktivno preživljati prosti čas.</p> <p>Nameni in cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koordinacija in podpora službam, organizacijam in posameznikom, ki sodelujejo za in s starostniki in invalidi (javne službe, nevladne organizacije, samopomoč, dobrotelost...); - informiranje o organizirani ponudbi storitev; - posredovanje med potencialnimi uporabniki in izvajalci storitev in oblik pomoči; - povezovanje na regionalni ravni; - izvajanje storitve socialnega servisa varovanja oseb na daljavo - RDEČA TIPKA - širitev ponudbe programa VITICA; - širitev aktivnosti Centra dnevnih aktivnosti za starejše občane na podeželje <p>Opis aktivnosti: Vzpostavitev mreže storitev za starejše občane in invalide z namenom zagotovitve enotnega dostopa do programov in storitev:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev enotne informacijske točke, kjer bi starejši in njihovi svojci pridobili vse informacije in tudi ev. napotovanje v možne programe pomoči in podpore - vzpostavitev medgeneracijskih centrov v vsaki lokalni skupnosti - analiza potreb in hitra ocena stanja v regiji ter priprava inovativnih služb in storitev za pomoč in podporo starejšim. - kvaliteta življenja aktivnih starostnikov, medgeneracijski centri; - infrastruktura <p>Opis kazalnikov/rezultatov: vzpostavljena mreža storitev in koordinacija na regionalni ravni</p> <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
4.	Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše Primorske	Nosilec: Svetovalni center Koper ²⁵ Partnerji: občine, šole, Center za korekcijo sluha in govora, CSD	1.190.000	ESS, Nacionalni viri (MDDSZ), Občinski viri,	2014-2020	Prioriteta 2: Krepitev kvalitete življenja in vključujoča družba Program 1: Zmanjševanje tveganja revščine in povečanje socialne vključenosti Ukrep 1: Ukrepi proti revščini in socialni izključenosti

²⁵ Institucija, ki pomaga otrokom, mladostnikom in staršem pri razreševanju učnih, čustvenih, vzgojnih, vedenjskih, psihosocialnih in psihiatričnih motenj in težav.

Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Svetovalni center je ustanova, katere osnovna dejavnost je skrb za duševno zdravje otrok, mladostnikov in njihovih staršev. Dejavnost Svetovalnega centra (SC) je prvenstveno namenjena podpori otrok in mladostnikov pri njihovem napredovanju v sistemu vzgoje in izobraževanja. Svetovalni center je ustanova s psihološko-svetovalnim, vzgojnim poslanstvom. Osnovna naloga SC je ukvarjati se z otroki v interakciji z okoljem: družino, šolo, vrstniki.</p> <p>Ciljna skupina: Predšolsko otroci od 3 do 6 let, šolski otroci od 6 do 14 let, mladostniki od 14 do 18 let (ev. do 21 let), starši in družine, druge institucije, ki obravnavajo otroke in mladostnike</p> <p>Nameni in cilji: Namen projekta je, da se iz Svetovalnega centra Koper svetovalni center razširi za celo regijo z samostojnimi enotami tudi v Izoli, Piranu, Sežani ter tudi v drugih občinah. Svetovalni center za otroke mladostnike in starše bo najboljša institucija v skrbi za ohranjanje in varovanje duševnega zdravja otrok, mladostnikov, družin, v svetovanju vzgojiteljem, učiteljem ter lokalnim skupnostim in družbi kot celoti, bo fleksibilna in vredna uporabnikovega zaupanja. Prizadevala si bo zaposlovati najboljši strokovni kader, ki bo zagotavljal predvsem kakovost v:</p> <ul style="list-style-type: none"> - visoki strokovnosti, - inter in multidisciplinarnih pristopih, - strokovno utemeljenih programih, - hitri odzivnosti - klicu v sili, <p>Svetovalni center bo svetovalno, diagnostično, terapevtsko korektivna institucija, dejavnost po meri otroka, mladostnika in starša.</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev treh dislociranih oddelkov (Koper, Piran, Sežana) - terensko-mobilno delo v varstvenih in izobraževalnih ustanovah - povezovanje s socialno varstvenimi organizacijami - povezovanje s fakultetami <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavljena mreža storitev - vzpostavljena koordinacija na regionalni ravni <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
5.	Družinski center-programi za otroke , mladostnike in starše	Nosilec: Rotunda ²⁶ Partnerji: NVO Obalno-kraške regije	2.800.000	ESS, Nacionalni viri (MDDSZ), Občineski viri,	2014-2020	Prioriteta 2: Krepitev kvalitete življenja in vključujoča družba Program 1: Zmanjševanje tveganja revščine in povečanje socialne vključenosti Ukrep 1: Ukrepi proti revščini in socialni izključenosti
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: V Obalno-kraški regiji se pojavlja več izzivov na področju dela z družinami, povečanje storitev kaznivih dejanj s strani mladoletnih oseb. Ugotavljamo potrebe za vzpostavitev programov oz. nadgradnje že obstoječih programov, ki jih izvajajo NVO na področju socialnega varstva. Programi zagotavljajo celostni pristop pri</p>					

²⁶ Zavod Središče Rotunda, primorski družbeni center; s svetovanji, izobraževanji in informiranjem pomaga mladim in družinam. V sklopu projekta Stičišče NVO Obalno-kraške regije pa povezuje in krepi nevladni sektor v regiji ter podpira socialno podjetništvo

obravnavi uporabnikov (preventive in kurative). Potreba je po vzpostavitvi "DRUŽINSKEGA CENTRA" kot zagotavljanje dnevnega prostora za druženje uporabnikov, vključevanja v različne prostočasne in izobraževalne aktivnosti, informiranja o možnih oblikah pomoči in programov v okolju. V regiji se pojavlja potreba po nadgradnji programov za otroke, indirektno in direktne žrtve nasilja, programih za mladoletne povzročitelje in povzročiteljice nasilja, skupinah za otroke alkoholikov in odvisnikov od prepovedanih drog... Pojavlja se velika potreba po izvajanju preventive na več področjih in lokacijah, od predšolskega obdobja do preventive v lokalnem okolju. Na celotnem območju Obalno-kraške regije je zaznati potrebo po ustanovitvi STANOVANJSKE SKUPINE za otroke in mladostnike kot varnega in strukturiranega okolja, ki bi nadomeščalo družinsko okolje. Namen ustanovitve STANOVANJSKE SKUPINE je zadostiti potrebam mladostnikov, ki zaradi različnih težav ne morejo živeti v primarni družini in potrebujejo strokovno pomoč (problem odvisnosti v družini, nasilje, nemoč staršev...) Stanovanjska skupina poleg "učenja za življenje" nudi bivanje in pomoč pri učnem delu, njihovim staršem pa podporo in učenje primernejših vzgojnih prijemov in odgovornejšega starševstva. Gre za obliko varnega in strukturiranega okolja, ki bi nadomeščalo družinsko okolje, v katerega se mladostniki in starši prostovoljno vključijo.

Ciljna skupina:

- Univerzalna preventiva: Otroci, mladostniki in starši ter mlajši odrasli.
- Selektivna preventiva: otroci odvisnikov, žrtve nasilja, povzročitelji nasilja, otroci s posebnimi potrebami in njihovi starši,..
- Stanovanjska skupina; Otroci in mladostniki, ki zaradi različnih razlogov ne morejo prebivati v matični družini in potrebujejo strokovno pomoč in starši, ki sami ne zmorejo zahtevne starševske vloge

Nameni in cilji: Razvoj podpornega programa NVO sektorja na področju otrok, mladostnikov in družine v Obalno-kraški regiji.

- Osnovni cilj: zagotoviti zdravo in varno okolje
- Specifični cilji:
  - Preprečevanje socialne izključenosti in njenega medgeneracijskega prenosa
  - Vzpostavitev in zagotovitev kontinuiranosti, razpoložljivosti in pestrosti storitev za uporabnike
  - Uvedba novih metod oz. pristopov dela (inovativnost metod)
  - Aktivnejša vloga NVO kot dopolnitev programa javnih socialnovarstvenih storitev in programov kot pogoj za celovit vpogled v problematiko dogajanja na terenu
  - Razvijanje prostovoljnega dela in vključevanje prostovoljcev

Opis aktivnosti:

- Vzpostavitev programov oz. nadgradnje že obstoječih programov,
- Izvajanje programov,
- Ustanovitev Družinskega centra in
- Vzpostavitev stanovanjske skupine za otroke in mladostnike za potrebe Obalno-kraške regije.

Opis kazalnikov/rezultatov:

- Programi na področju preventive in kurative za otroke, mladostnike in starše, št. uporabnikov,
- Delujoč Družinski center,
- Vzpostavljena stanovanjska skupina za otroke in mladostnike.

Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji

Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije

6.	Mreža bivalnih kapacitet z nastanitveno podporo za ranljive skupine	Nosilec in partnerji: Javni zavodi, NVO, občine	8.000.000	ESS, Nacionalni viri, Občinski viri,	2014-2020	Prioriteta 2: Krepitev kvalitete življenja in vključujoča družba Program 1: Zmanjševanje tveganja revščine in povečanje socialne
----	--	---	-----------	--------------------------------------	-----------	---

						vključenosti Ukrep 1: Ukrepi proti revščini in socialni izključenosti
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Problem vključitve v samostojno življenje v lokalnem okolju ter stanovanjske osamosvojitve in opolnomočenja je prisoten pri mnogih posameznikih, ki zaključujejo življenje v kakšni od organiziranih nastanitvenih oblik bivanja (npr. Varna hiša, materinski dom, terapevtska skupnost, stanovanjska skupine, zavod za prestajanje kazni zapora, programi pomoči brezdomnim itd.). Namen projekta je zagotovitev ustrezne podpore pri premagovanju bivanjske problematike oz. reševanje le-te.</p> <p>Ciljna skupina: Osebe iz ranljive skupine prebivalstva: težave v duševnem zdravju, motnje v duševnem razvoju, žrtve nasilja (z otroki), brezdomne osebe, osebe zasvojene od alkohola ali prepovedanih drog, mlajši odrasli po izhodu iz vzgojnih zavodov ali rejništva, osebe po prestani kazni zapora...)... Ciljna skupina zajema osebe, ki zaključujejo življenje v katerem od rehabilitacijskih programov ali drugih organiziranih oblikah bivanja oziroma osebe, ki imajo težave s samostojnim bivanjem.</p> <p>Nameni in cilji: Vzpostavitev mreže stanovanjskih skupin z različno intenziteto spremljanja vključenih oseb. Ključnega pomena je vzpostavitev razvejane, dostopne in stabilne mreže izvajanja programa v Južno Primorski regiji z zagotavljanjem celotnega spektra obravnave oz. intenzivnosti vključitve.</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pokritje vseh podskupin ranljive skupine prebivalstva - Določiti vmesne stopnje razširjanja mreže nastanitev - Zagotovitev primernih stanovanjskih prostorov, - Zagotavljanje izvajanja programa, <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vzpostavljena mreža storitev in programov - število uporabnikov, - Št. stanovanj, njihova kapaciteta, <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
7.	Center za mentalno zdravje	<p>Nosilec: Socialno varstveni zavod Dutovlje²⁷</p> <p>Partnerji: občine, CSD, Dnevni Centri, zdravstveni domovi, , PB Idrija, ZZV iz Italije, Centri za mentalno zdravje iz Trsta, Zdravstveno socialne službe tržaške pokrajine</p>		ESS, Nacionalni viri (MDDSZ), Občinski viri,	2014-2020	Prioriteta 2: Krepitev kvalitete življenja in vključujoča družba Program 1: Zmanjševanje tveganja revščine in povečanje socialne vključenosti Ukrep 1: Ukrepi proti revščini in socialni izključenosti

²⁷ Je poseben socialni zavod za odrasle osebe z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju in/ali razvoju ter za osebe z več motnjami. V skladu z željami in potrebami stanovalcem nudi osnovno oskrbo (bivanje, čiščenje, pranje in prehrana), socialno oskrbo, zdravstveno nego in posebne oblike varstva.

Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Vzpostavitev modela delovanja Centra za mentalno zdravje, ki bo z enotami, zagotavljal celostno (socialno zdravstveno) obravnavo oseb s težavami v duševnem zdravju v domačem okolju na območju Južno Primorske regije. Storitve centra za mentalno zdravje se umeščajo v polje delovanja socialnega varstva in zdravstva, zato je center oblikovan kot socialno – zdravstvena služba.</p> <p>Ciljna skupina: Osebe s težavami v duševnem zdravju, svojci oseb s težavami v duševnem zdravju</p> <p>Nameni in cilji: do 2015 oblikovanje 2-3 centrov za mentalno zdravje do 2020 ustanovitev enote za krizne namestitve z do 12 posteljami ob enem izmed kriznih centrov;</p> <ul style="list-style-type: none"> - celostna obravnava oseb s težavami v duševnem zdravju v domačem okolju, izboljšanje kvalitete življenje, preprečevanje socialne izključenosti - mrežno povezovanje vseh izvajalcev sociali in zdravstvenih storitev za osebe s težavami v duševnem zdravju približevanje storitev uporabnikom - meddržavno sodelovanje pri uvajanju novih pristopov za ugotavljanje potreb, povezovanju sistemov in izvajalcev zdravstva in socialnega varstva pri izmenjavi dobrih praks in razvoju novih, inovativnih pristopov pri obravnavi oseb s težavami v duševnem zdravju v skupnosti - razvoj skupnostnih služb <p>Nadgradnja CMZ pa bi bila vzpostavitev enote za krizne namestitve ob enem izmed teh dnevnih centrov.</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celostna obravnava oseb s težavami v duševnem zdravju v domačem okolju, izboljšanje kvalitete življenje, preprečevanje socialne izključenosti - mrežno povezovanje vseh izvajalcev sociali in zdravstvenih storitev za osebe s težavami v duševnem zdravju približevanje storitev uporabnikom - meddržavno sodelovanje pri uvajanju novih pristopov za ugotavljanje potreb, povezovanju sistemov in izvajalcev zdravstva in socialnega varstva pri izmenjavi dobrih praks in razvoju novih, inovativnih pristopov pri obravnavi oseb s težavami v duševnem zdravju v skupnosti - razvoj skupnostnih služb - zagotovitev namestitvenih kapacitet <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavljena mreža, št. partnerjev mreže, - vzpostavljeni programi, št. uporabnikov, - vzpostavljene namestitvene kapacitete, št. uporabnikov. <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>
----------------------	---

PRIORITETA 3: RAZVOJ PODEŽELJA IN TRAJNOSTNO GOSPODARJENJE Z NARAVNIMI IN KULTURNIMI DOBRINAMI						
Zap.št.	Naziv projekta	Nosilec projekta in partnerji	Vrednost projekta (v EUR)	Vir financiranja	Časovni načrt projekta	Prioriteta in ukrep, v katera se uvršča projekt
1.	Center Mediteranskih kultur	Nosilec: Univerza na Primorskem,	13.500.000	EKSRP, ESPR, ESRR,	2014-2020	Prioriteta 3: Razvoj podeželja in trajnostno

		Partnerji: Lokalne skupnosti , Društva pridelovalcev in ekološka društva, Soline d.o.o., Hoteli in turistična združenja, Obrtno podjetniške zbornice, Kmetijsko gozdarska zbornica, KZ Agraria, Oljkarska zadruga Slovenske Istre, ORA Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov		Program Slovenija-Italija, Program Slovenija-Hrvaška, Nacionalni viri, Občinski viri, Zasebni viri,		gospodarjenje z naravnimi in kulturnimi dobrinami Program 2: Sonaravno kmetijstvo Ukrep 1: Krepitev znanja in kvalitete proizvodov Program 2: Sonaravno kmetijstvo Ukrep 2: Povezovanje in sodel.
<p>Povzetek projekta: Povezali bomo vse ključne akterje kmetijstva, spodbudili medsebojno sodelovanje in strokovno podprli aktivnosti na področju pridelave (oljkarstvo, vinarstvo, sadjarstvo, zelenjadarstvo), trženja, predelave. Povezali bomo akterje raziskovalno razvojnih aktivnosti (lokalne, nacionalne, čezmejne) z uporabniki, z namenom usmerjanja raziskav v probleme kmetijske prakse, predvsem v povezavi večje prilagojenosti v razmerah klimatskih sprememb.</p> <p>V okviru ukrepa bomo nadaljevali z aktivnostmi projektov »Center za razvoj, promocijo in preučevanje mediteranskih kultur«, »Identifikacija, vrednotenje in trženje tipičnih pridelkov in izdelkov Obalno-kraškega področja« ter projekta izgradnje Centra mediteranskih kultur v Izoli, s katerimi so bili vzpostavljeni v okviru UP ZRS osnovni pogoji za razvoj in razširjanje znanja na področju kmetijsko-živilske dejavnosti s poudarkom na znanju o sredozemskih kulturah.</p> <p>Ciljna skupina: Ključni akterji kmetijstva v regiji: združenja proizvajalcev (oljkarji, vinogradniki, ekoloških kmetov), KZ Agraria, Oljkarska zadruga Slovenske Istre, Lokalne skupnosti (občine), raziskovalci (UP – CMK in širše – Kmetijski inštitut, FAMNIT – Sredozemsko kmetijstvo), Kmetijsko gozdarska zbornica, Svetovalna služba KGZ – Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica, NVO in drugi zainteresirani partnerji.</p> <p>Nameni in cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povezati ključne akterje področja kmetijstva in živilstva in okrepiti medsebojno sodelovanje, - povečati kvaliteto lokalno pridelane hrane, - izboljšati ekonomski položaj kmetijstva/živilstva, - izboljšati trženje lokalnih proizvodov: vzpostavljanje blagovnih znamk in podporo nadzoru nad kvaliteto, - razvoj in uvajanje novih tehnologij in tržnih proizvodov, - zmanjšati negativnih posledic klimatskih sprememb v pridelavi hrane. <p>Ključnega pomena pri tem je znanje in njegov učinkovitejši prenos v produkte, storitve in procese, skozi izboljšanje sodelovanja med nosilci znanja (univerza, razvojno raziskovalne in izobraževalne institucije) in kmetijskimi proizvajalci. Pri tem bo odigral pomembno vlogo CMK – Center mediteranskih kultur.</p> <p>Opis aktivnosti:</p>						

	<ul style="list-style-type: none"> - Vzpostavitev platforme sodelovanja, formalizacija, - Vzdrževanje ter nadgradnja osnovne infrastrukture CMK in njegovih storitev (Nadzor nad kvaliteto certificiranih živil, Ureditev in vodenje dejavnosti Degustacijskega centra, Podpora delovanju združenj), - Vzpostavitev blagovnih znamk in promocijske aktivnosti/marketing, - Raziskovalno-razvojne dejavnosti na področju sredozemskega kmetijstva in oljkarstva (v povezavi z ekološko pridelavo: obvladovanje bolezni in škodljivcev, tehnologija pridelave in predelave v razmerah podnebnih sprememb, optimalna raba vode v kmetijstvu in namakanje ipd.). - Razvoj in uvajanje novih tehnologij v kmetijstvu in živilstvu (Vzpostavitev predelave namiznih oljk z zaščiteno označbo porekla, izkoriščanje stranskih produktov pri predelavi oljk za krmo, za energetske namene; vzpostavitev novih tehnologij v živilstvu, vplivi na boljšo kakovost; razvoj novih produktov (uporaba oljčnih listov etc)); - Promocijsko izobraževalne aktivnosti - lokalno pridelane mediteranske prehrane: turistični obiski s poskusom tipičnih pridelkov (sol, olje, vino ipd – vodene degustacije v CMK), spodbujanje pridelovalcev h kakovostnejši ponudbi v okviru različnih tekmovanj (različni festivali - Zlata oljna vejica, kulinarčni dogodki etc), program »mediteranska prehrana« bomo vključili v šolski sistem, informiranje v skladu z mednarodnimi trendi spodbujanja mediteranske prehrane, vpetost v mednarodno mrežo ReCOMed, - Sodelovanje pri širši regijski pobudi »Mediterranski življenjski slog«: Tematika zdrave, lokalno pridelane mediteranske prehrane bo vključena v širši regijski produkt, usmerjen v promocijo zdravega življenjskega sloga, na temelju gibanje (kineziologija). Razvili bomo blagovno znamko, ki jo bomo promovirali kot turistično ponudbo, pa tudi med lokalnim prebivalstvom. Aktivnosti bodo vključevale izobraževalne delavnice (od vrtec do starostnikov), od pridelovalcev do potrošnikov, pa tudi izobraževanje gostincev na področju mediteranske prehrane (sol, oljčno olje, ribe in v Istri pridelana zelenjava), - Lokalni (izobraževalno) demonstracijski centri: <ul style="list-style-type: none"> - a/Sečovlje-Krog: za matične in kolekcijske nasade sredozemskih kultur (za zagotavljanje kakovostnega izhodiščnega sadilnega materiala različnih sort , uvajanje, vzgoja novih sort in klonov, označevanje in ureditev nasadov v izobraževalno - promocijske namene). - b/za razvoj in demonstracijo novih (sonaravnih) tehnologij (kmetovanja in življenja lokalnih skupnosti) v praksi (lokacija: Hrvoji – Močunigi). - c/ tematske enote: mojstrske kmetije, eko-socialne kmetije, <p>Opis kazalnikov/rezultatov</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavljena platforma sodelovanja med deležniki, podpisana pogodba med njimi; - št. povezanih/sodelujočih združenj proizvajalcev; - delujoč Degustacijski center, - št. vzpostavljenih blagovnih znamk, - št. izvedenih razvojno-raziskovalnih projektov, - št. uvedenih novih tehnologij v kmetijstvu in živilstvu, - št. izvedenih promocijsko izobraževalnih aktivnosti – na temo lokalno pridelane mediteranske prehrane; - št. delujočih lokalnih (izobraževalno) demonstracijskih centrov. <p>Prostorska opredelitev primernih lokacij: območje občine Izola, center</p> <p>Viri podatkov za spremljenje uspešnosti: Nosilec projekta</p>					
2.	Natura 2000: Razvoj z naravo v porečju Dragonje	Nosilec: Še ni določen Partnerji: Mestna občina Koper, občina Piran, ZRSVN, Zavod Eko-	2.000.000	ESRR, Čezmejni program Slovenija-Hrvaška, ostali programi ETS,	Od 2014-2018	Prioriteta 3: Razvoj podeželja in trajnostno gospod. z naravn. in kulturnimi dobrinami Program 1: Ohranj. narave in biodiv.

		Humanitatis, Zavod Istraterra, druge nevladne organizacije, UP-CMK, Kmetijsko-gozdarski zavod Nova Gorica, ZVKD		EKSRP – LEADER v okviru CLLD,		Ukrep 1: Razvoj javne infrast (turistična, kult. dediščina, parkovna) Ukrep 2: Krepitev upravljanja varovanih območij (Natura 2000) Program 2: Sonaravno kmetijstvo Ukrep 2: Povezovanje in sodel. Program 3: Razvoj podeželja Ukrep 1: Razvoj in diverzifikacija dejavnosti na podeželju Ukrep 2: Urejanje vasi, obnova skupnih objektov, obj. za turizem, infrastrukture
Opis projekta	<p>Povzetek projekta:</p> <p>Projekt »Razvoj z naravo v porečju Dragonje« je usmerjen predvsem v poenotenje pogledov na razvoj območja porečja Dragonje, v aktivacijo lokalnih virov in potencialov z namenom ustvarjanja "zelenih" (inovativnih) storitev, produktov ter delovnih mest, v aktivno varovanje narave in kulturne dediščine ter njuno promocijo, v ohranjanje, razvoj in promocijo tradicionalnih znanj in trajnostnih praks, v krepitev človeških virov, socialnega kapitala in medgeneracijskega dialoga ter v trajnostno in sonaravno upravljanje z območjem.</p> <p>Prvi del projekta bo namenjen komunikacijskim delavnicam za »inventuro« interesov in pogledov ter oblikovanju skupnih razvojnih ciljev in načrtov za konkretne aktivnosti. Ob rezultatih delavnic, ugotovljenih skupnih točkah in ciljih ter navzkrižjih interesov, ki dosegajo ciljev onemogočajo, bi bila poglavitna rezultata tega dela projekta celostno poročilo o stanju in o dogovorjeni poti do skupnega cilja ter nabor ukrepov (projektne ideje), ki to pot tlakujejo (akcijski načrt z ukrepi po posameznih sektorjih).</p> <p>Drugi del projekta je namenjen realizaciji opredeljenih prioritarnih projektov. Možni so naslednji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dolgoročni program vodnogospodarskih ukrepov za zagotavljanje poplavne varnosti, ohranjanje naravnih danosti ter varovanje imetja, • razvoj in trženje enotne blagovne znamke območja, storitev in produktov, razvoj integralne ekoturistične ponudbe • podporne storitve (inkubator) za socialno podjetništvo, ekološko pridelavo in turizem, • projekti eko-socialnega podjetništva, zlasti na področju kmetijstva in turizma, • aktivni ukrepi varovanja narave • program izobraževanj in usposabljanj ter vzpostavitev tematskih enot (centrov, kmetij ipd.) za njegovo izvajanje <p>Tretji del projekta je namenjen opredelitvi dolgoročnega modela upravljanja z območjem porečja Dragonje. Območje je ključnega pomena za varstvo naravnih vrednot, ohranjanja biotske pestrosti, kulturne dediščine podeželja in kmetijskih zemljišč Slovenske Istre. Vsekakor se ustanovitev zavarovanega območja (krajinskega parka) kaže kot ena najprimernejših možnosti za trajnostno upravljanje z območjem, kjer bo ohranjanje integralni del razvoja in razvoj integralni del ohranjanja. Ta del projekta je v prvi fazi vezan na prvo, komunikacijsko, fazo, skozi katero bodo deležniki poenotili svoja videnja, pričakovanja in rešitve.</p> <p>Ciljna skupina: občine in lokalne skupnosti, lokalni prebivalci, kmetije in kmetijska gospodarstva, lokalne nevladne in druge organizacije, podjetniki in obrtniki, ponudniki gostinskih in turističnih storitev, iskalci prve zaposlitve in dolgotrajno brezposelni, obiskovalci / turisti, strokovna javnost,</p> <p>Nameni in cilji: dogovorjena vizija in strategija za razvoj območja porečja Dragonje do leta 2030;</p>					

	<ul style="list-style-type: none"> - izdelan akcijski načrt z opredeljenim naborom sektorskih ukrepov (projektnih idej), ki se lahko izvajajo vzporedno s potekom projekta in preko katerih se uresničuje dogovorjena strategija; - opredeljen model upravljanja z območjem porečja Dragonje. - razvoj eko-socialnega podjetništva, zlasti na področju kmetijstva in turizma - povečanje obsega ekoloških kmetijskih zemljišč, (tržne) pridelave ekoloških živil in vzpostavitev novih tržnih poti za eko živila - razvoj integralne ekoturistične ponudbe - razvoj zelenih delovnih mest (s poudarkom na mladih) <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opredelitev vizije in programa razvoja območja, - opredelitvi dolgoročnega modela upravljanja z območjem porečja Dragonje, - Vzpostavitev razvojno-podpornega okolja v obliki inkubatorja za trajnostni razvoj podeželja, - Vzpostavitev razvojno-podpornega okolja v obliki inkubatorja za trajnostni razvoj podeželja, - Vzpostavitev zadruga za tržno povezovanje ekoloških kmetij in skupne blagovne znamke visoko kakovostnih lokalnih eko živil, ki bo promovirala teritorij območja Dragonje - Raziskovalno-izobraževalni center za tradicionalno in ekološko kmetijstvo, - Razvoj integralnega ekoturističnega produkta Dragonje <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblikovano lokalno medsektorsko razvojno partnerstvo (vključenih min. 10 javnih in zasebnih organizacij) - oblikovana skupnostna dolgoročna vizija trajnostnega razvoja območja Dragonje - oblikovan akcijski načrt trajnostnega razvoja območja Dragonje po posameznih (ključnih) sektorjih - oblikovani skupnostni projekti (min. 4) - vzpostavljen »zeleni« inkubator - vzpostavljen raziskovalno-izobraževalni center za tradicionalno in ekološko kmetijstvo - vzpostavljena lokalna blagovna znamka eko živil in zadruga eko kmetij (vključenih min. 10 kmetij) - vzpostavljena lokalna blagovna znamka ekoturistične ponudbe in grozd ekoturističnih ponudnikov (vključenih min. 15 ponudnikov) - razviti novi ekoturistični produkti (min. 6) <p>Prostorska opredelitev primernih lokacij: območje LAS Istra Viri podatkov za spremljenje uspešnosti: Nosilec projekta</p>					
3.	Natura 2000: Upravljanje geoparka Kras	Nosilec projekta: Občina Sežana. Potencialni partnerji: ORA Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, Občina Divača, Komen, Miren-Kostanjevica, čezmejne kraške občine ter zainteresirane strokovne institucije.	1.476.000	ESRR , Čezmejni program Slovenija - Italija,	2014 - 2020	Prioriteta 3: Razvoj podeželja in trajnostno gospod. z naravn. in kulturnimi dobrinami Program 1: Ohranj. narave in biodiv. Ukrep 2: Krepitev upravljanja varovanih območij (Natura 2000)

Povzetek projekta

Povzetek projekta: V okviru projekta se bo vzpostavil geopark Kras, ki predstavlja orodje, obliko organiziranosti medobčinskih skupnih interesov za ohranitev in razvoj matičnega Krasa kot svetovno znane subregije. Gre za sistematično obliko neformalnega varovanja, interpretacije, promocije in trženja geografsko in funkcionalno zaokroženega teritorija na osnovi specifične geološke dediščine mednarodnega pomena s ciljem spodbujanja družbeno-ekonomskega razvoja. Strateški dokumenti, ki so nastali v okviru projekta KRAS-CARSO izkazujejo skupni cilj: trajnostni razvoj Krasa na osnovi usklajenega upravljanja na regionalni (oz. čezmejni) ravni. Na osnovi analize obstoječega stanja ter rezultatov Študije izvedljivosti vzpostavitve geoparka na Krasu se kot najoptimalnejša možnost za doseg skupnega cilja izkazuje vzpostavitev geoparka Kras.

Ciljna skupina: lokalno prebivalstvo, turisti, obiskovalci in drugi deležniki

Namen in cilji:

- ohranjanje dediščine ob spodbujanju trajnostnega razvoja,
- poglobljanje znanja o naravnih in družbenih fenomenih Krasa,
- popularizacija med strokovno in laično javnostjo,

Opis aktivnosti:**Koordinacija in upravljanje projekta**

- **Tehnična koordinacija in upravljanje** (opredelitev prijavitelja, vzpostavitev organizacijske strukture z imenovanjem članov v posamezne skupine (z vključevanjem zainteresiranih javnih in zasebnih partnerjev ter prostovoljcev), aktivno sodelovanje znotraj partnerstva, sodelovanje z nastajajočimi ter obstoječimi geoparki, administrativno upravljanje (priprava finančnih načrtov in zagotovitev financiranja, poročanje, spremljanje in administrativni nadzori), Včlanitev v Evropsko mrežo geoparkov, priprava dosjeja za vključitev v mrežo, spremljanje in usmerjanje pripravljanih aktivnosti),
- **Včlanitev v Evropsko mrežo geoparkov** (priprava dosjeja za vključitev v mrežo, spremljanje in usmerjanje pripravljanih aktivnosti)

Ohranjanje dediščine in družbeno-ekonomski razvoj

- **Politika in formalni akti** (implement. strateških prostorskih dokumentov projekta KRAS-CARSO, vključitev v razvojne dokumente, priprava upravljalnega načrta)
- **Varovanje in upravljanje** (izvajanje upravljalnega načrta, akcijskega načrta za geološko raznovrstnost, monitoringi, koordiniranje mreže znanstv. strokovnjakov)
- sodelovanje z lastniki in uporabniki zemljišč pri izvajanju geološke interpretacije in varne in odgovorne rabe geoloških dediščinskih območij),

Raziskave in razvoj**Geoturizem in geoizobraževanje**

- Promocijske aktivnosti,
- Komuniciranje, logistika, izobraževanje,

Opis kazalnikov/rezultatov:

- Članstvo v Evropski mreži geoparkov,
- Upravljalni načrt pripravljen,
- Vzpostavljen monitoring,
- Izvedene raziskave, publikacija člankov v strokovnih revijah,
- Izdelano promocijsko gradivo,
- Izvedena izobraževanja

Prostorska opredelitev primernih lokacij: območje LAS Krasa in Brkinov

Viri podatkov za spremljanje uspešnosti: Nosilec projekta

4.	Regionalni program	Nosilec: Kmetijsko		EU – EKS RP,	Od 2014-2020	Prioriteta 3: Razvoj podeželja in
----	---------------------------	--------------------	--	--------------	--------------	--

	namakanja kmetijskih zemljišč in izvedba prioritetnih investicij	gozdarski zavod Nova Gorica, UP-CMK; Partnerji: občine, ZRSVN, ZRSVK, Ministrstvo za kmetijstvo, zadruga, združenja proizvajalcev, posamezniki, ORA Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov		Nacionalni viri, Občinski viri, Zasebni viri,		trajnostno gospod. z naravn. in kulturnimi dobrinami Program 2: Sonaravno kmetijstvo Ukrep 2: Povezovanje in sodel. Ukrep 3: Krepitev naravnih potencialov za kmetijsko proizvodnjo,
<p>Povzetek projekta: V okviru projekta bo pripravljen regijski program namakanja, na podlagi strokovne podlage, ki bo opredelila potenciale, med seboj primerjala in vrednotila vse pretekle projekte v povezavi z namakanjem, definirala nove možnosti, opredelila nekatere še ne dovolj proučene možnosti (npr. izraba očiščenih komunalnih odpadnih voda za potrebe namakanja). Alternative bodo vrednotene z vidika tehnične izvedljivosti, ekonomičnosti, vplivov na naravo/okolje, družbene sprejemljivosti. Na tej podlagi bo pripravljen regijski program namakanja. Ta bo omogočil kontinuirano izdelavo potrebne dokumentacije za poseg v prostor (prostorska dokumentacija, gradbeno tehnična dokumentacija, ustrezna dovoljenja) in izvajanje investicij na daljši rok.</p> <p>Ciljna skupina: Kmetijski proizvajalci, njihova združenja, zadruga, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, lokalno prebivalstvo,</p> <p>Nameni in cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagotoviti vodo za namakanje, - zagotoviti stabilnejše pogoje za pridelavo, <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recenzija že narejenih strokovnih podlag, Izdelava manjkajočih strokovnih podlag; - Priprava strategije in programa: Zasnova namakanja v regiji; Program namakanja, - Izdelava projektne, tehnične dokumentacije za projekte namakanje, - Izvedba investicij, - Delovanje regijske projektne skupine za razvoj namakanja, - Izvedeni projekti namakanja, <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pripravljene strokovne podlage, - Pripravljen program in seznam prioritetnih ukrepov/projektov, - Pripravljena investicijska in gradbeno tehnična dokumentacija, <p>Prostorska opredelitev primernih lokacij: Območje porečij Dragonje, Badaševice, Rižane, reke Reka</p> <p>Viri podatkov za spremljenje uspešnosti: Nosilec projekta</p>						

PRIORITETA 4: INFRASTRUKTURA, OKOLJE IN TRAJNOSTEN PROSTORSKI RAZVOJ						
Zap.št.	Naziv projekta	Nosilec projekta in partnerji	Vrednost projekta (v EUR)	Vir financiranja	Časovni načrt projekta	Prioriteta in ukrep, v katera se uvršča projekt
1.	Izboljšanje dostopnosti na območje pristanišča – nov(i) vhod(i)	Nosilec: Luka Koper d.d. Partnerji: MO Koper, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor RS	11.000.000	ESRR, EU - IPE, Zasebni viri,	Od 2015-2018	Prioriteta 4: Energija, infrastruktura, okolje, prostor
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Trenutno ima koprsko pristanišče le en vhod, ki je v neposredni bližini mestnega jedra in kjer občasno prihaja do večjih zastojev, kar pomembno obremenjuje mestno logistiko in zmanjšuje pretočnost pristanišča ter s tem njegove zmogljivosti. Načrti za vzpostavitev novega vhoda, ki bi razbremenil mestni promet in posledično učinkoviteje razporejal tudi promet znotraj pristanišča, so že dolgo napovedani. Nov vhod bi predstavljal neposredno navezavo na avtocesto. Za nov vhod ob Serminski vpadnici je sprejet tudi posebni Državni prostorski načrt. Ob novem vhodu je predviden tudi kamionski terminal in vsa pripadajoča infrastruktura. Novemu vhodu bi bilo potrebno prilagoditi tudi povezovalno infrastrukturo znotraj pristanišča, informacijsko ter varnostno podporo. Poleg tega se pojavljajo tudi nove ideje za dodatne izboljšanje pretočnosti z dodatnimi vhodi, kar bo potrebno predhodno preučiti. Projekt bo imel več faz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izvedba novega vhoda in pripadajoče infrastrukture (skladno z DPN), - Proučitev ustreznih infrastrukturnih rešitev transportnih poti notranje logistike pristanišča (glede na navezavo na novi vhod), - Izvedba prilagoditev notranje pristaniške povezovalne infrastrukture, - Proučitev potrebe po dodatnih vhidih - Morebitna izvedba morebitnih dodatnih vhodov <p>Ciljna skupina: Uporabniki pristanišča: avtoprevozniki, logisti, agenti, špediterji, inšpekcijske službe, zaposleni; Predvsem pa se vpliv razbremenitve prometa odraža tudi pri občanah in lokalnemu prebivalstvu.</p> <p>Nameni in cilji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vzpostavitev novega vhoda po DPN in potencialno dodatnih vhodov v pristanišče - Vzpostavitev učinkovitega prometa izven območja pristanišča - Vzpostavitev učinkovitega prometa znotraj območja pristanišča <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izvedba novega vhoda in pripadajoče infrastrukture (skladno z DPN) Pri izvedbi novega vhoda gre za nadaljevanje pred časom ustavljenih del na cestni navezavi na novi vhod v pristanišče Koper. Pred začetkom je potrebno pridobiti stavbno pravico na parcelah v lasti MOK za objekte carine na novem vhodu (to je v izvajanju), pridobiti gradbeno dovoljenje in izvesti razpis za gradbenega izvajalca (predvideno v prvi polovici leta 2015). Pred začetkom gradnje se mora iz cestne trase umakniti deponija Finali. Razpis za pridobitev gradbenega izvajalca za dokončanje del na cestni navezavi je predviden do sredine leta 2015. Dokončanje del, v kolikor se deponija Finali umakne, je predvideno v drugi polovici leta 2015 oz začetku 2016. Ob novem vhodu bo potrebno namestiti tudi vso pripadajočo infrastrukturo (kamionski terminal, objekt za podporne službe, informacijska podpora). - Proučitev ustreznih infrastrukturnih rešitev transportnih poti notranje logistike pristanišča (glede na navezavo na novi vhod) Novemu vhodu primerno bo potrebno proučiti tudi infrastrukturo in režim internega prometa, ki predvideva odpravo ozkih grl ter učinkovito pretočnost prometa znotraj pristanišča. Potrebno bo opraviti meritve prometa ter določene simulacije glede na nov vhod za ugotovitev optimalnega poteka in ureditve infrastrukturnih 					

	<p>rešitev znotraj pristanišča.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izvedba prilagoditev notranje pristaniške povezovalne infrastrukture Glede na ugotovitve predhodne aktivnosti (faze) se bo nadaljevalo z izvedbo ustreznih rešitev znotraj pristanišča. - Proučitev potrebe po dodatnih vhodih Posebna pozornost bo posvečena tudi proučitvi dodatnih potreb po novih vhodih, ki bi dodatno izboljšali dostopnost in prometni režim znotraj in izven pristanišča. - Morebitna izvedba morebitnih dodatnih vhodov V kolikor se pri predhodni aktivnosti (fazi) ugotovi, da je utemeljena potreba po dodatnih vhodih, bodo v tej fazi izvedeni. - Opis kazalnikov/rezultatov: - Št. kamionov v pristanišču - Povprečen čas čakanja za vstop v pristanišče <p>Pogostost kritičnih zastojev Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji Prostorska opredelitev: območje Mestne občine Koper – koncesijsko območje pristanišča</p>					
2.	Trajnostna mobilnost - Vzpostavitev sistema trajnostne mobilnosti	Nosilec: določen bo naknadno Partnerji: občine, nevladne organizacije, izvajalci gospodarske javne službe za prevoz potnikov,	20.800.000	EU: ESRR, KS, Programi ETS, predvsem Program Slo-Ita, Nacionalni viri, Občinski viri,	Od 2014-2020	Prioriteta 4: Energija, infrastruktura, okolje, prostor
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Vzpostavitev učinkovitega sistema trajnostne mobilnosti na ravni regije. Vzpostavljeno bo partnerstvo s sosednjimi regijami/pokrajinami (Furlanija-Juljska krajina, Istrska županija) ter znotraj regije (občine Obalno-kraške regije, še posebno na območju somestja Koper-Izola-Piran). Pripravljena in sprejeta bosta celostna prometna strategija, usklajena na regionalni ravni, in akcijski program trajnostne mobilnosti, ki bo podrobneje določila tudi načine sodelovanja ter financiranja projektov. Pripravljene bodo vse potrebne strokovne podlage, izvedena bo integracija prostorskega in prometnega načrtovanja v okviru novih prostorskih planov. Pripravljena bo investicijska, projektna in tehnična dokumentacija. Dograjen bo del infrastrukture za trajnostno mobilnost (postajališča, multimodalni prometni terminali, P+R parkirišča, infrastruktura za nemotoriziran promet – pešpoti, kolesarsko omrežje). Vzpostavljen bo regijski logistični center za mobilnost. Z intermodalnostjo bo zagotovljeno povezovanje različnih sistemov, ob vozliščih sistema javnega potniškega prometa bodo urejena parkirišča, prostori za vstopanje in izstopanje potnikov, izposojevalnice koles, taksi službe in storitve obveščanja potnikov. Vzpostavljeni bodo podporni ukrepi občin in države (kot npr. enotna vozovnica za celoten sistem javnega potniškega prometa), izvedene bodo akcije osveščanja prebivalstva za spreminjanje transportnih navad.</p> <p>Ciljna skupina: Prebivalci območja, obiskovalci/turisti, pešci, kolesarji, uporabniki JPP,</p> <p>Nameni in cilji: Povečati dostopnost funkcij ob manjši potrebi po mobilnosti, povečati energetska učinkovitost mobilnosti, zmanjšati stroške mobilnosti, manjši vplivi na okolje ter večja dostopnost za vse kategorije prebivalcev/obiskovalcev.</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krepitev političnega konsenza, - Vzpostavitev regijskega logističnega centra za upravljanje trajnostne mobilnosti, 					

	<ul style="list-style-type: none"> - Priprava strokovnih podlag, - Priprava celostne prometne strategije s programom prioriternih ukrepov/projektov, - Prilagoditev občinskih prostorskih načrtov za lažje uvajanje trajnostne mobilnosti, - Priprava investicijske in projektne dokumentacije, - Ureditev javnega medmestnega in mestnega prometa, - Izgradnja infrastrukture za trajnostno mobilnost: P+R lokacije intermodalnih prestopnih točk, infrastruktura za integriran javni potniški promet, kolesarske steze, pešpoti, senčenje peš koridorjev (drevoredi), - Vzpostavitev regijskega sistema izposoje koles, - Izvedba mehkih podpornih ukrepov (ukrepi omejevanja prometa osebnih vozil v mestih, usklajevanje parkirnih politik, izdelava mobilnostnih načrtov – spodbujanje dogovorov glede prihodov na delo...) - IKT podpora mobilnosti (sodobne tehnologije za učinkovito upravljanje mobilnosti, npr. spremljanje vozil v realnem času s prikazovalniki na postajališčih JPP, informacijski portali za potnike z možnostjo uporabe mobilnih telefonov, ipd.), - Izvedba promocijskih akcij za popularizacijo javnega prometa v javnosti; <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sprejeta celostne strategije in program trajnostne mobilnosti s programom prioriternih investicij v regiji (Vir: RRC, Občine) - Investicije v izgradnje infrastrukture za trajnostno mobilnost: kolesarske steze, pešpoti, senčenje peš koridorjev (drevoredi), (Vir: RRC, Občine) - Vzpostavljena infrastruktura in sistem za P+R; - Vzpostavljen regijski logistični center za upravljanje trajnostne mobilnosti (Vir: RRC, Občine) - Izvedene promocijske akcije za popularizacijo javnega prometa v javnosti (Vir: RRC, Občine) <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije, obalno somestje</p>					
3.	Regionalna mreža in sanacije javnih stavb in razsvetljave v lasti lokalnih skupnosti zaradi večje energetske učinkovitosti,	Nosilec: Medobčinska koordinacija/GOLEA Partnerji: občine na območju regije	42.000.000	KS, EU – ESRR, Program ELENA, Sredstva EIB in ESCO, Nacionalni, občinski, zasebni viri Skupaj: 42.000.000	Od 2014-2020	Prioriteta 4: Energijska, infrastruktura, okolje, prostor
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Projekt podpira energetska samooskrbo regije kot enega ključnih strateških ciljev regije. V okviru projekta bo pripravljen akcijski načrt za trajnostno energijo na nivoju regije, uveden bo sistem upravljanja z energijo z energetskega knjigovodstvom (s spremljanjem rabe energije - CSRE) izdelana bo investicijska, projektna in razpisna dokumentacija, izvedeni bodo energetske preglede, izvedene bodo energetske sanacije (stavb v lasti lokalnih skupnosti, javne razsvetljave, daljinsko ogrevanje iz obnovljivih virov), izvedeni bodo ukrepi za izboljšanje javnega potniškega prometa. Izvajale se bodo storitve pogodbenega zagotavljanja prihrankov in / ali pogodbene oskrbe z energijo. Opredeljeni bodo ustrezni finančni mehanizmi, da se lahko na trgu pojavijo kot t.i. ESCO podjetja tudi mala in srednja podjetja z ustreznimi znanji in kompetencami na področju trajnostne energetike, kar jim bo omogočilo najem ugodnih dolgoročnih posojil oziroma bo vzpostavljena ustrezna garancijska za EIB (Evropska Investicijska Banka) oziroma drugih podobnih finančnih institucij.</p> <p>Ciljna skupina: Občine, javni zavodi, javna podjetja kot lastniki oz. upravljalci javnih stavb,.. javne razsvetljave, oskrbe s toploto,...</p>					

<p>Podjetja, ki nudijo energetske storitve.   Finančne ustanove, ki nudijo podjetjem za energetske storitve ugodne dolgoročne kredite.   Razvojne agencije in druge institucije, ki spodbujajo razvoj v regiji.</p> <p>Nameni in cilji: Večja energetska samooskrba regije je eden ključnih strateških ciljev regije. Zato bo potrebno povečati rabo obnovljivih virov energije in zagotovo večjo energetsko učinkovitost. S tem bomo dosegli tudi pozitiven vpliv na gospodarski razvoj na lokalnem območju in pozitiven vpliv na delovna mesta predlagamo, predvsem v gradbeništvu, ki se sooča z globoko krizo.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Energetska samooskrba regije. - Zmanjšanje rabe energije in stroškov za energijo. - Zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov. - Nov zagon gospodarstva skozi mehanizem energetskega pogodbeništvu in ustvarjanje novih, zelenih delovnih mest. - Spodbujanje inovativnosti pri razvoju novih tehnologij. - Prehod na nizkoogljično družbo <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvodna pripravljalna faza: - Izdelava akcijskega načrta za trajnostno energijo na nivoju regije oz. joint SEAP-a – Sustainable Energy Action Plan po EU metodologiji in pristop županov k konvenciji županov in kjer se v akcijskem načrtu določi projekte trajnostne energetike, ki se bodo izvajali v obdobju 2014-2020, - Uvedba sistema upravljanja z energijo z energetskega knjigovodstvom s ciljnim spremljanjem rabe energije – CSRE, za potrebe vrednotenja posameznih predlogov sanacij in vodnih podatkov potrebne projektne in investicijske dokumentacije za uspešno izvajanje projektov ter kasnejšo spremljavo in analizo doseženih učinkov posameznih izvedenih ukrepov, - Prijava na program ELENA oziroma drugi tovrstni program za izvedbo investicij navedenih v regionalnem akcijskem načrtu za trajnostno energijo po principu energetskega pogodbeništvu preko pogodbenega zagotavljanja prihrankov in / ali pogodbene dobave energije. - Izdelava projektne, investicijske in razpisne dokumentacije: - Izvedba energetske pregledov obravnavanih objektov, - Izdelava projektne dokumentacije za potrebe celovite energetske sanacije, - Izdelava investicijske dokumentacije in izkaz javnega interesa za izvedbo celovitih energetske sanacij po principu energetskega pogodbeništvu, - Priprava razpisne dokumentacije in svetovanje pri vodenju postopkov za pridobitev izvajalcev energetske storitev pogodbenega zagotavljanja prihrankov oziroma pogodbene oskrbe z energijo. - Izvedbena faza: Izbrana podjetja za izvajanje energetske storitev izvedejo potrebna pripravljalna dela celovitih energetske sanacij ter nato izvajajo storitev pogodbenega zagotavljanja prihrankov in / ali pogodbene oskrbe z energijo na naslednjih področjih: - sanacije javnih stavb v lasti lokalnih skupnosti v smislu večje energetske učinkovitosti, - sanacije javne razsvetljave v smislu večje energetske učinkovitosti in gradnje pametnih omrežij, - oskrbe z daljinsko toploto iz obnovljivih virov energije in izvedba regijskega biomasnega centra, - okolju prijaznega javnega potniškega prometa (npr. mestni avtobus na plin,...) - izvedbo pametnega omrežja za električna vozila, - sistem za upravljanje porabe vode, - proizvodnji in skladiščenju obnovljive energije z uvajanjem novih tehnologij.
--

	<p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investicije v trajnostno energetiko, - Zmanjšanje rabe energije, - Zmanjšanje stroškov za energijo, - Zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov, - Nova delovna mesta v podjetjih, ki nudijo energetske storitve, - Inovacije na področju trajnostne energetike. <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
4.	<p>Infrastruktura za čiščenje in odvajanje komunalne odpadne vode,</p>	<p>Partnerji: Občine, Izvajalci javne službe,</p>	34.800.000	KS, EU – ESRR, Občinski viri,	Od 2014-2020	<p>Prioriteta 4: Energija, infrastruktura, okolje, prostor</p>
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Izvajanje investicij operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda občin (kanalizacijsko omrežje, čistilne naprave) za nasel. Občine nimajo dovolj finančnih virov, predvsem MO Koper in občine na Krasu, kjer bodo potrebne obsežne in drage investicije, saj gre za občine z redkejšo poselitvijo in lego na občutljivem območju. Zato je potreben nov dogovor z državo za prilagoditev obveznosti finančnim sposobnostim občin, vključno z spremembami in dopolnitvami Operativnih programov občin, z opredeljenimi novimi (cenejšimi in učinkovitejšimi) projektnimi rešitvami ter realnejšimi roki za izvedbo. Izvedle se bodo investicije za odvajanje in čiščenje odpadnih voda v vseh območjih poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2000 PE. Zgodovinska središča obalnih mest (predvsem Piran in Izola) se soočajo s problemom stare, dotrajane in puščajoče kanalizacije, ki je mešana (meteorno-fekalna), kar povzroča predvsem ob plimi in obilnejših padavinah močno obremenjevanje morja s fekalijami, kar ima neprimerno večje posledice na obremenjevanje morja kot neopremljenost manjših in redkeje poseljenih območij. Vdor slane vode v kanalizacijski ogroža instalacije in naprave, zmanjšuje učinkovitost sekundarne in terciarne stopnje čiščenja. V okviru projekta bo pripravljena investicijska in projektna dokumentacija ter izvedeni prioritetni projekti sanacije dotrajanjih kanalizacijskih omrežij v obalnih mestnih središčih.</p> <p>Ciljna skupina: Občine, prebivalstvo, turistični obiskovalci, gospodarstvo,</p> <p>Nameni in cilji: Izvajanje investicij (prilagojenih) operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda občin (kanalizacijsko omrežje, čistilne naprave), prednostno v vseh območjih poselitve s skupno obremenitvijo enako ali večjo od 2000 PE.</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - priprava investicijske in projektne dokumentacije za izvedbo projektov iz Operativnih programov; - izvajanje investicij operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda občin (kanalizacijsko omrežje, čistilne naprave); - priprava sprememb in dopolnitev Operativnih programov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda občin; - pripravljena investicijska in projektna dokumentacija ter izvedeni prioritetni projekti sanacije dotrajanjih kanalizacijskih omrežij v obalnih mestnih središčih. <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dolžina (novozgrajenega) kanalizacijskega omrežja, - št. (novih) priključkov <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p>					

	Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije					
5.	Oskrba s pitno vodo	Partnerji: Občine v regiji JPrimorska, Občina Miren- Kostanjevica, Rižanski vodovod, Kraški vodovod, JP Komunala Ilirska Bistrica,			2015-2020	Prioriteta:4 Energija, infrastruktura, okolje, prostor
<p>Povzetek projekta: Izvedba projekta oskrbe s pitno vodo Obale in Krasa: z povezavo treh vodovodnih sistemov (kraški, ilirsko-bistriški, rižanski) iz treh vodnih virov (Brestovica, Bistrica, Rižana) za oskrbo Obale s povečanjem kapacitete črpanja na vodnem viru Klariči, povečanjem pretočnosti transportnih cevovodov do stične točke na Rodiku, povezavo vodovodnega sistema Ilirska Bistrica na stično točko Rodik z z izgradnjo dodatnega transportnega vodovoda do Rodika, izgradnjo (obnovo primarnih in sekundarnih cevovodov na področjih, ki trenutno še niso priključena na javni vodovodni sistem, , oz. so cevovodi hidravlično iztrošeni, rekonstrukcijo dotrajanih cevovodov, kar bo zmanjšalo vodne izgube in prispevalo k racionalizaciji stroškov in upravljanja sistemov. Izgradnja manjkajočih vodovodov in objektov (Slovenska Istra, Kras-Brkini) v sistemu. Spodbujanje rabe in usposobitev alternativnih vodnih virov. Usposobitev alternativnih vodnih virov. Izvajanje ukrepov varstva vodnih virov.</p> <p>Ciljna skupina: prebivalstvo, gospodarski akterji območja, obiskovalci/turisti, Namen in cilji: Zagotoviti zanesljivo in cenovno ugodno oskrbo z kvalitetno vodo v regiji</p> <p>Operativne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - novogradnja ali rekonstrukcija 47,3 km transportnih cevovodov in 14 objektov na transportnih cevovodih, - novogradnja ali rekonstrukcija 118,1 km primarnih in sekundarnih cevovodov in 26 objektov na primarnih in sekundarnih cevovodih, - dograditev 1 objekta za zajem in/ali pripravo pitne vode, - priprava, sprejem in izvajanje ukrepov varstva vodnih virov, - promocijske akcije za sonaravno rabo voda (uporaba alternativnih virov, deževnice ipd.). <p>Kazalniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dolžina novozgrajenih transportnih cevovodov, - zgrajeni novi objekti na transportnih cevovodih, - dolžina rekonstruiranih primarnih in sekundarnih cevovodov, - št. novih objektov na primarnih in sekundarnih cevovodih. <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>						
6.	Trajnostni prostorski razvoj čezmejne urbane mreže	Partnerji: Občine v regiji, Provinca Trst, Istrska županija,	1.800.000	EU – ESRR, Programi ETS, predvsem Slovenija-Italija, Občinski viri,	Od 2014-2020	Prioriteta 4: Energija, infrastruktura, okolje, prostor

	<p>Povzetek projekta: Mesta v regiji so majhna, z skromnimi urbanimi potenciali. To je lahko ovira v razvoju, saj mesta oz. njihove mreže postajajo razvojni generatorji in privlačijo ključne razvojne faktorje. Mesta imajo v gospodarstvu pomembno vlogo, kot središča povezav, inovacij, ustvarjalnosti in storitev. Sodelovanje mest v okviru trajnostne urbane agende, usklajene na ravni obalnega somestja Ankaran-Koper-Izola-Piran, na ravni regije in čezmejno, bo presešlo omenjene omejitve, izboljšalo dostop do razpoložljivih EU virov, okrepilo sinergije, znižalo stroške iz naslova ekonomije obsega, predvsem pa povečalo razpoznavnost v širšem evropskem prostoru in povečalo atraktivnost za vlaganja. V okviru EZTS – Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje bomo vzpostavili trajnejšo strukturo sodelovanja, uskladili vizijo in strateške prioritete na različnih ravneh ter pripravili potrebno dokumentacijo oz. izvedli prioritete projekte.</p> <p>Ciljna skupina: prebivalstvo urbanih območij, subregionalnih središč, gospodarski akterji območja, Namen in cilji: Vzpostaviti čezmejni dialog o bodočem urbanem razvoju čezmejne regije, o krepitvi konkurenčnosti čezmejnega urbanega območja, o krepitvi skupnih razvojnih potencialov, Okrepiti dialog in strukture sodelovanja znotraj somestja Ankaran-Koper-Izola-Piran, pripraviti investicijsko, prostorsko, tehnično dokumentacijo, izvedba projektov.</p> <p>Operativne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev in formalizacija trajnega sodelovanja, - priprava seznama prioriteten projektov, - izvedba skupnih projektov, <p>Opis kazalnikov/rezultatov</p> <ul style="list-style-type: none"> - št. izvedenih skupnih projektov, <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>					
7.	Mestni marketing - Grozd ponudnikov za oživitve starih mestnih jeder	Partnerji: Občine, Zavod Koper otok, Obrtno podjetniške zbornice, ponudniki v starih mestnih jedrih, Javni zavodi občin,	1.700.000	EU – ESRR, Programi ETS, predvsem Slovenija-Italija, Občinski viri, Zasebni viri,	Od 2014-2020	Prioriteta :4 Energija, infrastruktura, okolje, prostor
Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Mestna jedra in manjša središča programskega območja izgubljajo trgovske, storitvene, pa tudi upravno-administrativne, kulturne in druge funkcije, kar zmanjšuje njihovo privlačnost za bivanje, poslovanje in razvoj turizma. Podprli bomo pobude akterjev (ponudnikov) za večjo privlačnost in razpoznavnost središč kot središč ponudbe trgovine in drugih storitev, spodbudili bomo akterje k aktivnejši vlogi v teh prizadevanjih ter tako vzpostavili pogoje za učinkovitejše upravljanje mestnih središč. Vzpostavili bomo mreže sodelovanja na ravni mest, somestja, pa tudi na čezmejni ravni. Podprli bomo izvedbo skupnih akcij/projektov, kot so promocija, usposabljanja in svetovanja, nadgradili celostne podobe središč in jih povezali v enoten identitetni sistem, vzpostavili orodja za učinkovito trženje, kot so kartice zvestobe, spletne strani in promocijsko gradivo ter pilotno vzpostavili podporne projekte (kot npe. monitoring pretoka pešcev v okviru upravljanja z mestnimi središči (TCM)).</p> <p>Ciljna skupina: Ponudniki v mestnih središčih, turistično gospodarstvo, občine, obrtno-podjetniške zbornice, prebivalstvo, turistični obiskovalci,</p> <p>Nameni in cilji:</p>					

	<p>Povečati privlačnost mestnih središč za bivanje in poslovanje, povečati turistični obisk,</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora koordinaciji med akterji posameznih mestnih središč, - vzpostavitev mreže ponudnikov mestnih središč, - izvedba skupno dogovorjenih projektov (kot npr. monitoring pretoka pešcev v okviru upravljanja z mestnimi središči (TCM), orodja za učinkovito trženje, kot so kartice zvestobe ipd.); - izvedba usposabljanj, - izvedba skupnih akcij, prireditev, - vzpostavitev podpornih aktivnosti za ponudnike (svetovanja), - marketing mestnih središč, celostne podobe središč, - promocija, obveščanje, informiranje. <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavljena partnerstva v mestnih središčih, - št. izvedenih skupnih projektov in njihova vrednost, - št. izvedenih izobraževanj in usposabljanj, - št. izvedenih skupnih prireditev, - št. povezanih partnerjev v posameznih mestnih središčih, <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije, mestna naselja</p>					
8.	<p>Sonaravna ureditev obalnega pasu:</p> <p>Integralno upravljanje in priprava prostorske dokumentacije</p>	<p>Nosilec: še ni določen</p> <p>Partnerji: občine Koper, Izola, Piran, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, turistično gospodarstvo, prebivalstvo, javne ustanove, pristojne za upravljanje z morjem, obalo, kulturno dediščino, naravo, upravljavci zavarovanih območij narave,</p>	1.100.000	EU – ESRR, Programi ETS, predvsem Slovenija-Italija, Slovenija-Hrvaška, Nacionalni viri, Občinski viri,	2015-2020	Prioriteta :4 Energija, infrastruktura, okolje, prostor
<p>Povzetek projekta:</p> <p>Vzpostavili bomo celostno upravljanje z ožjim obalnim pasom, na katerega se vežejo ključne dobrine in potenciali regije: narava in biodiverziteteta, krajina, kulturna dediščina, gospodarski, turistični, rekreacijski potenciali.</p> <p>Na osnovi usklajene Trajnostne urbane strategije (pripravljene za celotno somestje Koper-Izola-Piran) bomo pripravili zasnovo rabe prostora in prostorskih ureditev, ki bodo podrejeni: a/ohranjanju ključnih dobrin/potencialov, b/podpori trajnostnega razvoja, predvsem v povezavi s turizmom, rekreacijo, tradicionalnimi gospodarskimi aktivnostmi (ribištvo, kmetijstvo) c/odpravi ključnih pritiskov in sanaciji degradiranih območij.</p>						

	<p>Na podlagi zasnove prostorske prostorskih ureditev - na ravni regije usklajenih meril in usmeritev za prostorsko urejanje - bomo izvedli (segmente) projekta ureditve priobalnega pasu ob celotni dolžini slovenske obale. Cilj ureditve obalnega pasu bo vzpostavitev območja celostnega urejanja (skladno z 8.členom Protokola ICZM), ki ga bo povezovala promenada, ob kateri se bodo prepletale turistično rekreacijske rabe, zavarovana in varovana območja narave/biodiverzitete, območja vrednih krajin in sonaravnih kmetijskih praks, ob skrbnem upoštevanju zahtev varstva narave, biodiverzitete, kulturne dediščine, krajine. Projekt bo povezoval številne parcialne projekte prostorskih ureditev posameznih odsekov obale in jih povezal v celoto z močno identiteto, kar bo gradnik blagovne znamke v turizmu. Projekt bo tudi medsebojno uskladal različne režime upravljanja (s področja varstva narave in biodiverzitete, rabe naravnih virov, varstva kulturne dediščine, prostorskega urejanja, rekreacijskih in gospodarskih dejavnosti). Obalni pas in morje sta območje prepleta izjemnih naravnih, kulturnih in krajinskih vrednot, obenem pa velik prostorski potencial, zato zahtevata integralen pristop pri gospodarjenju s tem prostorom. V okviru projekta bomo vzpostavili bomo strukturo medresorske koordinacije različnih ravni ter pripravili vizijo in osnovno prostorsko, investicijsko in projektno dokumentacijo za ključne projekte, ki bodo omogočili trajnostno gospodarjenje s tem območjem. Izhajali bomo iz rezultatov projekta SHAPE (IPA Adriatic) in AdriPlan.</p> <p>Ciljna skupina: prebivalstvo, turistični obiskovalci, upravljavci z naravnimi dobrinami območja, vključno z zavarovanimi območji, turistično gospodarstvo, Nameni in cilji: vzpostaviti permanentno strukturo upravljanja, pripraviti program gospodarjenja, dokumentacijo za ključne projekte.</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavitev strukture upravljanja, - priprava temeljne prostorske dokumentacije – prostorski načrt rabe morja (skladno s pravkar sprejeto (23/07/2014) Direktivo o morskem prostorskem načrtovanju) in z njim prostorsko usklajeno zasnovo rabo kopnega pasu; - priprava idejnih projektov za ključne projekte kopnega pasu, skladno z vizijo ureditve promenade ob celotni dolžini obalnega pasu, - priprava investicijske dokumentacije, - promocijske aktivnosti (namenjene splošni javnosti in ciljnim skupinam – turistično gospodarstvo, upravljavci naravnih dobrin, kulturne dediščine) <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzpostavljena struktura upravljanja, - priprava prostorskega načrta rabe morje, skladno z omenjeno Direktivo, - priprava programske zasnove obalnega pasu, - priprava zasnove prostorskega razvoja obalnega pasu, - priprava programa prioriternih projektov, - priprava investicijske dokumentacije in idejnih projektov za posamezne odseke obalnega pasu; - priprava promocijskih brošur, <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji Prostorska opredelitev: območje obalnih občin</p>					
9.	Tehnična podpora za pripravo regijskih projektov	Nosilec: RRC Koper Partnerji: Občine, partnerji Regionalnega razvojnega sveta, ORA Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov,	1.500.000	EU – ESRR, Programi ETS, Nacionalni viri, Občinski viri,	2014-2020	Prioriteta 4: Energija, infrastruktura, okolje, prostor

Opis projekta	<p>Povzetek projekta: Regija bo okrepila podporo pripravi strateških projektov regijskega pomena. Zahtevnejši, razvojno usmerjeni projekti z regijskimi učinki zahtevajo kontinuirano pripravo na daljši rok. Pomanjkanje pripravljenosti takih projektov se vedno znova lepo kaže, npr. ob pripravi pričujočih predlogov strateških projektov za naslednjo finančno perspektivo. V okviru projekta bo vzpostavljeno sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag, regijske strategije prostorskega razvoja, investicijske, projektne in tehnične dokumentacije za ključne regijske projekte, kar bo med drugim znižalo stroške in okrepilo usmerjenost k skupnim ciljem v regiji. Vzpostavljena bodo skupna učinkovita orodja za trajnostni prostorski razvoj in prostorsko načrtovanje. Aktivnosti bodo podprte iz sredstev tehnične pomoči za zagotovitev ustrezne upravne zmogljivosti v kohezijskih regijah (v delu, kjer se predvideva podpora za pripravo podlag za uspešno črpanje sredstev na regionalni in lokalni ravni (na primer: vodenje projektov ali projektne investicijske dokumentacije).</p> <p>Ciljna skupina: Občine, prebivalstvo, javni zavodi,</p> <p>Nameni in cilji: Vzpostaviti kontinuiran proces priprave regijskih projektov, izboljšati ekonomiko projektov, zmanjšati okoljske vplive,</p> <p>Opis aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - priprava strategije prostorskega razvoja somestja Koper-Izola-Piran in programa ukrepov, - priprava strokovnih podlag in prostorskih načrtov, - priprava investicijske dokumentacije, - priprava projektne dokumentacije, <p>Opis kazalnikov/rezultatov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - št. pripravljenih strokovnih podlag, - št. dokumentov investicijske dokumentacije, - št. dokumentov projektne dokumentacije. <p>Vir vrednosti kazalnikov: nosilec projekta in partnerji</p> <p>Prostorska opredelitev: območje Obalno-kraške statistične regije</p>
----------------------	--

12.2 PREDSTAVITEV REGIJSKIH PROJEKTOV NACIONALNEGA POMENA

Zap. št.	Naziv projekta	Nosilec projekta	Vrednost projekta (v EUR)	Prednostna os OP	Viri financiranja
1	Regijska štipendijska shema	RRC Koper v okviru GIZ RRA	2.000.000	Ukrep OP 2.4.1. Boljši dostop do vseživljenjskega učenja, izpopolnjevanjem spretnosti in kompetenc delovne sile ter povečanjem odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja na potrebe trga dela; vključno z izboljšanjem kakovosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter vzpostavitvijo in razvojem shem učenja na delovnem mestu in pripravništva, kot so dualni sistemi učenja	ESRR, občine, podjetja
2	Podjetno v svet podjetništva	RRC Koper v okviru GIZ RRA	5.000.000	Ukrep OP 2.2.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji	ESRR
3	Garancijska shema – Regionalni razvojni sklad Južna Primorska	RRC Koper v okviru GIZ RRA	18.000.000	Ukrep OP 2.2.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji	ESRR
4	Sofinanciranje razvojnih projektov za nastajanje novih start-	Združenje inkubatorjev in tehnoloških parkov	1.763.000	Ukrep OP 2.2.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z	ESRR

	up podjetij in inovativnih proizvodov ter spodbujanje njihove globalne rasti	Slovenije, GIZ		omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji	
5	SPODBUJANJE SOCIALNEGA PODJETNIŠTVA, ZAPOSLOVANJA IN KREATIVNOSTI V SLOVENSkih REGIJAH			Ukrep OP 2.2.3. Socialno podjetništvo	
6	Podpora manjšim projektom NVO (vzpostavitev sheme globalnih nepovratnih sredstev za reševanje lokalnih problemov)	RRC Koper v okviru RRA GIZ, CNVOS, regionalna stičišča nevladnih organizacij po posameznih regijah	1.963.000	Ukrep OP 2.9.1. Naložbe v institucionalne zmogljivosti ter v učinkovitost javne uprave in javnih storitev za zagotavljanje reform, boljše zakonodaje in dobrega upravljanja (Krepitev zmogljivosti NVO)	ESS, nacionalna sredstva
7	REGIONALNA DESTINACIJSKA ORGANIZACIJA		2.800.000	Ukrep OP 2.2.2. Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za MSP, zlasti za internacionalizacijo oz. 2.2.1. Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji.	ESRR
8	REGIONALNO PROSTORSKO NAČRTOVANJE – TRAJNOSTNI RAZVOJ SLOVENIJE	RRC Koper v okviru GIZ RRA	333.000	Ukrep OP 2.7.4. Ukrepi za izboljšanje mestnega okolja, vključno s sanacijo opuščenih industrijskih zemljišč in zmanjšanja onesnaženosti zraka	
9	TRAJNOSTNA MOBILNOST – VZPOSTAVITEV SISTEMA TRAJNOSTNE MOBILNOSTI	RRC Koper v okviru GIZ RRA		Ukrep OP 2.2.2. Razvoj in izvajanje novih poslovnih modelov za mala in srednja podjetja, zlasti za internacionalizacijo	ESRR/KS, občine

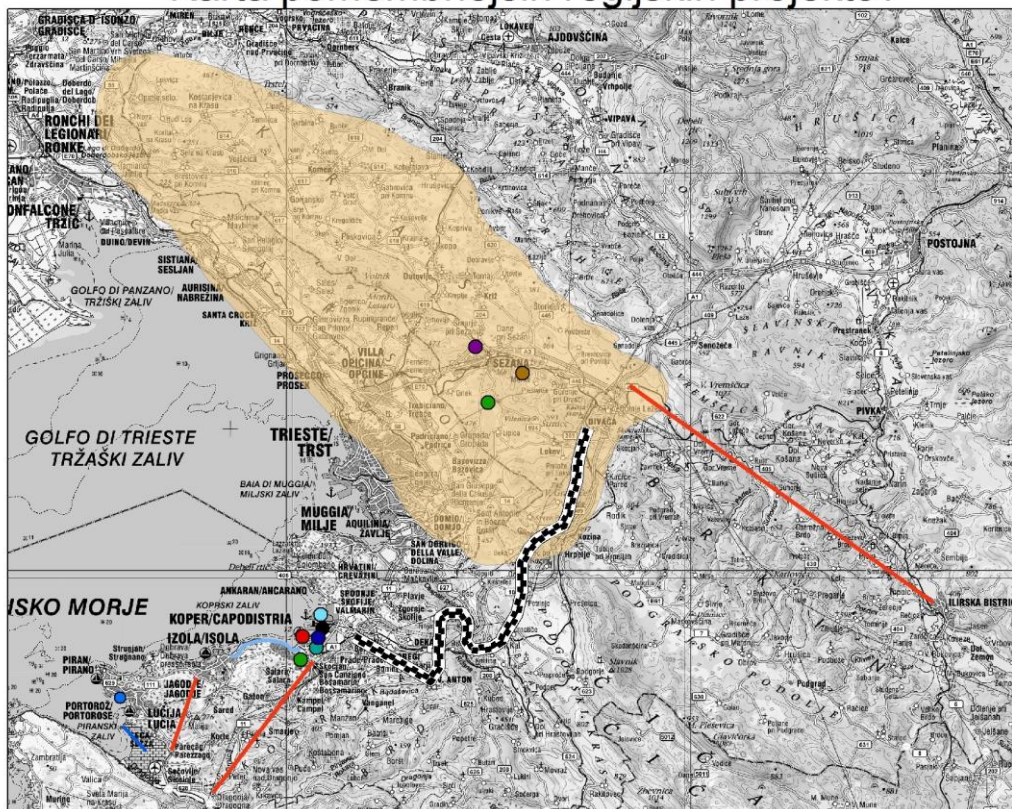
12.3. PREDSTAVITEV OSTALIH PROJEKTOV V REGIJI

Glej Priloga 6

13. KARTOGRAFSKI PRIKAZ

13.1. KARTA POMEMBNEJŠIH REGIJSKIH PROJEKTOV

Karta pomembnejših regijskih projektov

Legenda

Infrastruktura

- Predviden drugi tir
- AC Divača/Postojna - Jelšane
- HC Dragonja - Koper
- HC Jagodje - Lucija

- Luka Koper
- Potniški terminal
- Ekološko - poslovna cona

Center znanja

- Slovenski inštitut tehnologij
- Center obnovljivi materiali in zdravo bivanjsko okolje
- Center sredozemski življenski slog
- Center mediteranskih kultur

Kilometrov 0 5 10 20

Turizem & gospodarstvo

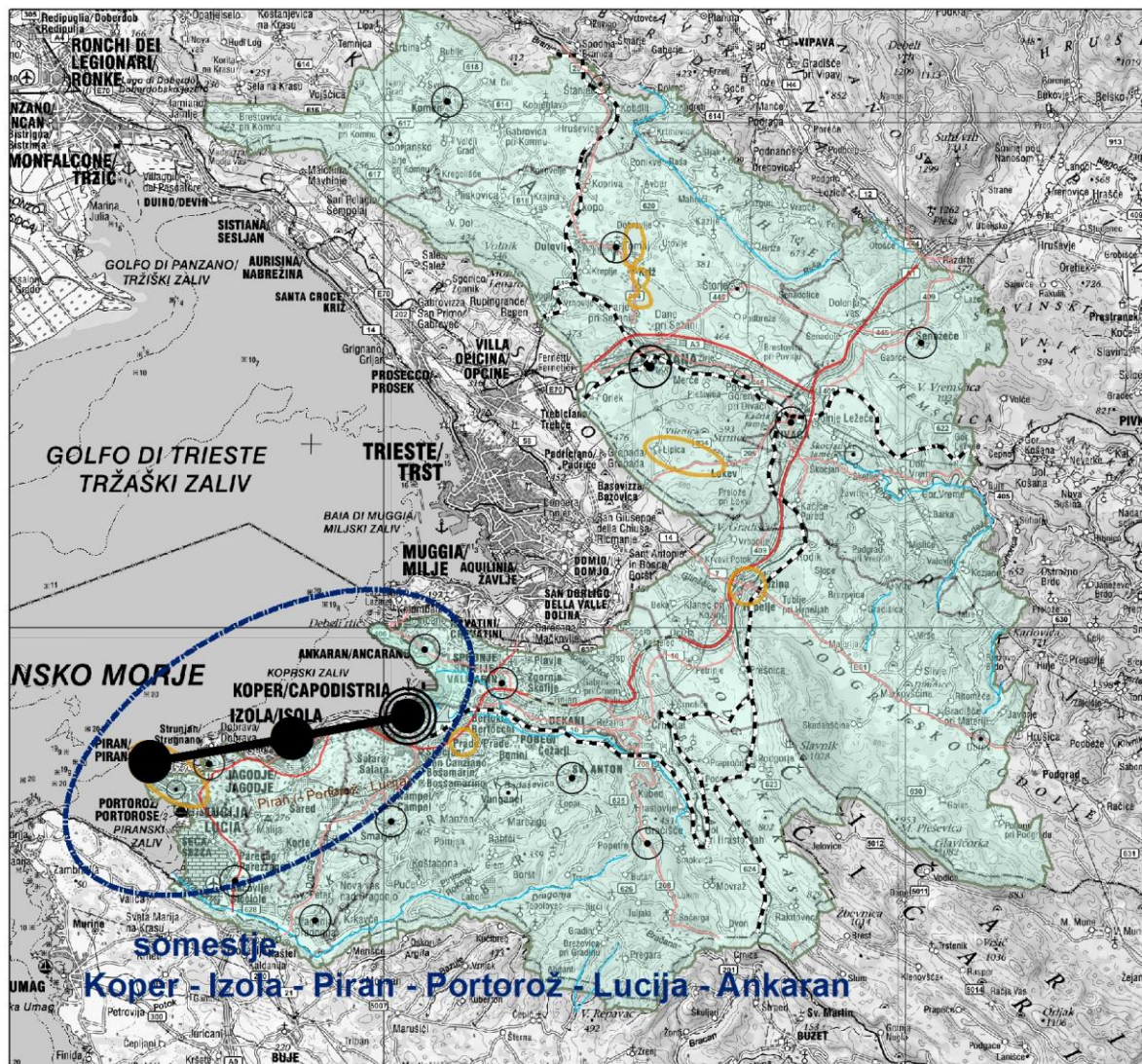
- Jernejev kanal
- Promenada Izola - Koper
- Skladišče soli
- Poslovna cona
- Interpretacijski center Krasa
- Geopark Kras

Kartograf: Vane Urh
Vir podatkov: Regionalni razvojni program Južne Primorske 2014-2020
Vir podlage: GURS 2015

13.2. OMREŽJE NASELIJ

Omrežje naselij

Kilometrov 0 5 10 20

Legenda

- Lokalno središče
- Pomembnejše lokalno središče
- Regionalno središče
- Nacionalno središče
- ⊙ Nacionalno središče mednarodnega pomena
- Somestje - središče nacionalnega pomena

Infrastruktura

- AC
- Hitra cesta
- Glavna in reg. ceste I., II.
- Reg. cesta I, II
- Lokalna cesta
- Predor
- Železnica

- Somestje z nacionalnim središčem
- Somestje
- Reka
- Občinska meja
- Meja Južne Primorske

Kartograf: Vane Urh

Vir podatkov: Regionalni razvojni program Južne Primorske 2014-2020

Vir podlage: GURS 2015

14. PRILOGE

14.1. PRILOGA 1: OCENA STANJA NA PODROČJU GOSPODARSTVA, ZAPOSLOVANJA IN USPOSABLJANJA: SOCIO-EKONOMSKA ANALIZA

14.2. PRILOGA 2: OCENA STANJA NA PODROČJU TURIZMA

14.3. PRILOGA 3: OCENA STANJA NA PODROČJU PODROČJE PODEŽELJA, KMETIJSTVA, GOZDARSTVA, RIBIŠTVA IN NARAVNIH DOBRIN

14.4. PRILOGA 4: OCENA STANJA NA PODROČJU INFRASTRUKTURE, OKOLJA IN PROSTORSKEGA UREJANJA

14.5. PRILOGA 5: OCENA STANJA V NEVLADNEM SEKTORJU

14.6. PRILOGA 6: SEZNAM OSTALIH REGIJSKIH PROJEKTOV

14.7. PRILOGA 7: PREGLED FINANCIRANJA PROJEKTOV V REGIJI PO VRSTI FINANČNIH INSTRUMENTOV

14.8. PRILOGA 8: ANALIZA STANJA MLADI V OBALNIH OBČINAH